BREVIS, CLARA, FACILIS AC JUCUNDA,

NON SOLÙM

ARABICAM LINGUAM;

SED ETIAM

HODIERNAM PERSICAM, CUI TOTA FERÈ ARABICA INTERMIXTA EST, ADDISCENDI

METHODUS;

Quam non ita pridèm quinque Speciminibus comprehenſam, editamque; nunc autem novis, ac benè multis vocabulis locupletatam, (inter quæ plurima Celtica, imò et aliquot Aſiatica et Americana, quò nonnullorum Aſiæ, Novique Orbis populorum felici origines inveſtigentur exitu, reperiuntur) cum Arabicis aut Perſicis affinitatem habentibus,

IN USUM UTRIUSQUE LING. TYRONUM,

DENUÒ EDIT EJUSDEM METHODI AUCTOR

ANTONIUS VIEYRA,

L. L. Hiſp. ac Ital. Prof. Regius; Arab. et Perſ. Lector in Univerſitate Dublinenſi; ac REG. ACADEM. Hibernæ ad Scientiarum, Politioris Humanitatis, ac Antiquitatum ſtudia promovenda inſtitutæ SOCIUS.

Ut enim fluvii ubi per longiorem à fontibus ſuis decurſum, abſorptis aliis amnibus, nativo ſolo extorres, mari, cui ſe præcipites dant, proximi fiunt, omnem quaſi Saporis, et Limpiditatis naturam exuiſſe videntur, ut, quæ illis in ſcaturigine natura fuerit, difficile judicatu accidat; ita et linguæ, dum in diverſas, gentium commixtione, diviſæ ſunt Dialectos, magnum omninò ſæpe dubium relinquunt, quæ ipſis Origo, quæve radix extiterit.

Ex Præf. in Theſaurum Ling. Orient. Meninſk.

Linguarum cognatio cognationis gentium præcipuum, certiſſimumque argumentum eſt. Sheringham.

Conſtitutio linguarum veſtigia Migrationum gentium quibuſlibet faſtis certius prodit. Ihre præf. in Lappon. Lex.

DUBLINII:

APUD L. WHITE, BIBLIOPOLAM, IN VICO DAME-STREET.

MDCCLXXXIX.

BRITISH MUSEUM

EXCELLENTISSIMO,

PRIMARIO,

AC

IN OMNI LIBERALI DOCTRINA POLITISSIMO VIRO

GEORGIO GRENVILLE NUGENT TEMPLE,

MARCHIONI BUCKINGHAM,

HIBERNIÆ PROREGI,

Unàque

GUBERNATORI GENERALI VIGILANTISSIMO:

(Poſt cujus propterea tam impenſè deſideratum reditum ſoles meliùs nitent; atque Hibernorum Civium vita opibus ampla eſt; copiis locu-ples, artibuſque inſtructa veteribus.)

AC NEDUM

SINGULARISSIMO LITERARUM AMATORI;

(Haud diutiùs quippe ejus ætate, inopi, vel ipſæ-met fugientes Orientis invocantur artes, linguâ. Nam ſimul ac hos meos reſcivit qualeſcumque labores, eos illicò expetivit, ac inter tot curas, tantaque negotia attentè relegit, meque eorun-dem auctorem reſpexit.)

SED

SED ETIAM

MUNIFICENTISSIMO EARUM FAUTORI

(Sponte namque ſua; atque pro perenni innatæ largitatis ſuæ ſcaturigine, ſumptibus ad hæc formis excudenda ex animo ſuppeditavit.)

OPUSCULA HÆC,

AD MEMORIAM GRATI ANIMI SUI SEMPITERNAM,

REVERENTISSIMÈ DEDICAT,

AC SUBMISSISSIMÈ OFFERT

EJUSDEM EXCELLENTISSIMI PROREGIS OBSEQUIO

DEVOTISSIMUS CLIENS,

ANTONIUS VIEYRA.

LINGUÆ ARABICÆ
TYRONIBUS

S. P. D.

ANTONIUS VIEYRA.

POSTQUAM, non ſolum Præſtantiſſimorum Virorum auctoritatibus, ſed etiam experientiâ, uberrimos, quos in res Hebraicas ac Philologicas Arabum Dialectus confert fructus compertus ſum; in animum induxi eam á ſalebris et ſpinis,

quibus obſeſſa jacet, liberare; viamque complanare, quæ paucorum menſium eſſet, cujuſque facilitas vel languidiores Arabiſmi Tyrones, grato ſucceſſus certi invitamento ad eam comparandam poſſet excitare.

Ac me ſanè diù cogitantem experientia ipſa in hanc potiſſimum ſententiam ducit, ut exiſtimem nullam aliam tam facilem, delectabilem, ac compendiariam ad Arabicam, Perſicam, aut quamlibet aliam Orientalem Linguam addiſcendam excogitari poſſe viam, quam ſi vocum Orientalium elementa ac ſignificationes cum vocum Europæarum elementis ſignificationibuſque comparemus, quò mirabilem earum harmoniam detegamus.

Nam, detectâ hujuſmodi harmoniâ, quotuſquiſque eſſe poteſt, qui, vel invitus,

tus, parvo nullove negotio magnam Or. verborum copiam citò non aſſequatur, poſtquam Or. voces, elementis ſignificationibuſque, cum maternæ, notæve alterius linguæ vocibus, ſignificationibus, ac elementis convenire deprehenderit? Ita ut de illiuſmodi vocibus exclamare verè poſſit :

——— *Facies non omnibus una,*
Nec diverſa tamen, qualem decet eſſe SORORUM.

Qua detectione, mea quidem opinione, nulla alia Tyronibus, imò et ulterius provectis utilior aut delectabilior eſſe poteſt *.

Porro,

---

* Etverò quis æquè delectabilis proſpectus, ac ille, quem nobis exhibent harmonicæ verborum ſeries, elementis ac ſignificationibus affinium, quæ apud varios populos ſunt in uſu, etſi alii ab aliis immanè diſtent? Vid. aliquot hujuſmodi ſeries ſub vocibus *Dio* Ital : *nomen* : *bar* ſub v. Pariſii : Angl. *Rock* : *Miſſa* in additionibus, &c. &c.

Méthode d'étudier les Langues. In 8vo. Paris, 1693. *T.* 1, *p.* 67, *et* 79.

Je vois bien, dit-il, que ceux qui ne penſent et ne raiſonnent que fort ſuperficiellement . . . diront que la ſcience des

Origines

Porro, etſi hujuſmodi detectionibus utilitas luce ſit meridiana clarior ; detectio tamen ipſa periculoſæ ſanè plenum opus aleae eſt. Nec propterea uſquè adeò ineptus ego ſum, ut non verear me in ipſa perficienda ſaepe etiam allucinatum. Sed, quoniam in eo ſtudio aetatem conſumpſi, non ſum (ni fallor) arrogans, ſi hanc

---

Origines et des Etymologies des Langues eſt plutôt un amuſement qu'une ſcience ; ou qu'elle eſt plus propre à divertir des enfans qu' à inſtruire des hommes . . . . Mais rien n'eſt plus ſolide, rien n'eſt plus digne de la recherche et de l'étude ſérieuſe des hommes que d'examiner les termes que nous avons tous les jours dans la bouche et de découvrir d'où ils nous ſont venus . . . .

Les Etymologies de cette nature qui nous font faire le tour du monde, et qui nous font remonter juſqu' à la plus haute antiquité, et juſqu' aux ſiècles les plus reculés, qui nous naturaliſent en quelque façon en tant de divers royaumes, et qui font que les étrangers ne ſont plus étrangers chez nous. . . . . Les Etymologies, dis-je, de cette nature n'ont rien de bas, rien de puéril, rien de ſuperficiel. C'ſt au contraire une des plus belles, des plus importantes, et des plus nobles ſciences, puiſqu' elle embraſſe la connoiſſance des choſes ſacrées et profanes, des anciennes et des nouvelles, l' Hiſtoire et la Theologie, et qu'elle nous ramene dans notre divine et celeſte origine.

trac-

tractationem jure quoddam meo vendicarim.

Si quid igitur in hiſce praeſtiterim, quod Or. ſtudia promovere queat, remque ipſam acu tetigerim; erit de quo mihi gratulabor. Sin minus, errores (nam nunquam ſeſe falſum ſentire quis dixerit? Quidve à viro modeſto alienius eſſe poteſt?) propenſae litteraturae Or. commodis inſerviendi voluntati, benignos judices donaturos confido ‡.

Multæ, inquam, operæ, et laboris hæc detectio eſt. Nam benè multa reperiuntur Europæa verba, quæ ſignificationibus cum Or. conveniunt; elementis ta-

‡ Si quis de vocum originibus multa commodè dixerit, potius boni conſulendum, quam, ſi aliquid nequiverit, reprehendendum. Varr. l. l. lib. vi.

men differunt; et nihilominus illas ab iſtis originem duxiſſe tam certum eſt, quam quod maximè *.

Clavi igitur Etymologica opus eſt, quæ accuratam nobis cognitionem porrigat mutationum, quas itinerantium vocum elementa ſubeunt, pro diverſitate climatum, per quae ad nos ex Oriente

* Cependant, il ne faut pas entreprendre cette comparaiſon ſans les moyens qu'elle exige néceſſairement; ſans en avoir la clé; quelqu' habileté qu'on eut, il ſeroit impoſſible d'y faire les mêmes progrès; les langues paroîtroient moins ſemblables, leurs mots iſolés, s'éclaireroient beaucoup moins.

Il n'en eſt pas de même, lorſqu' on connoit la maniere dont les élémens de l'inſtrument vocal ſe ſubſtituent les uns aux autres, et la préférence que chaque langue donne à quelques uns ſur tous les autres: dès-lors les raports d'une multitude de mots brillent de l'éclat le plus vif, ils reſſortent comme la lumiere fait reſſortir les objets que couvroit une ombre répandue également ſur tous: celui qui en ſait une, ſait déja pour cela la moitié des autres.

per-

pervenere ; vel pro moribus ſub iiſdem climatibus habitantium †.

Cum

† Ex populorum ſermonibus mores eorum atque ingenia accuratiſſimè dignoſci poſſunt. Verulamius de Augm. Scient. vi. i.

M. Gebelin Orig. du Lang. et de L'ecrit. p. 144.

L'inſtrument vocal eſt un compoſé de fibres que la chaleur relâche et que le froid refferre, de la même maniere que ces élémens agiſſent ſur tous les autres corps: mais ils ne peuvent relâcher ou refferrer les fibres de l'inſtrument vocal, qu'il n'en réſulte pour la parole, des effets très différens les uns des autres.

Dans les contrées où l'air eſt brûlant, et où le ſang coule avec impétuoſité dans les veines, les fibres de l'inſtrument vocal ſeront extrêmement dilatées, et auront par conſéquent beaucoup de jeu : on pourra donc prononcer les ſons avec beaucoup de force, par conſéquent, les aſpirer fortement ; l'on aſpirera même d'autant plus fortement que les muſcles de la bouche ayant plus de jeu, celle-ci s'ouvrira plus aiſément, et fera plus ſouvent effort ſur ſon extrémité intérieure ; la voix montera donc plus aiſément aux octaves les plus élévées ; elle fera entendre des aſpirations, des intonations fortes, des voyelles gutturales ou extrêmement ouvertes: elle épuiſera toutes les nuances des aſpirations, afin de diverſifier l'uſage continuel qu'elle en fait.

Si ces climats chauds ſont coupés par des montagnes élévées, celles ci ajouteront à cette impétuoſité en briſant le ſang, en l'attenuant par les ſecouſſes qu' occaſionnent leurs chemins rudes et eſcarpés, en facilitant par ces ſecouſſes fréquentes le jeu

des

Cum autem hujuſmodi clavis explicationem completam, omnibuſque numeris ab

---

des poumons. Le langage ou la parole s'y précipitera comme les torrens qui deſcendent de ces montagnes, et qui entrainent tout ce qui leur fait obſtacle : l'inſtrument vocal y réſonnera ſur les touches les plus courtes, le plus aigues, les plus ſonores.

Dans les contrées où les frimats ont établi leur ſiege, oú le cours de tout ce qui ſe meut eſt ralenti, quelques fois ſuſpendu, par la violence du froid, où toutes les fibres ſont reſſerrées, racornies, depouillées de preſque tout leur jeu, l'inſtrument vocal s'ouvrira avec plus de peine ; il s'élévera donc moins, il péſera moins ſur la portion intérieure, et beaucoup plus ſur l'extrémité extérieure ; il rendra donc de préférence des intonnations labiales, dentales, ſiflantes, on paroîtra ne parler que du bout des dents.

Dans des contrées intermédiaires et plus heureuſes, dont l'air ſera tempéré où les fleuves couleront avec une majeſtueuſe lenteur ſans ſe précipiter du haut des monts, et comme s'ils regrettoient de quitter leur tranquille ſéjour, les réſſorts de l'inſtrument vocal, ne ſeront ni trop dilatés par la chaleur, ni trop reſſerrés par le froid ; ils ſeront ainſi dans une tention modérée qui produira des intonations douces, tranquilles, flateuſes. Comme elles ne ſauteront pas aux extrémités de l'inſtrument vocal et que leur effort ſe répandra à peu près également ſur toute ſon étendue, et par conſéquent dans ſon centre, le langage y abondera en liquides, en mouillées, en linguales, en naſales, en ſons agréables, et doux.

abſolutam ſpeciminum horum limites haud admittant; litus tantum iſtius, ut d ita

---

Il ne ſera pour ainſi dire qu'un léger murmure indice du ſéjour délicieux qu' habitent ceux qui font entendre ces ſons agréables.

C'eſt ſur-tout ſur les voyelles que les climats influeront; parce qu'elles ſont ſuſceptibles d'une plus grande durée, et d'une plus grande diverſité dans leur élevation: par conſéquent rapides, vives et variées chez les uns; trainantes, foibles, et monotones chez d'autres: aigues et élévées chez ceux-là, rudes chez ceux-ci; la douceur même chez des troiſiémes.

Ces différences ne regnent pas ſeulement entre des nations ſéparées par de longs intervalles: on les retrouve dans unc mêmc contrée, entre les divers habitans dont elle eſt peuplée, ſuivant la diverſité des lieux où ils font leur ſéjour: cette diverſité dans le local, produiſant des variétés qui ont le plus grand raport à celles que produit l'oppoſition des climats. Autre eſt, dans une même contrée, dans une même province, dans un même territoire, la prononciation de ceux qui habitent les montagnes et de ceux qui ſont dans les plaines: de ceuxqui ſont expoſés au Nord, et de ceux qui jouiſſent du Soleil du Midi. C'eſt oe qu'un Savant Italien a obſervé relativement à l'Italie. * " Ceux qui habitent, dit-il, les contrés qu' arroſe le Pò et dont le climat eſt plus froid, ont la prononciation dure et conciſe, rude et bruſque. Le tons des Toſcans et des Romains eſt plus méſurê, les Napolitains qui joiiſſent d'un ciel encore plus doux, parlent auſſi plus clairement et articulent les voyelles plus diſtinctement que les Romains."

Quelle

* Gravina, Ragion Poet. L. 2. p. 148.

îta dicam, immenſi maris legere mihi propoſui, brevitèr ſtringendo elementorum *Per-*

Quelle différence n'obſerve-t-on pss entre la prononciation des diverſes provinces de ce royaume, entre les Picards et les Bretons, ectre ceux-ci et les Provençaux ! dans le Languedoc, quelle diverſité entre ceux qui habitent la plaine, et ceux qui habitent les montagnes, et entre ceux même qui habitent lés montagnes plus baſſes et cultivées, et ceux qui habitent les hautes montagnes de la Lozere et du Velay !

L'on pourroit même citer des villages très voiſins, entre les habitans des quels on aperçoit les mêmes différences, cauſées par les mêmes différences de local.

Ainſi commencent à ſe former les dialectes d'une même langue ; ainſi commencerent ceux de la langue Grecque, ceux de la langue Theutone, ceux de la langue d'Oc, ceux de la langue Orientale des premiers tems, ceux de la langue Cantabre, ceux de la langue Indienne, ceux de la langue Américaine Septentrionale, ceux de toute langue tant ſoit peu étendue.

* * * * * * *

* * * * * *

* * * * * * *

* * * * * *

Les moeurs et le caractère influent néceſſairement ſur le langage ; et l'inſtrument vocal étant à la diſpoſition de tous, il doit

Permutationes, Interjectiones, Attractiones, Metatheſes, ſeu *Tranſpoſitiones, Naſalationes, Denaſalationes, Reduplicationes, &c* ‡.

quas

---

doit prendre les impreſſions de tous. Il doit reſter dans un état fort imparfait chez les peuples dont la vie eſt rude et ſauvage; il doit s'adoucir. et ſe perfectionner chez ceux dont la vie devient plus douce, plus agrèable, plus riche en jouiſſances de toute eſpéce, ſur-tout chez les peuples qui ſe font un plaiſir de vivre en ſociété: c'eſt à cet eſprit de ſociété que notre langue, par exemple, doit les progrès prodigieux qu'elle a faits depuis deux ſiécles, et qui l'ont ſur-tout ſi fort adoucie à tous égards.

Ceux qui habitent des contrées fertiles, qui ont tout en abondance, qui jouiſſent de toutes les douceurs que les richeſſes menent à leur ſuite, auront une prononciation plus molle, plus delicate, plus recherchée; le voluptueux habitant de la Médie, de la Syrie, ou de l'Ionie, ne parlera pas comme l'habitant de la ſauvage Hyrcanie, du Liban ou de la Carie couverte de montagnes. L'on n'entendra pas ſur le mont Jura, les ſons agréables de la plaine; ou à la Hale, la prononciation ſéduiſante de la Ville ou de la Cour. Ainſi dans une même ville, dans le même village, on voit les divers ordres de citoyens avoir chacun leur langage à ſoi, et chacun chercher à ſe diſtinguer des autres par ſa prononciation et par ſon langage, tout comme il en eſt diſtingué par ſon rang, par ſes richeſſes par ſes connoiſſances, ou par ſon éducation.

‡ Non poſſum quin Præclariſſimi Court de Gebelin obſervationes verè aureas de hujuſmodi *permutationibus, interjectionibus,* &c. in Lingua Græca hoc loco afferam ad nonnullas confirmandas etymologias, quas in hiſce Speciminibus proponam.

Langue

quas Arab. Perſ. que vocis patiuntur, cum tota Europa vagantur. Sine quibus filis haud

---

Langue Grecque conſidérée comme Dialecte de la Celtique.

Ces obſervations ſur les Dialectes de la Langue Grecque ſont d'autant plus utiles qu'elles répandent une vive lumiere ſur cette Langue même conſidérée comme n'ayant été dans l'origine qu'un Dialecte de la Langue Celtique : car dès ce moment, on doit voir les mots radicaux des Langues éprouver en Grec toutes les altérations qui conſtituent un Dialecte : les mots primitifs paſſer d'un ſon fort à un foible, la voyelle *a* s'affoiblir en *e :* la conſonne foible prendre la place de la forte : la voyelle *e* ſupprimée entre deux conſonnes : les voyelles s'ajouter ſans ceſſe à la tête des mots : un même mot prendre ſucceſſivement toutes les voyelles pour peindre diverſes nuances de la même idée ; des conſonnes telles que C, G, K, S, s'ajouter frèquemment devant L, M, N, R, &c. D, changé en L, en S, en Z : P & F mis l'un pour l'autre ; l'aſpiration céder la place à M, S, P. Les diphtongues remplacer les voyelles ; celles-ci tantôt ſe naſaler, tantôt ſe mouiller, plus ſouvent ſe doubler. Deux ou trois racines ſe réunir enſemble pour former de nouveaux mots : & ſouvent ſe déguiſer au point qu'il ſembloit impoſſible d'en retrouver les élémens primitifs.

Il faut donc ſe réſoudre ou à ramper éternellement dans la fange des Langues, ſans avoir aucune idée de leurs rapports étonnans, & ſans pouvoir les dominer, ou ſe rendre propre le tableau de tous ces rapports, & les moyens de les retrouver d'une maniere imperturbable, enſorte que ce ſoit une pierre de touche qui nous faſſe appercevoir à l'inſtant les altérations que chaque mot eut & doit avoir éprouvé.

1. C'eſt

haud ſecus atque in labyrintho, inexplicabilitèr oberratur, et multa movendo e nihil

---

1.

C'eſt ainſi que la Famille AG, *grand*, offre en Grec des mots en Agan, Auxò, Auxeô; *Ogcos*, prononcé *Onkos*, &c.

AL, *élevé*, des mots en *Alomai*, *elephas*, *élikia*.

ALio, *rouler*, en *eileo*, *elix*, *aella*.

ALia, *chaleur*. en *helios*, *elé*, *ſelas*, &c.

AN devenu *enos*, *énis*.

AP, *élevé*, des mots en *aipus*, *aphuo*, *epi*, *ipſos*, *'ophrus*, *upſos*, *upnos*.

AR, en *arô*, *airô*, *aeirô*, *aiôreô*.

As, *feu*, en *azô*, *aſter*, *aitho*, *aither*, *idos*, *aiſkhos*, *eſtia*.

GAR, *raſſembler*, des mots en *Ageir*, *Agor*, *Agur*, *Gargair*, *Aigeir*.

MAR, *brillant*, devenu *Mair*, *mer*, *mor*, *amar*, *amor*, *amaur*, *mudr*, *amudr*, *ſmerd*, *émer*, *ſémer*, *omer*, *mermer*, &c.

PAT, pied; *pedé*, *pouſ*, *peza*.

2.

Les voyelles, continuellement naſalées; d'Adô, andanô: de math, *manthanô*; de Puth, *Peuth*, & *Punthanomai*.

Les voyelles ſupprimées entre deux conſonnes: de Bel, *Blepô*; de Ballo, *bléma*; de Bad, *ibdés*: de Genus, *gnathos*: de Damaö, *dmôs*: de Tan, pays, *Aitnaios*, *ethnos*, *othneos*, qu'on avoit pris pour autant de radicaux. De Talao, *tlaô*; de Tamô, *Tmaô*: de Gal, *Gel*, *Gl*.

Les voyelles ſans ceſſe ajoutées à la tête des mots: de Gad, bon, *agathos*: de nom, *onoma*: de dent, *odontes*; de Cal, *ag-gelos*, devenu Angelos.

Souvent

nihil omnino promoveri poteſt. Quae quidem opella, nunc levi tantum brachio à me

---

Souvent ces voyelles ajoutées ſervent de négation : cela eſt très connu pour A ; mais nous avons trouvé beaucoup d'O négatifs à la tête des mots.

Des voyelles mouillées ; ainſi de Pes, *pieſi*.

Des réduplications continuelles, *Di-Dumos : di-dêmi : di-daſcô, ki-krô, bi-bêmi, Ti-tuſcomai, Gi-gnoſcô.*

Des voyelles redoublées ; d'Er ou Her, printems, *Ear, eiar :* de même que les Anglois, d'*arth*, terre, font *earth.*

L'aſpiration ſans ceſſe adoucie en S & en K ou Kh ; ainſi ſus pour *hus* ; ſôros pour *horos* : khamaî pour *humai*, terre : mot que nous avons rapporté à *hu*, l'eau, trompés par le Latin *humi* : mais Hamai, terre, doit tenir au primitif Ham, rouge, qui a fait le grec Aima, ſang. On ſait que la terre, le ſang & l'homme, furent toujours appellés du même nom, & en Oriental *DAM* & *Adam*, mots qui peuvent tenir à la même famille que le grec *Aima* & *K-hamai.*

3.

Les Consonnes n'ont pas éprouvé moins de variations.

On les voit ſans ceſſe ajoutées à la tête des mots, telles G, K, Kh, ajoutées devant l, m, n, r : *G-noô, K-naô, Kh-roa*, &c. T ajouté comme article : *T-erma, T-uphlos, T-rôgô*, &c. P devant N, & L, ou même avant des voyelles dans *P-neô, P-lunô, P-élos*, &c.

N ajouté comme négation dans *Né-penthês*, N-*êſtis, nô-lemês*, &c.

S ajoutée à une multitude de mots, dans *ſ-kazô, ſ-kambos, ſ-kethros, ſ-maris, ſ-pilas, ſ-podos*, &c.

Celles

à me ſuſcepta atque expedita, tum in praeſenti, ut ſpero, praelucebit Tyronibus,

---

Celles d'une même touche ſubſtituées les unes aux autres dans une même famille ; *Aptô*, *Amma*, *Aphê*, *Aipſa* : la famille AK, formant des mots en *Aik*, *Akh*, *Okh*, *Ag* : la famille AD, devenir *Ait*, *Eth*, *ed*, &c.

D & Z ſubſtitués ſans ceſſe l'un à l'autre ; *edos* & *ezomai* : *duo* & *zugos*.

D & L ; *Balaneion* de Bad : *Dac-ru*, pour *Lac-ru* : *Da-phné* pour La-phnê.

D pour E, *andreô*, d'anêr.

D attiré par R ; de *mur*, rouge, *mudros*, fer rouge.

D pour G ; *Dêmêtêr*, Cèrès, pour Gê-mêtêr. *Sidêros*, fer ; de *Seger*, métal.

Th pour F ; *Ther* même que le Latin *fera* ; le *Thier* des Allemands. *Thêlo*, même que le Latin *fello*.

T pour Q ; *Te*, même que *que* des Latins : *Tis*, quis : *Teſſares*, quatuor.

Θ & S, ſans ceſſe ſubſtitués l'un à l'autre : *Thélia* & *Sélia*, un ſeau.

T, S, Z, également ſubſtitués entr'eux.

T, attiré à la ſuite de P, dans *Tup-t-ô*, *Ptilos*, *Ptuô*, *Ptôkhos*, *pto-lis*, &c.

G, K, Kh, ſubſtitués ſans ceſſe entr'eux, *Gar*, & *Kérux* ; ce n'eſt point étonnant : ceci l'eſt plus.

P & K ou Q ſubſtitués les uns aux autres. *Puamos* & *Kuamos*, *Hippos* & *Equus*.

L pour R, dans *Khalkos*, airain.

M pour N, dans *Môros*, fou.

Des tranſpoſitions aſſez fréquentes ; *Morphé*, en Latin *forma* : *Okhlos*, en Lat. *Volgus* : de fort, *Sphodros*.

Et

bus, ad Orientalis eruditionis palmam laudemque contendentibus; tum in omne reliquum tempus materiam ſuppeditabit ad id, quod leviſſimis tantum ſtricturis à me percurſum eſt, nova exemplorum copia inſtruendum, illuſtrioreque adhuc luce perfundendum.

---

* Et ce qui caractériſe ſur-tout le Grec comme Dialecte Celtique, c'eſt que tous ſes mots en X & en Pſ, ξ & ψ, ſont l'effet d'une prononciation qui lui étoit propre, & que ces Peuples ſubſtituerent au *Sh* des Orientaux, ou à notre *Ch*, & au *Tſ* de ces mêmes Orientaux : ainſi que les mots Grecs en Kh ou χ, & en o, long ou ω, ne ſont que des nuances des mots écrits dans les autres Langues par O ou par K & Q, ou même par H, prononcé *Ch*: enſorte que les mots compris ſous ces quatre lettres ne tiennent aucun rang dans les mots primitifs, & n'en ſont que des nuances: il en eſt de même des mots écrits par un E long, par H.

Sans ces obſervations fondamentales, on ſeroit ſans ceſſe perdu dans les Origines Grecques, ainſi que dans celles de tout autre peuple: on n'auroit aucune idée de leurs vrais rapports, encore moins des métamorphoſes qu'y éprouvent les mots primitifs & des moyens propres à les rétablir.

Auſſi juſqu'à ce qu'on ſe ſoit mis au fait de tous ces phénomènes, on ne doit rien prononcer ſur le rapport ou ſur la différence des Langues, ſous peine de reſſembler aux aveugles qui veulent juger des couleurs, ou aux ſourds qui voudroient parler muſique.

Quod

Quod ſi ſolvas Europæas voces, ac (prout opus fuerit) rurſus commutabilia elementa cum commutabilibus Or. vocum permutes ; *interjecta*, *attracta*, *addita*, aut *præfixa* detrahas ; reliquaſque operationes perſequaris, quibus in hiſce ſpec. uſus ſum ; planè evaneſcent involucra, ſive larvæ illæ, quæ radices Or. vanè ac per ſpeciem tantum obſcurabant, ipſæque nudæ, ſimplices, ac defaecatae Or. radices [Tyrones, ſcio quod dico, nondum capient, provectiores vero rem ita ſe habere facilè agnoſcent.] in conſpectum venient. (Vid. exempla pec. ſub *cheo* Luſit. *handſome*, *land*, *bread*, *wiſh*, Angl. *lirio* Hiſp. *domare*, *funus*, *ſquama*, Lat. *amaſſare*, *ſala*, It. &c.) Ita ut de integumentis ſeu larvis illis quodammodo dici poſſit quod de velo algoſum ſolum obtendente cecinit Metaſtaſius :

Copre in van le baſſe arene
Picciol rio col velo ondoſo,
Chè rivela il fondo algoſo
La chiarezza dell' umor.

Sed, ut ad clavim etymologicam redeam: Sita ea eſt in utriuſque harmoniæ, *Elementaris*, ſc. et *ſignificativæ* cognitione. Quæ quidem cognitio, vera ſi qua alia, *artificialis memoria* eſt, qua facillimè, nulloque ferè temporis diſpendio linguas acquirimus, acquiſitaſque firmitèr æternumque retinemus. Etverò utraque hæc harmonia *Elementaris*, nempe, et *ſignificativa* veluti vehiculum eſt, quo ſignificativarum, ac, prima ſpecie, novarum vocum ſuppellex in memoriam, veluti in Repoſitorium invehitur, in eoque reconditur, et cum notarum, ac ſignificativarum vocum priori ſuppellectili, hujuſmodi affinitatis ope, tam firmiter connectitur

titur ac conglutinatur, ut nunquam deinceps una ab alia divelli poſſit, unà jugiter permaneant, unàque pereant ; quandiùque propterea utramvis quis poſſederit, ambas poſſederit.

Porrò etſi utraque hujuſmodi affinitas perſpicuitate opus habeat, ut hocce vehiculum currat ; quandocunquè tamen hujuſmodi me perſpicuitas latuit ; (id quod in Etymologica re crebrò accidit) probabiliori ſaltem conjectura deſideratæ perſpicuitatis defectum me penſaſſe confido : doliturus, ſi deteriùs res ſpe contingat mea.

Supereſt ut de hac editione aliquid dicam. Vix ſpecimina hæc primò in lucem prodierant, cùm, infirma coactus valetudine, Pariſios me contuli ; ibique poſtquam Regiæ ſplendorem ; ædium magnificentiam ;

tiam ; ſumptuoſiſſima omnigenarum virtutum domicilia, totiuſque tandem urbis celebritatem oculis perluſtravi, ac animo ſum contemplatus; ægrè me indiès tantæ metropolis appellationis originem in ſpeciminibus meis prætermiſiſſe ferebam; proptereàque animum ad eam indagandam appuli. Cumque in hujuſmodi indagatione haud paucæ ſeſe mihi in conſpectum dederint vocum origines, præter eas, quas ſpeciminibus res anguſtæ meæ addidiſſe non ſiverant; utraſque nùnc lector additas huic editioni reperiet; in qua prætereà extra cancellos, quos olim mihi circumdederam egredi conatus ſum. Nam multa Celtica vocabula, quæ extant in Scot ; Cambr ; Armor; et Cantabr. linguis ; nonnulla vero ex Hibernica *

* Pauca Græca attigi, ne prope in immenſum diffunderentur indagationes meæ.

cum

cum Arabicis contuli, ac illorum cum hiſce affinitatem indicare ſategi; ut palàm fiat Primitivam Europæ linguam, ſivè Celticam, (quemadmodum et Arab.) Primitivæ Orientalis fuiſſe dialectum. Nonnulla, inquam, ex Hibernica. Nam hujus linguæ prodigioſam cum Orientalibus affinitatem oſtendendi provinciam cepit indefatigabilis Chiliarcha ſimulque Princeps hujus memoriæ Etymologorum Carolus Vallancey; pro cujus eruditiſſimis lucubrationibus, linguarum Orientalium, necnon Rerum Hibernicarum ſtudioſi vota tanto viro rependere debent, quandoquidèm eum prò dignitate ſatis commodè laudare non poſſunt †. De-

† Præterire minimè poſſum, quin apertum, liberalem, ac candidum hunc virum, cui me devinctior nemo, quiſquam vivit, gratitudinis ergo, vel ipſo invito, hoc loco nominem. Nam ut mittam, quod animum ferè labantem meum Pariſiis nupèr ſublevavit, ſimulque humanitèr conſilio, ac re generoſè juvit; hoc alterum (quò BENEFICENTIÆ erga me ſuæ colophon adderet) nuperrimè, me inſcio, confecit: pauca, nempè, ut ſuus eſt mos, de opuſculis hiſce coram Prorege noſtro loquutus eſt, eumque mihi Moecenatem dedit.

niquè cum de præſtantia, uſu, quin et de neceſſitate linguæ Arabicæ ab aliis, necnon à me ſatis alibi ſuperque dictum ſit; verbum hac de re non ampliùs addam. Illud tamen, pro oratiunculæ hujus coronide, non poſſum quin prædicem; quod, nempè, etſi utiliſſimæ hujus linguæ ſtudium inculcare nihil aliud hucuſquè fuerit, quàm cineres pro carbonibus ſufflaſſe, ac pruinoſis etiamnum in Hibernia horreat Arabia pannis;

Nos tamen hoc agimus, tenuique in pulvere ſulcos
Ducimus, et littus ſterili verſamus aratro.

Sic ſenes arbores, quæ alteri ſeculo proſint, perſeverantiſſimè ſerunt.

Dabam *Dublini* in Coll. S. S. TRIN.
Idib. Auguſti MDCCLXXXVIII.

Lexica, quibus uſus ſum, compendii cauſa, ſic indico:

CAST. *i. e.* Caſtelli Lexicon Heptaglotton.

GAZOPH. L. PERS *i. e.* Gazophylacium Linguæ Perſarum, cujus Auctor fuit Pater Angelus à Sancto Joſepho Carmelita excalceatus.

G. vel GOL. *i. e.* Jacobi Golii Lexicon Arabico-Latinum.

ARCHÆOL. Brit. *i. e.* Archæologia Britannica Edwardi Lhuyd.

N. B. Nota quæ reperitur in Præfat. p x. deſumpta fuit ex Clar. Gebelin. Orig. du Lang. &c. p. 148.

SPECIMEN

ETYMOLOGICUM PRIMUM,

OSTENDENS

Affinitatem L. *Lat.* cum *Arab.* vel *Perſ.*

A C O

ACORUM. Ab Ar. *caron.* Gol. p. 1897.

A D A

ADAMAS. V. *Domare.*

Æ Q U

ÆQUUS. Ab Ar. *hak*, rectè juſtèque fecit. V. G. 634.

A E R

AER. Ab Ar. *aiar*, idem ſignificante. V. Gol. p. 198.—Mirè ſe torquet Plato in Cratylo, circa etymologiam hujus vocis, pluresque affert ingenioſas quidem, ſed minus ſolidas derivationes ex L. Græc. depromptas, cum tamen illius origo, ut vidimus, Arabica ſit. Convenit autem Ar. *aiar* cum Hebr. *aur*. nec non Syr. *air*, i. e. *aer*. Hinc manarunt It. *aria*, Luſ. *ar*, &c.

Æ T A

ÆTAS. Ab Ar. *edd*, certus numerus, pec. ætatis, quam quis putat. Hinc manat Luſ. *idade*, et Hiſp. *edad*. V. Gol. p. 1535.

Æ T N

ÆTNA, (mons in Sicilia.) Ab Ar. *aton*, fornax, et ignis ipſe in fornace ardens. Gol. p. 14.

A F R

AFRICA. V. *Park Angl.*

A G G

AGGER. Ab Ar. *hager*, idem ſignificante. V. G. p. 577.

A G I

AGILIS. Ab Ar. *agil*, feſtinus, properans. G. p. 1531.

A L C

ALCHYMIA. Luſ. &c. Ab Ar. *kimia*, et hoc a v. *kami*, texit, celavit. Sic appellata quia eſt ars occulta.

A L O

ALQ. Ab Ar. *ala*, alere, nutrire. V. Gol. p. 1671.

A M A

AMARUS. Ab Ar. *amarra*, amarus fuit. Gol. p. 2208.

A M B

AMBARUM. Ab Ar. *anbaron*.
AMBUBAJÆ. Ab Ar. *anbub*. V. Gol. p. 164.

A M I

AMITA. Ab Ar. *ammat*, idem ſignificante. Gol. p. 1644.

A M M

AMMI, vel AMMIOS. Ab Ar. *ammus*. Gol. p. 139.

A M O

AMOMUM. Ab Ar. *hamam*. Gol. p. 649.

A N C

ANCHORA. V. *Gorra*, Hiſp.

A N E

ANEMONE. Ab Ar. *argamone*. G. p. 73.

A N I

ANISUM. *Anice* It. *aniſe* Angl. ab Ar. et Perſ. *aniſon*. Caſt. p. 59.

A N S

ANSA. V. *Aſinus*.

A N T

ANTIQUUS. Ab Ar. *atik*, vetuſtus, antiquus. Nazalatio, ut alibi probavi, non mutat radicem. V. Gol. p. 1520.

A P E

APER. Ab Ar. *afer*. Gol. 1605.

A P I

APIUM. V. *Petro*,—*Selinon*, Lat.

A R A

ARA. Ab *era-t*, *i. e.* focus, caminus, locus omnis ubi accenditur, alitur, aut fovetur ignis. G. p. 82.

A R Q

ARQUATUS MORBUS. Ab Ar. *arkan*. V. Gol. p. 75.

A R R

ARRHABO. Ab Ar. *arbun*, quod eſt Perſ. *rubon*. V. G. p. 64. et Caſt. p. 289.

A R S

ARS. Ab Ar. *arz*, terra, quia Sc. ejus cultio omnium prima fuit.

ARSENICUM. Vox compoſita ex Ar. *zar*, mordere, et *nag*, celer, quaſi dicas, celeriter mordens, vel occidens. V. Gol. p. 1092, 2319.

Gol. tamen ait eſſe Perſ. *zarnieg*. V. p. 1096. Quid tandem ſi dicamus eſſe corruptam vocem ex Perſ. *zahrniac*, *i. e.* venenoſus ?

A R T

ARTERIA. Lat. et Græc. ab Hebr. *ret*, fiſtula, canalis, [V. Caſt. p. 3535.] quod reſpondet Ar. *reuat*, *i. e.* fiſtula, canalis, foſſa per quam confluit aqua. Gol. p. 1057. Cui voci Græci præpoſuerunt lit. *a*; et addiderunt Græc. terminationem *eria*, ita ut primo evaſerit a-ret-eria, deinde a-rt-eria, quæ ſic appellata fuit, quia eſt canalis per quem fluit ſanguis, non autem quia receptaculum aeris eſt, ut ridicule hucuſque crediderunt etymologi ſcriptores.

De prefixa lit. *a*, jam alibi exempla in hoc ſpecimine attuliſſe me memini ; ut *azeite* Luſ. ab Or. *zeith*, oleum ; *anas* Lat. a Græc. *neſſa* ; *aſucar* Hiſp. *ſucre* Gall. &c. &c.

A R X

ARX. Ab Ar. *Herz*. locus munitus, præſidium, refugium. A. v. *haraz*, cuſtodivit ; et cum media dammata, firmus, munituſque fuit. Gol. 596.

A S I

ASINUS. Ab Ar. et Hebr. *azn*, auris; quia quia nempe longas habet aures. Hinc *anſa*, [propter ſimilitudinem] facta tranſpoſitione lit.

A S Y

ASYLUM. V. *Sylva.*

A T R

ATRIUM. Ab Ar. *toron*, idem ſignificante. Nec obſtat lit. *a*, quæ præfigi ſolet, ut ex exemplis hoc in ſpecimine allatis ſatis conſtat. Accedit etymologia a nonnullis approbata, qui a *dar*, ſive *dor*, *i. e.* porta, *atrium* derivant, quique eamdem lit. *a* prefixam eſſe fatentur. Magis tamen mihi placet quam propono etymologiam. Notio quippe verb. *tar*, ex quo oritur *toron*, ſita eſt in appropinquatione et vicinitate. Eſt vero atrium contiguum domui. V. G. 1489. Hinc *adro*, Luſ. *i. e.* atrium templo contiguum.

ATROPOS, [una Parcarum.] Ab Ar. *aſarab*, amputavit; quod eſt hujus Parcæ munus. V. *Parcæ.*

A V E

AVEO. Avidus, ab Ar. *ava*, amavit, desideravit, voluit, cupivit. Gol. 2594.

A V I

AVIDUS. V. *Aveo.*

AVIS. Ab Hebr. Syr. et Æthiop. *auf*, avis. Accedit Arab. *af*, *i. e.* imminut avis supervolitans. V. Cast. p. 2702.

A U L

AULA. V. *Balire*, It.

A U T

AUT. Lat. ou Lus. Ab Ar. *au*, aut, vel, sive.

AUTUMNUS. Sunt qui a Lat. auctus et tempus vocem hanc derivant. Alii vero a Binomio Or. *ab*, fructus, et *tum*, perfectus, maturus, illius originem repetunt; ego vero censeo potius ab Ar. *athmar* deducendam illam esse; sive vox *atmar* accipiatur pro infinito, vel nomine act. v. *tahmar* in iv. conjug. [sub qua extant sequentes notiones: plenus fructuum fuit, fructifer fuit, fructus aluit, tulitque arbor. Vid. Gol. p. 443.] sive pro Pppl. nominis tahmar, *i. e.* fructus.

fructus. Nec obstat lit. *r* in Ar. v. frequens quippe ejus commutatio est cum lit. *n* in omnibus ferè linguis, ut in

Græc. doron,	Lat. donum.
pleres,	plenus.
deinos,	dirus.
fonia,	furia.

Lat. carmen, et germen, pro canimen, et genimen. Gram. Port-Royal, p. 641.

It. derrata, Gal. denrée.

Sued. sen, Lat serus.

Pechluan. Khonsand, Pers. Khorsand, contentus.

Kand, Pers. Kard, fecit. Quod attinet vero ad lit. *u* interjecta ea est, quemadmodum ex Græc. kapéleion, Lat. formarunt caupona; ex castus Germ. formarunt Kausch; ex Gal. valet, avaler, devaler, Burgundiones formarunt vaulo, evaulai, devaulai, &c.

B A L

BALÆNA. V. *Balire*, It.

BALNEUM. Ab Ar. *ballan*. Gol. p. 324.

BAR

BARBITON. Eſt Perſ. V. Gol. p. 1119.

BARO. Ab Ar. *bahir*, fatuus. Gol. p. 225.

BAS

BASANUS, vel BASANTIS apud Plin. quod eſt Græc. baſanos, lapis Lidius. Ab Ar. *mahana*, tentavit, experimento probavit. Convenit cum Hebr. *bahan*, idem ſignificante.

BASIARE. Ab Ar. *baſa*, quod eſt Perſ. *buſidan*, oſculari. Hinc Angl. *to buſs*.

BASILICUS Lat. *Baſileios* Græc. Ab Ar. *baſil*, *i. e.* vir ſtrenuus, heros; cujus verb. ſignificat: ſtrenuus fuit; et in iv. conj. prohibuit, incolumem ſervavit, &c.

BEL

BELLUA. It. *belva*. Forte ab Ar. *balia*, deglutivit. A voracitate igitur ſic dictam puto. Ab Ar. v. derivatur *bulao*, *i. e.* helluo, quæ Lat. v. ab Ar. quoque ſluxit. Alternant enim *h* et *b*. Vide quæ dixi ſub v. brenhas Luſ. et Gol. p. 319.

B E R

BERNA, bernenſis, bernici. V. *Brenhas*, Luſ.

BERYLLUS. Ab Ar. et Perſ. *balur*. V. Gol. p. 316.

B O N

BONUS. V. *Immanis*.

B O R

BORAX. Ab Ar. *borak*, et Perſ. *borah*. V. Gol. p. 260, et Caſt. 149.

B O S

BOSPHORUS. V. *Albufeira*. Luſ.

B U B.

BUBULCUS. It. *bifolco*. Vox compoſita ex bos et falhin, quaſi dicas: *bobus ſulcans*. Ab Ar. *falaha*, ſulcare, arare. V. Gol. p. 1822. Hinc manarunt

Angl. *To balk*, imporcare.
Balk, porca, ſeu lira.
To plough, arare.

B U C

BUCENTAURUS. Forte ab Ar. *buſion*, genus navis marinæ, navigium, ſcapha. G. p. 349. Hinc Angl. *buſs*, navigium.

B U L

BULBUS. Ab. Ar. et Perſ. *bolbos*.

B U R

BURDO. Forte ab Ar. et Perſ. *barzun*, vel *bardun*, jumentum tardius incedens.

B Y S

BYSSUS. Ab Ar. *buſs*, quod goſſypium ſignificat, ut oſtendit CL. D. Forſter. Hinc fluxit It. moſſelina, facta commut. labialium. V. etiam Gol. p. 268.

C A C

CACHINNO. Ar. *cahcah*. Utraque vox formata eſt per onamatop.

C A D

CADUS. V. *Coat*, Angl.

C Æ P

CÆPULLA, cæpe. Cipola It. cebolla Hiſp. ab Ar. et Hebr. *baſal*, *cæpe*. Per tranſpoſit. literarum. Caſt. 407. vel ſi mavis à Perſ. peaz.

C Æ R

CÆREMONIA. Non eſt dubium, quin Latini vocem hanc ab Etruſcis acceperint. Derivatur autem illa ab Ar. Chald. et Æthiop. *cherm*, *i. e.* inviolabilis, ſacer, ſacrum, quod non eſt promiſcui uſus, Deo devotus.

C Æ S

CÆSPES. Ab Ar. *kaſb*, *i. e.* arundo, calamus, aut quælibet illi ſimilis res fiſtuloſa. Unde manavit *kabſao*, arundinetum, vel locus aliquis, in quo quælibet alia res fiſtuloſa creſcit. V. Gol. p. 1912.

C Æ T

CÆTERA. V. *Calheta*. Luſ.

CAL

CALAMUS. Ab Ar. et Perſ. *kalam.* G. 1958.
CALCITRARE, Calx. Ab Ar. *kalaſh*, calcitravit. V. Gol. p. 1955.
CALUMNIARI. Ab Ar. et Hebr. *kalam*, vulneravit, ignominia affecit, locutus fuit falſitatem. V. Caſt. p. 1734, et ſeq.
CALX. Ab. Ar. *kils.* G. 2058.

CAM

CAMELUS. Ar. *giamal.* Gol. 531.
CAMERA. Apud Vitruv. V. *Camus.*
CAMMARUS. V. *Camus.*
CAMPHORA. Ar. *Cafor.*
CAMUS. *Kemos* Græc. ab Ar. *kemam*, capiſtrum. V. Gol. p. 2061. Hæc autem vox, et quamplurimæ aliæ, quarum nonnullas infra jubjiciam, a Primit. Cam, ſeu cham, vel chan, [alternant *n* & *m*, ut alibi dixi, ac exemplis firmavi] in varriis L. L. derivantur. Porro primaria v. Cam, &c. notio ſita eſt in curvitate, ſinu et concameratione, ex qua manarunt notiones tegendi, celandi ac operiendi; quæ primitiva notio aſſervatur in Perſ. *cham.* [quod eſt Hibern. *cam*,] *i. e.* tortus, replicatus, curvus, aduncus.

2°. Tec-

2°. Tectum domus dorſo aſinino ſimilis, domus æſtiva. 3°. Laquei illa pars, quæ collum cingit, et annulo, per quem funis trajectus laqueum facit, proxima; necnon in cam, *i. e.* palatum, quod etiam vocant *ſakf*, *dahn*, [ad verb. tectum oris, Angl. *the roof of the mouth*] a concamerata, nempe forma. 2°. Cubitus, a curvitate ſc. V. Caſt. p. 243, 435. Ex quibus manarunt.

Perſ. Cam-an, Turc. keman, arcus, [ob curvitatem.]

Cam-er, pons arcuatus. 2°. Zona. 3°. Structura arcuata, fornix. 4°. A monte diviſa rupes, pec. convexa. 5°. Arca, ſepimentum cænaculum, &c. Caſt. p. 467.

Camar-covè, montis pars patens in modum operis teſtudinei, ſive pateat tranſitus, ſive non.

Com, manica.

Chamah, domus, tentorium. Caſt. p. 228. Affinis vox eſt Ind. chom domus, et Sin. chom palatium.

Chaneh, Americ. caney, domus in genere, cubiculum, tentorium; et cum ca-man, ſinuoſa et curvata pars arcus inter cornu et manubrium.

Armen.

Armen. camar, Chald. camaron, fornix; et hinc camara Hiſp. camera It. chamber Angl. et camera apud Vitruv.

Lat. Camerus, et camurus. Camillum, [apud feſtum.] Vas ita dictum quia, nempe, tectum portabatur in nuptiis.

Campana. V. Comp. ex cam, et Pan, Vas Celt. quod extat in Angl. pan, in Luſ. panela, It. pignata, et pentola.

Caminus, propter fornicem, qua tegitur. Hinc Gal cheminée, et It. camino.

Cammarus [a concameratione.] It. gambero, Hiſp. camaron.

Camino, caminatus.

Hiſp. Cama, lectum, quia, Sc. in illo tecti jacemus.

Camiſa, Gal. chemiſe. A tegendo.

Ital. Cam-auro, quaſi dicas aures tegens.

Cam-aglio, collare.

Cam-uffare, caput obvolvere, obtegere, obnubere.

Gam-ba, Celt. gam-be, Gal. jam-be; propter angulum, ſeu curvitatem, quam formant.

Can-ova, cella penaria.

Camminare, Hiſp. caminar, Gal. cheminer, quia nempe crurum ope ambulamus.

Hinc

Hinc cammino et Hiſp. camino, Gal. chemin, via, quia per illam ambulamus.

Luſ. Cambayo, Lat. ſ-cambus, a curvitate nempe crurum, Lat. quoque v. a primit. *cam.* derivatur, præfixa ſibillante *ſ*, ut in ſ-cribere, ſ-culpere, ſ-calpere, ſ-crupulus, ſ-quama, quæ v. derivatur etiam a primit. *Cam.* V. Squama.

S-camander, quam v. vid. ſuo loco.

Camba, canthus. Cambo, uncus.

Accedit Ar. cham, ſub cujus derivatis extant ſequentes notiones; tabernaculum conſtruxit; et tabernaculum, caſa omnis ex arborum ramis compacta, &c. V. Gol. p. 785, et v. camm. 2060.

Non officit vero derivationi vocum gam-ba Ital. aut Luſ. cambo, quæ additur lit. *b.* hæc enim attrahitur [ſicut P] a lit. *m*, ut in

Lat. gremium, It. grembo.

Lumen, Hiſp. Lumbre.

Homo, Hiſp. hombre.

Humerus, Græc. et Goth. ôm, Hiſp. hombro.

Umbra, Græc. omera.

Fames, Hiſp. hambre.
Fæmina, Hiſp. hembra.
Angl. to ſeem, Gal. ſembler, It. ſembrare.
Ar. amr vel emr, Lat. im-perium, &c. &c.

C A N

CANCAMUM. Ar. cancam. Gol. 2061.

CANDO-SOCCUS. Ab Or. ſouk, ramus. [V. Caſt. p. 3711] et cahd [naſalando primam] abſcondit, celavit. V. Caſt. p. 1709. Porro ab eodem hoc verbo, facta naſalatione, prodiit condere Lat.

CANNA: Ab Ar. canat. Gol. p. 1974. Canalis. V. ib.

CANNABIS. A Perſ. Canab. Caſt. 470.

CANTARE, canere, a Celt. *can*, quod aſſervatur in Perſ. chan-dan, *i. e.* cantare, recitare. Porro Celt. can pertinet ad *can* ſignificantem cannam. Notum autem eſt ex cannis prima conſtructa fuiſſe inſtrumenta pneumatica. Sic apud Arabes kanat eſt haſta, quia ſc. ex kanat, *i. e.* canna fieri ſolebat. V. G. 1974.

Quod ſpectat ad cant-are, lit. *t* aliquando attrahitur a lit. *n*, Vid. *Mentiri*.

C A P

CAP-IO. A Celt. cap, quod extat in Ar. caf manus; quia ſc. manibus capimus.

CAPSA. V. *Caſa*, Lat.

CAPUT. Ar. cab. G. 1842. Hinc cabo Hiſp. et Luſ. caporale It. corporal Angl. dux, princeps; quæ eſt etiam altera ejuſdem Ar. v. ſignificatio.

C A R

CARBAS. Ab Or. charf, vel charb, vel charp, *i. e.* acutus, penetrans. V. Caſt. p. 1413. et ſeq. Hinc ſharp Angl. acutus.

CARBASUS. Ab Ar. et Perſ. kirbas. V. Gol. p. 2017.

CARMEN. V. *Harmonia*, Lat.

CARNIFEX. Ab Ar. carnaffa. Gol. 2023.

CARPO. Ab Ar. charf, decerpſit fructus. Gol. p. 700.

CARTHAMUS. Ab. Ar. kartem.

CARYOPHYLLUM. Ab Ar. karanfol. Gol. 1888. Hinc garofano It.

C A S

CASA, Lat. Hiſp. &c. Theuton kaſa, a Celt. cas, manſio, habitatio, capſa, a tegendo Sc. quæ notio

notio extat in Ar. caſa induere, operire, tegere, quod eſt etiam Hebr. Chald. et Syr. caſè. V. Caſt. p. 1766 et ſeq. Hinc derivantur

Angl. caſe,
Hiſp. caxa,
It. caſſa,
} capſa Lat.

Caſ-eus, a forma Sc. in qua formatur; [formaggio It. formage Gal.] queſo Hiſp. kaſs Germ. Cheeſe Angl. quejo Luſ.

It. caſacca, Luſ. caſaca, Theuton. kaſak, keſao Ar. veſtis, indumentum.

Hiſp. caſcara et caſca, Angl. huſk, Gal. Gouſſe, It. guſcio, putamen.

Angl. hoſe, It. uoſa, tibialia.

Angl. houſe, domus; per commut. lit. *c* cum *h*, ut in Gal. corne, Angl. horn.

Perſ. cazoni & caſua, caſa ſeu domus arundinea, et tectum. Caſt. p. 455, caſa, et caſhanah, domus quævis.

Lat. Caſtellum, caſteria.

Ciſta. Græc. kiſte, Theut. kiſt, Ang. cheſt.

Ceſtus. Græc keſtos, ex quo fluxit Lat. caſtus [modeſtus in ſenſu morali] quaſi dicas, decenter veſtitus, et qui operienda operit.

Caſtor, quia Sc. caſas in aqua ædificat.

Caſtula,

Caſtula, ciſterna, ciſium, coſtæ, ab includendo Sc. continendo, obvolvendo, ac veluti in arcam condendo.

Perſ. keſhti, arca, navis, et cingulum circa induſium.

Heb. Chald. Perſ. et Ar. kis, crumena, loculus, folliculus.

Ar. et Perſ. cas, poculum, cyathus.

Lat. Saccus, per metath.

Gal. Cacher.

CASEUS. V. *Caſa.*

CASIUS. V. *Caucaſus.*

CASPIUM [mare.] Sic dictum quia ſitum eſt prope montes Caſpios. Porro Caſp-ius vox eſt compoſita ex Perſ. *cau*, mons, et *aſp*, equus, quod ad lit. eſt mons equi. Extat autem in Suſiana altiſſimus mons Cau-aſp appellatus.

CASSITERON. Quia Sc. ab Inſulis Caſſiterides appellatis vehebatur. Porro vox *Caſſiterides* compoſita eſt ex Or. *caſs*, vel *caſſit*, terminus, finis, extremitas, et *erd*, terra. Ad lit. igitur vox illa eſt remotiſſima terra, ultima terrarum. V. dicta ſub v. caucaſus.

CASTOR. V. *Caſa.*

C A T

CATARACTÆ. Ab Ar. katar. G. 1926.
CATINUS. V. *Coat*, Angl. et Gol. p. 2002.

C A V

CAVARE. Ab Ar. kaba fodit terram. Accedit Perſ. cavi-dan.

C A U

CAUCASUS. Vox compoſita ex Perſ. *cau*, mons, et Ar. *cas*, *i. e.* extrema pars rei cujuſlibet. V. Caſt. p. 1767. Nihil ultra Caucaſum priſci noverunt. Hinc derivatur *Caſius*, nomen duorum montium ſeparantium Ægyptum a Paleſtina, ac Paleſtinam a Syria.

C A V

CAVUS. Ab Ar. gaf pro gauf, concavus fuit, cavum reddidit, &c. V. Gol. p. 556. De commutatione autem lit. *c* et *g*. Vid. ſub voce *Crimen*. Vel ab Ar. kaba. V. *Cavare*.

C E D

CEDRUS. Ab Ar. kadar, ſub quo extant notiones roboris, excellentiæ, uſus, æſtimationis, magno in pretio habendi, &c. Notus autem uſus

uſus eſt illius materiæ ad conſtruendas naves apud Phænicios. Nota præterea ſunt apud Romanos Scriptores *carmina cedro linenda*, *cedro digna loqui*, &c. Hinc igitur repetenda videtur hujus vocis origo potius, quam ab *umbrando*, ut placet CL. Gebel.

C E N

CENSUS. Ab Ar. canaz, theſauriſavit, recondidit, demerſit in loculum. Hinc manavit canz theſaurus, res recondita, aurum et argentum.

CENTUM. A Celt. cat, [quod aſſervatur in Perſ. ſad] facta naſalatione. Hinc quoque fluxit Græc. e-katon. Vid. *Land* Angl. et ſub v. etymologia.

C E R

CERASUM. Ceraſa It. a Perſ. careſeia. Hinc cherry Angl. V. Caſt. 426.

CERATIUM. V. *Quilate*, Luſ.

CERCURUS. Ab Ar. kerkur, magna et longa navis. Gol. 1877.

CEROTUM. Ab Ar. kirotion. Gol. 1888. Hinc It. ceroto.

C E S

CESTUS. V. *Caſa*, Lat.

C E V

CEVA. V. *Cow*, Angl.

C H A

CHALARE. V. *Calare* It.

CHALCUS. Chalcos Græc. a rubedine ſic dictus. Nam kark Ar. eſt ruber. De commutatione lit. *l* et *r* ſatis jam dictum ſub voce lirio et alibi. Solum addam Orientales charcedon, Æthiopes carkedon, urbem appellare, quam nos Chalcedoniam vocamus. V. Gol. p. 2023.

CHARTA. Carta It. Ab Ar. cartas. Gol. 1888.

CHARUS. V. *Pulcher*.

C H O

CHOREA, chorus. Puto derivari a Perſ. coroz, *i. e.* hilaritas, cantus, ſaltus. V. Caſt. p. 451.

C H Y

CHYMIA, eſt Ar. kimia. Gol.

C I C

C I C

CICER. V. *Chico* Hiſp.

C I N

CINARA. Ab Ar. kanarit. Gol. p. 597.
CINIS. Ar. ſinao. G. 1386.
CINNABARUM. A Perſ. canbar. Caſt. 430.

C I R

CIRCUM. Circus, circinus, circulus, cirrus. V. *Gorra* Hiſp.

C I S

CISTA. V. *Caſa* Lat. ciſterna, ciſium, ib.

C I T

CITHARA. Ab Ar. kinnar, idem ſignificante.

C O E

COENUM. Ab Ar. tin, quod eſt etiam Egypt. *i. e.* Lutum. Obvia quippe eſt alternatio lit. *c* et *t*, ut fit in

Lat. ambitio,	Hiſp. ambicion.
actio,	accion.
converſatio,	converſacion.

Lat. infantulus, It. fanciullo.
caput, Luſ. cabeça.
puteus, poço.
Polon. cel, Græc. telos.
celnica, telos et telônion.
cegla, Lat. tegula.

Itali pronunciant *c* ante *e* et *i* tanquam *tch*; ſicut Angli pronunciant *ti* in v. patience, action, &c.

Falluntur tandem qui coenum a Græc. koinon deducunt. Non enim a notione morali ac ſecundaria, qualis eſt illa profanitatis et impuritatis indicata a Græc. koinon, oriri poteſt coenum, quod phyſicam Luti notionem præ ſe fert. V. dicta ſub v. harm Angl. Optime autem a coenum derivatur obſcoenus, notio Sc. moralis impuritatis, a phyſica notione coeni, ſive Luti. Niſi mavis eamdem vocem derivare cum cl. Gebel. ab *ob*, et Sabino ſcænus, Immundus, quæ Sab. vox affinis eſt Ar. ſhain, *i. e.* turpis, inhoneſtus.

C O G

COGITO. Ab Ar. hog, intellectus, ingenium. Hinc manat hojvat, *i. e.* homo, ſic dictus ab opinando, ſeu cogitando. Porro *h* et *c* alternant, ut in

Lat. hædus, Angl. kid.
calamus, Germ. halm.
collis, Suev. Hol. &c. &c.
Hinc fluxit quoque Græc. hegheomai, cogitare. V. G. p. 581.

C O L

COLICO dolore laborans. Ar. coleng. Gol. p. 1983.
COLLIS. Ab Ar. kollat.
COLOCASSIA. Ar. culcas. Gol. p. 1958.

C O M

COMÆDIA. Kom-ôdia Græc. Vox compoſita ex Græc kom-os, [*i. e.* conventus feſtivus, ſeu multitudo populi congregati feſtivitatis, ſeu hilaritatis cauſâ] et odé, cantus. Erit igitur comædia conventus populi, in quo, qui artem ludicram faciunt, cantant, aliaque agunt, ut riſum moveant, ſpectatoreſque lætitia perfundant. Porro Græca vox kom-os manat ab Ar. kaum, *i. e.* populus, homines, viri, eorumve cætus aut mulierum. V. Gol. p. 1983.
Accedit alia vox Arab. nempe, mo-kam-at, *i. e.* conſeſſus, et cætus hominum, ſermones qui ibi habentur, et tandem modi muſici. V. Gol. 1985.

CON

CONDERE. V. *Candoſoccus.*

CONSILIUM. Conſelho Luſ. Vox compoſita ex Ar. canas, congregatio, et ſaal, interrogavit, Unde ad lit. erit congregatio interrogationis, ſive in qua interrogatur, ſeu petitur conſilium. V. Gol. p. 2070.

CONSUS. [Nomen Neptuni Equeſtris, in cujus honorem conſualia celebrabantnr] vox compoſita ex duabus orientalibus, nempe, *cun*, *i. e.* ſtabilis, firmus, et ſus, *i. e.* equus. Vid. Caſt. p. 1698.

CONSUALIA igitur Feſto illi reſpondebant apud Arcades antea celebrato, quodque [V. Dion. de Halyc. L. 1.] Hippocratia vocabatur; quæ vox pariter componitur ex hippos equus, et kratos potentia, robur. Græca igitur vox tranſlatio eſt Or. vocis conſus, quam Latini retinuere. Cum autem Or. origo vocis conſus ſenſim ignoraretur, ac, neſcio quam affinitatem, cum Lat. conſulo illam habere putarent; Neptunum conſiliorum Deum conſtituerunt, ac vane ſpiritum torſere in illiuſmodi appellationis origine indaganda.

COP

C O P

COPHINUS. Ab Ar. kaffat idem ſignificante.

C O R

CORBONA. Ab Ar. corban, oblatio, quod offertur Deo. Hinc prodiit acceptio ejuſdem vocis pro theſauro ubi illiuſmodi oblationes aſſervabantur.

CORONA. Forte ab Ar. karan, ſub quo extant notiones potentiæ et prevalentiæ; unde manavit karan, *i. e.* imperator. V. Gol. p. 1896. Corona igitur ſic videtur appellata quia eſt regum vel imperatorum inſigne. Hinc quoque fluxit Græc. Kairanos, princeps, rex, dominus. Niſi mavis Græc. v. a Græc. korn, quod eſt Ar. karn, *i. e.* cornu, derivare. Fuit namque ſemper cornu roboris et potontiæ ſymbolus. Quapropter *Bicornis* appellatus fuit Alexander Magnus, cornutaque in numis extabat ejus effigies, quôd Orientis et Occidentis victor fuit. Vid. etiam *Gorra* Luſ.

CORUSCARE. A Perſ. chor, quæ eſt vox contracta ex chorſhid, Sol. Perſica porro vox convenit cum Hebr. chors. V. Caſt. p. 1409. Hinc Græc. *khruſos*, *i. e.* aurum.

CORVUS. Ab Ar. ghorab.

C O S

COSTÆ. V. *Caſa* Lat.
COSTUS. Ab Ar. coſt. Gol. p. 1904.

C L A

CLADES. Ab Ar. calat, interitus, clades. Caſt. 3354.
CLARUS. V. *Cera* It.
CLAVIS. Affinitatem aliquam habere videtur cum Perſ. klid.

C L I

CLIBANUS. Forte ab Ar. labban, coxit lateres.

C L O

CLOTHO. [Una Parcarum.] Ab Ar. calat, collegit; quod munus eſt hujus parcæ; colligit nanque et obvolvit lanam colo. V. *Parcæ*.

C R A

CRAMBE. Eſt Ar. et Perſ. kiranb. V. G. 2016, et 2026.

C R E

CREDERE eſt Perſ. curuidan.

CRE-

CREPERUS. V. *Crepuſculum.*

CREPUSCULUM. Ab Ar. gharab, occidit ſol. In illius derivatis reperiuntur ſequentes notiones, Sc. occidens, occidua pars, veſperæ, obſcuritas, &c. V. Caſt. p. 2888. Hinc creperus et crepuſculum.

C R I

CRIBARE. V. *Crivellare* It.

CRIBRUM. Ab Ar. gharbel, Perſ. gharbil. V. *Crivellare* Ital.

CRIMEN. Poſſet ſane hæc. v. derivari ab Ar. harm, delictum. V. Caſt. p. 1404. Nec negotium faceſſere debent initiales utriuſque vocis, *c* Sc. et *h* quæ crebro commutantur, ut in Ar. habel, Angl. cable.
Sued. hol, Lat. collis.
Angl. horn, Lat. cornu, &c. &c.
Verum magis mihi arridet v. crimen derivare ab Ar. germ, *i. e.* crimen commiſit, delicti reus fuit; unde prodiit germon, crimen, delictum. V. G. p. 496. Notum enim eſt olim apud Lat. lit. *c* pro *g* adhiberi; ut patet ex inſcriptione inciſa in columna erecta D. Duillio, ei, qui primus Carthaginenſes navali prælio vicit, ubi legitur: leciones, maciſtratos, Cartacinienſes, puc-

pucnandod, &c. pro legiones, magiſtratus, Carthaginenſes, pugnando, &c. quapropter Plut. in quæſt. Rom. ait Lat. macellum eſſe Græc. mageiron.

C R O

CROCUS. Ab Ar. korkom. Gol. p. 2024.

C R U

CRUS. Ab Hebr. Chald. et Syr. cura crus, tibia. Hinc curvare. V. Caſt. p. 1814. et ſeq: Accedit Ar. curao tibia, pars cruris tenuior.

CRUSTUM. Ab Ar. korſt, cruſtulum panis, paſtillus. V. G. p. 1886. Hinc derivantur It. croſta, Gal. croute, Angl. cruſt.

C U L

CULMEN. V. *Cume* Luſ.

CULTELLUS. V. *Acutilar* Luſ.

CULUS. A Perſ. cun, podex. facta Sc. commut. lit. *l* et *n*. V. ſub voce *Lirio* Hiſp.

C U M

CUMINUM. Ab Ar. Hebr. et Perſ. kamum. Hinc derivantur Angl. cummin, et Luſ. cominhos.

C U N

CUNÆ. Forte v. hæc manat ab Ar. can, ſub quo extant notiones tegendi ad calorem fovendum, necnon operimenti, involucri, et cujuſcunque rei ſub qua, vel in qua aliquid reconditur. Caſt. p. 1571.

C U P.

CUPRUM. Forte ab Ar. ſafr. G. p. 1362.

C U R

CURDI, Curdiſtania. Ab Ar. cord. V. Gol. p. 2018. Conjicio igitur gentem illam ita appellatam propter ejus robur ac ſtrenuitatem in repelendo, propelendo ac perſequendo; quæ ſunt notiones Ar. v. carada.

Accedit Perſ. cord [*i. e.* curdi] quod etiam ſignificat fortis, bellicoſus, ſtrenuus. Caſt. p. 446.

CURIS aud Sabinos, a Celt. curo, quod aſſervavatur in L. Ar. in qua v. caur ſignificat haſta fodere. V. Gol. p. 2078.

CURTUS. Ab Ar. et Perſ. cuta, curtus, brevis; interjecta lit. *r*, ut ſæpe fit. Vid. *Dumb*, Angl.

CURVARE. V. *Crus.*

DAP

DAPINO. A Celt. dapar, vel daphar, *i. e.* coquere. Accedit deifio [in idiomate quod vulgo Gallois appellatur] urere, aſſare; 2°. fulgurare. A Celt. igitur voce oritur etiam daps, ſive dapes, quia, nempe, dapinatæ, coctæ et apparatæ ſunt.

Verum hæc omnia a Perſ. L. manarunt, in qua extat *tab. i. e.* accenſio, ardor, calor; item febris, tabes; et verb. tabi-dan fervere, et fervidum reddere, candere et candefacere, ſplendere, coruſcare, fulgurare, &c.

Ex hac igitur voce, quam prae manibus habemus, mira exſurgit probatio harmoniae L. L. O. O. cum Celt. et Lat.

DAPES. V. *Dapino.*

DAR

DARE. A Perſ. da-dan.

DIA

DI-ABOLUS. Di-abolos, Græc. Ab Ar. douablis, *i. e.* nequam, deſperatus, in quo nihil eſt boni. A nequitia igitur ac deſperarione nomen

men accepit Diabolus; quapropter apud Arabes etiam ſine præfixa *dou* effertur hoc modo *ablis*, *i. e.* diabolus, ita dictus, ut ait Gol. quia de divina miſerecordia deſperat. Hinc fluxere Angl. devil, et evil; Gal. diable.

D I E

DIES. Day Angl. dia Hiſp. ab Ar. diia lux, cujus v. *daa* ſignificat luxit, micuit.

D I L

DILIGERE. Forte a Perſ. dil, cor; quia Sc. ſedes amoris eſt. Ex quo derivatur Perſ. dilchah, animae deſiderium, amaſium, et res quaevis pulchra.

D O L

DOLUS. Ab Ar. dalon, fraus, deceptio. Gol. p. 787.

D O M

DOMARE. Ab Ar. tama, ſervum effecit, in ſervitutem redegit, obſequio ſubjecit. V. Gol. 407. Hinc *taim* ſervus.

Porro ex hac Ar. voce manarunt quamplurima vocabula; quorum originem nemo, quod ſciam, penitus hucuſque detexit. Pauca tantum ſubjiciam.

To

To tame Angl. domare.
Dompter Gal. id.
Tamian Anglo-Sax. id.
Zaeman Germ. domare vi, vel arte, ut recte innuit Wachter.
Tamian, gatamian Goth. domare.
Damaô Græc. id.
A-damas, vox compos. ex negativa *a*, et *damaô*, ad verbum indomabilis.
Zahm Germ. tam Belg. domitus, cicur.
Ram Perſ. manſuetus, cicur, obediens. Hinc ram cardan domare, ſubmittere ſibi jugoque, obſequentem rèddere. De promiſcuo uſu lit. *d* et *r*, Vide quae dixi ſub Lat. voce *Hir*.
Tautem apud Germ. praecipue, crebro vertitur in *z*, ut accidit in
Tongs Angl. tang Belg. zange Germ. Lat. forceps.
Tyd Belg. zeit Germ. tempus Lat.
Tegula Lat. Ziegel Germ.
To teach Angl. ziege Germ.
Tolbiak, Tug et Tigur, quae ſunt nomina locorum apud nonnullas nationes, ſcribuntur a Germanis Zulpich, Zug et Zurich.
Demum ex placido ac tardo aquarum fluxu, nonnulla fluviorum nomina a voce *tam* derivantur, ut

Tam-

Tam-aga in Luſ.
Tam-arus in Magna Graecia.
Tam-is in Pelopon.
Thameſis, vel Tam-eſis in Angl. a cujus faucibus, maris acceſſus ad centeſimum milliare pertingit.
DOMINUS. Juxta cl. Gebelin derivatur a Celtica et primitiva voce *dam* ſeu dom, *i. e.* altitudo, poteſtas, dominium. Aſſervarur autem primitiva hæc vox in Ar. tam [V. Gol. 1481, 407.] ſub qua extant ſequentes notiones; opulentia, exſuperans abundantia, prævalentia, vincens, ſervum effecit, in ſervitutem redegit, obſequio ſubjecit, quæ omnia Dominorum ſunt propria. Hinc fluxerunt
Dame, vel dam, titulus Dei, necnon Regum. Gall. obſol.
Vidame Vicarius Epiſcopi; ad verb. Vice-dominus, ſed tantum civilis. Angl. Vidam.
Damoiſeau, vel Damoiſel Gall. titulus ſiliorum equitum.
Dama It. et Hiſp. dame Gal. matrona, illuſtris fæmina. Ridicula plane etymologia eſt illa quam Hiſpani Lexicographi exhibent hujus vocis. Ducunt enim illius originem ab Ar. *dama*, *i. e.* lacryma; non ſolunt, aiunt, quia,

ut aliæ mulieres, facile lugentibus lacrymas commodant, ſed etiam quia citius illas ipſarum amatoribus movent, quam caepa, aut lacrymoſus fumus.

Don It et Hiſp. Titulus honorificus.

Domus. Quia in domo Dominus habitat, ac ibi praecipue regnat, imperat ac dominatur in ſuos.

Praeterea ex *tam* abundantiam exſuperantem ſignificante forte fluxit; Angl. teem, *i. e.* ſaepe in utero geſtare; et teeming, *i. e.* faecunda, fertilis, ſaepe gravida.

Tandem haec eadem primitiva vox aſſervari videtur etiam in Perſ. daman, *i. e.* potentia ac robore ſpectabilis, venerandus, fortis, robuſtus, validus, terribilis, metuendus, &c. &c.

DOMUS. V. *Dominus.*

D O R

DORMIRE. V. *Dumb.*

D R A

DRACO. Vulgo derivatur vox haec ab Ar. adrac, vidit, [vid. Gol. p. 820.] ex quo emerſit Græc. derko, quia, ut aiunt, dracones viſu acuto ſunt prædiți. Putant alii vocem illam derivari ex Hebr. drac, via, tractus, veſtigium,

et tanquam verb. calcare, conculcare terram, viam, aut aliquid aliud, ut draco facit in reptatu ſuo, ex quo dracones nomen accepiſſe cenſent; quemadmodum apud Græcos herp, et apud Lat. ſerpens eſt, *i. e.* reptans animal. Quid vero ſi dicamus draconem ſic appellari a celeritate, quæ, eſt ſignificatio Ar. v. darkaa, *i. e.* celeriter ivit, fugit, vel darak, feſtinavit. V. Gol. p. 820.

DRACUNCULUS hortenſis, Angl. tarragon, Hiſp. dragon-tea. A Perſ. targan, vel Ar. targon. Caſt. p. 177. Gol. 377.

D R U

DRUIDES, ſive Druidæ. Vera hujus vocis etymologia, ait Cl. Gebelin, derivatur a. *dru* nemus, et *udd* vel *idd* dominus, poſſeſſor; quia Sc. in Sylvis habitabant ſacerdotes illi. Attamen nequeo me continere, quin potius credam ex functionibus ad illorum ſacerdotale munus ſpectantibus, appellationem deſumpſiſſe Druidas; ut ſunt Deum laudare, populum benedicere, ſalutare, ac ſalutem impertiri, Dei Miſericordiam ipſis implorare, necnon calamitates ab iiſdem deprecari. Porro ſub Perſ. *durud* ſequentes extant notiones apud Caſt. p. 265. Pax, ſalus,

ſalus, ſanitas. 2°. Miſericordia Dei. 3°. Salutis optatio, ſalutatio, et deprecari, ut Angeli faciunt, ac tandem cum v. cardan, benedicere, bene precari, ſalutare, laudare.

D U C

DUCO. Ab Ar. cad, *i. e.* duxit, per metat. ut fit in grad-us, ab Ar. drag, e-leph-as a fil, &c.

D U R

DURACINA. Perſica, ab Ar. durakin. V. Gol. p. 770.

E B E

EBENUS. Ab Ar. abnus. Gol. p. 10.

E G E

EG-ET. Ab Ar. hej, opus et neceſſe habuit. V. Gol. p. 663. Excidit autem lit. *h* frequentiſſime in principio vocum, ut in aſta, heros, honor, homo, habere, &c. quæ ab Italis ſcribuntur eroe, onore, uomo, avere, Gal. avoir, &c. Vide v. *Muſæ*.

E L E

E L E

ELEPHAS. V. ſub *Etymologia.*

E L I

ELIXIR. Lat. et Ar. V. G. p. 2033.

E R E

EREBUS, erebantium. V. *Algarve* Luſ.
EREMUS. Ab Ar. armao. Gol. p. 79.

E R U

ERUCA. Ruchetta It. ruqueta Hiſp. rocket Angl. Cl. Gebelin originem hujus vocis repetit ex Or. irek, vel iruk, *i. e.* viror, et etiam olus. Ego potius ſentio ab Ar. harak deducendam vocis originem eſſe, ſub qua Ar. v. extant notiones uſtionis, ardoris, libidinis, congreſſus venerei; unde harikat, *i. e.* mulier libidinoſa. A virtute igitur morantem venerem revocandi, [juxta illud Virgil.

Et venerem revocans eruca morantem.

Et Ovid.

——Erucas aptum eſt vitare ſalaces.]

Etymon repetendum.

E S C

ESCA. V. ſub v. *Miſſa* Lat.

E U C

EUCHARISTIA. Ab Ar. korſat, cruſtulum, paſtillus, et etiam orbicularis panis Euchariſtiae. Nomen ergo accepit panis Euchariſticus ab orbiculari forma. Nam Ar. v. karaſa ſignificat etiam *in orbiculares partes concidit maſſam.* Quod attinet autem ad initiales lit. vocis Euchariſtia, vid. quae dixi ſub v. *Etymologia.* Quibus addi poteſt vox Eu-phrates, quae eſt Arab. pharat, *i. e.* aqua dulcis, et etiam Euphrates fluv. V. Gol. p. 1773 et 1886. Porro cum Ar. vox ſignificet etiam fruſtulum panis, forte panis Euchariſticus ita per excellentiam fuit appellatus.

E T H

ETHNICUS. V. ſub *Etymologia.*

E T Y

ETYMOLOGIA, ſeu, ut vertit Cicero, Veriloquium. Derivatur vox haec a Graec. e-tumos et logos. Utraque autem vox Græca deriva-

tur

tur ab Ar. L. Nam prima manat ab Ar. tamm, ſub qua ejuſque derivatis extant notiones perfectionis et integritatis phyſicæ. 2°. Perfectionis metaphiſicæ, figuratàe ſeu moralis, veritatis, nempe, ac certitudinis, et quidem inconcuſſae, atque incontroverſae; ut patet ex *tatmim* nomine act. 2 conj. *i. e.* adducere in oratione verba eum ſenſum praeſtantia, cujus contrarium intelligi nequeat; et ne longior ſim, ex alio derivato *temmt*, *i. e.* perfecta ſunt, ſine dubio et vitio Dei verba. Accedit Heb. tummim, *i. e.* certitudines; quia certum faciebant de conſilio et veritate Dei. Quod autem attinet ad logos, derivatur vox illa ab Ar. lahg, *i. e.* locutus fuit, et etiam ſermo. Unde quoque fluxit Lat. loquor. V. Caſt. p. 3908. Quod attinet tandem ad *e* primam lit. v. e-tum-os, ſolet illa praefigi nedum Graecis; ſed etiam aliarum L. L. vocibus, ut in

Graec. e-leph-as, ab Ar. et Perſ. fil [per metat.]
E-thn-os, a primit. tan [incola, et etiam manſio] extante in Ar.L. V. *Tenere*, Lat.
E-kat-on, a Perſ. ſad. V. *Centum.*

Luſ. e-ſcada, Gal. echelle, Lat. ſcala.

Angl. e-agle, Lat. aquila.

Gal. eſſor ab It. ſorare, Lat. volare, &c.

Graec.

Graec. ai-gialos, a Celt. gal. vel gial, ripa maris. Æ-gyptus, &c.

Eſt igitur Etymologia ſermo perfectus, verus, certus, ſeu ſermo perfectam, certam, veram, incontroverſam, ac inconcuſſam originem ſeu derivationem vocis alicujus, caeteraque ad eamdem vocem, illius ve ſignificationem pertinentia, oſtendens.

Si igitur hanc, in quam ſedulò incumbimus artem, perquam illuſtriſſima, ſimulque accommodatiſſima *Etymologiæ* appellatione inſigniverunt longe omnium praeſtantiſſimi ac in dicendo eloquentiſſimi Graeci; vereantur illi, qui eam futilem cenſent, protereaque contemnunt, ne, dum aduncis naribus indulgent, ipſiuſmet appellationis inſcitiam turpiter prodant.

E V I

EVIDENS. A Perſ. havaida, clarus, conſpicuus, manifeſtus. Caſt. p. 564.

E U P

EUPHRATES. V. *Euchariſtia.*

E U R

EUROPA. V. *Algarve* Luſ.

EURUS.

EURUS. Ab Ar. eiron. Gol. p. 197.

E X

EX eſt Perſ. az.

E X A.

EXAMEN. V. *Ammaſſare* It.

E X I

EXIST-ERE. A Perſ. ziſtan, vivere.

F A C

FACERE. V. ſub *Hazer* Hiſp.

FACIES. Ab Ar. vagh, anterior et obvia pars cujuſque rei. Item facies, vultus, effigies. V. Gol. 2630.

Literæ initiales utriuſque vocis alternant, ut in

Gal. ſerf. Lat. ſervus.
clef, clavis.
Luſ. fita, vitta.
Angl. oven, Germ. ofen, Anglo-Sax. ofne, furnus.

Angl. Proof, Gal. preuve.
Furrow, Belg. vore, ſulcus.
Field, Belg. veld.
Celt. et Vall.
Afal, Hibern. aval, Angl. apple.
Adfain, Lat. advena.
Afais, avis.
Catorfa, caterva.
Dwfr, Hibern. dur vel duor ; et in Britain. Min. dour, aqua, flumen.
Quod attinet autem ad lit. *c* et *g*, vid. ſub v. *Cera* It.
Hinc quoque manarunt
Angl. et Gal. face, facies.
It. faccia, idem.
Facciata, frons, ſeu pars anterior ædificii.
Facciata, pagina, ſeu pagella.
Lat. Pagina, Angl. et Gal. page, It. pagina ; nam *f* et *p* alternant, ut in
Lat. Piſcis, Angl. fiſh.
Pater, Angl. father, quod eſt Belg. wader, et Theut. watter.
Figo, Græc. peigô.
Paradiſus, Perſ. ferdous.
Hiſp. ſoplo, Gal. ſoufle, Lat. flatus, &c.
Perſæ ſimiliter frontem, ſeu anteriorem ædificii partem

partem vocant Rui amarat, ad lit. frons, ſeu vultus ædificii; paginamque chartæ Rui caghaz, ad lit. frons ſeu vultus chartæ.

Hinc tandem fluxit Hiſp. haz, facies. Alternant quippe, ut ſæpe monui, *h* et *f*.

F Æ N

FÆNUM. V. *Guaime* It.

F A L

FALÆ [apud Plautum.] V. *Balire* It.

F A R

FAR, farina, furfur. Forte ab Ar. farfar, fregit in minutas partes.

FA-RI. Falar Luſ. Forte ab Ar. fah, ore extulit, pronunciavit, verbum fecit, affatus fuit. V. Gol. 1835.

F A T

FATISCO. Ab Ar. fatak, rupit, fidit, et etiam patuit, apertus fuit. Gol. 1754.

F E L

FELIX. Ab Ar. falh, felix, proſper fuit. Hinc mu-flih, felix. V. Gol. p. 1822.

F E R

FERO, ferax, fertilis. V. *Brenhas* Luſ.
FERRE, ſeu portare. A Perſ. bor-dan.
FERV-ERE. Forte ab Ar. far, pro fawr. V. G. p. 1831.

F I G

FIGULUS. Ab Ar. fachar. Alternant *l* et *r*. V. Gol. p. 1767.

F O L

FOLIUM. V. ſub *funus*.

F O R

FORAMEN. V. *Berruma* Luſ.
FORMA. V. *Harmonia* Lat.
FORMICA. Hormiga Hiſp. myr-mex Græc. A Perſ. mor idem ſignificante. Pari repetitione fiunt du-dum, po-pulus, cucumis, cacumen, dodona, iden-tidem, &c. Mor autem puto derivari ab Ar. mar, proſpexit de commeatu ; attulit

tulit aliunde commeatum, pec. frumentum; quod plane concinit cum magni formica laboris atque induſtriæ ſane ſingularis. Tandem lit. *m* & *f* alternant.

FORMOSUS. V. *Harmonia* Lat.

F R OE

FROENUM. V. ſub *Framea*.

F R A

FRAMEA. [Lat. vox a Tacito conſervata.] Cl. Wachter ait vocem hanc derivari a *frumen*, *i. e.* jacere, jaculari. Sed unde frumen derivetur, non explicat. Frumen igitur fluxit ab Ar. ram, jacere, jaculari; ex quo mirmao, *i. e.* ſagitta, provenit. Gaudet enim lit. *r* prefixa *f*, ut in

Germ. rott, It. frotta.

Græc. rheein, Eol. freein, currere.

Frænum Lat. a Græc. rin, naſus.

Frater Lat. Notum eſt hanc vocem compoſitam eſſe ex terminatione *ter*, [quæ pariter inſervit vocibus pa-ter, mater, et Angl. daugh-ter, ſiſter] et Or. rho, vel rha, [Caſt. p. 3612] *i. e.* amicus, ſocius, proximus, præfixa lit. *f*.

FRATER. V. *Framea*.

F R E

FRETUM. Ab Ar. farad, dividere, ſeparare. Hinc partior.

F R I

FRICARE. Ab Ar. farac, confricuit. Hinc manarunt It. fregare, et Luſ. esfregar.

F R U

FRUCTUS. V. *Brenhas* Luſ.

F U G

FUGERE. Ab Ar. hajara. Alternant *h* et *f*. Hinc Hiſp. huir.

F U N

FUNDERE. Ab Ar. fad, [naſalando primam, quæ naſalatio tollitur poſtea in præt. & partic.] ſub quo extant notiones profuſionis, diffuſionis, diſperſionis, &c. V. Gol. p. 1839, et Caſt. 2972 et ſeq.

FUNUS. Ab Ar. Ann, quod eſt etiam Hebr. et Chald. V. Caſt. p. 152, et ſeq. ſub quibus extant ſequentes notiones: gemuit, planxit, mæſtus,

mæſtus fuit, planxit ob mortuum. Confer etiam, ſi lubet, Hebr. et Ar. honi, *i. e.* cura, afflictio, clamor, &c. V. Caſt. p. 2813, 2816.

Et vero: Tot ſunt commutationes aſpiratarum in omnibus fere linguis cum lit. *f*, ut pro comperto habeam vocem funus ab Ar. *ann* derivari, commutatione facta lit. *alif*, quæ eſt ſpiritus lenis Graecorum, cum lit. *f*. Quoniam vero vix, aut ne vix quidem, ſcriptores etymologici hujuſmodi commutationem, ut par erat, agnoverunt praeter cl. Gebel. nonnulla illius exempla proferre ſtatui.

Hiſp. Hacina, Luſ. faxina, Gal. et Angl. faſcine.
Hambre, Luſ. fome, Gal. faim, fames.
Horca, Luſ. forca.
Hidalgo, Luſ. fidalgo.
Hormiga, Luſ. formiga, Lat. formica.
Huyr, Luſ. fugir.
Hermoſo, Luſ. et Lat. formoſo.
Haba, Luſ. fava, faba.

Vet. Lat. et Sabin. fircus, hircus; fordeum, hordeum; foedus, hoedus.

Gal. ahan, It. affano.

Tandem Luſitani, ut plurimum aſpiratam, Ar. *h* per *f* efferunt, ut in vocibus *atafona*, *moſina*, *azafama*, &c. quas vide in hoc ſpecimine.

Quodſi

Quodſi mavis vocem funus ab Hebr. et Ar. honi derivare, ſcito lit. *ain* [quae eſt prima vocis honi] cum eadem *f* ſaepe pariter commutari, ut in

Hebr. holê, Graec. phullon, Lat. folium, Hiſp. hoja.

Houg, Hiſp. hogaſa, Luſ. fogaſa, It. focaccia.

Hoſê, Hiſp. hazer, Luſ. fazer, Lat. facere.

Perſ. Feridoun, Armen. Hroudanai, cujuſdam regis nomen.

F U R

FUR. Forte ab Ar. bur, homo nequam et perditus Radix Ar. eſt bara. Conc. WAW.

FURCA. Ab Ar. fark, diviſit, ſeparavit; a ſeparatione Sc. partium.

FURFUR. V. *Far*.

FURNUS. Ab Ar. et Perſ. forn.

F U T

FUTOARE. Obſol. ab Ar. fath, ſedavit ferventem bullitione ollam, *&c.* V. Gol. p. 1758.

FUTUO. Ab Ar. fat. V. Gol. p. 1809.

G A N

GANEO. Ab Ar. chana, ſcortatus fuit. G. p. 766.

G A R

GARRIRE, gerro, gerrae, *&c.* a Perſ. charuſhidan, vocem tollere, blaterare, murmurando vocem efferre. Porro omnes hae voces derivantur a primit. car, ſeu gar, cujus phyſica notio ſita eſt in murmure fluentis aquae; quae notio aſſervatur in Ar. charr, cum murmure fluxit aqua, et *charir*, murmur fluentis aquae. Hinc manarunt

Graec. gar-us et gher-us, vox, verbum, oratio.
Gar-uona, blatero.
Ghér-uein, loqui, narrare. Quo ſenſu reperitur apud Heſiod. de operibus, v. 260.

It. ciarlare, ciarlone, garrire, blatero. Ciarlatano, circulator.

Luſ. Galrar, garrire.

Lat. garrulus, *&c. &c.*

G A Z

GAZA. Ab Ar. chazan, aſſervavit in aerario.

G E L

GELU, gelidus. Ab Ar. gialid.

G E N

GENA. A Perſ. genah idem ſignificante. V. Caſt. p. 199. conveniunt cum Ar. vagenat, vel agenat. V. Gol. p. 2629.

GENU. A Perſ. zanu.

GENUS. Ab Arab. et Perſ. gens idem ſignificante.

G E R

GERRO, gerræ. V. *Garrire.*

G L A

GLADIUS. Puto derivari ab Ar. gialad, quod in iii. conj. ſignificat, digladiatus fuit, gladio pugnavit. Gol. 521.

G R Æ

GRÆCUS. Heſychius ait primitivum Graecorum nomen fuiſſe *Rhai-cus*, quae vox a Rhée derivatur Ionium mare olim ſignificante, ut legitur in Graec. tragaedia, cui nomen eſt *Prometheus catenis vinctus*. Porro in L. Ar. habentur *raha*

et

et *rahah*, quorum prius ſignificat offendit terram amplam, unde oritur *rahao*, *i. e.* terra ampla; ſecundum vero latitudinem; et tandem *rehrah*, *i. e.* lata et ampla res. V. Gol. p. 957, 1057, et Caſt. p. 3535.

Pelaſgi ergo, cum è ſeptentrionali Pelaſgiæ latere meridiem verſus deſcendiſſent, ac Illyricum mare ad dexteram vidiſſent longum atque anguſtum; ſtatim ac ad Acroceraunia pervenerunt, ſpatioſumque mare Ionium aſpexere, illud *Rhée*, *i. e.* latum amplumque nuncuparunt. Nec obſtat hujuſmodi derivationi initialis lit. *g*, quæ præfigi ſolet vocibus *r* in principio habentibus, ut patet in

Rhæti, quæ ab Italis ſcribitur g-rigioni, et a Gallis g-riſons.

G-re-x, quæ vox derivatur ab Ar. rai idem ſignificante. Alia exempla vid. ſub v. *Gremium*.

Liquet igitur cur Ionium mare Rhée, regio illi contigua Græcia, ejuſdemque incolæ tandem Græci fuerint appellati.

G R A

GRAMMATICA, grammateus, grammicus, gramatias, gramatophylacium. V. ſub *Carve*, Angl.

GRE

GREMIUM. Ab Ar. rhem, uterus. Nec obſtat lit. *g*. Solent enim aſpiratæ et guturales prefigi lit *r*, ut in
Annglo-Sax hraefen, Angl. raven, corvus; hracode, ſciſſus; Angl. rag, Graec. ragô, Luſ. raſgar, ſcindere.
Angl. green, Hebr. ron, viridis. V. Caſt. p. 3618.
Gal. gronder, ab Ar. rad, terruit, minatus fuit. Gol. 1002.
GREX. Ab Ar. rai. V. ſub voce *Græcus*, et Gol. p. 1007.

GUL

GULA. Gullet Angl. gola It. eſt Perſ. galu, guttur.

GUM

GUMMI. Gomma, It. &c. Ab Ar. ſommo. V. Gol. p. 1381. Notum eſt, ait Gibert, T. xix. p. 11. inſcript. et BB. LL. lit. *ſ* et *c*, ſive *g* [nam gutturales alternant] eſſe analogas, poſtquam id plurimis exemplis probaverat.

G U R

GURGES, puto derivari a gyro. V. *Gorra* Hiſp.

G Y P

GYPSUM. V. *Geſſo* Luſ.

G Y R

GYRUS, gyrofalco: V. *Gorra* Hiſp.

H A B

HABILIS. Ab Ar. kabil.

H Æ R

HÆREDIUM. V. *Rus*.

H A L

HALO. Ab Ar. halat, *i. e.* Corona circa lunam. Gol. p. 2591.

H A M

HAMUS, hamaxo. V. *Ammaſſare* It.

HAR

HARMONIA, armonia It. &c. Ab Ar. arm, devinxit, conſtrinxit *in univerſum, ſeu generatim.* 2°. Lenivit, demulſit hominem, ex quo manavit nomen act. conſtringendi *in univerſum*, quod nomen actionis idem quoque valet ac forma corporis, et membrorum compages; utraque tamen venuſta, ac concinna, ita ut leniat, demulceat, rapiat, atque conſtringat. Nam partic. paſſivum ejuſdem verbi, nempe, *marumat* ſignificat venuſtum, pulchrum ac concinnum in univerſum; [quia fæminina Arabica exprimunt adjectiva neutra] et pec. venuſta et bene ac eleganter membris conformata puella. V. Gol. p. 77. Mira ſane hic apparet harmonia inter Ar. ac Lat. *l.* nam Arabes dicunt marumat, id eſt, formoſum, et haſanat-al-arm, *i. e.* pulchrum formâ. Hinc igitur manarunt Graec. arme vel armos, *i. e.* forma; Lat. formoſus; Hiſp. hermoſo; Angl. charming; Gal. charmant; Lat. carmen, &c.

H E L

HELLUO. V. *Bellua.*

H E R

HERNICUS. Servius in Comment. V. 684, Æn. vii. nempe

Hernica Saxa colunt quos dives Anagnia paſcit.

Ait Hernicos populos ita vocari a voce Hernae, quae in Ling. Sabina [fuerunt nanque Sabini primi illius loci habitatores ex Sabina propulſi] rupes, et Saxoſos montes ſignificat. Quapropter addit *hernica loca* idem ſonare ac Saxoſa loca: Porro Sabina v. hernae aſſervatur in Ar. harran, *i. e.* terra ſeu regio petroſa. V. Gol. p. 603. Hinc etiam derivari poſſunt Luſ. et Hiſp. v. brenha; Angl. barren, facta commutatione lit. *h* et *b*, ut alibi ſaepe fit; necnon *berna*, *bernenſis*, *&c.* propter rupes, ſeu clivos. Vid. *Brenha* Luſ.

HERUS. Forte ab Ar. harr, liber fuit, &c. V. G. p. 590. Hinc Germ. herr, et Belg. heer, herus.

H I L

HILARIS. Hilaros Græc. Ab Ar. hall, exultavit præ laetitia, laetus fuit. Tertia radicalis *l* vertitur in *r*, ut ſaepiſſime accidit. Hinc fluxere quoque Luſ. allegre, et It. allegro.

H I R

HIR. Ab Ar. iad, quod eſt Graec. khir, Hebr. id, Æthiop. ad, Perſ. giar, et [nazalando primam] Septemtrionale hand. Notum quippe eſt lit. *d* et *r* ita pingi in priſcis linguis, ut vix una ab altera diſtinguatur. Hinc apud Hetruſcos ſcribebatur Dea, et Rhea; et Numer. xxi. 1. Arad es adad; dodanim eſt doranim, et nagar eſt nagad apud Hebr.

H I S

HISTORIA Lat.; Graec. &c. Ab Ar. ſatar, ſcripſit. ex quo fluxit *moſatar*, ſcriptum, et *eſtarat* fabula.

H O M

HOMO. V. *Humus*.

H O N

HONOR. A Perſ. honr.

H O R

HORREUM. Ab Ar. horion. Gol. p. 1689 et 2540.

HORTUS. V. *Gorra* Hiſp.

H U M

HUMUS. Ab Ar. um, mater, cauſa unde quid dependet; aut id quo quid continetur, manſio, habitaculum, &c. Vid. Gol. p. 147. Erit igitur humus mater, [Perſæ illum vocant mader chiti, *i. e.* matrem mundi] manſio, ſeu habitaculum per excellentiam. Hinc derivatur *Homo*, *i. e.* humi filius per excellentiam pariter.

H Y D

HYDRA. V. *Hidra* Hiſp.

H Y S

HYSSOPUS. Ab Ar. zoupha. G. p. 1122.

I G N

IGNIS. Ab Ar. ain, *i. e.* corpus, et radii ſolis. Hinc etiam Inuus, cujus figura lucis ſolaris naturam deſignabat. V. Macrob. Saturn. L. I. C. xxvii. Hinc pariter inula, cujus flores aureo, ſeu ſolis colore ſunt radiatæ.

I M B

IM-BER. Fortè Ab Ar. iem [quod eſt Græc. imao] *i. e.* mare, et *ber*, quaſi dicas: mare ferens. V. *Brenhas* Luſ. quia, nempe, aqua è nubibus per imbrem delapſa, ex maris exhalationibus ibi collecta fuerat. Quapropter Arabes nubem vocant filiam exhalationis, et etiam maris. V. Gol. p. 225, et 331.

I M M

IMMANIS. Vox compoſita ex negatione *in*, et *manus*, *i. e.* bonus, felix; unde ad verb. eſt *non bonus*, vel non felix, infelix. Porro vox *manus* in hoc ſenſu cito obſoleta evaſit apud Latinos, in cujus vicem, ut puto, vocem *bonus* ſubſtituerunt, facta commutatione labialum quemadmodum

dum Hiberni ſubſtituerunt aliam labialem *f* Sc. et formarunt *fo* [abjecta *n*] *i. e.* bonus. Ut ut tamen res fuerit, certum eſt vocem *man*, *i. e.* bonus, Celticam eſſe, atque ſub eadem notione bonitatis aſſervari in Ar. mann, *i. e.* benefecit, benemeritus fuit, benignus, benevolus et propitius fuit. Unde *mannon* donum; *mannan*, vel *menina*, benignus, propitius, beneficus, quæ cum Artic. *al* Deum indicant, qui ſua ſponte bonus eſt, largitur et benefacit.

Ex eadem ſcaturigine manavit Lat. *mane*, quæ vox pro ſalutatione matutina adhibebatur, quaſi dicas ſalve, ſalvus et felix ſis, ut recte obſervavit Macrob. L. 1. c. 3. qui inſuper ait vocem *mane* optatum, votum et deſiderium innuiſſe, quæ notio pariter aſſervatur in Ar. v. man, quod in ii. conj. ſignificat fecit ut optaret; et in v. optavit rem; hincque fluit *moniat*, optatio, votum, *omniat*, res optata, &c. V. Gol. p. 2270.

Præterea apud Luſitanos uſitatiſſima eſt vox *mano*, *i. e.* frater, quæ ſane ab eadem origine Celtica *man* ſive bonus provenit. Appoſitè igitur voce *mano* utuntur ut fraternum amorem indicent, dum alter alterum compellat bonum. Sic Galli etiam dicunt *ma bonne*. Ex eodem quoque fonte Celt. ſeu Ar. derivantur *munus*, quinimo

et *manna*, quaſi dicas donum, ſeu bonum per excellentiam.

Me tandem continere nequeo, quin conjectem vocem *manus* humani corporis membra deſignantem ex eodem fonte manaſſe. Tum quia inſtrumenta ſunt, per quæ dona et munera tranſeunt; cum etiam quia inter alia bona ab Auctore Naturæ humano corpori elargita, eæ præcipuè ſunt, quarum ope vitæ adminicula, ſuſtentaculaque comparamus. Similiter apud Arabes vox *iad*, *i. e.* manus, beneficium, auxilium, benemeritum, ac opem ſignificat, quia, nempe, manu hæc omnia conferuntur.

I N T

INTRA. A Perſ. andar, in, intus, intra.

INTUBUS. Ab Ar. hindab. G. p. 2518. Hinc manarunt It. indivia, et Angl. endive.

I N U

INULA et INUUS. V. *Ignis*.

I R A

IRA. Ab Ar. eria, æſtuavit, exarſitque irâ vel indignatione. Gol. p. 83.

J A S

JASPIS. Ab Ar. et Perſ. iaſhb. V. Gol. p. 2761.

J E C

JECUR. A Perſ. gigar. Hinc Hiſp. higado, Luſ. figado.

J U G

JUGUM. V. *Daughter* Angl.

J U N

JUNGERE. V. *Daughter* Angl.

J U V

JUVENIS. A Perſ. giovan.

L A B

LABIUM. A Perſ. lab.

L A C

LACHESIS, [una Parcarum] ab Ar. Laches, *i. e.* roſit Lanam, linxit, lambit, ut nentes faciunt. V. *Parcæ*.

L A D

LADANUM. Ab Ar. ladan. G. p. 2123.

L A M

LAMIA [nomen piſcis carnivori] ab Ar. lham, carnis appetens, carnivorus. Gol. p. 2114, 2169.

LAMINA. It. lama. Ab Ar. lama, ſplenduit, rutilavit, micuit, ut fulmen, ſtella, &c. V. Gol. p. 2162. Hinc manat quoque It. lampo. V. etiam *Lama* It.

LAMPAS. V. *Llama* Hiſp.

L A N

LANIO. Ab Ar. lahm, ſub quo extant notiones poſſidendi, et vendendi carnes, necnon ſtragis, mortis, &c. De commutatione autem lit *m*. et *n*, opus non eſt hic exemplis, cum plurima in hoc ſpecimine propoſuerim.

L A R

LAR. Ab Ar. et Perſ. dar, domus, habitatio, manſio, facta commutatione lit. *d* cum *l*; ut in Lat. Ulyſſeus, Græc. Odyſſeus.

Levir, daver.

Lacryma, vel dacrima, ut ait Feſtus; Græc. dakry.

Lautia, vel dautia, ut ait idem Feſtus.

Magalia, Hiſp. majadas, Luſ. malhadas.

Cauda, It. coda, Hiſp. cola.

Scala, Gal. echelle, Luſ. eſcada.

Lupus, Arab. deib.

Pa-lmyra, Hebr. Tha-dmor.

Mel, Illyr. med; ex quo fluxit Angl. mead.

Cicada, Gal. cigale, It. cicada et cicala.

Ital. Veletta, vel vedetta, ſpecula.

Rado, Hiſp. ralo, rarus, et *ralla tunica* apud Plaut.

Briglia, Gal. bride, habena.

Spalla, Hiſp. eſpalda, Luſ. eſpadoa, ſcapula.

LARES. Plures Deos Romani hoc titulo inſignivere, ut lar cœleſtis, Deus, ſeu Dominus cœli; lar cunctalis, Deus, ſeu Dominus cunctorum; lar Permarinus; lares querquetulani, *&c.* ſed Romani nomen lar ab Etruſcis acceperunt, ut

ut conſtat ex variis inſcriptionibus, in quibus nomen lar adhibetur tanquam prænomen illuſtrium virorum, ſignificans idem ac Princeps, Dux. Porro Etruſci nomen lar ab Or. mutuarunt. Quapropter Cicero, referente Bullet, ait vocem *larea* eſſe Phaeniciam, idemque ſignificare ac *lar* apud Etruſcos. Id vero totum mirifice confirmatur ex Perſica lingua, in qua extat vox *lar-lar*, quod eſt nomen Dei Altiſſimi. V. Caſt. p. 493. Repetitio vero in voce *lar-lar* ſuperlationem indicat, ut perennitatem in voce Tar-tarus, quam vide. Hinc derivatur Angl. *Lord*.

L A T

LATERE. Forte ab Ar. lata, occultavit. V. Gol. p. 2175.

LATIUM. V. *Land* Angl.

L E M

LEMURES. Forte ab Ar. ommar, domus incolae Daemones, prefixo, Sc. art. *l*, ut fit in la-byrinthos, *i. e.* ſolis palatium; in lepra, praefixo eodem art. voci bera, *i. e.* alba, *&c.* Ita ut prima vox ad lit. ſonet, the ſun's palace Angl. 2ª. Véro the white, It. la bianca.

L E N

L E N

LENIS. Ab Ar. lana. Gol. p. 2183.

L I L

LILIUM. V. *Lirio* Hiſp.

L I M

LIMARE, [ſeu Limo videre.] Ab Ar. lamah, ſtrictim furtimque vidit. G. p. 2160.

L I N

LINGO. V. *Arlecchino* It.

L O Q

LOQUOR. V. *Etymologia* Lat.

L U C

LUCANICA. Longaniza Hiſp. Linguiça Luſ. A Perſ. lacanah [naſalando primam in Hiſp. et Luſ. v.] *i. e.* farcimen, inteſtinum infarctum; cibus quidam ex omento, ac jecoris toſtis partibus in inteſtinum infarctis.

L U N

LUNA. V. *Lux.*

L U P

LUPUS. Lobo Luſ. Ab Ar. deb, lupus. Lit. *l* et *d* alternant. Vid. ſub v. *Lar*. Lat.

L U S

LUSCUS. Loſco It. louche Gal. a Perſ. luch. V. Caſt. 449.

L U X

LUX. Ab Ar. lah, pro lawh, micuit, ſplenduit; ex quo manat lawh, aer, ſplendor. Hinc fluxere Hiſp. luz, Angl. light, Lat. luna, &c. &c. Hinc Hibern. la' vel lae, dies, a lucendo nempe; id quod latuit Obrien in Hibern. Diction.

L Y R

LYRA, Lat. et Græc. ab Ar. nir, ſub quo extant ſequentes notiones: ſonum vocemve emiſit, ſonuit res, et etiam arundo *collective*. A ſono igitur Lyra dicta fuit. Convenit autem Ar. nir cum Perſ. ni, *i. e.* arundo, calamus, fiſtula pec. canora, ſeu cantatoria, ut ait Caſt. p. 540. De commutatione vero lit. *l* et *n* ſatis dixi ſub voce *Lirio* Hiſp. Quod autem attinet ad lit. *r* ſolet haec lit. addi vocibus, ut

Luſ.

Luſ. ganſo, Lat. anſer, Hiſp. anſar.
Orient. pronomina ni, ki, u, ego, tu, ille, apud Hurones ſunt nir, kir, uir.
Suev. ſior, Angl. ſea, mare.
Angl. London, It. Londra, Londinum.
Gal. joute, It. gioſtra.
Lat. perdix, Gal. perdrix, Angl. partridge.
Lat. tonatio et tonitrus, It. tuono, Gal. tonnerre, Perſ. tonder, Angl. thunder.
Ar. maddat, Lat. materia.

M A C

MACHINARI. Ab Ar. makr, machinatus fuit, excogitavit quid; et etiam dolos ſtruxit, fefellit. *N* et *r* alternant. V. ſub *Lirio* Hiſp.

M A D

MADERE. Ab Ar. math, ſub quo reperiuntur notiones liquiditatis, diſſolutionis, macerationis in aqua, et terræ per pluviam emollitæ. V. Caſt. p. 2052. Hinc derivantur Gal. moite humidus, quod eſt Angl. moiſt; mouette, quod eſt Angl. mew, Lat. Gavia, quia Sc. in aquoſis locis reperitur avis illa.

MAG

MAGNES. Vox hæc, non a Magneſia urbe derivatur, ut, propter ſimilitudinem ſoni, nonnulli putarunt; ſed a primitivo *ma* magnitudinem et excellentiam ſignificante, quæ notio aſſervatur in Perſ. mah, magnus, [vid. Caſt. p. 516] et in Ar. *ma*, id quod, quid quid, magnum, laudandum, et egregium quid, quid quid exiſtit per excellentiam. Unde tanquam adverb. vel interject. ſignificat quam præclarè egregiè, quam benè. Magnes igitur, *i. e.* excellens, ſeu eximium quid, per excellentiam fuit appellata; eodem modo, quo ab Ariſtotele *petra* per excellentiam fuit dicta, ut patet ex illius libro, cujus titulus eſt de Petra, qui quidem Græcè non extat, ſed tantum Arab. illius verſio. Tituli tamen mentionem facit Diog. Laert. Nec negotium faceſſit lit. *g* in v. Ma-gnes, ſolet enim hujuſmodi lit. affigi vocibus, ut in

Lat. amarus, Hiſp. amar-go, Luſ. amargoſo.

Má-gnus, à primit. *ma*.

Suev. brygga, à bro, pons, Angl. bridge.

Bygga à bo, habitare. Mygga, à mu, culex.

Trygg à tro, fidelis, &c. V. Gloſs. Clar. Ihre.

MAGNUS. Vid. *Magnes* Lat.

M A J

MAJESTAS. Maeſtà It. majeſty Angl. Affinitatem habent cum Ar. majed ſuperavit alium gloria ; et tanquam nomen honos, decus generis a majoribus ad poſteros tranſmiſſum.

M A L

MALVA Lat. et Hiſp. mallows Angl. forte ab Ar. maluchia idem ſignificante. V. Caſt. p. 2070 et ſeq. Ab inſipiditate vero ſic dictam conjicio ; quæ notio reperitur ſub Ar. v. malch. Miror igitur Arabes Nomades malvis elixatis et lacte per multos menſes veſci. V. Gazophil. Ling. Perſ. ſub v. *Malva*.

MALUM. Mal Hiſp. ab Ar. et Perſ. mall, tædium, faſtidium, moleſtia, paſſio animi. Ex quo manavit mollal, calor febrilis, dolor, cum quis ſe inquietus in lecto de latere in latus verſat præ mærore vel morbo. V. G. p. 2255.

Malum [fructus]. V. *Montone* It.

MALUS. V. *Balire* It.

M A N

MANDILE. Ab Ar. *Mendil.* Gol. p. 2205.

MANE. V. *Immanis.*

MANERE. A Perſ. man-dan, et hoc ab Ar. madana.

MANGONIUM, mango. Ab Ar. maganat, deceptio, fraus. V. Gol. 776.

MANNA. V. *Immanis.*

MANIA [morbus.] Ar. mania. Caſt. 2089.

MANUS. V. *Immanis.*

M A R

MARGO. A Perſ. marg, lines, conſinia.

MARMOR. A Perſ. marmar. Caſt. 507.

MARTELLUS vel Martulus. V. *Beetle* Angl.

M E D

MEDICUS. Apud Orientales eadem vox, quæ ſapientem, doctum, ſagacem ac ſolertem indicat, Medicum quoque ſignificat. Vide *Natiſs* apud Goll. p. 2394. *Arraf*, ſacerdos, ariolus, medicus, quaſi cognitor et explorator p. 1562, *hakim*, ſapiens, ſciens, doctus, philoſophus, medicus, p. 638. *Tabib*, gnarus, ſolers, et medicus, p. 1437. Notum præterea eſt apud Europeos Medicos Doctoris nomine inſigniri appellarique. Fieri igitur potuit, ut vox hæc ab ab Ar. *madd* fluxerit, cujus primaria vis ſita eſt in

in extenſione et comprehenſione. A vaſtitate igitur ſcientiæ naturalis qua pollent Medici ſunt appellati. Vel ſi mavis [quod magis probo] quia auxilio juvant, ſuppetias veniunt, eorundemque ope diuturnitatem vitæ hominibus addit Deus. Quæ notiones ſub eodem Ar. v. etiam reperiuntur. Hinc *medeor* derivatur.

MEDIUM. V. *Meyo* Luſ.

MEDULA. V. *Meyo*.

M E L

MELONGENA. A Perſ. badingian. G. 164.

M E N

MENDAX. Ab Ar. man idem ſignificante. V. Gol. 2284. Nec negocium faceſſere debet lit. *d* in fine Lat vocis. Nam ſolet hæc lit. attrahi a lit. *n*, ut ex ſeq. patet.

Lat. gener, Gal. gendre.
Cineres, cendres.
Tener, tenre.

Græc. teinô, Lat. tendo.

Angl. man, apud Danos mand, homo.

Ab Angl. to ſpin *nere* derivatur ſpindle, quod eſt Germ ſpindel ab antiquo ſpinnel, fuſus.

It. et Lat. finire, Luſ. findar.

Lat.

Lat. quando, Perſ. chon, quod eſt Angl. when, &c.

MENTIRI. Ab Ar. man mendax fuit. V. Mendax. Non enim lit. *n* minus attrahit unam dentalem *d*, quam alteram *t*. Ab eadem quippe radice Celt. *can*, *i. e.* albus [quæ exiſtit in Britannia inferiore et Cornugalliae, necnon apud Andes, apud quos *choine* eſt panis albus] fluunt candidus, canutus, &c. Sic pariter dicitur

It. conte, Luſ. conde.

Lat. bonitas, Luſ. bondade, It. bontà.

Æternitas, ſanitas Lat. eternidad, ſanidad Hiſp. *&c. &c.*

M E R

MERENDA. V. Meyo Luſ.

M E T

METIRI. Ab Ar. et Hebr. madd, menſura.

M I L

MILLIARE. It. miglio. Ab Ar. millon, quod eſt Perſ. mil. V. Gol. p. 2283. Caſt. p. 519.

M I S

MISCERE. Ab Ar. meſhg, vel mezg, idem ſignificantibus. V. Gol. p. 2221, et 2229.

Hinc

Hinc derivantur Hiſp. meſclar; It. meſcolare; Gal. meſler, [nunc meler] Angl. to mix.

M I S

MISSA. Maſs Angl. Meſſe Gal. Puto originem hujus vocis deducendam eſſe ab Ar. v. aſh, vitam duxit. Ex quo manarunt aiſh [quod eſt eſca Lat.] eſca; necnon *miſhat*, *i. e.* victus, res ad vitam ſpectans et neceſſaria. Miſſa igitur appellatum fuit [*i. e.* cibus, eſca, victus] per excellentiam ſacrum illud convivium corporis et ſanguinis Domini, ex quorum manducatione et potu, vitam æternam conſequuntur fideles. Eamdem ob cauſam Euchariſtiæ appellatio quoque recepta fuit. V. Euchariſtia, et Gol. p. 1678.

M O L

MOLA. Ab Ar. malat idem ſignificante. V. g. 2186. Hinc Angl. mill, et Germ. muhl.

MOLLIS. Ab Ar. malas, mollis fuit.

M U L

MULGEO. To milk Angl. mungir Luſ. mugnere It. ab Ar. melg, ſuxit lac. Accedit Perſ.

muni-dan, mulgere. V. Gol. p. 2257 et Caſt. 515.

MUN

MUNUS. V. *Immanis.*

MUS

MUS. A Perſ. muſh.

MUSCA. Affinitatem videtur habere cum Perſ. magas, facta metath. V. Caſt. p. 212.

MUSÆ, ſive Novem Sorores, quæ Deorum praeclara facta canebant et victorias. CL. Gebel. vocem hanc derivat a Dorica môa, cantus triumphalis, victoria; ac, ut corroboret hujuſmodi etymologiam, affert etiam Ar. v. moua, myaulizavit, ſeu vociferata eſt felis; etſi vociferatio ingrata felis aegrè concinat cum ſuavi Muſarum cantu. Ego vero, ſi conjecturam facere licet, [nam quæ mox dicam plane conjecturalia ſunt] potius ſuſpicor originem hujus vocis ab Ar. *h-ms* eſſe repetendam, quæ ſignificat *ſtrenuus valde fuit in prælio; mutuo decertarunt, et reſtitit durior.* Hinc manarunt

Hamaſat, audacia, ſtrenuitas, et etiam carmen recentius conditum, poſtquam Arabes Barbaris ſunt permixti.

Al-

Al-hamaſa, nomen libri, antiquorum apud Arabes Poetarum excerpta continentis, ac ita appellati, quia in illo Arabicorum Bellatorum victorias, atque heroica facta Poetæ canunt.

Hems, quidam ita appellati, quorum lingua Arabica puriſſima erat ac elegantiſſima in Mecca; proindeque Muſis, ac illis, qui cum Muſis commercium habent, aptiſſima.

Denique *hams*, vox, ſonus. Appoſitè igitur Muſae, ſic ſunt vocatae, quia, nempe, ipſarum voce, Deorum, Heroumve illuſtria facta, ac victoriae ſonabantur. V. Caſt. p. 1285.

Literas igitur *m* et *ſ* in v. muſae et Graeco muſa radicales eſſe puto. *H* vero Ar. v. *h-ms* excidit, ut in

Lat. Ædis et ircis pro haedis et hircis. Vid. Quintil. L. 1. C. 5.

Felicitas, ab Ar. falah.

Metallum, ab Ar. mehl, vertendo *h* in *t*.

Traho, It. trao.

Abhorrere, comprehendere, It. aborrire, comprendere.

Nīl, nilum, pro nihil, nihilum.

Lamia, ab Ar. lahm. V. *Lamia*.

Hybernare, hybernus, It. vernare, vernal.

Haereditas, It. eredità, ereditaggio, et retaggio.

Ho-

Lat. Horologium, Gal. reloge, It. orologio et oriuolo.

Hordeum, Gal. orge; It orzo.

Honos, horror, &c. It. onore, orrore, &c.

Luſit. cahir, Hiſp. caer; cadere.

Almotaſel, ab Ar. almohtaſeb, cujus finalis *b* vertitur in *l*; et *h* penitus excidit in Luſ. voce.

Gal. ombre, ab Hiſp. hombre, homo, quia Sc. luſus ille vitae humanae eſt veluti repraeſentatio.

Louis, quae v. antea ſcribebatur Chlovis, Clovis, et Hlovis.

Iſland. hreindyr, Gal. renne, Angl. a rain-deer.

Anglo-Sax. hlafe, Ruſſ. hlieb, Angl. loaf, panis.

Hraefen, Angl. raven, corvus.

Hracode, Angl. rag.

Hnaep, Gal. hanap crater, Germ. Nap. ſcutella.

Angl. to-morrow, vel the morrow, ab Hebr. mhr. cras.

Gule, Iule, vel Hiule. V. *Gule-block*.

It. Omicida, omicidiale, vel micida, et micidiale.

Emorroidale, emorroide, vel moroidale et moroide, a Lat. haemorrhois, &c.

MUSICA. Muſicar Perſ. Caſt. 515.

M Y R

MYRRHA. Ar. murr.
MYRTUS. A Perſ. murd. V. *Gazophil.* L. Perſ. et Caſt. 514.

N A P

NAPHTHA. Ab Ar. Nepht: Gol. 2425.

N A R

NARCISSUS. Ab Ar. et Perſ. narchis. G. p. 2345.
NARES. Ab Ar. naar, ſonum emiſit per nares. Unde manavit naurat, nares, earumve interſtitium. V. Gol. 2405.

N A T

NATES. Nalgas Hiſp. natiche It. Ab Ar. nautat idem ſignificante; quia Sc. ſuſpenſæ ac pendulæ ſunt. V. Gol. p. 2484.

N A V

NAVARE. Ab Ar. naf ſedulus vel diligens fuit. G. 2286. Vid. etiam *Neif* Gal.

N A U

NAULUM. V. *Nolo* It.
NAUTA. Ar. nauti. Gol. p. 2478.

N E C

NECARE. Ab Ar. naca, affecit nece, vel noxa. Hinc manat quoque nocere. V. Gol. p. 2457.
NEC-TAR. Ab Ar. nac, nece afficere, et primit. tar, cujus notio aſſervatur in Ar. dara [3ª. hamzata] repulit; erit igitur v. nectar ad lit. mortem repellens, ſeu immortalitatem largiens. Forte ab Ar. dara fluxit Angl. to drive, pellere, repellere.

N E G

NEGOTIUM. Negocio Hiſp. Forte ab Ar. nagiah, expeditum fuit negotium. Ex quo manavit nagih, proſperi ſucceſſus negotium et tandem angiah, utilitas. V. Caſt. p. 2024; et Gol. 2309.

N E R

NERO, nervus. A Perſ. nirw, *i. e.* potentia, robur. A primit. Sc. nar, [quod aſſervatur in Perſ. L.] *i. e.* mas cujuſcumque ſpeciei, etiam humanæ. V. Caſt. p. 541. 527. Hinc naridan, magnum eſſe. V. Caſt. p. 521. Hinc tandem vox Naires, [in Malabar] *i. e.* Nobiles, quia potentes ſunt, opulenti, proſperi, &c. quæ notiones ſunt Perſ. v. niru-mand, nempe, validus, robuſtus, dives, &c.

N I G

NI-GER. Vox compoſ. ex negat. ni et Celt. gar, vel ger, *i. e.* luminoſus; quæ notio proſtat quoque ſub Ar. har, candidus, ſeu nitens fuit, intenſa albedo fuit; [Gol. 664] quinimo et ſub Chald. et Syr. hur. V. Caſt. 1772 et ſeq.

Porro initiales *g* in Celt. gar, et *h* in Ar. hrar alternant, ſicut in

Hiſp. gueſped, Lat. hoſpite.
Gueco vel hueco, cavus.
Guevo vel huevo, ovum.
Helada, Luſ. geada, gelu, It. ghiaccio.
Hueſſo, vel gueſſo, oſſe.

Præterea

Præterea Galba apud Celtas, ut ait Suetonius, pinguem hominem indicabat; apud Hebr. vero *khalb* pinguedinem ſignificat. Tandem iidem Hebr. dicunt

Homorre et gomorrhe.
Hueibal et guebal.
Phehor et phegor.
Sohor et Sogor, quæ omnia ſunt locorum nomina.

Graec. galè [muſtela Lat.] eſt Hebr. halad, et Chald. kulada.

N I T

NITRUM. Ab. Ar. nitron. Gol. p. 2394.

N O

NOCERE. V. *Necare*.

N O M

NOMEN. Perſ. nam.
Angl. noun, et name, quod eſt etiam Germ. Suev.
Graec. o-nom-a.
Dan. naffn.
Ind. naom.
Hiſp. nom-bre.
Goth. namo.

Suev. namn.
Finland. nimi.
Iſland. nafn.
Anglo-Sax. nama, &c.

N O N

NON. Nah Perſ. mè Græc. la Arab. res eſt notatu digna tres Sc. liquidas *l*, *m*, *n*, apud Orientales, Græcos et Latinos negationi inſervire. Græc. v. me eſt etiam interrogativa Arab. ma, quid? quidnam?

N O V

NOVUS. A Perſ. now, novus, nuper, recens, noviter factus.

N U B

NUBES. A Celt. neb deſignante altitudinem et eminentiam. Unde cœlum quoque neb vel nef appellarunt. Porro cum hujuſmodi notione convenit Ar. naf, eminere. Gol. 2493.

N U D

NUDARE. Ab Ar. nad, exuit, detraxit veſtem. V. Gol. p. 2391.

NUG

NUGÆ. Si vox hæc proprie ſignificat [ut ait Voſſius] carmina à Præficis cani ſolita in laudem mortuorum, quod inſtitutum primum ab Oriente ad alias gentes tranſiit; dubium non eſt vocem hanc derivari ab Ar. naha plangere, ex quo manarunt nauh planctus, et najahat, Praeficae, quarum lachrimae, quid aliud niſi nugae ſunt? Porro ex eadem Ar. voce, à qua etiam manavit monahat, *i. e.* lamentatio, forte derivatur Angl. moan, planctus, luctus, ejulatio. V. Caſt. p. 2243.

NUN

NUNC. Now Angl. a Perſ. nun vel acnun. Caſt. p. 538.

NUT

NUTARE. Ab Ar. nad, nutavit, vacillavit, pec. prae ſomnolentia, dormitando in partem aliquam inclinavit. Convenit cum Hebr. nut, et alia Ar. voce naut vacillatio. V. Caſt. p. 2240, 2243, 2256. Hinc fluxit Angl. to nod.

O B E

OBEDIRE. Ab Ar. abadat, Obedientia. G. p. 1511.

O B R

OBRYZUM. Ab Ar. abrizon, aurum puriſſimum. Gol. p. 4.

O B S

OBSCOENUS. V. *Cœnum.*

O C Y

OCYMUM. Ozzymo It. Ab Ar. okimum. Gol. p. 186.

O P E

OPERARI. Obrar Hiſp. Ab Ar. bar, formavit, creavit. [V. *Brennas* Hiſp.] prefigendo lit. *o*, ut in

Græc. O-belos, à belos.
O-bryzon ab Hebr. ber.
O-donto, à dente.
O-noma à nomine.

O-kros

Græc. O-kros, Lat o-cra à kar, vel kra, ruber.
O-beliſcos, Lat. o-beliſcus à bel, ſol.
It. O-triaca, vel triaca.
Polon. O-gradzam includere ; a grodza ſeptum.
Illyr. O-bliditi pallere ; a blid pallidus.

O P H

OPHIACA ſive ad viperas pertinentia. A Græc. ophis, quod eſt Ar. et Perſ. afi, necnon Egipt. hoph, et Hebr. a-phoe, *i. e.* vipera. Gol. 1813.

O P I

OPIUM. Ab Ar. afiun. G. 1841.

O R Y

ORYZA. Ab Ar. aroz. Hinc quoque manarunt Hiſp. et Lut. arroz ; It, riſo ; Angl. rice.

P A L

PALATIUM. Ab Ar. balad, domus, pars terræ habitata.

Pa-

PALUDAMENTUM. Ab Ar. falut, parvum et anguſtum indumentum. G. p. 1820.

P A R

PARCÆ. Nomen imaginum trium mulierum albis veſtibus indutarum, ſuper thronos ſedentium, floribus Narciſſi coronatarum, nendi tandem ac texendi inſtrumenta habentium. An non eò collineabant hujuſmodi Hieroglifica, ut nempe nendi ac texendi artes commemorarent, commendarent, alerentque demum ac promoverent Ægyptii? Parcæ igitur fuerunt imagines illæ appellatæ a voce *parc*, quae forte apud Ægyptios idem ſignificabat ac Perſ. *parche*, *i. e.* pannus.

PARERE. V. *Brenhas* Luſ.

PARTIOR. V. *Fretum*.

P A S

PASSER. V. *Sparrow* Angl.

P E L

PELASGI. Græci vocem hanc a Pelaſgo Arcadiae Rege derivarunt; Strabo a Graeca

v. pelargos, *i. e.* ciconia, quia Sc. ad inſtar ciconiarum diu hac illacve vagati ſunt; Fourmont ab Hebraea quadam voce diſperſionem ſignificante; alii a Graec. pelagos, *i. e.* mare; et nuper Cl. Gebelin a Celt. pel, altus, et laſg mons, quia, nempe montibus Pelaſgia abundat, unde Pelaſgi, ſeu monticolae appellati ſunt populi illi, deduxerunt ejuſdem v. originem. Vix, fateor, inter tot derivationes, novam proferre auſus eſſem, niſi ſaepenumero mecum cogitaſſem Pelaſgos, cum de tranſeundo ex Aſia in Thraciam, Macedoniam, &c. conſilium cepere, conveniſſe, ac in faedera coiviſſe,* ut alternis alter alteri preſto eſſet, manuſque commodaret in itineribus, laboribus, periculis atque auſis. Porro ſub. Arab. et Æth. v. Laſc extant notiones ſocietatis, arctae conjunctionis, faederis, adheſionis, individui ac lateri adhaerentis ſocii, copulationis, *&c.* V. Caſt. p. 1958, et Gol. p.

---

* De hujuſmodi tranſmigrantium colonorum more unum duntaxat exemplum proferam, idque verbis Cl. Abb. Millot, T. vii. Hiſt. mod. p. 121. Pizarro, Almagro, et un prêtre nomeé luquez, ayant entendu parler du Pérou, formerent enſemble le deſſein de l'envahir. Les ſarmens, les cérémonies religieuſes cimenterent leur union, juſqu'a ce que la jalouſie les pût diviſer, comme il arriva bien-tôt.

2129.

2129. Nec obſtat hujuſmodi derivationi initialis lit. *p* vocis Pelaſgi. Eſt quippe illa artic. Or. *pe*, qui præfigi ſolet [quemadmodum et artic. *l* vid. ſub voce *Lemures*] ad majorem ſignificantiam, vel ad generalem vocis ſignificationem reſtringendam, ut in Ægypt. pi-rhé, *i. e.* ſol ; in cujus locum AEgyptii ſubſtituere quoque *ph*, ut in Pha-rhao, *i. e.* rex. Prima nanque v. ſonaret ad lit. Anglicè the eye, vel the chief ; 2ª. vero the ſeer, Gal. le voyant. Erit ergo v. Pelaſgi ad verb. fædere obſtricti, fæderati, quod Angl. diceretur the confederates, It. *i* confederati. Vid. etiam ſub v. *Rex*.

De Gebel. etymologia [nam reliquæ vix dignæ ſunt quæ confutentur] aliquid dicendum ſupereſt. Illius verba ſic ſe habent : les habitans de cette contrée, [Pelaſgi nempe] n'etant pas nés du ſol même, et étant deſcendus des Colonies Orientales, durent y entrer néceſſairement par l'Helleſpont, bras de mer fort étroit entre l'Europe et l'Aſie : et qui laiſſoit appercevoir aux peuples de l'Aſie Mineure, trop à l'étroit, un continent agréable qui les inuitoit à venir s'y etablir, et qui n'exigeoit pour cela que quelques mauvais radeaux ; puiſque pluſieurs ſiecles après, quinze mille Cavaliers Bulgares eurent le courage

rage de le paſſer à cheval, ſans le ſecours de barques ni de radeaux. Qua igitur anſa Pelaſgiæ nomen, [id eſt montanae regionis, ut ipſe interpetratur] terrae illi indidere, ſi delectabilis ea viſa fuit, eoſdemque ad ipſam incolendam alliciebat? Deinde conjicit idem Cl. vir, eoſdem colonos, poſtquam Helleſpontum trajecerant, in Thraciam, ubi montes Hemus, Rhodope, &c. extant, nequaquam iter perrexiſſe; ſed contrarium curſum petiviſſe, deſcendiſſeque per meridionalem Danubii ripam, occidentem verſus. * Et vero fugientium incolarum ac preterritorum, minime vero tranſmigrantium colonorum, in montes ſe recipere mos eſt. Unde ergo Monticolarum nomen acceperunt? Paucis quod conjicio complectar. Tota Græcia nomen ſumpſit ab illa regione, cujus incolis, Pelaſgi Rhaicorum, *i. e.* Graecorum nomen impoſuere. V. ſub v. *Græcia*. Tota vero Pelaſgia ab eiſdem Pelaſgis, *i. e.* faederatis Colonis, ſic fuit appellata, qui Helleſpontum trajecere; quique haud multo poſt quatuor Jouni filios, Tharſim, Eliſam, Ke-

* Ces colonies repouſées du Nord par le Danube . . . . n'eurent de reſource que de s'étendre le long de la Rive Méridionale du Danube, juſqu' à la Mer Adriatique.

tim,

tim, ac Doranim, [ſic enim, non vero Dodanim legendum, ut ipſe Cl. Gebel. oſtendit] in Thracia, Elide, Ketim, *i. e.* Getia, [vel Ma-cedonia, *i. e.* Magna Getia] ac Doride, ſeu Græciâ proprie dicta, uno verbo, Pelaſgia inhabitarunt.

Quodſi Ægypt. art. *pe* voci laſc, quæ Aethiop. et Ar. eſt, præfixere, mirum id eſſe non debet; nam etiam Arabes addito articulo ſuo *al* pleraque Græca ad morem ſuum interpolarunt; ut liber Ptolomæi eſt Almageſtus. Vid. Scalig. in Cul. Virgilii, Pancirollum Tit. vii. et Voſſ. de vit. ſerm. p. 174. Eo vel magis, quod id facile in v. Pelaſgi contingere potuerit, quia Aeth. L. articulo caret; vel quia Ar. art. vitavere, ne duæ ſimiles concurrerent literae. Porro ex notionibus unionis, copulationis, &c. deſignatis a v. Pelaſc. fluxere fortaſſe Hibern. bloſc, congregatio, phleaſg vel fleaſg *i. e.* faſcis.

P E R

PERSICA duracina. V. *Duracina* Lat.

P E S

PES. Pa Perſ. quae vox per onomatop. fuit formata, a ſono, nempe, pedum, cum ambulamus. Hinc bao, et bado Græc. vado lat. quinimo et

Or. boa, ba. V. Caſt. p. 298 et ſeq. Græci pous podos dixerunt; Teuthon. vero fot, fuſs, unde Angl. foot, necnon Lat. po-mœrium [ex quo proſimurium] compoſita vox ex po *i. e.* pes et mœrium, murus, *i. e. ad pedem muri.* Supple locus.

P E T

PETRO-SELINON, vel petro-ſelinum Lat. petroſello It. perrexit Luſ. perfil Gal. Rock-parſley Angl. Prima vox, ex qua derivantur caeterae, eſt compoſita ex Lat. petra et Graec. ſelinon. Porro ſelinon manat ex Hebr. ſeloh, [*i. e.* petra] cui affinis eſt Ar. ſeloh, fiſſura in petra. Fuit igitur a Graecis appellata herba hæc *Selinon*, quia in petris, vel petrarum fiſſuris naſcitur. Cum vero Graecae vocis origo a Latinis ignoraretur, nempe ſeloh, nomen *petra* illi praefixerunt, quanvis idem omnino ſignificet. Sic prorſus evenit in vocibus Mongibel, Sahara, Portugal, &c. V. Gol. p. 1200. Apium quoque ab Or. Abn, *i. e.* lapis quilibet, derivatur ob eamdem rationem.

P H I

PHIALA. Forte a Perſ. pialà, poculum.

P I P

P I P

PIPER. Ab Ar. folfal.

P I S

PISTACIUM Piſtacchio Ital. ab Ar. foſtac, Perſ. poſtah. Gol. 1797. Caſt. 130.

P L E

PLENUS. V. *Cheo* Luſ.

P O M

POMERIUM. V. *Pes.*

P O N

PONS. A Perſ. pol idem ſignificante. Facta Sc. commutat. lit. *l* et *r*. V. dicta ſub voce *Lirio* Hiſp. ac ſub v. *Balire* It.

PONTIFEX. V. *Balire* It.

P O R

PORTARE. A Perſ. bor-dan.

P O S

POST, poſterior. A Perſ. *pas*, poſt, poſtea, poné, et *paſter*, ultimus, poſterior. V. Caſt. p. 128, 130.

P R A

PRANDERE. V. *Bread* Angl.

PRASSIUS. Ab Ar. faraſion. Gol. p. 1781.

PRATUM. Prado Hiſp. ab Or. farah, producere, fructum ferre, &c. V. *Brennas* Hiſp.

P R E

PRECOR. Ab Ar. et Hebr. brak, genua flexit honoris cauſa, aut ad aliquid petendum. In ii. conj. precatus fuit benedictionem. Hinc manavit to pray Angl. et pregare It.

P S A

PSALLO. Ab Ar. tſall, ſonuit; tſaltſal voce ſonora praeditus fuit; tſalatſel inſtrumenta muſica, cymbala. V. Caſt. p. 3174. Hinc pſalterium, pſaltria, &c.

P U E

PUER. Convenit cum Perſ. *por* filius. Utraque tamen vox a primitivo bar, par, &c. derivatur, *i. e.* ferre, producere, *&c.* V. *Brennas* Hiſp. Hinc *Sapor*, *i. e.* filius regis, quod fuit nomen cujuſdam Reg. Perſ.

P U L

PULCHER. Vox compoſita ex Ar fal [*f* et *p* alternant] et char. Sub prima proſtant ſequentes notiones : opus, gratia, elegantia, res magna ac mira. Sub ſecunda vero voce : bonus, praeſtans, res exquiſita in quovis genere, bona, quaeque placet faemina, *&c.* Erit igitur *pulchrum* quodvis opus, ſive res quaecunque elegans, praeſtans, exquiſita placenſque. V. Gol. p. 778, et 1812. Porro ex hac ſecunda voce *char* derivatur Lat. charus. Ab utraque tandem Lat. pulchralia, a placendo Sc.

PULLULARE, pullus. V. *Balire* It.

P U R

PURPURA. Ab Ar. ferfer. G. 1773.

P U T

PUTEUS. Ab Ar. baut. Gol. p. 347.

P Y R

PYRENÆI. V. *Brenhas*. Luſ.

QUÆ

QUAERERE. V. *Gorra* Hiſp.

QUA

QUANDO. *When* Angl. V. ſub v. *Mendax*.

QUE

QUEO. Ab Ar. kava, valuit robore, virtute, potentia; robore et potentia ſuperior fuit. Gol. p. 1986.

QUEROR eſt ab Ar. Chald. et Syr. karhe, ſub quo extant notiones doloris, reprehenſionis, objurgationis, moleſtiæ, triſtitiae, &c. V. Caſt. p. 1800 et ſeq.

QUI

QUI, quis. A Perſ. ki.

QUINQUE. V. *Amaſſare* It.

R A D

RADIUS. Ab Ar. raid, [med. hamz.] emicuit dies.

RADIX. V. *Raiz* Hiſp.

R A N

RANA. Arraam Luſ. ab Ar. ranna gemuit, vocem edidit. Unde fluxit ranan, *i. e.* res aeſtate ſemper in aqua ſonans.

R A P

RAPA. V. ſub *Lirio* Hiſp.

RAPERE. Ab Ar. rafa, abſtulit. V. G. p. 1016. vel a Perſ. rabu-dan id. ſignif.

RAPULUMr V. *Raiz* Hiſp. *Rapa* ib.

R A R

RARUS. V. *Res.*

R A T

RATIO. V. *Res.*

RES

RES. Ablat. re ab Ar. ra, vidit, derivatur *rei* quod ſignificat omne quod oculis patet, res mundanae ; atque hinc manavit Lat. res. Porro ex eodem Ar. ra, quod ſignificat etiam *novit*, *ſcivit*, fluxit Lat. ratio, cujus ope novimus, ac ſcimus. Hinc tandem [repetendo lit. *r*, ut repetitur *c* in *cucumis*, *d* in *Dodona*, *ident-idem*, &c.] Lat. rarus ; quia Sc. res rara tranſpectum praebet apertum.

RESPUERE. V. *Rifuſare* It.

REX

REX, à primit. voce *rhe*, quae aſſervatur in Ar. *raa*, necnon in Hebr. et Samar. *rhae*, ſub quibus extant ſequentes notiones : *vidit*, *novit*, *inſpexit*, *proſpexit*, *conſilium dedit*, *oſtendit*, *providit*, *multum ſæpiuſque vidit*. Quae omnia regis munera ſunt. Quapropter apud Ægyptios *rhe* ſolem ſignificat, cui voci praepoſuerunt artic. *Pi*, hoc modo Pi-rhe, quaſi dicas *oculum*, *videntem*, *ducentem*, *illum qui videt*, *ducit*, *inſpicit*, *providet*, &c. per excellentiam. Angl. the ſeer, Gal. le voyant.

Rurſus iidem Aegyptii ſubſtituerunt *Ph* in locum articuli *Pi* formaruntque v. Pha-rhao, *i. e.* rex, quae

quae fuit omnium regum Aegypt. appellatio. Hinc factum eſt, ut regem hieroglifice pingerent ſub figura oculi ſceptrum infra ſe habentis.

Ab eadem ſcaturigine derivatur *Semi-ra-mis* lunam ſignificans apud Aſſyrios. Quæ vox compoſita eſt ex Or. *ſemi* [Ar. ſamao] *i. e.* cœlum, et *ra* vel *ran*, i. e. Regina; quaſi dicas *Cœlorum Reginam*, quae appellatio Lunæ congruit. Hujuſmodi vero appellatio omnibus Aſſyriæ Reginis communis fuit, quemadmodum *Pha-rhao* omnibus Ægypti Regibus, ut mox dixi. Nihil enim apud Orientales faſtoſis hujuſmodi appellationibus frequentius.

Mirum igitur eſſe non debet tot Semiramides, variiſque temporibus florentes in Aſſyr. Hiſt. inveniri; id quod hactenus chronologorum fuiſſe crucem, nemo unus ignorat. Ex quarum tamen albo expungenda eſt illa Semiramis ex Dirceto piſcium Dea progenita, a Columbis nutrita, Menonis prius, deinde Nini uxor, &c. quæ cum cæteris de ipſa narratis ad Aſſyriarum vel Chaldaicarum allegoriarum ſeriem pertinet. Semiramis nanque eſt allegoricè Helena Græc. i. e. Luna; Menon eſt Graec. Menelaus, i. e. Sol Hybernus; et Ninus eſt Graec. Paris, i. e. Sol

Vernus. Digna plane ſunt quae hic apponantur Clar. Gebelini verba.

" Que l'on convienne donc que les Grecs eux-memes reconnurent une Divinité appellé Heléne, et que cette Heléne n'eſt pas celle de la guerre de Troye ; ou plutôt que cette derniere n'eſt qu' une allégorie relative à la vraie Héléne, à la Reine des cieux et femme ſucceſſivement de deux maris, du Soleil d' Hyver et du Soleil d' Eté, l'un vieux et caſſé, Menélas ; l'autre jeune et brillant, Páris. . . . . C'eſt un enlévement [loquendo de Semiramide] dans le goût de celui d' Héléne, par Paris ; tous deux déſignent le même objet ; mais le récit Chaldéen paroît plus motivé que le récit des Grecs." Hiſt. du Calendr. p. 490, 496.

R U S

RUS. Sic dicitur, ut puto, quia ſuppeditat bona, victum, eſcam, et quod vitæ ſuſtentandæ neceſſarium eſt, quae eſt ſignificatio Perſ. vocis *ruzi* ; ex qua formatur *ruzi-deh*, i. e. Deus, quia, nempe, ad vitam neceſſaria ſuppeditat. Hinc quoque [per commutat. ſibilantium] derivantur *roſta*, incolae pagi ; *roſtar*, ruſticus, villicus, *roſtai*, &c. V. Caſt. p. 298. Poterit quo-

quoque vox *rus* per Metath. derivari ab alia Perſ. v. *verez*, [quod eſt varzea, vel vargem Luſ.] i. e. ager, pec. conſitus, feges. 2°. Lucrum, lucrifacio, atque hinc verb. *varzi-dan*, i. e. laborare, ſeminare agrum; item lucrari, acquirere; *varzi*, agricola, arator. V. Gaſt. p. 549. Porro Perſ. varzi-dan affinitatem videtur habere cum Ar. varth, haereditare, haereditate acquirere. Ex quo fluxit vareth, hæres, &c. V. Gol. p. 2651. Tandem ex hac Ar. v. manarunt Lat. haeres, haereditare, haeredium. Nec officit hujuſmodi derivationi lit. *h*, in Latinis vocibus, quae crebro commutatur cum *v*, ut in

Graec. his, Lat. vis.
hêr, ver.
hel-ios, Goth. vil, i. e. ſol.
Lat. veſta, ab Or. heſh ignis.
Belgic. houd, Angl. wood.
Angl. hail, Lat. vale.
Perſ. hers, Lat. urſus.

R H A

RHABARBARUM. V. *Raiz* Hiſp.
RHADAMANTUS. V. *Land* Angl.

R I N

RINGOR. A Perſ. rang, dolor.

R U D

RUDIS. Rudo Hiſp. rozzo It. forte ab Ar. raiad pro raiud, i. e. qui primum exercetur, at rudis adhuc et difficilis equus, puer, &c. Gol. 1063.

R U S

RUSTICUS. Affinitatem habet cum Perſ. ruſtar, villicus.

S A B

SABINA. V. *Sap* Angl.

S A C

SACCUS. V. *Caſa* Lat.

SACRARE. Ab Ar. ſhacar, ſub quo extant notiones gratias agendi, laude celebrandi ob beneficia, praemio donandi, gratitudinem commonſtrandi. V. Gol. p. 1303.

S A L

S A L

SAL. V. *Sala* It. *Salix* ib.

SALAMANDRA. Ab Ar. et Perſ. ſamandar, vel ſamandal. Gol. 1218.

SALIVA. V. *Slabber* Angl.

SALTARE. Saltar Luſ. ſalto, &c. Puto derivari ab Ar. ſalt, ad ſaltum excitavit; et etiam ſaltus. Gol. p. 1371.

SALUS. V. *Zalema* Hiſp.

S A M

SAMBUCUS. Ab Ar. ſabbucat. Gol. p. 130.

SAMPSUCHUM. V. G. 1213.

S A N

SANNA et Sannio. A Celt. ſan, i. e. pungens, ſecans. Quæ notio aſſervatur in Perſ. ſan, quicquid inſtar cultri eſt. Deinde haec eadem primitiva notio relucet in Ar. ſanna, ſub quo extant ſequentes ſignificationes, momordit, fregit dentes, prehendit, proſcidit dentibus. Unde fluxit ſin, dens, et ſanin acutus. Accedit Hebr. ſhen dens, et ſheninh, i. e. dicterium, ſanna Metaph. Notum tandem eſt illud Lat. genuinum frangere in aliquo. V. Caſt. 351. et Gol.

1220. Hinc fluxit It. ſanare, i. e. reſcindere, ſeu reſecare virilia, et vet. Gal. ſaner, ſecare.

S A P

SAPA, ſapo, ſapium, ſappinus. V. *Sap* Angl.
SAPHAENA Vena. Ab Ar. ſafen. Gol. 1366.
SAPO. It. ſapone, Angl. ſoap. Ab Ar. ſabun. G. 1328. Vox haec communis eſt omnibus fére linguis.
SAPOR. [Nomen cujuſdam reg. Perſ.] Vid. *Puer.*

S A R

SARACENUS. Saracino It. ab Ar. ſharaki, Orientalis.
SARMATIA. Puto ſic appellatam a duritie et ſtrenuitate Sarmaticae gentis, derivarique hanc vocem ab Ar. *ſarama*, durus, ſtrenuus fuit.
SARMENTUM. V. *Carmen* Hiſp.

S A T

SATANAS. Satanaſſo It. ſatan Hiſp. ab Ar. Hebr. et Perſ. ſhaitan. V. Gol. 1283, 1329.
SATELLES. Volunt nonnulli vocem hanc derivari ex Perſ. ſha, i. e. rex, et tſel, [quod eſt etiam Ar.] i. e. umbra. Erit igitur ſatelles ad verb.

verb. umbra, ſeu defenſio regis. Magis autem mihi arridet vocem hanc deducere ex Ar. ſatal ſecutus, ſive conſecutus fuit alter alterum; et tunc ſatelles ad verb. erit ſequax, ſeu ſequutor.

SATUREIA. Ab Ar. Satar. Gol. 1175.

S A U

SAUCIO. Ab Ar. ſat pro ſawt, percuſſit, flagellavit. Gol. p. 1237. Alternant enim lit *t* et *c*, ut ex allatis in hoc ſpecimine exemplis apparet, quibus addi poſſunt

Lat. Poſtea, It. poſcia.
Anguſtia, angoſcia.
Turma, ciurma.
Mutilare, Hiſp. mochar.
Pultes, puches.
Otium, ocio.
Palatium, palacio, &c.

Hinc manavit quoque Gal. ſouci cura, quia Sc percutit animum.

S A X

SAXUM. A Perſ. ſanc, [denaſalando, nempe, primam vocis Perſicæ] lapis.

S C A

SCALPERE: V. *Grammatica.*

S-CAMAN-DER. Vox compoſita ex Orient. cam, tortus, curvus, et der, quod eſt Hibern. ſeu Celt. dur, vel duor, aqua. Sic igitur appellatus fluvius ille fuit, quia tortuoſus, aut vorticibus plenus erat. Accedit Hiber. camogach, vorticibus, ſeu meandris plenus. Initialis lit. *ſ* præfigi ſolet, ut in

Ital. piaggia, vel ſpiaggia, ora.

Lat. umbra. Hiſp. et Luſ. ſombra, *&c.* Vid. ſub. v. *Camus* Lat.

SCAMBUS. V. *Camus* Lat.

S C E

SCENA. Skênê Graec. ſkal Æthiop. ab Ar. *ſkn*, manſio, domus, habitaculum. G. p. 1193.

SCEP-TRUM. A Celt. cap quod eſt Ar. caf manus; quia Sc. manu tenetur.

S C H

SCHISMA. Græc. Lat. *&c.* ab Ar. giazam, ſecuit, diviſit, amputavit.

S C I

SCIPIO. A Celt. cap, quod aſſervatur in Ar. caf manus; quia manu tenetur cum ambulamus. Accedit Perſ. chiob, ſcipio.

S C O

SCORPIO. Ab Ar. akrab. Gol. p. 1618.

S C R

SCROBS, ſcrofa. V. *To carve* Angl.

S C U

SCULPERE. V. *Grammatica.*

SCURRA. Ab Ar. ſachar, irriſit, ludibrio habuit. Gol. 1152.

SCUTICA. V. *Açoute* Luſ.

S E B

SEBUM. V. *Sap* Angl.

S E C

SECO, ſecula, ſica, ſicarius; ab Ar. *ſak*, mutilavit, et *ſakin*, culter, quod eſt *ſachs* Medorum. V. Gol. p. 1184.

SEM

SEMINARE. V. *Serere.*

SEMITA. Ab Ar. ſemt, via. Hinc manarunt Hiſp. ſenda; It. ſentiero; Gal. ſentier. V. G. p. 1210.

SEN

SENEX. Forte ab Ar. ſanna, annoſus fuit. G. 1220.

SENNA. Ab Ar. ſana. G. p. 1227.

SENTINA. Ab Ar. ſemt, via, tractus.

SENTIO. A Celt. ſyn, i. e. opinio, quod aſſervatur in Ar. zen opinari, et ſubſtant. opinio.

SEP

SEPELIRE. Puto originem hujus vocis repetendam eſſe ab Ar. ſafal, ſub quo extant ſequentes notiones: deorſum deſcendit, inferiore loco fuit. It. compreſſit, inferior locus, infima pars. Tandem adverb. deorſum.

SEPIA. V. *Sap* Angl.

SEPTEM. V. *Sala* It.

S E R

SERENUS. Sereno Hiſp. &c. ab Ar. zer, ſub quo extant notiones lucis, ſplendoris, albedinis, candoris, ſtellæ, ſolis, &c. Accedunt Celt. ſer, et Cantabr. ſarra, i. e. ſtella. V. Gol. p. 1118.

SERERE. Ab Ar. zara idem ſignificante. Gol. 1094. Quod ſi naſalaveris primam, ita ut fiat *ſem* et commutaveris *r* cum *n*, ut frequenter evenit, emerget aliud Lat. v. ſeminare, idem ſignificans. Vid. ſub v. *Land* Angl. et *Lirio* Hiſp.

S I C

SICA, ſicarius. V. *Seco* Lat.

SICCUS. Seco Hiſp. a Celt. ſech idem ſignificante. Eadem autem notio aſſervatur in Ar. tſech, i. e. ſol, et etiam ſiccus, paſſus, ſiccatus. V. Gol. p. 1404 et ſeq.; et in alia quoque Ar. v. ſach, ſub qua extant notiones ſudi et ſerenitatis. V. Gol. p. 1342. Accedit tandem Hebr. tſech. V. Caſt. p. 3158, 3165.

Niſi mavis vocem hanc per Metath. derivare ab Ar. kez, ſiccus. V. Gol. p. 2028.

SICERA. Ab Ar. Sacar. Gol. p. 1191.

SIG

SIGNUM. Segno It. ſennal Hiſp. ſign Angl. a Celt. ſen, quod eſt Ar. ſem, i. e. ſignum, nota. V. G. p. 1220 et 2671. Accedit Perſ. ſaman idem ſignificans, et ſamah, ſignum militare magnum. V. Caſt. p. 324. Hinc, ait Cl. Gebel. fluxit Lat. ſimilis, i. e. quod habet eadem ſigna, et lineamenta. Ego tamen aliter ſentio. V. *Similis*.

SIL

SILERE. V. *Lazy* Angl.
SILEX. V. *Petro-ſelinum* Lat.

SIM

SIMILIS. Cl. Gebel. hanc vocem derivat a Celt. ſen, quod eſt Ar. ſem, i. e. ſignum, nota; quia, ait ipſe, ſimilia ſunt illa quae eaſdem notas, eademve ſigna ac lineamenta habent. Haud me latet terminationem *lis* propriam eſſe Latinorum, ut in faci-lis, debi-lis, mobi-lis, &c. Verum cum hujuſmodi terminatio radicalis non ſit, ut patet, potius conjecerim v. Lat. ſimilis a Perſ. he-mel derivari, quae idem ſignificat. Quod autem attinet ad primam lit. Perſ. v. nihil illius com-

commutatione cum ſ frequentius in Etymologicis indagationibus occurrit. V. ſub voce *Sala* It. Deinde cum Græc. *ama* ſimul, et *omoios* ſimilis a Perſ. ham deriventur, [V. Caſt. p. 559] non video cur Lat. ſimilis a Perſ. he-mel appoſitè deduci non poſſit, vel, ſi mavis, ab eadem Perſ. v. ham, addita Lat. terminatione *lis*, ita ut neceſſe non ſit ad Ar. ſem, derivationis gratia, confugere. Quod ſi ab Ar. L. etymologia Lat. v. eſſet repetenda, potius ab Ar. *methel* derivandam putaverim.

S I N

SINAPATUM. Ab Ar. ſinabon. Gol p. 1383.

SINDON. Ab Ar. ſadan. Accedit Hebr. ſadin. V. Caſt. 2474 et ſeq. Hinc fluxit Angl. ſattin; Luſ. ſetim; Gal. ſatin.

SINERE. V. *Lazy* Angl.

SINUS. A Perſ. ſinah. Hinc It. zinna.

S I R

SIREN. Sirena Hiſp. et It. Fabuloſæ hæ cantatrices ita ſunt appellatæ ab Or. ſir, vel ſhir, quod aſſervatur in Perſ. ſarani-dan, cantare, modulari, canere. V. Caſt. p. 2497 et 335. Extat præterea Perſ. ſirnas, nomen avis maritimæ ſic

appellatæ ob varias quas edit voces. V. Caſt. p. 359. Hinc porro repetenda eſt origo It. v. ſerenata, i. e. concentus nocturnus ad oſtium amicæ; necnon Hiſp. ſerao. V. *Aldrete*.

S I T

SITULA. Ab Ar. ſatal, quod eſt Perſ. ſatil. G. p. 1172.

S M A

SMARAGDUS. Ab Ar. et Perſ. zomorod. Gol. 1112.

S M I

SMIRIS. V. *Eſmeril* Hiſp.

S O C

SOCCUS. V. *Souche* Gal.

SOCIARE, ſocius. A Græc. zeugein, et hoc ab Ar. zug, ſub quo extant notiones, copulandi, conjungendi, conjugis, &c. V. G. p. 2828 in Append.

SOCRUS. Ab Ar. ſahr. V. Gol. 1387.

S O L

SOL. V. *Sala* It.

SO-

SOLATIUM. Ab Ar. ſolwat, tranquillitas, ſolatium. Ar. v. ſala in ii. conj. ſignificat *levavit ſollicitudine, aliiſque quæ animum angerent.* Hinc ſolari. V. Gol. 1208.

SOLOR. Ab Ar. ſalla, ſolatus eſt, levavit. Gol. 1208.

S O M

SOMNUS. Ab Ar. ſinat. V. Gol. p. 2673.

S O N

SONITUS. Ab Ar. ſauton, ſonus, vox, clamor, rumor, fama. V. Gol. p. 1389. Hinc fluxere Angl. ſound, ſonus, et ſhout, clamor. Porro de interjecta lit. *n* Vid. dicta ſub Angl. v. *Land.*

S O R

SORBERE. Ab Ar. ſhrab.

SOROR. V. *Sala* It.

S P I

SPINACHIUM. A Perſ: asfanagh. G. p. 102.

S P O

SPONGIA. Ab Ar. esfong. G. p. 102.

S Q U

SQU

SQUAMA. It. ſquama vel ſcaglia; Gal. ecaille; Angl. ſcale; Luſ. et Hiſp. eſcama, Perſ. bol, ſeu pol, vel polc, unde Graec. phol-is. A primit. cam, [Vid. *Camus* Lat.] ſub notione tegendi, vel operiendi, quae etiam aſſervatur in Ar. camm. Vid. Gol. p. 2060. Nec obſtat initialis *ſ* quæ præfigi vocibus crebro ſolet; ut Lat. umbra, It. ombra, Gal. ombre, Hiſp. et Luſ. ſombra.

Ima, Hiſp. ſima.

Nivis, It. neve, Angl. ſnow.

Mors, Polon. ſmiere.

Funda, Græc. ſphendonê.

Limax, It. lumaca, Pol. ſlimak, &c.

Nec negotium faceſſit *qua* pro *ca*. Nam, ut patet, ſquama Lat. eſt eſcama Hiſp. et Luſ. caſeus eſt queſo Hiſp. et quejo Luſ. Denique *qua* propronunciatur a Gallis, Hiſp. et Luſ. *ca*; *que* ke, &c.

Vana igitur atque arceſſita eſt hypotheſis Cl. Gebel. cum ſupponit v. *ſquama* primo ſcriptam fuiſſe *ſqualma* vel *ſquala*, ut nempe eam a primit. cal derivet; quod etiam ſignificat operire. Porro etſi ecaille Gal. ſcale Angl. Scaglia tandem

It.

It. a primit. *cal* deduci poſſent; ego tamen conjicio appellationes haſce, non a tegendo, ac operiendo, ſed a nitore, fulgore ac ſplendore ſquamæ, originem traxiſſe; ac proinde derivari ab Ar. ſakel, i. e. politus, ac in nitorem et ſplendorem redactus. Porro ex v. ſakal manavit etiam Hiſp. acicalar, i. e. polire, lævigare, in nitorem ac ſplendorem redigere. Eo vel magis quod hæc etymologia ſimplex eſt, nec præfixa ſ indigemus. Tandem ſquama piſcis etiam appellatur a Perſis *ſim mahi*, ad lit. argentum piſcis, et *zarurak mahi*, hoc eſt, ad lit. cæruleum piſcis, ſeu nitor piſcis; utraque nanque notio cærulei Sc. et nitoris extant ſub derivatis ab Ar. v. zarak ex quo Perſ. zarurak derivatur. V. Gazophil. L. Perſ. ſub v. ſcaglia, Gol. p. 1095 et Caſt. p. 360.

S T A

STABULUM. Ab Ar. eſtablo, quod eſt Perſ. tabilà. V. G. p. 100. Hinc manarunt It. ſtalla, Luſ. eſtrebaria, Angl. ſtable.

STARE. A Perſ. iſta-dan.

STATER. Ab Ar. eſtater, Gol. p. 117.

S T U

STUPA. Ab Ar. eſtobat. G. 1357.

S U B

SUBATIO. A Celt. ſu, i. e. ignis. Convenit autem Celt. vox cum Perſ. ſuz uſtio, quod eſt etiam Imper. v. obſol. ſuzi-dan, pro quo nunc uſurpatur ſugh-tan, urere et uri. Hinc etiam ſubidus, ſive amore flagrans.

S U F

SUFFERO. Convenit cum Ar. ſabar, patiens fuit in adverſis.

S U P

SUPER. Supra. A Perſ. zobr.

S Y L

SYLVA. Ab Ar. tſil, i. e. umbra; unde tſilal, res umbram faciens. Hinc quoque manavit aſylum, ſeu protectio. Convenit autem v. *tſilal* cum Hebr. aſhal, i. e. nemus.

S Y R

SYRIUS [canis major apud Aſtron.] Ab Ar. ſhara. V. Gol. p. 1289.

TAB

T A B

TABES. V. *Dapino* Lat.

T A P

TAPETUM. A Perſ. tabeh, quod eſt Ar. tenfeſat. Gol. p. 1467.

T A R

TARTARUS. Ab Ar. *dar*, manſio. Repetitio vocis *dar* indicat perennitatem, quaſi dicas manſionem perennem. V. Gol. p. 882.

T A U

TAURUS, [mons.] Ab Ar. tor, i. e. limes, et taur mons; quaſi dicas: Limes qui ſeparat unam regionem ab alia. Pari ratione *Caſſius* nomen fuit montium variorum. V. *Caſſius*.

T E D

TEDA. A Græc. dais, daidos; et hoc ab Ar. daa luxit, micuit. Hinc *dawon* lumen, lux, ſplendor, ex quo Angl dawn, Aurora.

T E G

TEGO. Ab Ar. daggia. G. p. 795.

T E M

TEMETUM, vox compoſita, ut aiunt, ex Or. necnon Celt. artic. *t*, et Græc. methu, quod eſt a Perſ. mei i. e. vinum. Sed magis placet mihi vocem hanc derivare ab Ar. v. themel, vino captus fuit, ebrius et temulentus evaſit: unde *themel*, temulentus manavit.

TEMULENTUS. V. *Temetum.*

T E N

TENERE. Ab Ar. tana, commorari, habitare. V. G. p 397, et hoc a primit. tan, [quod eſt Ar. tanat] i. e, manſio, habitatio, quod aſſervatur in Perſ. Guli-ſtan, Indo-ſtan. Lat. Luſi-tan-ia, Aqui-tan-ia, Mauri-tan-ia, &c. Hinc fluxerunt

Angl. town, oppidum.

It. tana, quod eſt Angl. den, habitatio ferarum.

TENUS. V. *Até* Luſ.

T E S

TESSERA. Vox compoſita ex artic. Or. *t* [quemadmodum et. v. t-erra ex eodem art. componitur, et er, i. e. terra] quod aſſervatur in Angl. *the*, et Ar. ſhar, ſignum, teſſera militaris, ſymbolum, quo milites invicem dignoſcuntur in pugna. De commut. lit. *ſ* et *ſh*, vid. Schult. Clav. Dial. et quæ diximus ſub voce *Urſus*. Obiter interim nota primigeniam et Phyſicam notionem v. ſhar [V. Gol. 1287] ſitam eſſe in appoſitione ſigni vel notæ, ut per illud ſignum res, cui appoſitum eſt, dignoſcatur. Ex qua phyſica notione manavit ſecundaria, nempe, intelligendi ac cognoſcendi; etſi ſecundaria hæc ſignificatio primo loco reperiatur apud Gol. verum præpoſterus hic ordo in Lex. Or. haud inſolens eſt, ut plus vice ſimplici obſervaſſe me memini. Hinc facile quiſque poterit detegere originem reliquarum notionum Lat. v. teſſera.

TE-ST-IS. Ab Ar. ſhehd, vel ſehd [vid. *Urſus*] i. e. teſtis, præfigendo Sc. Or. art. *te* et addendo Latin. terninat. *is*. V. G. 1318.

T H A

THAMESIS. V. *Domare*.

THE

THESAURUS. Gal. treſor, Angl. treaſure. Vox compoſita ex artic. Orient. *t* et Ar. *ac* Hebr. atſar, incluſit, continuit, recondidit, theſaurum collegit, &c. V. Caſt. p. 210, 211, et Gol. p. 116.

TIG

TIGRIS [fluv.] Ab Ar. diglat. Alternant enim *d* et *t* necnon *l* et *r*. V. Gol. p. 797.

TIN

TINNIRE. Ab Ar. tann vel tanen, tinnivit. Accedit Perſ. tenidan, Loquendo de auribus.

TOL

TOLLERE. Ab Ar. tala, ſuſtulit, fecit ut aſcenderet. G. p. 1474.

TON

TONAT. A Perſ. tonad.

TOR

TORQUES. Affinitatem videtur habere cum Perſ. toki idem ſignificante. Caſt. 395.

T U N

TUNICA. Tonaca It. ab Ar. toniat. V. Gol. 404.

T U T

TUTIA. Ab Ar. et Perſ. tutia. V. Gol. 401.

T Y P

TYPHON. V. *Tufao* Luſ.

T Y R

TYRO [ſic enim, et non tiro ſcribi debet] ab Ar. tar iteravit, fecitque vice poſt vicem, iterum atque iterum; unde *teiron* fluxit, i. e. qui operi continuo incumbit; quod propriè tyronum eſt. V. G. 402.

V A C

VACCA. A Perſ. caw per metat. Hinc quoque fluxit Angl. cow.

V A D

VADARE, vadum. Ab Ar. chada, vadavit, tranſvadavit. Hinc manarunt It. guazzare, guazzo, vel guado, Luſ. vao, Gal. guè, V. Gol. p. 772. Porro de commutatione initialium voc. Ar. cum initialibus reliquarum. Vid. Guadare It. et dicta ſub *Rus*, et *Urſus*.

VADIMONIUM. V. *Vas*.

VADO. V. *Pes*.

V A L

VALERE, valor. V. *Balire* It.

VALLIS. V. *Balire* It.

V A S

VAS, vadis. Ab Ar. vaad promiſit. G. p. 1695. Hinc manarunt It. mallevadore, et Lat. vadimonium, quæ eſt vox compoſita ex vaad, et *amana* ſecuritas. Unde ad lit. eſt promiſſio ſecuritatis.

U B E

UBER, ubero. V. *Brenhas* Luſ.

V E L

VELLE, a primitivo Bel, quod aſſervatur in Ar. bal, cor, animus; et etiam, lubentia, libitum, voluntas ejus. Hinc vultus, qui nullo in animante eſſe, præter hominem poteſt, ad cujus libitum fingitur, quod faciei non contingit.

V E R

VER. Affinitatem habet cum Perſ. bahar vel vahar, cum Copt. beri, et Suec. war.

VEREDUS, ſeu curſorius equus. Ab. Ar. varidat, i. e. via regia, quia Sc. illâ currit.

VEREOR. Ab Ar. vara, timidus ſeu pavidus fuit, cavit ſibi. Gol. p. 2655.

VERETRUM. Ab Ar. air-on, Græc. oura, quæ tria elatione utcunque conſonant, ait Gol. p. 197. Niſi mavis vocem hanc a farad derivare; et tunc a forando nomen accepit. V. *Horadar* Hiſp.

VERSUS. V. *Wards* Angl.

V E T

VETERINARIUS. Ab Ar. Baiteron. G. p. 286. Hinc Hiſp. albaitar.

V O R

VORARE. A Perſ. chor-dan, edere, bibere, et devorare. Vid. *Vadare*. Hinc It. in-gordo.

V O X

VOX. Forte a Perſ. avaz idem ſignificante.

U R O

URO. Ab Ar. ouar, æſtus, ardor ignis. G. p. 183.

U R S

URSUS. A Perſ. hers; nam *h* et *u* alternant. V. *Rus*. Verum cum in omni lingua ſenſim tranſpoſitio quædam [quæ Metatheſis appellatur] fiat literarum, praeſertim cum è patriis ſedibus in alias oras deducitur, ac praeterea lit. *ſ* et *ſh* alternent, ut ex. gr. in Syrius, [ſupple *canis*] ab Ar. ſhiri, Saracenus ab Ar. ſharaki, ſaccharum, quod eſt Perſ. ſhacar, et Angl. ſugar, quod pronunciatur ut ſhugar, &c. Forte urſ-us originem ducit ab Ar. ſharun, i. e. piloſus, hirſutus; ita ut a piloſitate nomen acceperit.

U V A

UVA. Ab Or. *onb*, vel *unb*, quod eſt Ar. *anb*, denaſalando primam et commutando habiales.

V U L

VULTUS. V. *Velle*.

U X O

UXOR. Forte ab Ar. azar, juvit. Gol. p. 1571.

Z A G

ZAGRUS V. *Sagres* Luſ.

Z E N

ZENITH. Ab Ar. ſmt. G. 1210.

Z I B

ZIBETHUM. Ab Ar. Zebud, Gol. p. 2821, et 1073.

ZIZ

ZIZYPHUS. Ab Ar. Zaizafon. Gol. p. 2825.

ZON

ZONA eſt Perſ. zonar, et Ar. zannar. Gol. p. 1116.

ZOP

ZOPISSA. V. *Sap* Angl.

SPECIMEN
Etymologicum Secundum,

OSTENDENS

AFFINITATEM LING. ITAL.
CUM
AR. VEL PERS.

A F F

AFFANNO. Ab Ar. affa, mærore, triſtitia gravatus fuit, anxius fuit, tæduit, faſtidivit. V. Caſt. p. 194. V. etiam *Afan* Hiſp.

A L B

ALBERGO: V. *Alvergue* Hiſp.

A L C

ALCORANO. V. *Alcoran* Hiſp.

A L F

ALFANA. V. *Alfane* Gal.
ALFIERE. V. *Alferes* Luſ.

A L L

ALLEGRO. V. *Hilaris* Lat.

A M M

AMMALATO. V. *Malum.*
AMMASSARE. A primit. v. *ham*, quæ aſſervatur in Perſ. *ham*, i. e. unà, ſimul, cum. Hinc fluxit Æthiop. *hamu* i. e. ligare, unire. Accedit v. *hams*, collegit, congregavit, quod eſt Hebr. et Arab. Hinc manarunt

Angl. to amaſs
Gal. amaſſer
Luſ. Amaſſar
} Accumulare.

Lat. ex-amen
Luſ. enx-ame
It. ſciamo
Gal. eſſaim
Angl. ſwarm
} Multitudo apum, hominum, &c. unitorum.

Lat ham-us, ham-axo; a notione, nempe jungendi, ſive uniendi.
Luſ. maſſo, faſciculus.

Perſ.

Perſ. hamah, i. e. totum.

Hinc alia oritur ejuſdem primit. vocis ſignificatio, nempe, quinque, quaſi dicas totum quod reſultat ex agregatione quinque digitorum. Unde in Hebr. Syr. Ar. et Æthiop. habemus hem-ſh, vel kem-ſh, &c. i. e. quinque.

Cum autem lit. *h* et *f* alternent, hinc quoque prodiit Suec. *fem*, i. e. quinque. Clar. Ihre fatetur Suec. vocabulum *fem* et Græc. *pempe* vel *pente* eamdem habere originem; addit tamen eos operam luſuros qui illam inveſtigare voluerint. Tandem cum ex modò dictis pateat utriuſque vocis ſcaturigo, illud unum ſupereſſe videtur, ut Sc. Latinae vocis *quinque* originem detegamus, quod facile fieri poteſt: derivatur nanque a Graec. *pempe* facta commutatione lit. *p* et *q*, ut iidem Latini fecerunt in

Lat. quatuor ex Celt. petores.
quicquid ex Oſc. pitpit. V. *Feſtum*.
equus ex Graec. 'ippos.

Demum, vice verſa, Latini lit *p* pro Graec. *k* poſuere, ut

Lupus ex Greac. lukos.
Lepus ex lagoos.
Spolium ex ſkulon.
Specto ex ſkepto, &c.

Ital.

Ital. pola, i. e. cornix derivatur a Graec. kole, quod eſt Illyr. chjola.
Suev. ſkumn, Lat. ſpuma.
ſkoffa, Lat. ſpoliare.
hwiſka, Angl. whiſper, in aurem dicere.
In dialecto Dor. hokoia pro hopoia, quales.
In Ion. kòs pro pós quomodo?
Graeci adhibuerunt *k* pro *p* in voce kuam-os, quae antea ſcribebatur puanos, et puamos, [i. e. faba] ut recte notat ſcholiaſtes in Ariſtoph. Com. equitum. Aſſervatur autem ſecunda vox, nempe puanos in v. *Pyanepſies*, i. e. Feſtum fabarum, apud Athenienſes; quinimo et in Angl. bean, Germ. bohne, Dan. bonne, et Suev. bóna.

A N I

ANICE. V. *Aniſum* Lat.

A R I

ARIA. V. *Aer* Lat.

A R L

ARLECCHINO. Gal. harlequin, quæ v. olim etiam *hellequin* ſcribebatur apud Gallos. Vox compoſita ex art. Ar. *al*, [quanvis *l* vertatur in *r*, ut

r, ut accidit etiam in Gal. armanach] et Ar. laik, linxit, lambit. V. G. p. 2139. A Lambendo igitur, ſive ab helluoſitate, [caractere Sc. illius perſonæ] nomen accepit perſona ipſa. Porro ex eadem Ar. v. manarunt

Græc. licnos, guloſus.
leico, lambit et ligurit.
licneia, guloſitas.

Lat. lingo.

It. lecco, leccare, leccardo, guloſus, lambere, &c.

Gal. lecher, lambere.

Ar. vaik laik, avidus.

Angl. to lick, lambere. In quibus omnibus linguaalis *l* reperitur, quemadmodum in Arab. lata, lagina, lachaſa, et Perſ. leſidan, lambere. Non igitur fortuito eduntur voces.

A R R

ARREDARE. V. *to array* Angl.

A R S

ARSENALE. V. *Terecena* Luſ.

A R T

ARTETICA. Ab Ar. arrathiet, arthritis. Ar. verb. ratha ſignificat doluit genu, pedibus, manibus. Gol. p. 945.

A R Z

ARZANA. V. *Terecena* Luſ.

A S S

ASSASSINARE. Angl. to aſſaſſinate, Gal. aſſaſſiner. Ab Ar. haſſa, pro haſaſa, i. e. perdidit, occîdit, delevit internecione. V. Gol. p. 607.

A S T

ASTROLABIO. Ab Ar. eſtarlab. Gol. 117.

A T T

ATTACCARE. V. *to attack* Angl.

A V A

AVANIA, It. et. Luſ. avanie Gal. avan Turc. ab Ar. havan, i. e. contemptus, deſpectus. V. G. p. 2593.

A Z Z

AZZURRO. V. *Azul* Luſ.

B A C

BACCIO. Lat. baſium, Hiſp. beſo, ab Ar. bus, et hoc, ut ait Gol. a Perſ. bus.

B A G

BAGASCIA. A Perſ. bagha, meretrix. V. G. p. 299. Caſt. p. 136. et Gavaſa Hiſp.

B A L

BALIRE, balio, balia. Ab Ar. val [V. Gol. p. 2737] præfuit, rexit. Porro cum notio *dominii* ſecundaria ſit, neceſſe eſt ut Ar. v. ſcaturiginem inveſtigemus. Eſt autem illa primitiva vox bal, vel fal, vel mal, vel pal, vel val, vel wal, [ſunt enim lit. ejuſdem organi] quæ omnes verti poſſunt in bel, fel, bil, fil, mel, pol, &c. Nulla enim vocalium habenda ratio, ut ſæpe monui. Primigenia autem notio hujuſmodi v. bal, fal, &c. ſita eſt in *altitudine*, quæ notio aſſervatur in Perſ. *bala*, i. e. *ſupra*, *ſummus*, *excelſus*, *ſupernus*, *faſtigium*, *proceritas*; ex qua phyſica ac primigenia ſignificatione prodierunt ſequentes voces;

Bal [apud omnes priſcos Orient.] ſol. Unde Balbec, i. e. civitas ſolis.

Perſ.

Perſ. pal, vel pol, i. e. pons. Bal-and, altus, procerus.

Hibern. Balach, gigas. Baſſa, murus. Fa'l, idem, et etiam ſepes.

Hetruſc. Fal-ando, cœlum.

Arab. Falac, orbis cœleſtis, unda maris, tumentior pars cujuſque rei, tumulus arenarum, &c.

Cambr. ſeu Vall. Mel, altitudo.

Gal. Falaiſe, collis.

Lat. Malus [Sc. navis.]

Falae, [apud Plautum.]

Balae-na, quae apud Germ. vocatur wall-fiſh, ſive piſcis inſtar montis, quique a Sinenſibus per montem deſignatur. Perſ. vero dicitur wal, Angl. whale. V. Caſt. p 547.

Angl. Wall, murus.

Hall, aula. *H*, *b*, *v*, &c. alternant, ut alibi dixi. Quae omnia, ut patet, ab altitudine fuerunt denominata. Ex qua notione facile manarunt ſecundariae, *dominii* Sc. *potentiæ*, *ſublimitatis*, *valoris*, *victoriæ*, &c. quae aſſervantur nedum in Italis vocibus, quas prae manibus habemus, ſed etiam in ſequentibus.

Arab. Balla, victoriam obtinuit, in poteſtate habuit.

Arab.

Arab. Bal, et vali, dominus, herus, poſſeſſor, præſes.

Perſ. Walà, excelſus, magnus dignitate et gravitate. 2°. Potentia. V. Caſt. p. 547.

Bal, pons. 2°. Victoria. 3°. Convaleſcentia a morbo. 4°. Major, excelſior. V. Caſt. p. 139.

Bal-en, Rex. Vid. Tragediam *Perſarum* Eſchili.

Hibern. Fal et mal, Rex.

Falla, dominium, imperium.

Falla'ine, ſalus, valetudo.

Lat. Valere, valetudo, *&c.*

Praeterea, ſicut apud Latinos vox *altus* etiam profunditatem indicet, eodem modo ex primitiva bal, fal, val, *&c.* manarunt quoque Lat. vallis, et Angl. well, puteuſ.

Inſuper dubium non eſt quin *pons* a Perſ. *pol* derivetur; alternant enim *l* et *n*. Cumque utraque vox a primit. bal manet, cujus ſecundaria notio ſita eſt in dignitate, gravitate et excelſitate; patet origo Lat. v. *Ponti-fex*, quaſi dicas, qui ſublimia et excelſa tractabat; non autem qui pontibus conſtruendis aut labentibus reficiendis curam impendebat.

Tandem ex notione altitudinis manaſſe puto notionem in altum, ſeu ſurſum verſus tendendi ac proinde ex eadem primitiva *bal* fluxiſſe
It. ballar, Luſ. bailar, ſaltare.
Luſ. pular, et [per Metath.] Angl. to leap, ſaltare.
Baile, Angl. ball, chorea.
Lat. Pullulare, pullus, &c.
BALORDO. Ab Ar. balid, ſtupidus, vecors. G. p. 315.

B A N

BANDIERA. V. *Bandera* Hiſp.

B A R

BARACCA. V. *Barraca* Hiſp.
BARCA, It. et Hiſp. forte ab Ar. barakiiat, ſpecies navigii.
BARDA. V. *Albarda* Luſ.
BARDASSA. A Perſ. bardaſhté, portans, ſuſtinens, ſufferens, valde vilis, contemptus. V. Caſt. p. 111. Hinc etiam manavit Angl. Bardachio, vel bardaſh.
BARDELLA. V. *Albarda* Luſ.

B A S

BASTARE. A Perſ. bas, vel baſaſt, ſufficit, ſatis eſt.

BASTO. Forte a Perſ. boſt, ſtratum, vel aliquid ſimile clitellis, quod dorſo imponitur, ut onus mollius incumbat. Caſt. p. 133.

B A Z

BAZZARRO. A Perſ. bazar, nundinæ. Hinc manavit bazargan, i. e. mercator. V. Gazoph. L. Perſ. et Caſt. p. 82.

B E L

BELVA. V. *Bellua* Lat.

B E N

BENDA. Venda Hiſp. band Angl. à Perſ. *band*, vinculum, vitta, ligamentum. Hinc manarunt Gal. *bande* et *bander*; Angl. *to bind*, &c. V. Caſt. p. 144.

B E R

BERGAMOTA [pera.] V. *Bergamotta* Hiſp.

BERRETTA. V. *Birrete* Hiſp.

B I F

BIFOLCO. V. *Bubulcus.*

B O C

BOCALE. Ab Ar. bakal.

B O L

BOLGIA. Lat. bulga. V. *Valigia* It.

B R I

BRICOCOLI. Ab. Ar. barkok. Gol. p. 261.

B U S

BUSINDORO. Ab Ar. buſiion, genus navis marinæ. Gol. p. 349.

C A C

CACCIARE. A. *Caçar* Hiſp.

C A F

CAFFE. V. *Cafe* Luſ.

C A L

CALAFATARE. Ab Ar. calafa, ſtipavit navem. Gol. 1958.

CALARE. Ab Ar. hall, deſcendit. Nihil frequentius commutatione lit. *h* cum *k*, *c*, *g*, *ch*, &*c*. Exempla in hoc ſpecimine reperies. Hinc manavit khlao Græc. imo et chalare Lat. apud Vegetium et Vitruv. V. Gol. 639.

CALCIO. V. *Calcitrare*.

CALDAJO, vel Caldaro. Ab Ar. kedron, olla, lebes. V. Gol. p. 1864.

CALIFFO. Calife Luſ. ab Ar. chilfat, vicarius, qui alterius obit vices. G. 748.

C A M

CAMAURO, camaglio, camuffare; camminare, cammino. V. *Camus*.

CAMERA. V. *Camus*.

CAMMINO. Gal. cheminé. Eſt Arab. kamin, caminus. V. Gol. p. 1967.

C A N

CANOVA. V. *Camus*.

CAP

CAPORALE. V. *Caput.*

CAPPA. Capa Hiſp. a Perſ. kab, ricinum virile.

CAR

CARABE. A Perſ. kah-roba, qnæ eſt vox compoſita eſt *kah*, palea, et *roba*, rapiens. Lat. ſuccinum. Gol. p. 2075.

CARAFFA. Garrafa Hiſp. a Perſ. carabah, hydria, ſeu lagena vitrea, in qua vinum recondunt, ut clarum evadat. Caſt. p. 426.

CARATO. V. *Quilate* Luſ.

CARNEFICE. V. *Carnifex.*

CARRUBA. Carob Angl. alfarroba Luſ. Algarroba Hiſp. ab Ar. charrob ſiliqua, ſpec. dulcis.

CARTA. V. *Charta.*

CAS

CASSA, *Caſacca.* V. *Caſa*, Lat.

CASSARE. Forre ab Ar. cahſa, delevit, oblitteravit. Gol. 2006.

CAT

CATINO. V. *Coat* Angl.

CAT-

CATTARE. Forte ab Ar. kat, victus ergo ſervire. V. Gol. p. 1856.

C A Z

CAZZO. Ab Ar. kazeh, penis durus. G. p. 1901.

C E C

CECE. V. *Chico* Hiſp.

C E R

CERA. Lat. vultus, facies. A Perſ. cher, vel chehrè, vultus, forma vultus, faciei ſignum, color vultus, &c. V. Caſt. p. 220. Perſica tamen vox ab Arab. giohr derivatur, ſub qua extant hæ notiones: forma externa; peculiariter elegantior, et humani vultus pulchritudo. V. G. p. 546. Porro notio v. Ar. primaria ſita eſt in claro, manifeſto, aperto, retecto, palam facto, &c. hoc autem humanæ faciei peculiare, quod manifeſta ſemper et retecta ſit, ac per eam homines palam fiant dignoſcanturque. Hinc quoque manavit Hiſp. et Luſ. *Cara*.

Præterea cum lit. *c* valorem lit. *g* habuerit apud Latinos; [ut ex inſcriptione Duilliana alibi in hoc

hoc ſpecimine demonſtravi] lit. autem *l* ſæpiſſimè interjiciatur, ut in

It. Chiodo vel chiavo, Gal. clou, Lat clavus.
Chiave, Gal. clé.

Hiſp. hoja, Luſ. folha, Gal. feuille, Lat. folium.
Hijo, Græc. uios, Lat. filius.
Ojo, Luſ. olho, Gal. œil.
Paja, Luſ. palha, It. paglia.
Ceja, It. ciglio, Lat. ſupercilium.

Lat. Acanthis, vel acalanthis.
Acanthus, Gal. aiglantine.

Suec. Ederdon, Gal. aigledon, mollior pluma.

Belg. Goud, Angl. gold, aurum.
Oud, Angl. old, vetus.
Houden, Angl. hold, Germ. halten, tenere.

Græc. *gaurian*, gloriari.
Phoiz, fulix, vel fulica, &c. Vid. Menag. principia Art. Etymol.

Arab Fengian, et Perſ. bangam, Luſit. palangana, catinus,

Sequitur ex eadem Ar. origine fluxiſſe

Lat. clarus, It. chiaro, Gal. clair.

Angl. *to glare*, oculos perſtringere, ob claritatem Sc. vel ſplendorem, quæ eſt 2ª. notio verbi Ar. apud Gol. Loc. Cit.

Gal. E-clair, fulgur. Ob eamdem cauſam, quia, nempe, perſtringit oculos.

CE-

CEROTO. V. *Cerotum.*

C H E

CHERICA. V. *Gorra* Hiſp. *cherere* ib.

C H I

CHIARO. V. *Cera* It.
CHICCHERA. V. *Echanſon* Gal.
CHITARRA. Guitarra Hiſp. kinyra Græc. ab Ar. kinare, inſtrumentum muſicum, quod manu pulſatur. Reperitur etiam apud Ar. v. kitar, ſpecies organi. V. Gol. p. 2069, 1853.

C I A

CIABATTA, ciabattino. Fortè a Perſ. ciabatan, ocrea. V. Caſt. p. 195.
CIACCO. V. *Charco* Luſ.
CIARLARE, ciarlone, ciarlatano. V. *Garrire.*

C I C

CICHINO, cicciolo. V. Chico Hiſp.

C I E

CIERA. V. Cara Hiſp. et Cera It.

C I M

CIMA, cimiero. V. Cima Hiſp.

C I N

CINGHIALE. V. Sanna It.

C I P

CIPOLA. V. Cæpulla.

C I V

CIVETTA. A Perſ. chifet, noctua. V. Gazophil. Ling. Perſ.

C O L

COLMO. V. Cume, Luſ.
COLTELLO. V. Acutilar Luſ.

C O N

CONSIGLIO. V. Conſilium.

C O R

CORSALE. V. Coſario Hiſp.

C O S

COSA. V. Choſe Gal.

C O T

COTONE. Ab Ar. coton goſſypium. Hinc etiam fluxit It. cotogno, malum cydonium; propter villoſum corticem, imo et Luſ. maracotam, quod eſt Angl. meli-cotoon.

C R I

CRIVELLARE. Lat. cribare, Angl. to garble, Gal. cribler, Luſ. crivar, Hiſp. garbillar. Ab Ar. gharbal. V. G. p. 1698.

C R O

CROSTA. V. Cruſtum.

C U G

CUGINO. V. Couſin Angl.

D A D

DADO. V. Dado Luſ.

D A M

DAMA. V. Dominus.

D A N

D A N

DANZARE. Ab Ar. et Perſ. tanz, quod eſt Armen. dnâs, i. e. ludibrium, contumelia, irriſio, ſarcaſmus, traductio. V. G. p. 1486. Hinc manarunt Germ. *tanc*, ludrica ſaltatio, quæ, cum apud Orientales ab hominibus infamibus, ac ridiculis tantum exerceatur; propterea hujuſmodi ſaltationem voce *ludibrium*, ac *contumeliam* ſignificante appellarunt.

Arab. ma-tnazat, i. e. qui ridiculo ſe præbent.

Illyr. tanzatti, i. e. ſaltare, tanzalo ſaltator, tanac ſaltatio; et tandem Angl. taunt, i. e. convitium, dicterium, ſarcaſmus. Finalis enim *z* Ar. vocis *tanz*, cum ſit ſibilans, crebro cum dentalibus commutatur; cujus commutationis exempla in hoc ſpecimine reperies.

D A R

DARDO. V. Dardo Hiſp.

D O M

DOMARE. V. Domare Lat.

D O N

DON. V. Dominus.

DONNA. V. Gonna It.

FAC

F A C

FACCIA, facciata. V. *Facies.*

F A R

FARO. Fretum Lat. Ab Ar. fara, æſtuavit, efferbuit. Gol. p. 1831. Sic æſtuarium ab æſtuando dictum fuit. Hinc forte derivatur etiam Faro nomen portus in Luſ. propter anguſtiam, ut puto, ingreſſus illius.

FARRAIUOLO. Ab Ar. faraj fidit, diffidit, Propter fiſſuram in anteriori parte. Accedit Perſ. farajah. V. Gazophil. L. Perſ. ſub v. *Mantello.*

F E G

FEGATO. V. *Jecur.*

F E L

FELUCA. Ab Ar. folk, navis.

F O C

FOCACCIA. V. ſub *Funus.*

F O D

FODERARE. V. *Furrier* Angl.

F O N

FONDACO. Ab Ar. fondok, diverſorium publicum, pec. mercatorum, ubi cum ſuis mercibus divertunt. Hinc derivatur etiam Luſ. alfandega. Gol. p. 1826.

FORARE. V. *Horadar* Hiſp. et *Berruma* Luſ.

FORESTA. Vid. *Floreſta* Hiſp.

FORNO, It. Luſ. &c. V. *Furnus*.

F R E

FREGARE. V. *Fricare*.

FREGIO, vel Sfregio. Vulnus ori inflictum. Ab Ar. farag fidit, diffidit. Hinc nomen act. farg, rima, ſciſſio, et etiam pudenda tum maris, tum fæminæ. Ex quo fluxit It. fregna.

F U R

FURBERIA, furbo. V. *Fourberie* et *Friponner* Gal.

G A B

GABBARE. Ab Ar. chabba, ſeduxit, decepit, Gol. p. 676.

GABELLA. V. *Alcavalla* Hiſp.

G A L

GALA. V. *Gala* Hiſp.

GALLIZIA. V. Galizia Hiſp.

G A M

GAMBA. V. *Camus*.

GAMBERO. V. *Camus*.

G A R

GARA. V. *Gorra* Hiſp.

GARBINO vel gherbino. Ab Ar. gharbion, occidens, occidua pars. G. p. 1698.

GAROFANO. Ab Ar. Kavanfol. G. p. 1892.

GARZONE. Garçon Gal.; Perſ. karz, i. e. puer, pec. qui proſtituitur, ſcortum. V. Caſt. p. 447. Forte vox haec olim utranque notionem exhibebat; atque hinc remanſit Gal. garce, meretrix. Tandem Perſ. vox fluxit, ut puto, ab Ar. korraz, impurus, inhoneſtus. V. Gol. p. 2019.

G A T

GATTO. Ab Ar. ket, felis mas. Gol. p. 1925.

G A Z

GAZELLA. V. *Gazelle* Gal.

GAZZETTA. Gazette Angl. et Gal. forte ab Ar. chazanet, gazophylacium, apotheca, cella. Vox haec Ar. addita voci ſalah, i. e. arma, ſignificat armamentarium ; et voci ketab, i. e. liber, indicat bibliothecam. Igitur Gazzetta potuit ſic ſimpliciter appellari, quia eſt veluti novitatum, ac rerum politicarum theſaurus ; queadmodum Magazine apud Anglos accipitur etiam pro libro quod eſt veluti repoſitorium earundem rerum, et quidem ab eadem radice, ac propter eamdem cauſam.

G E L

GELSOMINO. V. *Jaſmin* Luſ.

G E N

GENGIOVO. Ginger Angl. gengivre Luſ. Ab Ar. et Perſ. zengiabil. Gol. 1078.

G E S

GESSO. V. *Geſſo* Luſ.

G H I

GHIRLANDA. V. *Gorra* Hiſp.

G I A

GIALLO. Ab Ar. gialao, ſplendor, nitor.
GIARDINO. V. *Gorra* Hiſp.
GIARRA. V. *Jarra* Hiſp.

G I O

GIOGO. V. *Daughter* Angl.

G I R

GIRAFFA It. et Hiſp. Ab Ar. zoraf. Sic aut appellatum fuit animal hoc a colli longitudine communem modum excedente. Nam v. zaraf ſignificat *modum* exceſſit.

G I U.

GIUGGIOLA. V. *Jujubes* Angl.
GIULEBBO. Angl. julep, ab Ar. giolab, et hoc a Perſ. gullab, quæ eſt vox cempoſita ex *ab* aqua, et Gul, roſa.
GIUPPA. Ab Ar. Giubbat, tunica ex panno goſſipino, &c. V. Caſt. 468.

GOL

GOLA. V. Gula.

GOM

GOMENA. V. Gumena Hiſp.
GOMMA. V. Gummi.

GON

GONNA, i. e. tunica muliebris, vel cyclas a cingulo ad pedes pertingens. Origo hujus vocis omnino repetenda eſt a Celt. *cwens*, *cona*, *chena*, vel *quena*, [pro variis ejuſdem L. dialectis] i. e. *fœmina*, et, priſcis illis temporibus, etiam *vir*, quinimo et *vulva*, ut patet ex illo loco hiſtorico allato a Valois: *Quædam mulier nomine gunda femora denudare, crura divaricare, et pudenda proprio nomini cognomina cœpit oſtentare.* V. Mechaniſme du Langage, T. 11. p. 155.

Hinc manarunt propria nomina mulierum, ut *gontrude*, quod componitur ex *gon* muliebris, et *trude* fidelis; *Cunegonde* ex *muliebris* et *regius*, &c. imo et hominum propria nomina, ut *gontran*, *gonde-baud*, *gonde-mar*, *&c.* Porro apud Latinos in uſu fuere *vir*, *vira*, *virgo*, nam, ut ait Feſtus, Fœminas antiqui viras appellabant.

Apud

Apud Perſas etiamnum *awrat* eſt fæmina, et etiam vulva. Ex hac eadem ſcaturigine manarunt quoque

Iſland. *Cona*, mulier; quod eſt It. donna, nam lit. *c* et *g* commutantur cum *d*, ut in hodie It. oggi; dama, delphin, Luſ. gama, golfinho; radius, It. raggio, *&c.*

Angl. *quean*, meretrix.

Gal. [in nonnullis provinciis] *gouine*, meretrix, et fæmina.

Germ. *quen*, uxor, et, ut recte monet Wachter, quaelibet de ſexu.

Lat. *cunnus*.

Perſ. *gan*, mulier, et coitus venereus. Gandadan, ſui copiam facere faeminam.

Sed tamen Celt. vocis origo ab Ar. v. conc. *Can* pro *cawn* repetenda videtur, quod ſignificat *fuit*, *extitit*, *factus fuit*; cujus partic. *Cain* [i. e. ens, exiſtens] in plurali ſano ſpecialiter idem ſignificat, ac *creatura*. Cum autem inter illas praeſertim emineat *humana* creatura, propter quam caeterae ſunt creatae; hinc Celtae hominem et faeminam *cona*, *chena*, *&c.* i. e. *creaturam* per excellentiam appellarunt.

Rurſus, quemadmodum ex Lat. *vir* facile prodierunt notiones vis, virtutis, ſeu potentiae; eadem

dem facilitate ex Celt. *cwens*, *cona*, *&c.* manarunt

Angl. *can*, poſſe, valere.

King, rex, et *Queen*, regina.

Perſ. *chan*, ſatrapas. *Chandan*, qui trahunt originem de ſtirpe nobili. *Cun-am*, facio. *Cunà*, faciens.

Tatar. *chan*, rex magnus.

Ægypt. *chon*, i. e. valens, quod eſt nomen ſolis aeſtivi.

Perſ. *kan*, rex Sinarum quivis.

Ut autem plenius appareat ex ſola notione *exiſtentiae* quae reperitur in Arab. v. *can*, notiones quoque potentiae, auctoritatis, dignitatis, dominii, fluere poſſe, en vobis exemplum aliud ex Perſ. L. depromptum, in qua reperitur vox *padſhah* [contractè ſhah] i. e. rex, quae derivatur a *baſha*, i. e. exiſtens. Hinc quoque apud Turcas vicarius principis in aliqua provincia, imo et imperator ipſe *paſha* appellantur. Demum ipſemet Deus Supremam ejus majeſtatem, dominium atque potentiam, per ſimplicem *exiſtentiae* notionem indicavit dicens: *Ego ſum qui ſum*; et *Qui eſt miſit me ad vos*, *&c.*

Nec negotium faceſſit in hujuſmodi derivatione initialis *p* vocis *padſhah*, quae crebro commutatur

tur cum *b*, nec tandem lit. *d* quae interjici ſolet, ut in

Lat. cinis, Gal. cendre.
Attingere, Gal. atteindre.
Gener, Gal. gendre.
Humilis, Hiſp. humilde.
Cella, Hiſp. celda.
Proeſt, prodeſt.
Reago redigo; rearguo redarguo, *&c.*

G O T

GOTA. Ab Ar. chodd, mala, gena. G. 686.

G R E

GREMBO. V. *Gremium.*

G R I

GRIDARE: Gritar Hiſp. crier Gal. to cry Angl. quiritari Lat. a primit. v. car vel cra, quæ extat adhuc in Perſ. griſ-tan, i. e. flere, plorare, vociferari. Caſt. 452.

G U A

GUADARE, guado, &c. A Lat. vadare. Nam lit *v*, vel *w*, gaudent præpoſita gutturali *g*, vel pro illa poni, ut in

Lat. veſpa, Angl. waſp, Gal. guépe.
Vaſtare, It. guaſtare, Gal. gater.
Volpes, It. golpe, Gal. obſol. goupil.
Græc. kerdos, Germ. werth, Gal. guerdon, It. guiderdone, Hiſp. galardon, remuneratio.
Germ. waſen, Gal. gazon, cæſpes.
Angl. war, Gal. guerre, It. guerra, bellum.
Vall. ſive Cambr. win et gwin, vinum.
Wag et goag, Angl. wave, fluctus.
Wr et gwr, quod eſt Lat. vir, &c.

Porro Lat. vad-are derivatur ab Ar. chad, [pro chawd] tranſvadavit. Pari igitur modo Lat. eamdem lit. *v* pro gutturali Arabica chaon [quæ eſt initialis in Ar. v.] poſuerunt. V. Gol. p. 772.

GUADAGNARE. V. Ganar Hiſp.

GUADO, guazzo. V. Vadare.

GUAIME. Regain Gal. Videntur derivari a Perſ. *ghiah*, herba, pec. recens, germen et pabulum virens et fænum. Caſt. p. 486. Perſica vero vox videtur convenire cum Celt. *gain*, vel *haim*, vel *hoeim*, i. e. fænum, naſalando ultimam. Hinc manarunt Angl. *hay*, Gal. *foin*, facta commut lit *h* et *f*, ut ſæpiſſime fit.

G U E

GUERRA. V. Gorra Hiſp.

G U I

GUIDA. Guide Angl. guia Luſ. ab Ar. kad, duxit. Gol. 1977. Imo et ipſa Lat. v. *dux* ab eadem Ar. derivatur. Duc-o quippe derivatur a kad per metath. V. condam Luſ.

G U S

GUSCIO. V. Caſa Lat.

I N D

INDIVIA. V. Intubus.

G A T

INGORDO. V. Vorare.

L A B

LABRO. Lat. labium, Gal. levres, Angl. lip. A Perſ. lab. Nota labiales literas in ſingulis vocibus.

L A C

LACCHE. Ab Ar. *lakin*, nuncius. Gol. p. 2138. Ar. vox convenit cum Hebr. *Lak*, miſit; quaſi dicas miſſus, nuncius. Unde fluxit quoque *malak*, angelus, nuncius. Hinc quoque derivatur Hiſp. lacayo, Gal. laquais, et Angl. lacquey.

L A M

LAMA. Ab Ar. *lama*, vel *lamah*, tremulum coruſcavit, vibravit, ſplenduit, rutilavit, micuit fulmen, ſtella, &c. V. Gol. p. 2160. A ſplendore igitur illa pars enſis ab Italis appellata fuit *lama*. Hinc fortè derivantur quoque Lat. et Hiſp. *lamina*, et It. *lampo* fulgur.

LAMPREDA. V. Llama Hiſp.

L A S

LASCIARE. V. Lazy Angl.

L E C

LECCARE, lecco, &c. Vid. Arlecchino.

L I M

LIMONE. Lemon Angl. ab Ar. et Perſ. Limon.

L I N

LINDO It. et Hiſp. A Celt. lan, venuſtus, pulcher, decens. quæ notio extat in Ar. lat pro lait, decuit, convenit, amabilis animo fuit res, adhæſit fuitque res cordi, excitato amore ſui. Porro derivatio hujus vocis poſſet etiam erui ex Ar. v. naſalando primam et commutando dentales. Malè igitur *Muratori* originem hujus vocis ducit à Germ. lind, dulcis.

L O S

LOSCO. V. Luſcus.

M A B

MAESTA. V. Majeſtas.

M A L

MALLEVADORE. V. Vas.

M A N

MANGANO. Manganon Græc. a Perſ. mangianik ſpecies quædam catapultæ. Caſt. 513.

MANAJA. Securis, qua ſontes percutiuntur. Ab Ar. mann, præcidit, ſecuit. Sic etiam ſecuris a ſecando ita fuit appellata.

M A R

MARTELLO. V. Beetle Angl.

MARGINE. A Perſ. marg. V. Margo.

M A S

MASCHERA. Maſcara Luſ. a Per. maſcharah, ludicrum, luſio. 2°. Homo larvatus. Caſt. 508. Accedit Ar. maſcharat ludus, ludibrium.

M A T

MATERASSO. Gal. matelas. Affinitatem habent cum Ar. *methal*, lectus, culcitra. Gol. p. 2191.

M E D

MEDAGLIA. V. Metallum.

M E L

MELA. V. Montone It.
MELLONE. V. Montone, It.

M E S

MESCOLARE. V. Miſcere.

M I G

MIGLIO. V. Milliare.

M O N

MONTONE. Dubium non eſt lit. *n* ſubſtitutam eſſe in vicem lit. *l*, cujus rei probationes evidentes reperiuntur apud Menag. et Du Cange. Scribebatur enim vox illa *multones* a barbaris ſcriptoribus mediæ ætatis ; quæ ortographia adhuc

huc aſſervatur in Scot. et Hiber. molt. Porro apud Perſ. et Arab. v. *mal* opes, et pec. peçora ſignificat, quae ſic appellata fuere a v. *melote*, quae Chald. et Æthiop. lanam indicat. Cum vero *mal* Ar. et Perſ. quaſcumque in univerſum opes ſignificet, inter quas praecipuum locum obtinent terrae fructus ; hinc plane derivatur Lat. *malum*, quod de variis terrae fructibus dicitur, ut malum Punicum, Citreum, Medicum, &c. et Ital. mela, mellone, &c. V. Gol. p 2278.

M O S

MOSSELINA. V. Byſſus.

M U G

MUGNERE: V. Mulgeo.

M U R

MURENA. Ab Ar. murenat, muraena. Gol. p. 2219.

N A B

NABISSARE. Ab Ar. *nas* pro *navas*, ultro citroque motus et agitatus fuit, cujus nomen actionis idem significat ac *tedebdeba* à quadril. *dabdab*, quod manat ex surdo *dab* geminato, i. e. varius, incertus fuit, haud uno loco subsistens, et sub cujus derivat. extant notiones furoris et insaniae. Ex quo patet notionem v. *navas* sitam esse in agitatione furiosa et insanium more, quae est significatio It. v. nabissare, i. e. furere. Vid. Gol. p. 2481, 896 et seq.

N A C

NACCARA, vel Nacchera. Ab Ar. *nakur*, tuba. V. Gol. p. 2435. Accedit Pers. nakarah. V. Cast. p. 532.

N A N

NANFA. V. Nafe Gal.

N A S

NASO. Lat. nasus. Ab Ar. *naar*, sonum emisit per nares. Ex quo manavit *naura-t*, i. e. nares. Vel [quod magis mihi placet] ab Ar. *nachr*,

ſonum emiſit per nares; ex quo fluxit m-ncher, i. e. naſus. V. Gol. 2405, et 2331. Frequentiſſima nanque eſt commutatio lit. *r* cum *ſ* vel *z*. Notum que eſt priſcos Latinos dixiſſe

Eſo pro ero, et *aſena* pro arena, *arbos* vel *arbor*, *decus* vel *decor*, *honos* vel *honor*, &c.

Hiſp. *Oſſo* pro urſus; Gal. ours.

Ceniza pro cinere; Luſ. cinza.

Illyr. *Morre*, Polon. *morz*, mare.

Anglo-Sax. *hara*, Angl. *hare*, Germ. *haſe*, lepus.

Germ. *ohr*, Angl. *ear*, Goth. *auſo*, Lat. *auris*, Gal. *oreille*.

Tandem Æolii dicebant *hippor* pro *hippos* equus; et apud Lycophr. v. 1134 legitur *môмar* pro *môмos*.

N A T

NATICHE. V. Nates.

N O L

NOLO. Ab Ar. naul, i. e. naulum, quod pro navi aut vectura ſolvitur. G. p. 2487.

O R T

ORTO. V. Gorra-Hiſp.

O Z Z

OZZIMO. V. Ocymum.

P A G

PAGGIO. V. Paje-Luſ.

P A L

PALAZZO. V. Palatium.

P A P

PAPAGALLO. V. Papagaio Luſ.

P A R

PARASANGA, It. et Luſ. Paraſang Angl. à Perſ. farſank, compoſita vox ex *ſank*, petra, et *fars*, Perſicus.

P E N

PENTOLA. V. ſub v. Camus.

P E R

PERSICA. Pecego Luſ. peach Angl. peche Gal. Ab Ar. ferſik. V. Gol. p. 1781.

P E T

PETROSELLO. V. Petro-ſelinum Lat.

P I C

PICCARO. V. Picaron Hiſp.

P I E

PIEGARE, piega, pieghevole, &c. a Lat. plicare; ſed hoc derivatur a Perſ. *pigi-dan*, vel *pichi-dan*, i. e. complicare, corrugari, contorquere, convertere, obvolvere, involvere, obligare, congregari, convenire, &c. V. Caſt. p. 157, et Gazoph. L. Perſ. p. 290. Creberrima ſane eſt interjectio lit. *l*, de qua vide exempla ſub v. Cera It. Præterea cum, ut alibi oſtendi, lit. *l* et *r* alternent; ex eadem ſcaturigine fluxere. Hiſp. Plegar, plicare.

Pliegues, Luſ. préga, plicatura; Gal. pli. Hiſp.

Hiſp. pliego, papyri folium.

It. plico, vel piego, Luſ. prego, faſciculus literarum.

Angl. to ply torquere, flectere; ply, plica, vel plicatura.

To plait, plicare, complicare.

To pack, faſciculo colligare, in faſcem compingere.

Pack, faſcis, et etiam conventus.

To fold, plicare, complicare, involvere. Nam initialis vocis hujus, nempe *f*, et initialis vocis Perſ. ſc. *p*, alternant. De poſtrema vero lit. v. Angl. [nempe *d*] notum eſt eam cum *g* commutari, quæ eſt ultima radicalis voc. Perſ. pigi-dan. [nam *dan* eſt terminatio infinitiva verborum Perſicorum] v. gr.

Lacedæmones dicebant *da* pro *ge* terra.

Græc. demeter pro gemeter [Cereris nomen] i. e. ad lit. *terra-mater*.

Macedonii et Cretenſes dicebant *adia* pro *agia*, ara.

E contrario moderni Græci pro *dia* dicunt *gia*. V. du Cange Gloſſ. Græc.

Hiſp. golphin, Lat. Delphinus, Gal. dauphin.

Nadar, Gal. nager, natare.

Hiſp. gamo, Lat. dama.
Lat. hordeum, It. orzo, Gal. orge.
Rodere, Gal. ronger.
Hodie, It. oggi.
It. Ragunare et radunare, congregare, &c.
Hinc tandem fluxit Lat. po-ples, facta repetitione primæ lit. ut in *cu-cumis Do-dona, iden-tidem, &c.* Vox enim *poples* ad lit. eſt plicatura. Quapropter It. partem illam corporis vocant *garetto*, et *piegatura interiore del ginocchio*; & Hiſpani *corva*, &c.

P I E

PIENO. V. Cheo Luſ.

P I G

PIGNATA. V. ſub v. Camus.

P I L

PILOTO. V. Piloto Hiſp.

P I S

PISCIO Piſs Angl. a Perſ. piſhan. V. Caſt. p. 161.
PISTACCHIO. Piſtacho Angl. piſtache Gal. ab Ar. feſtak.

P L I

P L I

PLICO. V. Piegare It.

P O R

PORPORA. V. Purpura Hiſp.

P O Z

POZZO. V. Puteus.

P R A

PRANZARE. V. Bread Angl.

P R E

PREGARE. V. Precor.

R A G

RAGAZZO. Puto eſſe v. *garzone*, facta metath.

RAGGIO: V. Radius.

R A P

RAPERONZOLO. V. Raiz Hiſp.

R E G

REGOLIZIA. V. Raiz Hiſp.

R I C

RICAMARE. V. Recamar Hiſp.
RICCIO. V. Hériſſon Gal.
RICCO. V. Riqueza Luſ.

R I F

RIFUSARE, riſiutare. Refuſer Gal. rehuſar Hiſp. recuſar Luſ. to refuſe Angl. ab Ar. rafaz, reſpuit; quæ Lat. v. etiam ab Arab. videtur derivata per metath. V. G. p. 1015.

R I S

RISO. V. Arroz Luſ.

R O Z

ROZZO. V. Rudis Lat.

R U C

RUCHETTA. V. Eruca Lat.

S A L

SALA, It. et Luſ. Hæc vox convenit nedum cum Lat. aula, ſed etiam cum Angl. et Teuton. hall. V. *Balire* It. Derivantur enim ab eadem primit. *hal*. De Angl. et Teuton. voce jam alibi verba feci. Quod attinet ad hanc, quam præ manibus habemus, omnino ab eadem primit. *hal* derivandam puto. Alternant quippe fæpiſſime *h* et *ſ*, ut patet ex ſequentibus

Græc. hel-ios, ſol.

Helene et ſelene, luna.

Hals, ſal.

Helice, ſalice, Gal. ſaule, Luſ. ſalgueiro. Hæc omnia fluunt ex primit. *hel*. Vid. infra.

Hall-omai, ſalio, Gal. ſauter, It. ſaltare.

Hex, ſex.

Hepta, ſeptem, Perſ. hafta, Hungar, het.

Huo, ſudo, Luſ. ſuar.

Hup-o, ſub.

Huper, ſuper.

Hurax, ſorex, It ſorcio, Gal. ſouris.

Celt. Hen-ior, ſen-ior, Hiſp. ſennor, Gal. ſeigneur.

Cambr. ſeu Vall. chwaer, Perſ. chuaher, Gal. ſoeur, Lat. ſoror, &c.

Non igitur *ſol* ita dictus, quia ſolus in orbe, ſed à primit. *hel*, lucidus, quod aſſervatur in Hebr. et Arab. halla, i. e. luxit, ſplenduit. Eo vel magis, quia Var. l. 4. de Ling. Lat. aſſerit ſolis nomen non eſſe Latinum, ſed Sabinum. Tandem in Cambria, ſeu Vallia ſol appellatur *haul*, retenta ſc. aſpiratione primitiva. Hinc porro [facta commut. lit. *l* et *n*, de qua multa in hoc ſpec. exempla attuli] derivantur Angl. *ſun*, Germ. *ſonne*, et apud Cimmerios *ſune*, i. e. ſol.

S A N

SANARE. V. Sanna Lat.

SANNA vel zanna. Ab Ar. ſannon, dens. Hinc fluxere Gal. ſanglier, et It. cinghiale. A dentibus igitur ſic dictum animal hoc, quemadmodum *aſinus* ab auribus, *lepus* a labio, &c.

S A P

SAPONE. Angl. ſoap. Ab Ar. ſabun. G. 1328.

S A R

SARACINO. V. Saracenus Lat.

S A T

S A T

SATANASSO. V. Satanas Lat.

S C A

SCAGLIA. V. Squama It.
SCALA. V. Calheta Luſ.
SCARLATTO. V. Scarlet Angl.
SCARSELLA. Ab. Ar. carz, pera, vel ſaccus. V. Gol. p. 2019. It. vox diminut. eſt habetque præfixam *ſ* ut aliæ quamplurimae. V. Scamander.
SCARSEZZA. Ab Ar. cas, magna avaritia. Prefixa, nempe, ſibil. *ſ*, et interjecta lit. *r*, ut ſaepe alibi in hoc ſpec. monui. Hinc manarunt Luſ. eſ-caſſo, et Hiſp. eſ-caſo, miſer, avarus. V. Gol. 2086.

S C H

SCHERNIRE. V. Eſcarnecer Luſ.
SCHIAVO. V. Vaſſallo Hiſp.

S C I

SCIAMO. V. Amaſſare It. et examen.
SCIMITARRA. V. Scymitar Angl.
SCIROCCO. Hiſp. ſiroco, ab Ar. ſhurok. V. G. p. 1275.

S C O

SCOGLIO. V. Calhao Luſ.

S C R

SCROFA. V. To carve Angl.

S E G

SEGNO. V. Signum.

S E N

SENTIERO. V. Semita Lat.

SENZALE. Ab Ar. et Perſ. ſemſar, proxeneta. Gol. p. 1213, et Caſt. p. 350.

S E P

SEPPIA. V. Sepia Lat.

S E R

SERENATA. V. Siren Lat.

SERRAGLIO. A Perſ. ſerai, domus, palatium, regum et magnatum ædes, earumque partes. Unde ad Turcici Imperatoris palatium indicandum deſignata fuit vox illa, in quo illius pellices recluduntur. Niſi mavis ab Ar. *ſarr* vocem illam derivare, ſub quo reperiuntur ſequentes notiones:

notiones: clanculum aluit, et cuſtoditam habuit puellam; unde ſorreat, i. e. pellex, ancilla, puella ære empta, quam quis clanculum habet, et in conclavi cuſtoditam; quae etymologia magis mihi arridet. V. G. 1160, et Caſt. 335.

S F R

SFREGIO. V. Fregio It.

S I R

SIRE, It. et Gal. Sir Angl. Hic titulus derivatur ab Ar. defectivo *ie*, ſc. ſar, liberalis et generoſus fuit, ex quo manat *ſari*, princeps, dominus, necnon Perſ. ſar, i. e. dux, magnus, ſummus. Vel, ſi mavis, ab Ar. ſir, i. e. decus et ornamentum proſapiæ et gentis, præſtantiſſima pars populi. V. Gol. p. 1169, 1161.

S M E

SMERIGLIO. V. Eſmeril Hiſp.

S O M

SOMARO. Ab Ar. hemar: aſinus; *h* et *ſ* alternant. V. Sala It.

S P I

SPIEDO. V. Eſpeto Luſ.

S T A

STALLA. V. Stabulum.

S T U

STUFA. Stove Angl. etuve Gal. eſtufa Hiſp. Sunt qui derivent vocem hanc ab Ar. dafi, caluit, calefactus fuit. V. Gol. p. 841. Mallem tamen illam deducere ex Perſ. tab, i. e. ardor, calor; ex qua manarunt verb. tabi-dan, fervere, fervidum reddere, candefacere, ſplendere; et tab-ſtan, i. e. æſtas; et tandem Græc. tuphô incendere, calefacere. Quod attinet ad praefixam lit. ſ, vid. ſub To carve Angl.

T A C

TACCUINO. Ab Ar. takuim, directio, repertorium, commentariolum. Gol. p. 1985.

T A M

TAMANTO. V. Manter Luſ.

T A N

TANA. V. Tenere.

T A R

TARGA. Targe Gal. target Angl. a-darga Hiſp. Ab Ar. dark-t, ſcutum ex ſolido corio. G. 820.

TARIFFA, i. e. æſtimatio, indicatio, taxatio, ab Ar. *tarif*, quod eſt infin. ii. conj. a v. *araf*, i. e. indicavit, notum fecit.

T A S

TASTO. Ab Ar. daſtan, ligatura in collo inſtrumenti muſici. Sed tamen Ar. v. eſt a Perſ. daſt manus, quae huic vel illi impoſita chordae variat tonos. Porro ex hac Perſ. voce manarunt taſtare, taſtone, tatto It. necnon Gal. tater, tatonner, a tatons, &c. quia ſc. manibus contrectamus, eaſque protendimus cum iter in tenebris raetentamus. Hinc quoque forte manavit Angl. daſh ictus ; quia manu impingitur.

T A Z

TAZZA. Gal. taſſe, Hiſp. taſa. Ab Ar. Perſ. et Turc. tas, poculum, ſcyphus. Gol. p. 1490.

T E G

TEGAME, vel tegghia. Ab Ar. et Perſ. tagn, ſartago. G. p. 1443.

T E T

TETTA. Ab Ar. thedi vel ted, quod eſt Hebr. dad, mamma. Hinc quoque manarunt
Graec. tithos.
Anglo-Sax. titte.
Theuton. dutte, vel tutte.
Georg. ziza, quod eſt It. zizza.
Hiſp. teta.
Angl. teat.
Hungar. tſets.
Armen. did.
Valach. tzitza:
Alban. ſiſſa.
Polon. cyc, vel cycel.
Goth. dad.

T O N

TONACA. V. Tunica.
TONNO, tonnina. V. Atum Luſ.

T U R

TURBANTE. Turbant Angl. a Perſ. dolband, ſtrophium, faſcia.
TURCIMANNO. Angl. et Gal. trucheman. Ab Ar. torgeman, interprcs linguæ. G. p. 376.

V A L

VALIGIA. bolgia. A Perſ. valichè ſaccus magnus. Hinc quoque manarunt Gal. valiſe, et Lat. bulga. V. Caſt. p. 553.

V A S

VASSALLO. V. Vaſſallo Hiſp.

U O S

UOSA. V. Caſa Lat.

ZAN

ZANNA. V. Sanna It.

ZAR

ZARA. Ludus in quo tres teſſerae projiciuntur. A Perſ. zar. Vid. Gazophil. Ling Perſ. p. 83. Ex Actis inter Bonif. VIII. et Philip. Gal. R. conſtat vocem *azardus* ſignificare, ſec. xiii. xiv. &c. nedum teſſeram, ſed etiam ludum ipſum. Ecce verba: "Le même dépoſa que dans la même année, et dans le même lieu, il avoit vu le dit Boniface jouer [ad Azardos] aux dez avec ladite Dame, & il vit que leſdits dez [Azardi] étoient pointés d'or." Vid Azar Hiſp.

ZEC

ZECCA. Forte ab Ar. ſiccat, typus monetalis; quia ſc. ibi ſignatur moneta.

ZIB

ZIBETTO. V. Zibethum Lat.

ZIBIBO. Ab Ar. zabib. G. p. 1073.

Z I M

ZIMARRA. Samarra Luſ. Ab Ar. Sammor, quod eſt Turc. ſamour, pellis muſtellae Scythicae; et pellicea veſtis ex illa facta. Hinc poſtea quælibet pellicea veſtis ſic fuit appellata.

Z I N

ZINGANO, vel Zingaro. Sigano Luſ. Gens iſta ſic dicta videtur quia ex Singara Meſopotamiae monte, aut ex Singara urbe, nempe, ad pedem ejuſdem montis, et ad ripam Tigridis ſita, primo venit. Vel ab Ar. zamar, fidicen, cujus faem. zamerat idem eſt ac zamcharat, i. e. fidicina; It. aulaeda, meretrix. Et vero [in Hiſpania ſaltem] Homines illius nationis ſaltatores, et mulieres ſaltatrices ſunt; utrique crepitacula pandorumque pulſant, ac naulia duplici palma vertunt, tandemque mulieres toto ſe corpore quam turpiſſime proſtituunt. V. Gol. p. 1111. Magis tamen mihi prima derivatio placet; niſi mavis vocem derivare ab Ar. *Zing* Æthiopum genus; unde *Zingis* extrema ad Sinum Barbaricum Ptolemaeo. Gol. p. 1114.

ZINNA. V. Sinus.

Z I Z

ZIZZA. V. Tetta It.

Z O C

ZOCCOLO. V. Souche Gal.

Z U B

ZUBBO. Ab Ar. zubbon, penis, membrum virile. G. p. 1072.

Z U P

ZUPPA. V. Sap Angl.

SPECIMEN
ETYMOLOGICUM TERTIUM,

OSTENDENS

Affinitatem Ling. *Hiſp.* et *Luſit.* cum *Arab.* vel *Perſ.*

A Ç A

AÇAFATE. Ab Ar. ſafat, quaſillum, caniſtrum. Gol. p. 1181.

A C E

ACENHA. Forte a Perſ. aſea, mola aquatilis. V. Caſt. p. 32 ; v. etiam Gol. p. 93.

A C H

ACHAQUE Luſ. ab Ar. ſhakat, morbus. V. Gol. 1306, et Quexarſe Hiſp.

A C I

ACICALAR Luſ. ab Ar. ſakal, polivit, lævigavit, in nitorem redegit enſem. G. p. 1368.

A C O

ACOSAR Hiſp. et Luſ. ab Ar. *caſa* inſecutus, perſecutus fuit, vexavit. G. p. 2030.
ACOUTE Luſ. Ab Ar. ſaut, ſcutica, flagellum. G. p. 1237.

A C R

ACRIVAR Hiſp. V. Crivellare It.

A C U

ACUTILAR Luſ. ab Ar. katal amputavit, ſuccidit, ſecuit. Hinc derivantur Luſ. cutela et cutelo; It. coltello, et Lat. cultellus.

A D A

ADARAZANA Hiſp. V. Terecena Luſ.
ADARGA Hiſp. V. Targa It.

A D R

ADRO Luſ. V. Atrium.

A D U

ADUFE. Ab Ar. duffon, genus tympani Arab. G. 840.

A F A

AFAN Hiſp. Affanno It. ahan Gal. ab Ar. han [lit. ſunt ain, nun, ie] ſub quo extant phyſicæ notiones laſſitudinis, defatigationis, et laboris; Deinde curæ, moleſtiæ, afflictionis, difficultatis, &c. V. Caſt. p. 2817. Quod attinet ad commutationem lit. ain cum f, vid. quæ ſub voce Funus allata ſunt. Nec negotium faceſſere debet *a* prima lit: vocis *a-fan*; ſolet enim hujuſmodi lit. præfigi innumeris prope vocibus, ac in omnibus fere linguis; cujus rei exempla etſi ex intervallo hoc in ſpecimine appoſuerim, juvat tamen alia afferre

Hiſp. Aſucar, Ar. ſacar, Perſ. ſhacar, Lat. ſaccharum, Angl. ſugar.
Aſufre, Lat. ſulphur.
Adarga, Gal. targe.
Aduana, Gal. douane, It. dogana.
Ayunar, Luſ. jejuar, Gal. jeuner.

Luſit. Arame, It. rame.
Azeite, Ar. zeith oleum.

Luſit.

Luſit. Acicalar, Ar. ſacal. polire.
Lat. Anas, Græc. neſſa.
Græc. Aphros, Angl. froth.
Chald. A-ſaph, Græc. ſophos, ſapiens.
Perſ. A-ſman, Ar. ſamao, cœlum.
Hebr. Azub, Ar. zup, Turc. zufa, Lat. hyſſopus, &c.
Tandem poteſt vox afan [quod magis mihi arridet] derivari ab Ar. affa, i. e. mærore, triſtitia gravatus, anxius fuit; tæduit, faſtidivit. V. Caſt. p. 194.

A G A

AGARRAR Hiſp. V. Gorra Hiſp.

A G U

AGUILHOAR Luſ. Convenit cum Perſ. chilanidan, pungere. Caſt. p. 253.

A J O

AJOUJAR Luſ. V. Daughter Angl.

A L A

ALABARDA Luſ. ab Ar. alharbat, haſta brevis. Hinc quoque derivatur Angl. halbard.

AL-

ALAMBIQUE Luſ. Limbec Angl. ab Ar. alanbec cucurbica chymica. V. Gol. p. 165.

ALARDE, Hiſp. et Luſ. ab Ar. alard, armiluſtrium. Gol. p. 1558.

ALAZAM, Luſ. et Hiſp. ab Ar. alhaſan, pulcher, elegans, bonus. A pulchritudine igitur et bonitate hujusmodi equus nomen accepit. Gol. p. 612.

A L B

ALBAITAR. V. Veterinarius.

ALBANIL. Ab Ar. *bana* extruxit, ædificavit. G. p. 330.

ALBARDA. Ab Ar. albardat, clitellæ. Hinc quoque fluxit It. bardella.

ALBARRAÃ [cebola] ab Ar. barrion, agreſtis, ſylvaticus.

ALBORNOZ. Ab Ar. albornos, penula, lacerna. G. p. 265.

ALBRICOQUE Luſ. V. Bricocoli It.

ALBUFEIRA Luſ. et Hiſp. Ab Ar. buhairat. Lacus, lacuna, parvum mare. Eſt enim vox diminut. ex Ar. bahar, i. e. mare. Hinc puto derivari quoque v. *Boſphorus*.

A L C

ALCACER Luſ. ab Ar. alcaſel, i. e. reſectum viride. Gol. p. 1919.

ALCAHUETE Hiſp. alcoviteiro Luſ. ab Ar. alkowad, leno. G. p. 430.

ALCALDE, ab Ar. callad, monili vel torque inſignivit collum. Inter inſignia Præfecturæ alicui commiſſæ, cum ſit torques collo circumdatus, anſa inde porrecta uſui Synecdochico, quo *callad* torquavit, ut ita dicam, frequentatur ab Arabis pro præpoſuit muneri, præfectura ornavit. Hinc forte derivari quoque poſſet Luſ. alcayde, etſi mihi magis arrideat illam derivari ab alia Ar. v. nempe *kaid*, gubernator, præfectus. V. Gol. p. 1978.

ALCALI Luſ. &c. ab Ar. kali. Gol. p. 1960.

ALCANTARA, ab Ar. elcantarat, pons. Gol. p. 1927.

ALCARCHOFA Hiſp. et Luſ. ab Ar. alhareſh, cinara, carduus altilis. V. Caſt. p. 1425. ubi ſcribitur *alharſofa*, quod eſt Arabico magis affine.

ALCATIFA. Ar. katif, ſtratum villoſum, &c. G. p. 1932.

ALCATRAŎ, ab Ar. katran. G. p. 1927.

AL-

ALCAVALA Hiſp. et Luſ. Fortè ab Ar. kabal, accepit, recepit. Hinc fluxit It. gabella.

ALCAYDÈ. Ab Ar. al-kaid, gubernator, præfectus. Gol. p. 1978.

ALCOFA. Ab Ar. alkofaat, ſporta. G. p. 1944, 1947.

ALCORAN Hiſp. Alcorano It. ab Ar. koran, i. e. lectio, ſeu liber per excellentiam.

ALCOVA Luſ. ab Ar. kobbat, concameratum opus, fornix. Gol. p. 1843. Accedit Perſ. kobbah, i. e. concamerationis convexitas, tectum rotunda figura extructum. Caſt. 425.

ALCUNHA. Ab Ar. alcunia. V. G. 2073.

ALCUZA Hiſp. et Luſ. Ab Ar. cuz, quod eſt Perſ. cuzah, cantharus, urceus. G. p. 2079.

A L D

ALDAVA, vel aldraba, Luſ. et Hiſp. ab Ar. aldabbat ferramentum latum quo obducitur porta. Gol. 1398.

ALDEA. Vox compoſita ex Ar. artic. *al*, et *deh* [quæ eſt origine Perſ.] i. e. pagus, villa. V. Caſt. p. 286.

Covarruvias fatetur ſe originem hujus vocis ignorare.

A L F

A L F

ALFACE. Ab Ar. alhas lactuca. G. p. 708.

ALFAGEME, vel alfaxeme Hiſp. Dubium non eſt quin v. hæc ab Ar. al-hagem, i. e. chirurgus, derivetur; etſi eadem v. ab Hiſpanis pro tonſore, à Luſitanis vero pro gladiorum fabro, olim fuerit uſitata.

ALFANDEGA. V. Fondaco It.

ALFANEQUE. Hiſp. ab Ar. hanac intellexit, percepit, et expertum reddidit, in poteſtatem redegit, &c. Igitur hujuſmodi falco ſic dictus, quia valde diſciplinablis eſt. Crebra, ut ſæpe dixi, eſt commutatio lit. *b* et *f*. Gol 660.

ALFARAZ Luſ. ab Ar. et Perſ. fars equus.

ALFARROBA, ab Ar. alcharrob. Gol. p. 693.

ALFAYATE, ab Ar. alchaiat, ſartor. G. p. 781.

ALFENA. V. Alfane, Gal.

ALFEREZ Hiſp. et Luſ. ab Ar. phart, vel phartz, præceſſit; et tanquam nomen ſignificat ſignum erectum ad indicandam viam. Gol. p. 1786.

ALFILELE Hiſp. alfinete Luſ. ab Ar. alchilal, veruculum ſeu acicula. Gol. p. 737.

AL-

ALFORGE. Ab Ar. alchorg, quod eſt Perſ. churgin, hippopera. V. G. p. 694, et Caſt. p. 248.

A L G

ALGAR. Ab Ar. *ghar*, ſpelunca. G. p. 1740.

ALGARROBA. V. Carruba It.

ALGARVE Luſ. Ab Ar. gharb, i. e. in Occidentem abfuit; ex quo fluxit gharbiion, i. e. Occidentalis. Porro vox gharb, pto diverſitate Dialectorum Orientalium, ſcribitur etiam *harb*, *warb*, *garb*, garv, *erb*, *ereb*, et *europ*, quorum ſignificationes ſunt *nox*, *veſpera*, *occidens*, *occidentalis*, *plaga occidentalis*. Fuit igitur nomen quamlibet occidentalem regionem deſignans. Quapropter priuſquam Orientales Tyrrhenum navigarent mare, ulterioreſque ejuſdem occidentales regiones comperirent, occidentalem Aſiæ partem *Arab-iam* [quemadmodum etiamnum vocatur] appellarunt. Poſtquam vero Tyrrhenum mare tranſierunt, ad ejus portus appulere, ulteriuſque progreſſi ſunt, occidentales Africæ, Europaeque regiones, imo et ipſam Europam garb, harb, warb, &c. appellarunt. Pari modo Hiſpania olim ab Europeis ipſis Heſperia, i. e. Occidens, dicta fuit; promonto-

riumque insulae Sardiniae, quod magis ad occasum vergit Ereb-antium fuit nuncupatum. Hinc Africam, Hesperiam, peculiariter vero Mauritaniam, Ma-ghrab [i. e. occidens, vel occidua pars terrae] dixerunt. Hinc demum apparet cur Lusitaniae Reges sese Algarbiorum citra atque ultra mare Reges appellent.

Ut autem plenius constet nedum Hispaniam, sed etiam multarum regionum plagas occidentales *harb*, *warb*, *&c.* olim appellasse Orientales; ecce testimonium Zein-eddin-omar, qui cognominatus fuit Ben-el-ouardi, floruitque sec. xiv. Is vero in suo Ar. manusc. cujus titulus est ketab kharidat el-adgiaib, inter alias regiones *gharb*, *warb*, &c. nuncupatas, mentionem facit gharb-el-aoussat, i. e. occidentalis intermedia, sub qua Hispaniæ pars comprehenditur, cujusque, necnon Portugaliæ, plures urbes indicat. Deinde meminit gharb-el-adna, i. e. occidentalis proxima, in qua sitæ erant Alexandria, Barca et Saara, sive desertum occidentale. Accedit Plinius, qui Hist. Nat. T. 2. C. 67. ait, Hannonem classem Carthaginensem è Gaditano portu solvisse, atque ab Arabiæ usque fines navigasse. Nemo autem ignorat Hannonem nequaquam Promontorium *de tres pontas* vulgo dictum

tum prætergreſſum eſſe. Ad cujus igitur Arabiæ fines Hannon cum claſſe appulit, niſi Africanae Arabiae, ſeu Occidentalis Africae plagae?

Non ergo intellexerunt notionem vocis *warb* apud Ezechielem Cap. xxx. v. 5. cum illam per *miſcellaneam turbam* reddiderunt. Nec minus inepta eſt Calmet interpretatio ejuſdem vocis, i. e. *alios populos*. Fallitur etiam Bochartus, qui per vocem *warb* Aſiaticam Arabiam intellexit, quæ jam deſignata fuerat per vocem Chus, illam Arabiam, pec. vero felicem, indicantem. Vox igitur *warb* loco cit. Arabiam utique ſignificat ſed non Aſiaticam, cujus jam meminerat Propheta. Quam igitur niſi Hiſpanam Arabiam, ſeu Hiſpania ipſa, ad quam Nebuchodonozor pervenit, quamque [ut prophetia impleretur] in ditionem redegit. Id vero totum confirmatur a Strabone L. xv. ubi ait Chaldeos Nabuchodon. ſupra Herculem extollere, ad cujus columnas pervenit, magnamque Hiſpanorum multitudinem ſecum in Thraciam Pontumque duxit.

Hinc quoque repetenda origo veraque ſignificatio v. Eremb-es apud Homer. L. 4 Odyſſ. Derivatur enim vox illa a *gharb*, *ereb*, &c. naſalando mediam ſyllabam. Quapropter Arabes indicat

[ut

[ut Strabo, Bochartus, et doctiſſima Dacier agnoverunt] vox Eremb-es; ſed Africanos, non vero Aſiaticos, ut ipſi putant, poſtlato contextu geographicæ narrationis Homericæ. Europæ tandem ac Erebi nomina ex eadem ſcaturigine manarunt.

ALGEROZ Luſ. ab Ar. al-agiur; et hoc a Perſ. agiar, i. e. imbrex.

ALGIBEIRA Luſ. Ab Ar. et Perſ. jaib, i. e. ſaccus veſtis in femoralibus. Caſt. 221.

ALGODAM. V. Cotone It.

ALGOZ, ab Ar. halak, laeſit in gutture, cinxit, arctius torſit funem. G. p. 645.

ALGUAZIL Hiſp. V. Vaſſallo Hiſp.

A L H

ALHARçOFA Hiſp. ab Ar. *alharſhaf* carduus altilis. Gol. 597.

A L J

ALJABA, ab Ar. aljabat, pharetra. Gol. p. 508.

ALJUBE Luſ. ab Hebr. et Ar. v. *giub*, i. e. puteus profundus, fovea.

A L L

ALLEGRE Luſ. V. Hilaris Lat.

AL-

ALLEMAÕ Luſ. vox compoſ. ex Ar. ahl, i. e. familia, et man, quod eſt hominis nomen proprium, de quo vid. Tacitum.

A L M

ALMAGRE, ab Ar. almaghrat, lutum rubrum, terra rubra. V. Gol. 2247. Plane delirat, ut ſæpe, Urrea in hujus vocis etymologia.

ALMARGEM. V. Margem. Luſ.

ALMENARA Hiſp. ab Ar. *almanar*, locus lucis, vel almanarat, pharus, turris, locus lucis. Radix Ar. eſt conc. nara.

ALMOCADEN Hiſp. dux; ab Ar. kadm, præceſſit, præivit, ut dux. Unde kodm, princeps, dux.

ALMOÇO, ab Ar. allumgia, jentaculum quod ante prandium ſumitur. Gol. p. 2160.

ALMOCREVE, ab Ar. almocarion, mulio. Gol. 2028.

ALMOFADA Luſ. ab Ar. almachad, pulvinar magnum. Caſt. p. 2027.

ALMOFASA Luſ. almohaza Hiſp. ab Ar. almehaſa, ſtrigil, pecten equinus. Gol. p. 608.

ALMOTACEL, ab Ar. almothſab, præfectus annonae. G. p. 609.

ALMUCANTARATH Luſ. ab Ar. almocantarat, circuli paralleli ad horizontem. Gol. 1971.

A L V

ALVAIADE, ab Ar. bad, dealbavit. Gol. p. 357.

ALVARA, ab Ar. albarat, diploma regium. G. 267.

ALVARCOQUE Hiſp. V. Bricocoli It.

ALVEITAR, ab Ar. albeitar, veterinarius, quae Lat. vox pariter ab eadem Ar. derivatur. V. Gol. p. 286.

ALVERGUE Hiſp. albergo It. auberge Gal. Puto derivari ab Ar. varad, acceſſit, advenit, deſcendit. Sic igitur dictus fuit locus ille, quia in illum deſcendimus ex itinere. Nec officit hujuſmodi derivationi lit. *d* in v. Ar. nam, ut ommittam tum Priſcos, cum Modernos Græcos, [V. du Cange Gloſſ. Græc.] frequens eſt hæc commutatio lit. *d* cum *g* etiam in aliis linguis, ut in

Lat. hordeum, Gal. orge.
Rodere, Gal. ronger.
Natare, Luſ. nadar, Gal. nager.
Modium, It. moggio.
Meridies, It. meriggio.

Lat.

Lat. Ratio, It. raggione.
Hodie, It. oggi.
Adunare, It. ragunare, et radunare.
Manducare, mangiare.
Podium, poggio.
Delphinus, Hiſp. golphin.
Hibern. faid vel faigh; a Lat. vates.
Laodh, vel laogh, vitulus.

A M A

AMASSAR Luſ. V. Ammaſſare It.

A N A

ANAFEGA, a Perſ. et Ar. *onnab*, zizipha, rubra. G. 1652.

ANAFIL Luſ. a Perſ. nafir, tuba ænea.

A N D

ANDOR Luſ. andas Hiſp. a Perſ. Andol, lecticae genus, cui inſidentes Reges Mauritaniae geſtantur. V. Caſt. p. 55.

A N I

ANIL, ab Ar. et Perſ. nilh, ſuccus Iſatidis ſiccatus, qui vulgo *Indicum* dicitur. G. p. 2494.

A P A

APARAR Luſ. V. To pare Angl.

A R

AR Luſ. V. Aer Lat.

A R G

ARGANAZ, ab Ar. arracnon, mus. V. Gol. p. 1035.

A R M

ARMONIA Hiſp. V. Harmonia Lat.

A R R

ARRAAM Luſ. V. Rana Lat.

ARRABAçA. Ab Ar. rabſao, lapathi genus. V. Caſt. p. 3503.

ARRATEL, ab Ar. ratal, i. e. libra. G. p. 999.

ARRAYAN Hiſp. ab Ar. arraihan, quaelibet herba adorata, vel olus tale. Gol. 1060.

ARREBAçA: V. Arrabaça Luſ.

ARREBALDE Luſ. ab Ar. balad oppidum, pars terrae habitata.

ARREBATAR. Lat. rapere ; a Perſ. rabu-dan rapere, eripere.

ARREMESAR Luſ. ab Ar. ramas, jecit, projecit, jaculatus fuit. G. 1040.

ARREZIFE Hiſp. ab Ar. arraſaf, i. e. lapides inter ſe ſerie cohærentes. Verb. autem Ar. raſafa ſignificat *appoſuit inviſem, ordineque junxit lapides in pavimento*. G. p. 993.

ARREYAR Luſ. V. To array Angl.

ARROBE, ab Ar. et Perſ. rob. G. p. 925.

ARROZ. V. Oryza.

A R S

ARSENAA Hiſp. V. Terecena Luſ. Arſenal, ib.

A T A

ATABAL, ab Ar. tabl, tympanum. Gol. p. 1442.

ATACAR Hiſp. et Luſ. V. To attack Angl.

ATAFONA, i. e. mola aſinaria ; ab Ar. tahana. V. Gol. p. 1446, *h* et *f* alternant, ut ſæpe monui.

ATANADO, ab Ar. atana, maceravit, et concinnavit pellem. G. p. 1602. Hinc Angl. to tan, et Gal. tanner.

ATAR, ab Ar. atar, obligare, circumdare, flectere, circumcingere. Hinc manavit *etar*, i. e. circulus, et quicquid rem aliquam circumcingit, quod eſt Luſ. atilho. Hinc quoque, ni fallor, derivantur *mitra* et *tiara*, a circumcingendo, nempe. V. Gol. p. 120 et ſeq.

ATARAZANA Hiſp. V. Terecena Luſ.

ATAUDE, ab Ar. atabut, arca feralis. G. p. 401.

A T E

ATE Luſ. Perſ. ta, Hiſp. haſta, ab Ar. hata, uſque. Hinc ten-us Lat.

A T I

ATILHO. V. Atar.

A T R

ATREVERSE Luſ. V. To dare Angl.

A T U

ATUM, Angl. tunny, ab Ar. tun, thunnus piſcis. V. G. p. 397. Hinc quoque manarunt It. *tonno*, *tonnina*.

A V A

AVANIA Luſ. V. Avania It.

A U G

AUGE. Luſitana vox ab Ar. *aug* derivata, [origine tamen Perſ.] i. e. celſitudo, faſtigium, dignitas, honoris gradus altior, abſis ſumma Excentrici, ſummave ejus à centro terræ diſtantia. V. Gol. p. 182 et Caſt. p. 60.

A Z A

AZAFAMA, ab Ar. alzaham, denſa hominum turba, tumultus. G. p. 1090.

AZAR Hiſp. et Luſ. conreſpondet *damnoſæ caniculæ* apud Perſium. Igitur dubium non eſt quin derivetur ab Ar. zar, i. e. damnum, detrimentum, noxa, afflictio; quæ omnia a jactu illo procedunt. Poſtea vero extenſa fuit ſignificatio vocis *azar* ad quodlibet periculum, anguſtiam aut damnum, non tantum apud Hiſpanos, ſed etiam apud Italos in *zara*, *zaroſo*, apud Gal. et Angl. in voce *hazard*, imo et apud Perſas in vocibus *azar* et *azar-dan*. V. Gol. p. 1407 et Caſt. p. 22. Valeant igitur qui vocem hazard ex *hazart*, quod eſt nomen arcis cujuſdam in Syria,

Syria, derivant; quia, ut ipſi ſomniant, Chriſtiani, qui eam obſidione cingebant, variis periculis ac viciſſitudinibus fuerunt obnoxii; vel quia tempore obſidionis teſſeris ludebant.

A Z E

AZEITE Luſ. ab Ar. zeitun, oleum, pec. olivarum. Gol. 1125.

A Z I

AZIAR, ab Ar. ziar, inſtrumentum quo prehenſa tenentur labia equi, ut veterinario obſequatur. G. p. 1126.

AZINHAGA Luſ. i. e. anguſta ſemita, ab Ar. zana, anguſtus fuit. Gol. p. 1114.

A Z U

AZUL, ab Ar. lazurd, quod eſt Perſ. lazward, Cyaneus. G. p. 2124. Hinc quoque manat It. *azurro*.

A X A

AXAQUECA, ab Ar. ſhakekat, **hemicrania**. Dolor iſte ſic dicitur, quia veluti findit caput; notio autem v. *ſhakka*, eſt fidit. V. G. 1299.

A X E

AXEDRES Hiſp. V. Xadres Luſ.

B A I

BAILAR, baile. V. Balire It.

B A N

BANANA Luſ. [fructus quidam Braſilienſis] Puto ſic dictum, vel quia ſapidus eſt, vel quia digiti formam refert fructus ille. Quæ ſunt ſignificationes Ar. banan, i. e. ſapidus, comeſtibilis, et etiam digiti. V. Caſt. 374.

BANDERA, It. bandiera, Angl. banner, ab Ar. *band*, [quod eſt origine Perſ.] vexillum magnum. V. G. p. 328.

B A Q

BAQUEAR Luſ. ab Ar. vaka, cecidit, concidit. V. G. p. 2716.

BAR

BARANGANE Hiſp. ab Ar. barancani, genus veſtis, ſtolæve, pec. nigræ. V. Caſt. p. 440.

BARCA Hiſp. V. Barca It.

BARRACA, Angl. barrack. Forte ab Ar. balak, i. e. tentorium. Alternant enim *l* et *r*. V. G. p. 322.

BARRIL, Angl. barrel. Forte ab Ar. barmil, dolium, orca. G. p. 265.

BARRO Luſ. ab Ar. barran, terra ex qua quid formatur. Barran fluxit ab Ar. bara, creavit, formavit. Gol. p. 266.

BAS

BASTAR. V. Baſtare It:

BEI

BEIçOS, a Perſ. *buſi-dan*, oſculari, quia ſc. labia ſunt inſtrumenta oſculandi.

BEL

BELLOTA Hiſp. et Luſ. ab Ar. *ballot* quercus, et glans. Gol. p. 318.

B E R

BERENGENA Hiſp. V. Bringela Luſ.

BERGAMOTA Hiſp. bergamot-pear Angl. vox compoſita ex Perſ. bek, i. e. nobilis, magnas, [quapropter primarios gubernatores vocant bek-ler-bek, i. e. magnas magnatum] et armod, i. e. pyrum; ex quibus duabus vocibus conſtat Turcica vox beg-armoudi. Quemadmodum ergo caſtaneam Perſæ appellarunt *ſha-belot*, i. e. regia glans; et prunam albam, ſeu ceream ſha-haluj, quæ vox regiam prunam anotat; [v. Gol. p. 29] ita pyrum hoc *Bergamota*, i. e. magnatum pyrum, per excellentiam fuit appellatum. Non igitur, ut vulgo creditur, a Bergomenſi territorio hoc nomen accepit.

BERRUMA, ab Ar. et Perſ. beram, terebra. V. G. p. 264. Hinc forte manarunt Lat. foramen; Angl. to bore; It. forare.

B E S

BESO. V. Baccio It.

B I R

BIRRETE Hiſp. berretta It. ab Ar. bererat, mitra, tiara. V. Caſt. 423.

BIS

BISNAGA Hiſp. et Luſ. ab Ar. baſtinag, gingidii ſpecies, ſeu umbella ejus, unde dentifricia decerpuntur. V. Gol. p. 272.

BIZ

BIZARRO Luſ. forte à Perſ. bizarah, magnanimus. V. Caſt. p. 160.

BLA

BLASON. V. Blazon Angl.

BOC

BOCAL Hiſp. V. Bocale It.

BOD

BODA Hiſp. et Luſ. ab Ar. bodoo, connubium. Hæc vox non reperitur in Lex. Gol. Extat tamen apud Cl. Pocok in Not. ad Portam Moſ. p. 22. Hinc forte manavit Angl. *to wed*, nubere.

BODE Luſ. a Perſ. boz, caper. Alternant enim *z* et *d*, ut in

Graec.

Græc. bazô, Lat. vado.
Ozos, nodus.
Theos vel Zeos, Deus, &c.

BODOQUE Hiſp. et Luſ. ab Ar. et Perſ. bandok, glans miſſilis, ſive globulus, qui ex Baliſtario arcu, aliove inſtrumento jacitur. V. G. p. 328, et Gazoph. L. Perſ. p. 267.

B O N

BONECA, ab Ar. *bonat* pupa. G. 331.

BONITO Hiſp. et Luſ. [nomen cujuſdam piſcis marini] ab Ar. beinith. V. Caſt. p. 384.

B O R

BORREGO, ab Ar. barek, quod eſt Perſ. barreh, agnus. Gol. p. 260.

B R E

BRENHAS Luſ. et Hiſp. Vox compoſita ex primit. *par*, vel *bar*, vel *far*, vel *pher*, vel *phre*, et negativa particula in terminatione. Porro primit. *par*, *bar*, &c. innuunt fructum, productionem, vel producentem quid. Quæ notiones aſſervantur in

Hebr. farah [v. Caſt. p. 3061] fructuoſus fuit, fructum edidit, fætavit.

Æthiop. fari [v. Caſt. p. 3068] fructus tulit.

Arab. bara [v. gol. p. 266] creavit.

Perſ. bar, fructus, flores, fruges.

Lat. par-io, fer-o, fer-ax, fer-tilis, fructus, u-ber, u-ber-o.

Græc. phor-os, fertilis.

Angl. to bear, to bring producere. Bride, ſponſa, quia, ſc. ad generandum accingitur. Berry, bacca.

Erit igitur vox quam præ manibus habemus ad lit. *non producens*, ſive *ſterilis*, quæ eſt etiam notio Angl. barr-en. Ex eodem fonte derivantur

Græc. parth-en-os, virgo, et parth-enia, terra inculta, non arata, et virgo, quemadmodum eam appellat Plin. Hiſt. Nat. L. xxxiii. C. 3. Quæ voces pariter derivantur ex eadem primit. *par*, *bar*, *parth*, &c. et negativa ne, en, vel ain ; ita ut ad lit. ſonent non parturiens, non producens. Vid. Clar. Gebel. Allegor. Orient. p. 27, necnon ejuſdem Dict. Etym. L. Græcæ, p. 625.

Lat. Berna, bernenſis, ber-ni-ci, Pyre-næi, &c. a montibus, ſc. ſeu ſterilitate.

Gal. Bre-haigne, fæmina ſterilis. V. etiam quae dixi ſub v. Hernicus, etſi quae mox protuli magis

magis mihi arrideant. Illud tandem monendum duxi, fieri ſc. poſſe ut Sabina vox hernae, eadem ſit ac Hiſp. et Luſ. ſeu Celt. brenna. Commutatur enim lit. *h*, nedum cum *f*, *w*, *m*, ſed etiam cum *b*. Vid. Gebel. Orig. du Lang. et de L'ecrit. p. 188.

B R I

BRINGELA Luſ. berengena Hiſp. ab Ar. badinjan, et hoc a Perſ. badingam. V. Gol. p. 209. V. Gol. p. 209. Vox compoſita ex bad, ventus, et najan, i. e. planta carens omni caule. A vento ſitate igitur quam producit nomen accepit. Vid. Gol. p. 1255 et 2318.

B R O

BRONZE Hiſp. Forte a Perſ. boreng, cuprum flavum.

C A B

CABANA, ab Ar. caban. Gol. 1851.
CABASA Luſ. ab Ar. kaffat, cucurbita arida.
CABO. V. Caput.

C A Ç

CAçAR Hiſp. et Luſ. cacciare It. chaſſer Gal. omiſſiis aliis etymologiis, puto vocem hanc derivandum ab Ar. *caſa*, i. e. inſecutus, perſecutus fuit, vexavit. G. p. 2030.

C A F

CAFE Luſ. coffee Angl. caffe It. ab Ar. cahvat. Eodem nomine vinum Ar. etiam indicant, quia appetentiam inducit, ut ait Gol. Eadem igitur ratione cafe nomen inditum, vel quia celeritatem, promptitudinemque inducit; quae eſt notio particip. V. *Cahiia*, v. Gol. p. 1976.
CAFILA Hiſp. et Luſ. ab Ar. cafilat, iter ſimul facientium cohors. Gol. p. 1948.
CAFRE Luſ. avarus, ab Ar. kafal, quod in iv. ſignificat obſeravit, et in x. tenax et avarus fuit. Alternant *l* et *r*.

C A L

CALA Hiſp. V. Calheta Luſ.

CALDEIRA, ab Ar. kadron, olla, lebes. G. 1864. Hinc Angl. cauldron, It. caldaro, Gal. chauderon.

GALFATEAR Hiſp. V. Calafatare It.

CALHAO. Accedit Græc. khaliz et Celt. cal, i. e. petra.

CALHAO Luſ. ab Ar. calaat, i. e. magnum ſaxum, vel ſaxum de terra avulſum ad jaciendum. Gol. p. 1957.

CALHETA Luſ. i. e. portus, ſeu ſinus exiguus. Vox hæc diminutiva derivatur a Celt. cal, i. e. portus, quæ aſſervatur in Ar. kalao, i. e. locus contra ventos tutus, portus, fluminis ripa, tuta navium ſtatio. Hinc fluxit Ital. ſ-cala, portus. Porro haec eadem Celt. vox retinetur in v. Portu-gal, quae componitur ex *portus*, et *cal* idem ſignificantibus; hujuſmodi ergo vox ad lit. ſonat idem ac *portusportus*. Id vero mirum non eſt; nam propter ignorantiam L. Ar. Mon-gibello, et deſertum *barka* dixere, licet ipſae Ar. voces *gebel* et *bark* montem et deſertum exprimant. Idem evenit in Lat. v. *et cætera*, quae ad lit.

ſonant *et et cætera.* Nam *cætera* componitur ex Graec. *eteros*, et *kai.*

CALIFE Luſ. V. Califfo It.

C A M

CAMA, camiſa, camino, camara Hiſp. V. Camus.

CAMARABANDO Luſ. Lat. zona, a Perſ. camar, zona, et etiam media pars corporis, et band cingulum.

CAMARON Hiſp. V. Camus.

CAMAS. V. ſub Camus Lat.

CAMBA, cambo, cambayo Luſ. V. Camus Lat.

C A N

CANDEA Luſ. candil Hiſp. ab Ar. kendil, lucerna, lampas. Gol. p. 1970.

CANIVETE Luſ. Gal. Scapellum quo acuuntur calami. Ab Ar. kanef vel chanef, concidit, ſecuit. Hinc fluxit quoque Angl, knife.

C A P

CAPA. V. Cappa It.

C A R

CARA Hiſp. et Luſ. a Perſ. char, quod eſt Ar. ghar, vultus, facies, forma, color vultus. Hinc manarunt It. cera, Angl. chear, et vet. Gal. care, chere. V. Caſt. 220, Gol. 546, et Cera It.

CARMEN [in Regno Granatenſi] ab Ar. carm, vinea. Hinc ſarmentum.

CARRAçA Luſ. ab Ar. karas, inſectum cimici ſimile, ſic dictum a pungendo; nam Ar. v. karas ſignificat punxit, momordit.

CARRASCO. Puto derivari ab Ar. giaras, amputavit, occîdit. V. Gol. p. 492.

C A S

CASA Hiſp. V. Caſa Lat. Caſcara ib.

CASCARA Hiſp. V. Caſa Lat.

C A V

CAVALLO Hiſp. &c. ab Ar. cabar, magnus vel corpulentus fuit. A magnitudine igitur ſic equus fuit dictus; quemadmodum ab altitudine nomen *Samai* apud Arabes accepit. V. Gol. p. 1219.

C A X

CAXA. V. Caſa.

C A Y

CAYADO Hiſp. cajado Luſ. pedum Lat. a Perſ. caj. curvus, et uncus; cajak, uncus, quo caput elephantis feriunt, cum adigendus.

C E B

CEBOLLA Hiſp. V. Cæpulla.

C E R

CEREJA Luſ. V. Ceraſum Lat.
CEROULAS Luſ. V. Zaraguelles Hiſ.

C H A

CHAMA Luſ. V. Llama Hiſp.
CLANFAROTE vel Chinfarote, ab Ar. ſhafarat, magnus culter. Gol. p. 1295.
CHARCO. Puto derivari a Perſ. ciark, ſpurcitia, cænum, ſordes. Eſt enim *charco* aqua cænoſa, ſeu ſtagnum. Hinc forte derivatur It. *ciacco*, ſus, quia ſc. aquâ cænoſa ſe inquinat.

C H E

C H E

CHEMINE. V. Cammino It.

CHEO Luſ. full Angl. lan Hibern. Mirum ſane eſt in quot ſeſe verterit facies Perſica vox *pr*, i. e. plenus, ex qua manarunt Luſ. Angl. et Hib. voces, quas præ manibus habemus; quæque, in ſpeciem, vix, aut ne vix quidem ab eadem Perſ. v. derivari poſſe videntur. Res tamen eſt extra omnem dubitationis aleam poſita.

Ex Perſ. *pr* facta commutatione lit. *r* cum *l* [cujus commut. exempla crebro extant, pec. ſub v. Lirio Hiſp. quam vide] emerſit

Græc. Pl-eos; hincque manavit Lat. pl-enus, atque ex hac rurſus v. fluxit Gal. pl-ein, et Ital. pi-eno. Notum ſiquidem eſt Italos lit. *l*, pec. Lat. vocum, in *i* vertere, ut in

Lat. plumbum,	It. piombo.
pluit,	piove.
planta,	pianta.
placet,	piace.
plaga,	piaga.
plangere,	piangere.

Gal. Blanc, It. bianco, &c.

Porro Lat. plenus eſt Hiſp. lleno, et Luſ. ch-eo; nam *pl* Lat. convertuntur ab Hiſp. in *ll*; a Luſ. autem in *ch*, ut in

Lat. plorare, Hiſp. llorar, Luſ. ch-orar.
pluere, ll-over, ch-over.
plaga, ll-aga, ch-aga.
planus, ll-ano, ch-ao.
plantago, ll-anten, ch-antagem.
ll-ama, ch-ama, a Lat. flamma.
ll-amar, ch-amar, a Lat. clamare, &c.

Videtis igitur quomodo gradatim ex Perſ. *pr* manarunt

Græc. pl-eos.
Lat. pl-enus.
Gal. pl-ein.
It. pi-eno.
Hiſp. ll-eno, ex quo Hibern. lan fluxiſſe puto.
Luſ. ch-eo.

Quod autem ſpectat ad Angl. full, cum vox Perſ. *pr* aliâ pervenerit in Angliam viâ, miris illis tranſmutationibus ſubjecta non fuit, quas in itinere ſuo verſus Occid. Europæ limites paſſa eſt; ut apparet ex

Teut. et Batav. vol; Anglo-Sax. fulle; Goth. fulls; Iſland. fullr; i. e. Angl. full ſeu plenus.

Apparet tandem ex hucuſque dictis itinerantia verba haud abſimilia illis fluminibus eſſe, quæ, etſi

etſi ex eadem ſcaturigine profluant, ſalubres tamen, aut inſalubres fiunt, varioſque colores, ſaporeſve eorum aquæ imbibunt, pro natura ſoli alvei, per quem tranſeunt, aut riparum, quas lambunt; nec aliter poſſe quandoque vocis originem detegi, quam ipſius veſtigia pedetentim ſequendo per omnes illas linguas, per quas, in itinere ſuo, ad illam pervenit, in qua ejus etymologiam veſtigamus.

C H I

CHICO Hiſp. a Celt. cic, vel chic, parvus. Quæ notio aſſervatur in Perſ. kig, vel kich, parum, exiguum; et in coch-ek, quod eſt Arab. coch, parvus. V. Caſt. p. 449, et Gol. p. 1980. Hinc etiam manarunt e-xig-uus, necnon varia nomina rerum exiguarum, vilium, et parvi pretii, v. g. cicer Lat. chice Gal. chicharos Luſ. cece It. chich-peaſe Angl.

It. cichino pauxillum.
cicciolo fruſtulum.

Angl. chick vel chicken pullus gallinaceus, &c.

CHINFAROTE. V. Chanfarote Luſ.

C H O

CHORRO de agua. V. Enxurro.

C I F

CIFRA, ab Ar. ſafr, nota arithmetica ſimilis literæ o. G. p. 1363.

C I M

CIMA Hiſp. et Ital. culmen. Ab Ar. ſama altus fuit; ex quo manavit ſamai, cœlum, et quicquid ſupernum eſt. Hinc fluxere Lat. ſummus, It cimiero, Gal. cimier, &c.

CIMITARRA Luſ. V. Scymitar Angl.

C O B

COBRE, Angl. copper, Lat. cuprum, ab Ar. *ſafr*. V. Gol. p. 1362.

C O I

COITA, coitado Luſ. V. Cuidado Luſ.

C O M

COMINHOS. V. Cuminum.

C O N

CONDAM Luſ. (varinha de condam). Sic Luſitani vocant virgulam divinam, ſive virgulam ex corylo abſciſſam, qua utuntur aquileges ad inve-

invenienda loca, ſub quibus aqua manat vel extat, et Præſtigiatores ad alios uſus. Porro vox *condam* eſt a Perſ. *conda*, i. e. doctus, ſapiens, pec. Philoſophus. 2°. Mantis, Ariolus. Erit igitur *varinha de condam*, ad verb. virgula mantis, arioli, ſeu præſtigiatoris. Ab eadem quoque Perſica voce manaſſe ſuſpicor Angl. cunning, et cunning-man; necnon Gal. maitregonin; imo et Hibern. kenni-men, i. e. ſapientes viri, doctores, ſacerdotes. Non me latet nonnullos Gal. gonin ab Hebr. gwunen, [i. e. divinus, hariolus] derivaſſe, quos Menagius reprehendit, quin tamen meliora proferat; poſſeque inſuper vocem illam deduci ex Ar. chawn, i. e. deceptor. Sed cum notiones *ſapientiæ*, *aſtutiæ*, atque *præſtigiarum*, quæ extant ſub Perſ. voce perfecte reſpondeant notionibus indicatis ab Angl. cunning, et cunning-man; a Gal. gonin; et tandem ab Hibern. kenni; cenſeo omnes a Perſ. voce derivari. Nec moror ultimam Perſ. vocis literam, nempe, *d*. [quam tamen retinet Luſit. vox.] Excidit quippe crebro hujuſmodi lit. in vocabulis derivatis, ut in

Loar Hiſp. louer Gal. a Lat. laudare.
Fe Hiſp. foi Gal. a Lat. fides.
Feo Hiſp. a Lat. faedus.
Frio Hiſp. freddo It. frigidus Lat.

Fiel Hiſp et Luſ. a Lat. fidelis.
Vado et vo Ital. vado Lat. voy Hiſp. vou Luſ. vais Gal.
Roer Hiſp. a Lat. rodere.
Creer Hiſp. crer Luſ. croire Gal. a Lat. credere.
Caher Hiſp. cahir Luſ. a Lat. cadere.
Guia Hiſp. guide Gal. guida It. quae omnia derivantur ab Ar. conc. kad, i. e. duxit; unde makud, quod manu ducitur.
Spindel, et ſpinnel Germ.
Mand apud Danos, man apud Germ. et Anglos, i. e. homo.
To cun vel to cond verbum Angl. [in uſu apud Nautas] navem gubernare.
Tandem can, ſeu cand, i. e. albus, unde fluxerunt candeſco, candidus, canutus, &c.
Ex lit. vero *g*, in fine Angl. cunnin-g nulla oritur difficultas. Gaudet enim lit. *n* nedum ante, ſed etiam crebro poſt ſe illiuſmodi lit. ut patet in omnibus partic. præſ. L. Angl. having, loving, being, &c. quapropter Angl. cunning eſt Gal. gonin; quemadmodum apud Anglo-Sax. primo fuit vox ren, deinde ren-g, quam vocem nunc Germani pronunciant regn.

CONSELHO. V. Conſilium.

CON-

CONTO Luſ. ab Ar. et Perſ. cota vel conta, brevis. V. Gol. p. 2068, 2077. A brevitate igitur ſic appellata fabula illa eſt. Sic kontalion apud Græc. eſt hymnus brevis.

C O R

COROA. V. Gorra Hiſp. et Corona.

C O S

COS Luſ. ab Ar. hoz, ſinus, ſeu canalis femoralium, per quem trajicitur aſtrigmentum. Gol. p. 605. Accedit Perſ. chozj, duplicatura ſuperior femoralium, per quam vinculum trajiciunt, quo adſtringunt corpori femorale. V. Caſt. p. 206.

COSA. V. Choſe Gal.

COSARIO, ab Hiſpana pariter v. *a-coſar*, quæ eſt Arab. *caſa*, inſecutus, inſectatus, perſecutus fuit, vexavit. Ab inſequendo igitur, ſeu inſectando, [quæ pyraticam facientium occupatio eſt] piratica navis nomen accepit. Hinc manarunt Gal. *corſaire*, et It. *corſale*, interjecta nempe lit. *r*, ut ſæpe fit, et alibi exemplis confirmavi. Non ergo a *curſu*, [ut placet Cl. Gebel et Menag.] qui communis eſt omnibus navibus, derivatio v. *coſario* repetenda videtur; ſed

ſed ab inſequendo, ſeu inſectando prædandi cauſa; quapropter prædatoria navis a Livio fuit appellata. Accedit Sheringham, qui in Diſſert. de Anglorum Gentis Orig. c. xi. ait: *Vocabulum Chorſaros omnino Gothicum eſt, et Piratas ſignificat.* Deinde Perſae a Scythis chorſari ſunt appellati, teſte Plin. l. 6, c. 17. ignominiae ergo, ut conjicio. Tandem *karſan* in Gazoph L. Perſ. ſub It. voce *corſale*, eſt pirata; etſi vox illa exotica ſit, propter initialem lit. kof, quam Perſae non agnoſcunt.

C R E

CREPUSCULO Hiſp. &c. V. Crepuſculum.

C R I

CRIVAR. V. Crivellare It.

C U B

CUBEBAS Luſ. cubebs Angl. ab Ar. cababat. Gol. 1993.

C U I

CUIDADO Luſ. ab Ar. cadd, labor, moleſtia. Gol. p. 2608. Hinc coita, coitado Luſ. cuita Hiſp. kedos Graec.

C U M

C U M

CUMBRE Hiſp. V. Cume Luſ.

CUME Luſ. cumbre Hiſp. culmen Lat. Colmo It. ab Ar. et Perſ. *kam*, i. e. vertex cujuſque rei. V. Gol. 1961, et Caſt. 430.

C U S

CUSCUS, ab Ar. Cuſcus, edulium farinaceum milii formâ concinnatum. G. p. 2030.

C U T

CUTELA, cuteſo. V. Acutilar Luſ.

C A L

DADO, ab Ar. daddon, teſſera. G. p. 808.

D A M

DAMA Hiſp. V. Dominus.

D A N

DANZA Hiſp. danſa Luſ. V. Danzare It.

D A R

DARDO Hiſp. et It. dart Angl. dard Gal. ab Ar. terad, haſta brevis, venabulum. Gol. p. 1452.

D E X

DEXAR. V. Lazy Angl.

D I A

DIA Hiſp. V. Dies.
DIAMANTE. V. Domare Lat.

D O N

DON Hiſp. V. Dominus.

D R A

DRAGONTEA Hiſp: V. Dracunculus.

E D A

EDAD. V. Ætas.

E N X

ENXAME Luſ. V. Ammaſſare It.
ENXAQUECA. V. Axaqueca Hiſp.
ENXURRO, enxurrada, chorro de agua, ab Ar. giarur, fluvius ſeu rivus ex aquae fluxu, qualis ex montibus delabi ſolet poſt pluvias aut ſolutas nives. G. p. 486.

E R M

ERMO. V. Eremus.

E S C

ESCAMA Hiſp. et Luſ. V. Squama Lat.
ESCASO. V. S-carſezza It.
ESCARLATA Hiſp. V. Scarlet Angl.
ESCARNECER, ab Ar. ſachar, irriſit. Hinc manarunt quoque It *ſcher-nire*, et Hiſp. *ſocarron*. V. G. p. 1152.
ESCLAVO Hiſp. V. Vaſſallo Hiſp.

E S F

ESFREGAR Luſ. V. Fricare Lat.

E S M

ESMERALDA Hiſp. V. Smaragdus.

ESMERIL Hiſp. ſmiris Lat. ſmeriglio It. ab Hebr. *ſhmir*, adamas, ſilex, ferrum forte. Ab Adamantina igitur duritie foſſilis illa materia ſmiris appellata fuit. V. Caſt. p. 3782. Accedit Ar. ſamar, adamas.

E S P

ESPETO, It. ſpiedo, Angl. ſpit, ab Ar. ſafod, veru ferreum in quo aſſantur carnes. G. p. 1179.

ESPINAFRE. V. Spinachium, et G. p. 102.

E S T

ESTREBARIA Luſ. V. Stabulum.

ESTUFA Hiſp. V. Stufa It.

F A R

FARO, nomen portus in Luſ. V. Faro It.

F A T

FATO. Hiſp. hato. V. Herd Angl.

F A Z

FAZER. V. Hazer Hiſp.

F E R

FERMOSO Luſ. V. Harmonia Lat.

F I D

FIDALGO. V. Hidalgo Hiſp.

F I G

FIGADO Luſ. V. Jecur.

F L O

FLORESTA Hiſp. et Luſ. ab arboribus quas producit. Eſt enim vox hæc derivata a primit. bar, vel far, &c. Vid. Brennas Hiſp. Hinc It. foreſta, Angl. foreſt.

F O G

FOGASA Luſ. V. ſub Funus.

F O R

FORRAR. V. Furrier Angl.
FORRO. V. Horro Hiſp.

F R I

FRIO. V. Froid Gal.

F U L

FULANO Luſ. ab Ar. fulan. G. 1823.

F U R

FURAR Luſ. V. Horadar Hiſp.

G A F

GAFANHOTO, ab Ar. chaifan, locuſta. V. G. p. 734.

G A L

GALA Hiſp. et Luſ. elegans ac feſtiva veſtis. Ab Ar. jala ſub quo extant ſequentes notiones: nitidum clarumque reddidit; deterſit mærorem ab animo; comptam nitentemque conſpexit ſponſam, et retecto vultu nitens ipſa apparuit ſponſo. Tandem ſub ejuſdem v. derivatis extant notiones nitoris, ſplendoris, oſtentationis ſplendidæ, &c. V. Gol. p. 526. Nec negotium faceſſit prima ſyllaba Ar. *v*, quæ vertitur in *ga*, quemadmodum in

Ma-ragato ab Ar. rajaa, cujus media ſyllaba pariter verſa eſt in *ga*. V. Maragato Hiſp. et jamel Ar. quod eſt Lat. camelus.

It. giardino, Gal. jardin, Angl. gar-den, Hiſp. jardin, quod ab illis pronunciatur ghardin.

Gal. jarretiere, Angl. gar-ter.

Luſ. jamais, It. giammai, Hiſp. jamas, quod ab illis legitur ghamas.

Ar. jarrat, It. giarro, Hiſp. jarro, quod legunt tanquam ſi ſcriberetur gharro. Tandem apud Ar. quoque ſatis frequenter gimel fit gutturalis gain. V. Clav. Dialect. Cl. Schult. p. 199.

GALEON, ab Ar. chaliion, navis magna. G. 754.

GALIZIA Hiſp. ab Ar. chalig, i. e. ſinus maris, flumen, ripa ejus, rivus, gurges. Noti ſunt ſinus maris, qui hanc provinciam intrant; a quibus, ni fallor, nomen, accepit; quemadmodum Gallia a Celt. gal, i. e. ripa maris denominationem ſumpſit, ut ait Cl. Gebelin. Hinc quoque fluxere Græc. ai-gialos, [ripa maris] cum ſuis derivatis.

GALOCHAS Hiſp. V. Galage Angl.

GALRAR Luſ. V. Garrire.

G A N

GANA, ab Ar. ghana, ſitivit, et obduxit, vel operuit animum cupiditas. G. p. 1748, vel ab Ar. *ana* voluit. G. 1661.

GANAR Hiſp. ganhar Luſ. to gain Angl. gagner Gal. ab Ar. ghanea, utilitatem cepit; ex quo manat ghanin dives. Vid. Gol. p. 1737. Hinc quoque fluxit Angl. to win. Nec obſtant lit. *gh* vocis Ar. Vide to wiſh Angl.

G A R

GARBILLAR Hiſp. V. Crivellare It.

GARRA, garavato, garrote. V. Gorra Hiſp.

GARRAFA Hiſp. V. Caraffa It.

G A T

GATO, ab Ar. ket, felis mas. G. p. 1925.

G A V

GAVACHO Hiſp. i. e. monticola, a Perſ. kow, mons.

GAVASA Hiſp. ab Ar. cahba, meretrix. Gol. p. 1856. Forte hinc etiam fluxit It. bagaſcia.

G A Z

GAZELLA Luſ. V. Gazelle Gal.

G A Y

GAYTA. A ſono quod edit ſic dicta, derivaturque ab Ar. *gait* excitatio ſoni. Gol. p. 778.

G E N

GENGIVRE Luſ. V. Gengiovo It.

G E S

GESSO Luſ. Lat. gypſum, ab Ar. gies, et hoc a Perſ. chieg. Gol. p. 507.

G I B

GIBAŪ. V. Giubba, It.

GIR

GIRAFFA. V. Giraffa It.

GOR

GORRA Hiſp. et Luſ. A primit. gur, gyr, kur, cur, vel kir; alternant enim lit. *k*, *c*, *g*, quarum phyſicæ et primariæ notiones ſitæ ſunt in *circuitu*, *rotunditate*, *obvolutione*, *gyro*, *ſpira*, *convexitate*; quæ notiones aſſervantur in Ar. car pro cawr [vid. Gol. p. 2078] i. e. ſpirali forma cidarim capiti obvolvit. Unde fluxere *cur*, ſpira cidaris obvolutæ, et *mi-cur*, i. e. cidaris. Vid. etiam Arab. *carra* et *carcar*. Porro *rotunditatis* primaria notio extat etiam in Perſ. chird, [quod eſt Ar. *corrat*] i. e. globus, ſphaera, circulus, ambitus, circumferentia, circa, rotundus, et in ſequentibus

Perſ. gard-anidan, circumagere.
garden, collum, a rotunditate ſc.
gard-ab, gurges.

Graec. kir-kos, omne quod rotundum eſt.

Lat. gyr-us.
Corona, coroa Luſ. crown Angl. couronne Gal. a rotunditate ſc.
circum.

Lat.

Lat. circinus.
circulus.
cirrus.
Angl. gir-d, gir-dle, cingulum ſeu zona.
gar-ment, veſtis, ſeu indumentum, ab obvolutione ſc.
gourd, quod eſt Gal. courge, cucurbita.
garther, periſcelis; Gal. jarretiere.
cravat, linteolum collo circumvolutum.
curl, cirrus, quae Lat. v. ab eadem radice derivatur.
garland, corolla, quae Lat. v. ab eadem fonte manat.
Lotharing. Gouret, globus.
Cantabr. gar, circum.
chir-quia, circuitus. 2. Subterfugium, in qua ſignificatione convenit cum Angl. querk.
It. cherica, tonſura rotunda.
Hinc pariter derivari poteſt Angl. garden, It. giardino, Luſ. jardim, i. e: hortus, quia nempe muro circumdatus. Imo et ipſamet Lat. v. *hortus* cum allatis conſonat. Commutatur enim lit. *b* nedum cum *k*, ſed etiam cum *g*, ut in
Hiſp. gueſpede, quod eſt Lat. hoſpite, Luſ. hoſpede, et Gal. hôte.

Hiſp.

Hiſp. gueco, et hueco, Lat. cavus.
guevo, et huevo, Lat. ovum.
helada, Luſ. geada, Gal. gelée, gelu, &c.

De commutatione lit. *h* et *k* alibi forte dicam. Illud interim per tranſennam afferam quod in Ammiano Marcellino legiſſe me memini, vocem ſc. *Hendins* apud Burgundiones ſignificaſſe Regem, cum tamen in Novo Teſt. Gothico Pilatus dicatur *Kindins*, quæ vox eadem eſt, ſignificatque Ducem, Principem, Regem, &c. Derivatur autem, juxta Wachter in Gloſ. Germ. ex *hen*, annoſus, ſuperior, et *dyn*, hómo.

Hinc etiam repetenda origo Lat. v. *quaer-ere*. Nam qui aliquid quærit, regreditur, recurrit, huc illuc convertit ſc. quae notiones cum reperiantur in Arab. v. ſurdo *carra*, quadril. *carcar* et conc. *cara*, plane apparet origo Lat. quærere, quod eſt It. *cher-ere*; quinimo et Hiſp. querer, i. e. velle et amare; quærimus enim quod petimus et amamus. Inſuper pugnantes impetum faciunt, irruunt, abigunt, repellunt, huc illuc ſe convertunt, regrediuntur, recurrunt, celeriter incedunt, proſtrant, et convolutum velut deturbant hoſtem fodientes haſtis, et tandem nonnunquam fugam capiunt. Igitur cum omnes hae ſignificationes inveniantur in

mox

mox allatis Arab. verbis, in quibus aſſervantur phyſicæ primitivæ vocis kar, gar, kur, &c. notiones; patet etiam origo It. et Hiſp. guerra, Angl. war, et jar, It. gara, bellum, contentio.

Tandem cum primitiva notio vocis *kar*, *ker*, *kir*, *&c.* *giar*, *ger*, *gir*, *&c.* ſita ſit in circuitu, et obvolutione; et praeterea nihil capiamus, trahamus vel arripiamus, niſi per obvolutionem manus, aut alicujus inſtrumenti adunci circa rem captam, tractam vel arreptam; ex eadem manarunt

Arab. jarva, traxit, trahendo duxit, vertit, raptavit.

Hiſp. et Luſ. a-garr-ar, arripere.
garra, unguis avis rapacis.
garavato, uncus.
garrote, ſtrangulatio.

Hinc fluxere nomina avium rapacium ut circus, gyro-falco, et Holland. gier, vultur, et tandem ſeq.

Perſ. ghir-am, capio.

Angl. graſp, arripere, grapple, harpago.

Gal. a-gra-ffer, infibulare.

Lat. an-chora.

G R A

GRAVAR Hiſp. graver Gal. V. Grammatica.

G R I

GRITAR. V. Gridare Ital.

G U A

GUADO Hiſp. V. Guadare It.

G U E

GUERRA Hiſp. V. Gorra Hiſp.

G U I.

GUIA Hiſp. V. Condam Luſ. et Guida It.
GUITA, ab Ar. et Pun. chait, filum, funis tenuior, &c. V. Gol. p. 781.
GUITARRA Hiſp. V. Chitarra It.

G U M

GUMENA Hiſp. ab Ar. jommal funis craſſior, rudens navis.

H A S

HASTA. V. Atê Luſ.

H A T

HATO. V. Herd Angl.

H A Z

HAZ. V. Facies.

HAZER Hiſp. facere Lat. fazer Luſ. Vox hæc, ait Covarrubias, derivatur a facie; quia cum aliquid facimus, illi faciem quandam inducimus. Fallitur tamen, ut plerunque. Hazer eſt ab Hebr. haſſé, i. e. fecit, effecit; unde fluit mahaſsè factum, opus, artificium. V. Caſt. p. 2928. Porre Hebr. vox convenit cum alia, nempe hezz, quæ etiam Ar. eſt, indicans virtutem, potentiam et fortitudinem, quæ ſane ad aliquid faciendum requiruntur. V. Caſt. p. 2711 et ſeq.

Cum autem frequentiſſime lit. *f* in vicem aſpiratarum ſubſtituatur; [vid. ſub Funus] puto ab eodem fonte manaſſe Lat. facere; niſi mavis illud derivare ab Ar. fatara, i. e. primum et recenter

center fecit quid, creavit. Unde fluxit *fetrat*, i. e. creatio moduſve ejus, ſeu forma creaturæ indita, ad quam res a natura efformatur. Hinc feature Angl.

H E R

HERMO Luſ. V. Eremus.
HERMOSO Hiſp. V. Harmonia Lat.

H I D

HIDALGO Hiſp. fidalgo Luſ. Apud populos Septemtrionales frequens eſt uſus vocis *a-del* magnitudinem et nobilitatem ſignificantis; etſi vocis originem ignoret Præclariſs. Ihre.
Eſt igitur vox *a-del* derivata a primit. *dal* [præfixa ſit. *a*; ut frequenter fit] magnitudinem et altitudinem ſignificante. Ex quibus notionibus facile manant notiones dominii, divitiarum et auctoritatis. Aſſervantur autem notiones primariae in
Ar. talaa, aſcendit.
Hebr. dale, elevare.
Angl. tall, altus.
Suev. daile, pinus.
Apud Valdenſes tall, abies. Ab altitudine ſc.

Se-

Secundariae vero in
Ar. dalla, duxit, direxit; et in iv. conj adalla, praevaluit, ſuperior fuit. V. etiam Adal, recte direxit in Gol. p. 1538.
talion, altus, validus.
Perſ. dolat, divitiae.
dolat-mand, vel tala-mand, dives.
Hiſpani igitur praefixere lit. *h*, ut in
Lat. ovum, Hiſp. huevo.
olet, huele.
orphanus, huerfano, &c.
De additione autem lit. *g* in fine vocis *adel*, non eſt cur exempla hic afferam, cum illa alibi jam in hoc ſpecimine appoſuerim. Idem dicendum de commut. lit. *h* et *f* in vocibus quae Hiſpanae ſimul ſunt et Luſitanæ, ut hazer Hiſp. fazer Luſ. huyr Hiſp. fugir Luſ. &c. Nihil frequentius hujuſmodi commutatione.
HIDRA Hiſp. hydra Lat. idros Græc. iſdras Ar. quæ vox, etſi non extet apud Gol. invenitur tamen in Caſt. p. 785, ubi citat varia Avicenæ loca, in quibus eadem vox legitur.
Porro hæc omnia derivantur à *Dor* vel *Dur*, vel *Dir*, vel *Thur*, *Thyr*, *Ter*, *Tir*, &c. [nam Dentales alternant; de vocalibus autem non eſt cur ſimus ſoliciti, ut ſæpe monui] quæ in

omnibus Celticis Dialectis *aquam* ſignificant; proptereaque in multorum fluminum nominibus reperiuntur, ut in

Douro, Lat. *Durius*, flumen in Luſit.
Adour, Lat. *Atyrins* fl. in Gal.
Durance, Lat. *Durentia*, fl. in Gal.
A-Thyras, fl. in Thracia.
Dyr-os, fl. in Locride. Vid. Strab. 655.
Dir-ce, fons in Boeot. V. Strab. 627.
Tor-one, fl. in Macedon.
Taro, Lat. *Tarus*, fl. in Parmenſi territorio.
Thur-ia in Meſſen.
Dyr-as, fl. in Theſſal.
Therma, fl. in Macedon.
Drilo, pro *Der-ilo*, fl. in Dalmat.
Ter, fl. in Catalaunia.
Tera, torrens in Luſit.
Terin, fl. in Gal.
Thur, vel *Thoor*, fl. in Helvet.
Ti-g-ris, celeberr. fl. in Aſia. Nec obſtat lit. *g*, quæ ſæpe adſciſcitur ante lit. *r*. Vid. dicta ſub v. *Gremium*.

Concinunt præterea iſta cum
Celtico—Hibern. *Dûr*, vel *Duor*, i. e. aqua, quod eſt [per Metath.] Perſ. *Rod*, i. e. aqua, fluvius, torrens. Hinc quoque manavit ipſamet Lat. v.

terrens,

torrens, nisi mavis illam derivare ab Ar. *tarraon*, i. e. vehemens, ac alveum implens fluxus aquæ è monte descendentis; vel à *torat*, i. e. impulsus torrentis. Vid. Gol. p. 378, et 1449.

Pers. *Darià* mare.
tar humidus.

Arab. *tharr* aqua scatuit fons.
thararat aquâ scatens fons.
Tharthar, quod est nomen magni fluminis in Mesopotamia, Singaram inter et Tecrît.

Tharthar aquâ abundans fons. Item nomen fluvii gemini in Armenia, quorum alter *Major* alter *Minor* dicitur. Vid. Gol. p. 418.

Darra, cum copia emisit pluviam cœlum.

Medrar, pluvia copiosa. It. nubes, et pluviam copiose fundens cœlum.

Angl. tear lacryma; quia nempe humor, sive aqua est. Persae pariter dicunt *ab chasham*, ad lit. aqua oculi, i. e. lacryma; *ab dahan*, ad lit. aqua oris, i. e. saliva, quae ab Ovidio appellatur *humor linguæ*.

Ther-m-ae. Vox contracta ex *ther*, aqua, et Arab. *hm* calidus.

Diar-

Diar-Bek, [unus ex nominibus Meſopotamiae] ad lit. manſio fluviorum.

Quis igitur non agnoſcat perſpicuam Celticorum dialectorum cum Orientalibus harmoniam?

Incendiaria plane explanatio allegorica ſeu figurata illa eſt, quam de hydra, hidriſque commentus eſt Sebaſtianus Covarrubias Cath. Reg. Capellanus, Licentiatus, Canonicus S. Eccl. Valerienſis, ac Sanct. Inquiſit. Conſultor, cujus verba tantum tranſcribam; refugit nanque animus ea Latinè vertere:

" Por eſta ſerpiente hidra entiendo yo la heregia, y los hereges por los biborreznos: deven ſer conſumidos con fuego, antes que deſtruyan la tierra. Que ſi en Alemania huviera la diligencia, y zelo de la religion que ay en Eſpanna, no ſi eſtendiera la hidra Luterana con el ouage de ſus biborreznos, porque ya que preſumiera de enclocarſe, con el fuego que les pegara la Santa Inquiſicion le ſalieran gueros ſus huevos."

Quis autem, niſi ille, cui cornea fibra eſſet, talia legendo, iras temperaret? Quodve inſtitutum iter non rumperet ſerpens hic igneus, cujus vel ſolo nomine, Chriſtianorum mentes ſimul viſuſque perſtringuntur? Quis tandem, etſi longa

illi

illi inſtaret via, maximiſque itineribus iret, ſi hoc monſtrum ſe illi in conſpectum daret, de via non ſecederet, diverticulum non intraret, ibique tandem non maneret, quoaduſque ad ſe rediret, animos ſumeret, inceptumque demum iter perageret? Patere igitur, Chriſtiane lector, ut à propoſito pauliſper digrediar. Rumpam moras; haud longum diverticulum erit.

Patere, inquam, ut in locum Covarrubianæ interpretationis aliam ſubſtituam, et quidem firmiore anſa, meliuſque acto fundamento. Poterunt ergo per Hydros, Inquiſitores; per Hydram vero, ipſum Inquiſitionis Tribunal appoſite repræſentari. Qua perſonata peſte nulla alia capitalior, magiſque Chriſti, Apoſtolorum ejus, ac tandem Primitivæ Eccleſiæ exemplis oppoſita, ex orco in Chriſtianam rempublicam irrepſit. Quam enim Chriſtus, [qui non tanquam Pugil *, ſed velut Agnus ad victimam duci paſſus eſt] non pugnis, nec Hebræorum, ſed ſuo ſanguine, acquiſivit Eccleſiam; eandem Apoſtoli ejus, naſcentiſque Eccleſiæ Antiſtites †

* Honorius III. Dominicanos Fratres Pugiles Fidei pronunciavit.

† Juſques au regne du Grand Conſtantin, les ſucceſſeurs de St. Pierre n'en avoient herité que ſes chaines, & des perſecutions ſouvent terminées par le Martyre. Vertot Orig. de la Grandeur de la Cour de Rome.

ac Fideles, non Pugilum more, nec Gentilium, aliorumve fidei hoſtium, ſed ſuo pariter ſanguine, mirifice propagarunt. Ex quibus exemplis, limpidiſſimiſque Chriſtianae religionis ſcaturiginibus, quae mox ſubjungam conſectaria derivarunt ſanctiſſimi ſimulque doctiſſimi viri, qui Pontificibus, Regibus, omnibuſque tandem fidelibus diſciplinae eſſe debent.

Divus Gregorius Papa * in Ep. ad Joan. Patriarcham Conſtantinop. ita ſcribit: *Nova et inaudita eſt iſta prædicatio, quæ verberibus* [multo magis quae igne] *exigit fidem.*

Divus Athanaſius, qui ita ſenſit: *Propria ac peculiaris verae religionis teſſera eſt non compellere, ſed ſuadere.* †

Hieronymus Oſorius ‡ Epiſc. Silvenſis, L. 1. de rebus geſtis Em. Reg. Luſit. qui Hebraeos acriter

---

* *Qui ita vixit* [verba ſunt Platinæ in ejuſdem Pontif. vita] *ut uſque ad tempora noſtra neminem ex ſucceſſoribus parem habuerit, nedum ſuperiorem vel ſanctitate vitæ, vel diligentia in rebus agendis, vel doctrina et ſcriptis.*

† Eximius ſc. ille Orthodoxæ Fidei Defenſor, ac Epiſcop. Alexandr. cujus ſymbolum in Eccl. Lat. ſolemniter legitur. Vid. Millot Elem. Hiſt. ant. T. 11. p. 407, 476, 486.

‡ Quem Thuanus, ſeu De Thou laudat, velut exemplar Chriſtianarum virtutum. Ulyſippone natus A. 1506; obiit autem A. 1580. Hiſtoricum ejus opus primo prodiit Ulyſip. A. 1572; eodem ſc. anno,

ter conſectatus erat; hiſce aureis vereque Apoſtolicis verbis, intrepide Regem ipſum de immaniſſima illa perſecutione objurgat.

" Fuit quidem hoc nec ex lege, nec ex religione. Quid enim? Tu rebelles animos, nullaque ad id ſuſcepta religione conſtrictos, adigas ad credendum ea, quae ſumma contentione aſpernantur et reſpuunt? Id que tibi aſſumas, ut libertatem voluntatis impedias, et vincula mentibus effraenatis injicias? At id neque fieri poteſt, neque Chriſti ſanctiſſimum numen approbat. Voluntarium enim ſacrificium, non vi et malo coactum ab hominibus expetit, neque vim mentibus inferri, ſed voluntates ad ſtudium verae religionis allici et invitari jubet. . . . . Poſtremo quis non videt. . . . . Et ita religionem per religionis ſimulationem indigniſſimè violari."

Annuat igitur Deus ſolemnibus hiſce votis meis, necnon illis, quæ per univerſam Chriſtianam Rempublicam concipiuntur, etſi ab aliquibus tantae

---

no, quo Luſiada Camoens publici juris facta fuit. Omnia vero Oſorii Opera, 4 vol. in fol. comprehenſa typis mandata fuere Romæ, A. 1592; inter quæ illud reperitur, in quo Elizab. Reginam Angliæ ad amplectendam Rom. Eccl. doctrinam exhortatur.

tantæ timore hydræ correptis tacito duntaxat ſuſpendantur labello; Annuat, inquam, Deus, ut de medio tollatur, funditusque evertatur ſaediſſimum, ingentiſſimum, ac ſeveriſſimum hocce monſtrum, cui utriuſque legis, divinae ſc. et humanae lumina ſunt adempta; quod homines ac mulieres tormentis excruciat, ac ad inſaniam redigit, capitibus ſancit, ſtrangulat, comburit, per omnes mortes necat *, ac deinde eorum opes diripit, direptaſque in lautitiis ac voluptatibus jac-

* Falſa, inquiunt Tergiverſatores ſacri illi, hæc criminatio eſt: Nam Brachio ſeculari comburendos, ſtrangulandoſve committimus, de melioreque nota miſeriter commendamus. Nugæ. Si morte digni ſunt, cur voſmet ipſi ſontes morti non datis? æquiſſimum quippe eſt morte dignos morti dare. Quapropter morti dant Papæ, Reges, imo et ipſemet Chriſtus venturus eſt judicare mortuos, et quidem in ignem æternum. At enim nobis, inquiunt, non licet fundere humanum ſanguinem. Hebræi quoque Pilato reſponderunt ſibi non licere occidere quemquam; ſed nihilominus Chriſtum occidere; igitur et vos quoque miſeras victimas occiditis. Qua igitur fronte ſanguinis fuſionem, necem, culpam, gemitus, planctus, querimonias, miſeriam, deſolationem, deſperationem, odium tandem atque invidiam in Brachium ſeculare regeritis? Quid, quæſo, aliud hoc eſt, niſi egregie imponere, fucum facere, ac oculis pulverem offundere? Quid, inquam, aliud niſi, ut Itali aiunt, Trar il ſaſſo, e naſcondere la mano? vel ut Luſitani dicunt, Tirar a Sardinha com a maõ do gato? quid aliud niſi venenum animi melle linguæ tegere? quid aliud tandem, niſi per charitatis ſimulationem, charitatem indigniſſime violare? Crambe repetita hæc eſt; æque tamen ſemper humanitatis ac Chriſtianæ virtutis digniſſima hujuſmodi repetitio erit.

jactanter ac turpiſſime abſumit. Abnorme, inquam, ac horriferum hocce monſtrum, quod tale tantumque patribus ac matribus terrorem injicit, ut mortem ſibi conſciſcant et chara ipſorum pignora in puteos projiciant, ne ab immitiſſimo, ac inſaturabili hoc monſtro devorentur. * Monſtrum hoc tandem imperioſiſſimum, improbiſſimum, acper vicaciſſimum, quod *mala facit, ut veniant bona*; quodque tot, tantaque peccata patrat, in iiſque permanet, ut magis abundet gratia Dei, magiſque credentium in Filium ejus J. C. numerus ac ſides augeantur. †

* Juſſit, [Emmanuel Rex] ait Oſorius, ut Judæorum filii, qui nondum 14 an. ætatis excederent, à parentibus abſtracti, et ab illorum conſpectu remoti, in religionis Chriſtianæ diſciplinam traderentur. Quod non ſine magnis animorum motibus fieri potuit. Erat enim res viſu mirabilis à complexu matrum filios avelli : patres liberis affixos raptari, et fuſtibus etiam contundi : clamores ingentes ubique tolli, omniaque mulierum plangore et ejulatu compleri. Fuere qui rei indignitate perturbati *filios in puteos abjicerent.* Multi etiam eò progreſſi ſunt amentiæ, ut *ſibi mortem propria manu conſciſcerent.*

† Mais au milieu de ſes ſoins utiles [Ferdin. R. Hiſp.] nous les voyons établir par tout, avec un zèle violent, ce que le Tribunal de l'Inquiſition a de plus contraire au droits de l'humanité et aux maximes bienfaiſantes de l'Evangile.

Torquémada, dominicain fougueux, et cruel, avoit fait jurer à la reine, avant qu'elle fût reconnue, d'employer tout ſon pouvoir, ſi elle parvenoit au trône, pour exterminer les Impies, Juifs, Muſſulmans, Hérétiques, Magiciens. Le Cardinal Mendoza, enflammé par le dominicain, ſe prévalut de ce ſerment. L'Inquiſition fut établie avec des rigueurs juridiquement tyranniques, dont il n'y avoit pas encore d'exemples ſi barbares. Torquémada, devenu grand inquiſiteur,

Quodſi tantum offendiculum hoc *, quod *Chriſtianæ*

---

quiſiteur, fit brûler en quatre ans ſix mille perſonnes; et ſon zèle pourſuivit plus de cent mille citoyens. Une ſombre terreur, un fanatiſme farouche, s'emparerent des familles ; l'infame délation ſe transforma en vertu ; les moindres ſoupçons, de légeres imprudences, des fautes imaginaires et ſuppoſées, furent des titres pour empoiſonner, flétrir, deſeſpérer une foule d'innocens.

Les procédures les plus iniques décidoient de la fortune, de l'honneur et de la vie. L'accuſé ne connut jamais l'accuſateur, ne lui fut jamais confronté. Il falloit qu'il devinât ſon crime. Enveloppé dans les pieges d'un interrogatoire captieux, il ſe reconnoiſſoit ſouvent coupable, ſans ſavoir de quoi. Le témoignage des plus proches parens, des femmes de mauvaiſe vie, étoit admis, comme ſi l'on eût craint de manquer d'autres délateurs. Et quoique les calomniateurs duſſent porter la peine du talion, quoique les inimitiés perſonnelles, et les folies ſuperſtitieuſes multipliaſſent néceſſairement les accuſations fauſſes, il n'y avoit aucun exemple de calomniateur puni par le ſaint Office. Nulle reſſource contre les jugemens de ce tribunal, nul appel au Souverain, protecteur de ſes ſujets.

On vit une infinité de ſatellites comblés de privileges : et des ſommes immenſes, employées pour le malheur de l'Eſpagne, plutôt que pour le triomphe de la foi. Ces affreux ſupplices, où les victimes étoient entaſſées, ces *auto-da-fé* qui font horreur au ſimple récit, furent des actes de religion, et des ſpectacles même où les rois aſſiſterent avec ardeur. Si l'on penſe avec pluſieurs écrivains, que l'Eſpagne et le Portugal, doivent ſe féliciter d'avoir banni de la ſorte le Mahométiſme, le Judaïſme ou l'héreſie, il faut donc abruter la raiſon et tyranniſer les hommes ; il faut que le fer et le feu dévaſtent le monde, pour faire des Chrétiens et des Catholiques ! Eſt-ce ainſi que la foi Chrétienne s'eſt établie ? Heureuſement pour les peuples, et j'oſe le dire, pour la religion, le gouvernement d'Eſpagne, qui devient tous les jours plus éclairé et plus humain, a beaucoup tempéré ces rigueurs, qu' inſpiroient les préjugés du ſiecle. L'hiſtoire nous apprendra combien de bleſſures profondes elles ont faites à l'état. *Millot Hiſt. Mod. Ep.* 8. *p.* 71.

* Cujus fautores [ut inventores omittam] nonniſi illi eſſe poſſunt, qui

tianæ Militiæ arma carnalia facit, penitus exterminetur, ita ut de hujuſmodi Hydrarum, vel potius inſignitè

---

qui arundinibus tantum longis inſtructi in arenam deſcendunt, poſthabita doctrina ſana; cumque inde, re infecta, redeant, ac merito irriſi; cum aliter ſentientibus, quemadmodum Turcæ gladio, ita illi igne de religione conficiendum cenſent. Audiamus Præſtantiſſimi Canarienſis Epiſcopi verba.

Hoc vero ſæculo fuiſſe etiam in academiis multos, qui omnem ferme theologiæ diſputationem ſophiſticis ineptiſque rationibus tranſegerint, utinam ipſi non fuiſſemus experti. Egit autem diabolus, quod ſine lachrymis non queo dicere, ut quo tempore, adverſum ingruentes ex Germania hæreſes oportebat ſcholæ theologos optimis eſſe armis inſtructos, eo nulla prorſus haberent, niſi arundines longas, arma videlicet levia puerorum. Ita irriſi ſunt à pleriſque, ac merito irriſi quoniam veræ theologiæ ſolidam effigiem nullam tenebant, umbris utebantur, eaſque ipſas utinam ſequerentur. Feruntur enim, ſcripturæ ſacræ principiis, cujus iſti vel umbras non ſunt aſſecuti. Quocirca homines verbo tenus in theologia magiſtri pugnavere illi quidem adverſum eccleſiæ inimicos, ſed valde tamen infeliciter. Male enim ſe res habet, cum quod ingenio, et eruditione effici debet, id tentatur a viris, qui et ingenio parum valent, nec ſunt admodum eruditi. Errabant illi autem a principio ſtatim ſtudiorum ſuorum. Cum enim facultates eas, quæ linguam expoliunt, mirum in modum neglexiſſent, cumque ſeſe in ſophiſtica arte torſiſſent diutius, tum demum ad theologiam aggreſſi, non theologiam, ſed fumum theologiæ ſequebantur. Quod ſi vetuperandi ſunt, qui per ignorantiam erraverunt, quid de iis exiſtimandum eſt, qui volentes et prudentes in errorem inciderunt? Nam cum rem perditam et collapſam ſua reſtituere auctoritate deberent, tempori, ut inquiunt, ſervientes non modo ſophiſmata non profligarunt, verum etiam auxerunt. Accedit tandem Millot, qui in Hiſt. Mod. Epoc ix. C. 8. ita ſcribit.

Un des grands avantages de la ſecte Luthérienne fut d'être ſoutenue par des theologiens lettrés, qui poſſédoient les langues ſavantes,

qui

ſignitè fædarum harum Hyenarum vivario poſſit dici quod Taſſus cecinit de Magicæ Armidæ palatio ;

[*Nè più il palagio appar, nè pur le ſue*
Veſtigia, nè dir puoſſi : egli qui fue.]

Tunc tandem Primitivus Chriſtianæ fidei redibit candor ; tandiuque exoptata illuceſcet epocha ab EXCIDIO HYDRÆ nuncupanda. Sed redeamus illuc unde divertimus.

H I G

HIGADO Hiſp. V. Jecur.

H O G

---

qui fouilloient dans l'antiquité eccleſiaſtique, et qui s'attiroient l'eſtime et la confiance des gens d'eſprit, en même tems que les enthouſiaſtes échauffoient le peuple. Il leur étoit facile de décrier les abus qu'une longue et groſſiere ignorance avoit introduits dans l'égliſe, et que malheureuſement on s'obſtinoit à défendre quelquefois avec autant d'ardeur que les dogmes. Il leur étoit plus facile encore de décrier la théologie dominante, qui ne les combattoit ordinairement qu'avec des ſubtilités et une morgue pédanteſques.

Et quidem, cum nec verbo, nec caritate, quæ cæterarum virtutum, Chriſtianæque religionis [quam per religionis ſimulationem indigniſſimè violant, ut ait Oſorius] fundamentum eſt, exteros ad Chriſtianæ religionis amorem allicere, fideleſque in ipſa religione confirmare non poſſent ; quid aliud illis ſupererat, niſi Chriſtianæ Militiæ arma abjicere, carnalia in eorum locum ſubſtituere, ac arripere *cruciatus*, *exilia*, *laqueos*, *ignem necemque*, ut imperioſiſſimum eorum ſpirituale dominium conſervarent, ipſorumque craſſiſſimam ignorantiam, inexplebiles voluptates, cæteraque vitia ſarta tecta tuerentur ?

H O G

HOGASA Hiſp. V. ſub Funus.

H O R

HORADAR, ab Ar. farad, ſecuit, incidit, pec. in foramen. Gol. p. 1784. *h* et *f* alternant. Hinc quoque forte manarunt
Lat. et It: forare, Luſ. furar.

HORRO, ab Ar. harr, liber evaſit è ſervo, taliſve fuit. Hinc quoque manarunt Luſ. forro, et forrar-ſe, amiſſam pecuniam recuperare.

H U I

HUIR Hiſp. V. Fugere.

I D A

IDADE. V. Ætas.

J A R

JARDIM. V. Gorra Hiſp.

JARRA Hiſp. jarro Luſ. giarra It. ab Ar. et Perſ. giarr, hydria, aqualis.

J A S

JASMIN Luſ. jaſmine, vel jeſſamine Angl. gelſomino, ſeu, ut ſcribit Arioſto, geſmini; a Perſ. iaſmin.

J U B

JUBON Hiſp. V. Giubba It.

L A B

LABAREDA Luſ. V. Llama Hiſp.

LABASA vel arrebaça, ab Ar. ribas, lapathi ſpecies. V. Gol. p. 930.

L A C

LACAYO. V. Lacchè It.

L A M

LAMINA Hiſp. et Lat. V. Lama It.
LAMPREA. V. Llama Hiſp.

L A Q

LAQUè, ab Ar. alaca, miſit, quaſi dicas miſſus. Gol. p. 2089. Hinc manarunt Gal. laquais, Angl. lackey, It. lacchè.

L A R

LARANJA, Angl. orange, ab Ar. et Perſ. narang. V. G. p. 2346.

L I N

LINDO Hiſp. V. Lindo It.
LINGUISA. V. Lucania.

L I R

LIRIO Hiſp. lilium Lat. lilly Angl. ab Ar. nir, vel nur, lux, lumen, flos, pec. albus. Vid. Gol. p. 2480. Latini igitur commutarunt lit. *n* et *r*, cum *l*. Græci vero et Hiſpani retinuere finalem *r*, et tranſmutarunt *n* in *l*, leirion: Porro commutationes lit. *l*, *n*, *r*, tot in omnibus linguis occurrunt, ut vix opus ſit exempla afferendi

rendi. Satis ergo ſit nonnulla tantum proponere.

Lat. Panormum, Palermo It.
Bononia, Bologna It.
Pampinus, Pampre Gal.
Venenum, veleno It.
Rapa, Perſ. lapha, Ar. lift, Chald. Lifta.
German. kind, Angl. child infans.
Æthiop. cabar, Chald. cabal, tenebræ.
Pehlv. la, Perſ. na, non.
Perſ. pol, Lat. pons, et cun, culus.
Gal. Flibuſtier, Angl. free-booter, pirata.
Syr. Marganita, Hebr. margarith, margarita.
Ital. Crederebbero, vel crederebbono, zingaro et zingano, &c.

L L A

LLAMA, ab Ar. lhab [per commutationem labialium] flamma. V. Gol. 2164. Hinc fluxere
Lampas [nazalando primam, et commutando labiales.]
Labareda et chama Luſ. flamma.
Lampreda It. lamprea Hiſp. lamprey Angl. lampyris Græco—Lat. ob micantes ſc. maculas.

L L E

LLENO Hiſp. V. Cheo Luſ.

L O B

LOBO Luſ. V. Lupus.

L O N

LONGANIZA. V. Lucania.

L U Z

LUZ Hiſp. V. Lux Lat.

M A C

MACHACAR Hiſp. et Luſ. ab Ar. maſhak, fodit haſta, deproperavit ictum, verberavit. Gol. p. 2231.

M A D

MADERA Hiſp. Vid. ſub Mato Luſ.

M A F

MAFOMA, mafamede, Hiſp. mahoma, ab Ar. mohamed, i. e. laudabilis. Eſt enim partic. paſſ. à v. hamad, laudavit.

M A G

MAGANO, ab Ar. maganat, dolus, deceptio, fraus, vel a particip. Ar. v. chan, decepit, defraudavit, vel tandem a partic. Ar. v. chana, ſcortatus fuit; cum utraque notio reperiatur ſub hac Luſ. voce. V. Gol. 766, 776.

M A H

MAHOMA. V. Mafoma Luſ.

M A L

MAL Hiſp. V. Malum.
MALGA Luſ. ab Ar. malag, rrulla. Gol. 2257.
MALVA Hiſp. V. Malva Lat.

M A N

MANGERICAM Luſ. ab Ar. et Perſ. rihan, herba odorata, pec. ocimum. Initiales *mange* additæ fuerunt ad indicandam excellentiam odoris,

ris, vel plantæ; ita ut ſit corruptio adject. *major*. Luſitani pronunciarunt *ricam* pro *riban*, quemadmodum evenit in *mihi* quod pronunciatur etiam miqui, ſeu miki. V. Gol. p. 1060.

MANO Luſ. V. Immanis.

MANTER, Angl. to maintain, ab Ar. man, curavit aluit, proſpexit de rebus ad vitam neceſſariis; et in v. conj. multum et abundanter erogavit. Hinc pariter derivanda puto

Gal. maint et mainte, abundanter.

Germ. man, menge, multitudo, abundantia.

Goth. man-ag,
Anglo-Sax. mæn-ige,
Angl. many,
} multitudo, multi, magnus numerus.

It. Ta-manto, tam magnus. Hinc igitur manarunt adverbiales terminationes L. L. Gal. It. et Luſ. nempe *ment*, et *mente*.

De lit. tandem *t*, quæ interjicitur in Luſ. et Angl. verbis, vide dicta ſub *Cantare* et *Mentiri*.

M A Q

MAQUILA, Luſ. maquia. Ab Ar. maquil, menſura, pec. aridorum, inſtrumentum ſeu vas quo eorum fit menſuratio. G. p. 2087.

MAR

MARACOTAM Luſ. V. Cotone It.

MARGEM Luſ. ab Ar. et Perſ. Marj, paſcua, prata viridia. V. Caſt. p. 505, et Gol. p. 2212.

MARTACORA, a Perſ. *mard*, homo, et *chor*, devorans. Unde ad verb. ſonat hominem devorans.

MARTILLO. V. Beetle Angl.

MAS

MASCARA, maſcarado, ab Ar. maſcharat, ludus, ludibrium, deridiculum. V. G. 1152. Hinc manavit Perſ. maſcharah, ludibrium, et homo larvatus. Caſt. p. 508.

MASMORRA, ab Ar. mazmor, locus occultationis. V. Gol. p. 1425.

MASSO Luſ. V. Ammaſſare It.

MAT

MATO Luſ. a Celt. mad, vel mat, ſilva, nemus, ſaltus. Primigenia et phyſica notio hujus Celt. vocis ſita eſt in extentione et materia, quæ ſine extenſione eſſe non poteſt. Porro hæc eadem notio aſſervatur in Ar. madd, extendit, pro-

produxit; maddat, materia; iſtamdad, tamdid, extenſio; moſtamad, recipiens materiam, &c. V. Caſt. p. 1993.

Igitur Celt. mad vel mat a contento ligno [quod per excellentiam maddat, i. e. materia fuit appellatum, ob frequentem illius uſum in arcis, caſis, tentoriis, &c. ædificandis] nomen accepit. Materiæ propterea phyſica ſignificatio lignum eſt, quæ exiſtit in Hiſp. madera, ex qua manarunt ſecundariæ notiones, nempe, res, negotium, argumentum, materia denique quævis, ex qua aliquid componitur; etſi præpoſterè, ut plerunque fit, ſecundariæ hæ notiones a lexicographis primo loco ponantur. De lit. vero *r* in fine Lat. vocis materia, vid. quæ dixi ſub voce Lyra Lat.

Tandem metaphoricam quandam ſignificationem Celt. vocis *mat*, quam præ manibus habemus, videor mihi videre in Perſica voce *mat*, i. e. perplexus, ad incitas redactus; anſa arrepta ab eo, qui in ſilvis perplexum iter invenit, nec quo pergat, quove ſe vertat ſcit. Sic enim intelligenda vox haec addita voci ſhah in ludo latrunculorum hoc modo, ſhah-mat, ineptum quippe eſt ad Arab. *mat*, i. e. mortuus eſt, recurrere.

Ita ut ſenſus duarum vocum ſit, Rex perplexus et ad incitas redactus. V. Xadres Luſ.

Materia Hiſp. matter Angl. Lat. pus, ab Ar. maddat, i. e. pus, a verb. madd, pus produxit vulnus.

M E A

MEAM Luſ. a Perſ. mian, mediocris, medianus. V. Meyo Luſ.

M E D

MEDALHA Luſ. V. Metallum.

MEDRONHEIRO Luſ. madrono Hiſp. Vulgò apud Mauros matranoiah. V. Gol. p. 220.

M E L

MELON Hiſp. V. Montone It.

M E S

MESCLAR Hiſp. V. Miſcere.

M E Y

MEYO Luſ. medium, centrum Lat. a Celt. *mi*, quod eſt Armen. *mid*, et aſſervatur in Hibern. *meath*, Angl. middle, in particula Gal. inſeparabili *mi*, ut in *mi-di*, *mi-nuit*, *mi-lieu*, &c. et tan-

tandem in Perſ. mian, inter, intus, in medio, medium rei, mediocris, medianus, &c. V. Caſt. p. 517. Hinc miolo Luſ. medula Lat. moelle Gal. quia ſc. in medio oſſium, vel arborum ſita eſt. Hinc quoque meridies Lat. pro medi-dies, quod reperitur apud Cicer. ad vitandam repetitionem lit. *d*; quod facile fieri potuit ob frequentem commutationem illiuſmodi lit. cum *r*, ut in

Gal. pourri, Luſ. podre.

Luſ. pedra, Gal. pierre.

Gal. tiendrai, viendrai, It. terrò, verrò.

Lat. rarus, It. raro et rado.

Hinc tandem manavit Lat. merenda, ſeu meridiana refectio, ubi adeſt eadem commutatio literarum *d* et *r*.

M I O

MIOLO. V. Meyo Luſ.

M I S

MISSA Hiſp. V. Miſſa Lat.

M I T

MITRA Luſ. V. Atar.

M O F

MOFINA, Hiſp. mohina, ab Ar. mahnat, afflictio, calamitas. G. p. 2199.

MOFTI Luſ. V. Mufti Angl.

M O H

MOHATRA, Mohatrero, ab Ar. chatar, decepit, circumvenit. V. Gol. p. 682.

MOHINA. V. Mofina Luſ.

M O N

MONSAM Luſ. V. Monſoon Angl.

M U N

MUNGIR Luſ. V. Mulgeo.

M U R

MURENA. V. id. It.

N A D

NADIR, Hiſp. It. &c. ab Ar. nathir. Gol. P. 2399.

N A I

NAIRES. V. Lat. Nero et Nervus.

N A L

NALGAS Hiſp. V. Nates.

N A R

NARIZ. V. Naſo It.

N E G

NEGAçA Luſ. annagaça Hiſp. i. e. *avis illex*, ab Ar. naghſh, *motus*, *incitatio*, *propulſio*, *noxæ illatio*. V. Gol. p. 2332. Notum nanque eſt illices aves alias motu ſuo incitare, in retia propellere, illiſque tandem noxam inferre.

NEGOCIO Hiſp. V. Negotium.

N O M

NOMBRE. V. Nomen.

N O R

NORA Luſ. ab Ar. naurat, i. e. mola aquaria a ſono ſuo ſic dicta. V. Gol. 2404.

NORTE. V. North Angl.

N U B

NUBE Hiſp: et It. V. Nubes.

O B R

OBRAR Hiſp. V. Operari.

O R U

ORUGA Luſ. V: Eruca Lat.

O U

OU Luſ. V. Aut.

O U R

OURIÇO. V: Hériſſon Gal.

P A J

PAJE Luſ. paggio It. page Angl. a Perſ. faije, quæ vox derivatur ab Ar. afaj, feſtinavit, cucurrit. V. Caſt. p. 423, et Gol. p. 1831.

P A L

PALANGANA, ab Ar. fengian, quod eſt Perſ. bangan, catinus. V. Gol. 1825. Vide quomodo labialis pro labiali alia ponatur, literaque *l* interjiciatur, ut alibi monui, pec. ſub voce *Cera* It.

P A N

PANELA Luſ. V. ſub v. Camus.

P A P

PAPAGAIO, ab Ar. babaghà. Gol. 213.

P A R

PARQUE Hiſp. V. Park Angl.

P A T

PATO, ab Ar. et Perſ. bat, anas, vel anſer. G. p. 284.

P E C

PECEGO Luſ. V. Perſica It.

P E R

PEREGIL Hiſp. V. Petro-ſelinum Lat.

PERSOBEJO, ab Ar. ſesſes, cimex. G. p. 1796.

P I C

PICARON Hiſp. picaro Luſ. piccaro It. ab Ar. ſagiron, improbus, ſceleſtus, mendax. V. G. p. 1760.

P I L

PILOTO Hiſp. pilot Angl. ab Ar. ſallah nauta, eo quod ſecat mare. Gol. p. 1822. Lit. *f* et *p* alternant.

P L E

PLEGAR. V. Piegare It.

P L I

PLIEGO, pliegues. V. Piegare It.

P O R

PORTUGAL: V. Calheta Luſ.

P R A

PRADO Hiſp. V. Pratum.

P R E

PREGO. V. Piegare, It.

PULAR Luſ. V. Balire It.

P U R

PURPURA, ab Ar. ferfer. G. p. 1773.

QUA

QUADRAR Luſ. forte ab Ar. *kadar* aptare.

QUE

QUERER. V. Gorra Hiſp.

QUESO Hiſp. quejo Luſ. V. Caſa.

QUEXAR-SE Hiſp. eſt inverſum Ar. v. ſhac, queſtus fuit, doluit, objurgavit. Hinc [abſque metath.] a-chaque Hiſp. et Luſ. i. e. morbus, derivatur.

QUI

QUILATE Luſ. carrot Angl. carato It. ceratium Lat. ab Ar. karat, quod eſt Perſ. kirat. Gol. 1887.

R A B

RABANO Hiſp. V. Raiz Hiſp.

RABEL Hiſp. et Luſ. rebec Gal. ab Ar. rabab. Gol. p. 925.

R A I

RAIZ Hiſp. et Luſ. radix Lat. riza Græc. ab Ar. ezr. radix per metath. ait Gol. p. 87. Mihi tamen potius videtur derivandam eſſe hanc vocem ab Or. rai, radix, qua voce rha-barbarum indigitabant Syri per excellentiam. V. Caſt. p. 3487. quemadmodum Angli corticem Peruvianum bark, i. e. *corticem* nominarunt. Latini autem rha-barbarum dixerunt, quia ex Barbarorum terris advehebatur radix illa, et Rha-ponticum, quia ab ultramarinis locis, vel ab oriente veniebat. Hinc tandem plurium eſculentarum radicum nomina fluxere, ut

Lat. rapa, rapulum.

Gal. rave; Hiſp. rabano; Angl. radiſh; Syr. raphan.

Angl. root.

Gal. reponſe, It. raperonzolo.

It. regolizia ; Angl. licoriſh, i. e. radix dulcis.

R A S

RASGAR Hiſp. et Luſ. V. ſub Gremium.

R E C

RECAMAR Hiſp. ricamare It. ab Hebr. rakam, i. e. acu pinxit ; cui concinit Ar. rakam, punctis notare ; unde rakmon, i. e. pictura acu facta, ſpecies ſtriatæ, acuque pictæ veſtis. Gol. p. 1027.

RECUSAR Luſ. V. Rifuſare It.

R E G

REGALIZA Hiſp. V. Raiz Hiſp.

REGUEIFA Luſ. ab Ar. reghef, libum. G. p. 1009.

R E H

REHUSAR Hiſp. V. Rifuſare It.

R E S

RES Hiſp. et Luſ. [vel cabeça de gado] ab Ar. ras, caput, &c. unde ras ghanam, pecus de grege unum, Gol. p. 921.

RET

R E T

RETAMA, ab Ar. ratam, geniſta. G. p. 942.

R E Y

REY. V. Rex.

R I Q

RIQUEZA Luſ. riches Angl. ab Ar. raccaz, aurum argentumve continuit minera. Unde fluxit *ricaz*, i. e. foſſilia terræ pretioſiora, opes, theſauri, pars auri argentive. V. Gol. p. 1032, et ſub v. *Rakkah*, p. 1024.

R O B

ROBAR, It. rubare, a Perſ. rabu-dan rapere, eripere.

R O M

ROMAM, ab Ar. et Perſ. roman, malum punicum.

M O N

RUDO Hiſp. V. Rudis Lat.

R U Q

RUQUETA Hiſp. V. Eruca Lat.

S A C

SACANA, ab Ar. ſahac, fricatrix. G. 1149.

SACRE Hiſp. ſaker Angl. [ſpecies falconis] ab Ar. fakr, accipiter, omnis avis prædatrix. V. Gol. p. 1367.

S A F

SAFADO Luſ. Lat. tritus, ab Ar. ſaffa, ſub quo extant notiones ſubtilitatis, pelluciditatis, raritatis et tenuitatis in veſtibus, ita ut tranſpectum præbeant. Hinc quoque manaſſe puto Gal. chiffon.

SAFIO. Forte ab Ar. ſafih, inſipiens, ſtolidus, temerarius fuit. G. p. 1183.

S A G

SAGRES [oppidum in Luſit.] ab Ar. ſachr-at, ſcopulus, lapis magnus, duruſque. A rupibus igitur ſuper quas oppidum illud, vel arx ſita eſt, nomen accepit. Hinc etiam manavit *Zagrus* montis nomen in Aſia. Gol. p. 1343.

S A H

S A H

SAHUMAR Hiſp. ab Ar. ſham, olfecit. Unde fluxit ſhamum, odorabilis, ſeu odorata res. Gol. p. 1308.

S A L

SALA Luſ. V. Sala It.
SALAMANDRA Hiſp. &c. V. Salamandra Lat.
SALEMA Luſ. V. Zalema Hiſp.
SALGUEIRO Luſ. V. Sala It.
SALTAR Hiſp. It. &c. V. Saltare Lat.
SALTERIO Hiſp. It. &c. V. Pſallo.

S A M

SAMARRA Luſ. V. Zimarra It.

S A P

SAPATO Luſ. Forte ab Ar. ſafad, conſtrinxit et ligavit, unde ſafed, vinculum. Accedit Lat. ſandalum, a Græco ſandalon, quæ eſt vox compoſita ex *ſanis*, tabula, et *Deo* ligare; quia ſc. ipſis pedes alligamus.

S A R

SARAIVA, ab Ar. zarib, nix, glacies, pruina. G. p. 1410.

SARDAŎ, ab Ar. hardaon, lacerta. G. p. 595. Alternant *h* et *ſ*, ut alibi exemplis confirmavi.

SARDINA Hiſp. Sardine Gal. ab Ar. ſor, quod fuit nomen urbis Tyri, cujus mare piſce hoc abundabat. V. G. 1390.

S A T

SATAN Hiſp. V. Satanas Lat.

S E C

SECO Hiſp. V. Siccus.

S E L

SELHA Luſ. ab Ar. ſell, qualus, ſporta, caniſtrum. V. G. 1194.

S E M

SEMANA, ab Ar. zeman, quæ vox etſi tempus in univerſum deſignet, potuit tamen ad ſeptenarium dierum numerum reſtringi; ut ex variis Danielis locis colligi poteſt.

S E N

SENDA Hiſp. V. Semita Lat.
SENHOR. V. Sala It.
SENNAL Hiſp. V. Signum.

S E R

SERAO Hiſp. V. Siren Lat.
SERENO Hiſp. V. Serenus Lat.

S E T

SETIM Luſ. V. Sindon.

S I G

SIGàNO Luſ. V. Zingano It.

S I H

SIHARà [in Luſit. Brazil.] ab Ar. et Perſ. ſahrà, campus, rus, eremus, deſertum, ubi nihil provenit. V. Gol. p. 1331, et Caſt. p. 389.

S I R

SIRENA Hiſp. V. Siren Lat.
SIROCO Hiſp. V. Scirocco It.

SOC

SOCARRON. V. Eſcarnecer Luſ.
SOCCO Luſ. V. Souche Gal.

SOP

SOPA V. Sap. Angl.
SOPHI Luſ. Gal. &c. ab Ar. Sofi, quod eſt nomen Regum Perſiæ poſt Iſmaelem. Sic autem fuere appellati a ſof, i. e. lana, quia lanea veſtimenta induebant.

SUM

SUMAGRE Luſ. V. Sumach Angl.

TAC

TACHO Luſ. eſt Ar. taſt, Perſ. taſht, et Ar. men. daſht, i. e. pelvis ex cupro. Caſt. 394.

T A G

TAGAROTE Hiſp. a Perſ. taghri, i. e. ſequioris generis falco. Futilis omnino, ut plerunque, etymologia illa eſt, quam Hiſpani Lexicographi tradunt de hac voce, quam vide, ſi lubet, in Aldrete. Origo Perſ. vocis eſt ab Ar. tagham, vilis et inferioris ordinis homo, et ſequioris generis avis, vel fera. Gol. 1464.

T A L

TALISMAN Luſ. V. Taliſman Angl.

T A M

TAMAGA Luſ. V. Domare Lat.

TAMARA Luſ. ab Hebr. Chald. et Perſ. tamar dactylus.

T A R

TARACENA, vel Tarezena Luſ. V. Terecena Luſ.

TAREFA Luſ. i. e. penſum, ab Ar. tarif, quod eſt infin. ii. conj. a v. araf, indicavit, notum fecit.

TARRO Luſ. i. e. mulcrale; ab Ar. darr emiſſio lactis. Gol. p. 809.

TAS

TASA. V. Tazza It.

TER

TERECENA Luſ. atarazana vel arſenaa Hiſp. darſena, arzana, vel arſenale It. arſenal, vel arſenac Gall. terſhaneh Turc. Clariſ. Gebelin hanc vocem derivat ab Ar. dar locus, manſio, habitaculum, et verbo ſanna formavit, cudit, acuit, polivit, &c. erit igitur vox atarazana, arzana vel arſenaa, &c. idem ac locus ubi cuduntur vel formantur armamenta. Verum etſi hujuſmodi vox etiam ad armamentaria, ſeu loca in quibus cuduntur, vel cuſtodiuntur arma, deſignanda ſit tranſlata; primaria tamen notio a re navali petenda videtur. Darſena quippe eſt Latinè idem, ac *portus interior*, *vel intima portus pars*; et arſenale, Latinè vertitur *navale* vel locus ubi naves conſtruuntur, vel in quo naves ipſæ, et navalis materia cuſtodiuntur. Quod attinet ad Luſ. *terecena*, initialis *t* erit fortaſſe Or. artic. [qui aſſervatur in Angl. The, ut alibi monuiſſe me memini] quo ablato remanent radicales *r*, *ſ*, *n*, quæ conveniunt cum Ar. *r*, *z*, *n*, in voce razan, i. e. locus

locus ubi aqua quieſcit, ut nempe eſt interior portus, vel intima portus pars, ſive It. darſena. Unde factum, ut ædificium prope illiuſmodi locum ſitum [in quo materia ſuppellexve navalis cuſtodiri, naves conſtrui, aliaque ejuſmodi commodè fieri poſſent] terecena, ſeu darſena appellaretur. Quæ appellatio facile ad armamentaria, aliave ſimilia loca transferri potuit. Quod ſi quis Or. artic. rejicere voluerit, poterit lit *t* in Luſ. terecena, vel *d* in It. darſena velut purè præfixas conſiderare, de quo extant exempla apud Gebel. Menagium, &c.

Quod autem ſpectat ad v. Arſenale, vel arzana, &c. dubium non eſt quin ejus origo a re pariter maritima, ſeu navali, ac ex Or. ſit repetenda. Meurſius putat v. *arſenales*, quae reperitur in inſcriptione Græca, [quam vide apud Gruterum, pag. 169] derivari ab It. arſenale ; quod tamen veriſimile non eſt ob vetuſtatem illius inſcriptionis, quae exarata fuit Conſtantinop. ſub Theophilo Imper. Quodſi in vicem art. Or. *t* ſubſtituas lit. *a*, [quae praefigi vocibus ſaepiſſimè ſolet, ut variis in locis exemplis firmavi], auferaſque finalem *l* [ut reapſe It. abſtulerunt in v. arzana, necnon Burgundiones ac Lotharingii in fie, cie, mie, pro fel, caelum, mel] remanebunt eadem

radicales Ar. *r*, *z*, *n*, ut ſupra. Tandem poterit v. arzana, &c. [quod magis mihi arridet] derivari ab Ar. al-raſon, quod pronunciatur arraſon, quodque eſt nomen actionis v. raſa, i. e. ad anchoram ſtetit navis; in iv. conjug. appulit in portum, firmatum reddidit, firmiter fixit. Sub derivativis vero extant ſequentes notiones: Locus ubi quid firmiter conſiſtit, ſpec. portus, et demum anchora ipſa ad quam firma conſiſtit navis. Ab illo igitur loco ubi firma conſiſtit navis, a portu ſc. nomen accepit aedificium juxta ipſum conſtructum. V. Gol. p. 986. Vix potui animum inducere, ut *actionis* nomen in vicem nominis *loci* ſubſtituerem. Verum cum nomen loci ejuſdem v. etiam actionem indicet, [v Gol. p. 987] fieri potuit, ut viciſſim nom. act. pro nomine loci poneretur. Demum, ut ut haec ſunt, tamen pro certo habendum puto origines vocum, quas prae manibus habemus, non aliunde, quam ex Arab. quas attuli, repetendas eſſe.

T E T

TETA Hiſp. V. Tetta It.

T O L

TOLDO Hiſp. V. Tilt Angl.

T O R

TORONJA, ab Ar. turunj, malum medicum. V. G. p. 380.

T R E

TREMOÇOS. ab Ar. tormos. V. G. p. 380. Hinc quoque manavit Græc. *termos*, lupinus.

T U F

TUFAŎ, ab Ar. tufan. G. 1491. Hinc quoque fluxit Typhon.

V A O

VAO Luſ. V. Vadare.

V A R

VARGEM, vel varzea Luſ. V. Rus.
VARINHA de Condao Luſ. V. Condam Luſ.

V A S

VAS

VASSALO Hiſp. et It. vaſſal Angl. et Gal. ab Ar. vaſal, ſub quo extant notiones adhæſionis, ac conjunctionis, pec. fædere, amicitiâ aut conſuetudine firmatæ. In iii. conjug. annexus fuit, adhæſit, continuò una cum alio fuit. In ii. vero conjug. invitavit vir more antiquorum dicens: *Ia Fulan, dixit Deus id ſtudioſè præſtari oportere*; quæ priora vaſſallis; poſteriora autem Dominis ſeu Principibus nimium quantum conveniunt, cum vaſſallos ad pollicita exſolvenda exhortantur. Vid. Caſt. p. 970. Hinc Hiſp. alguazil, lictor, ſeu ſatelles. Hinc quoque forte Angl. ſlave facta Metat. necnon It. ſchiavo, et Hiſp. eſclavo; quia nempe Domino ancillatur, eique adhæret.

VEN

VENDA Hiſp. et Luſ. V. Benda It.

VER

VERGEL, a Perſ. Verez. V. Rus.

X A D

XADRES Luſ. Axedrez Hiſp. cheſs Angl. latrunculorum ludus. Luſ. v. compoſita eſt ex duabus Perſ. ſhah, rex, et drs, lectio, documentum. Vox autem drs eſt ab Ar. daras, cujus primaria et phyſica notio ſita eſt in tritura, ſeu trituratione. V. Levit. xxvi. 5. Secundaria vero in attenta ac aſſidua lectione, vel literaria exercitatione, quibus homo veluti tritus, ac bene edoctus evadit. Erit igitur xa-dres ad lit. lectio, documentum vel exercitatio regis. Eſt enim hujuſmodi ludus veluti adumbratio ſcientiæ militaris, quæ reges maximè decet; in quorum uſum ludus hic fuit compoſitus; non aliter ac opuſcula ſhah-namè, &c. Et vero ſi aliorum ludorum quorundam originem inveſtigare voluerimus, ut v. g. ludi, qui Gal. appellatur ombre; et alterius qui a Gal. pariter vocatur tarots, ab It. vero tarocchi; inveniemus illum nomen accepiſſe ab Hiſp. hombre, quia ſc. eſt quædam humanæ vitæ adumbratio; hunc autem Ægyptium eſſe librum totius, ut ita dicam, univerſi, ac humanarum viciſſitudinum

repreſentationes continentem ſub ingenioſiſſima pulcherrimaque allegoria; cujus explanationem vid. T. 1. Var. Diſſert. celeberrimi Gebelini, viri ſane varia eruditione repleti, omniumque oratorum laudibus longe majoris, quemque eheu! nunc eruditi omnes lugent. Porro ex hoc eodem v. Ar. videtur derivari Angl. to threſh, terere.

Illud tandem obſervaſſe juverit, ludum ſc. hunc inventum fuiſſe a Zezeh eben Daher Indo, vocarique a Perſis ſhatrang, quæ vox corrupta videtur ex duabus Perſ. ſhaſh, ſex; et rang, ſpecies; quia ſc. ſex ſunt nomina latrunculorum, nempe ſhah rex, ferzin regina, fil elephas, fers eques, roch turris, et pidec pedes. Quæ voces, cum Perſicæ ſint, ineptum videtur ad Ar. mat recurrere in phraſi ſhah-mat, ut monui ſub Luſit. v. mato. Et vero in *Gazoph.* L. P. phraſis It. dar ſcacco mato vertitur: perplexum facere.

X A R

XAREL, ab Ar. ſhiar, operimentum equi. Gol. p. 1288.

X I C

XICARA Luſ. V. Echanſon Gal.

Z A G

ZAGAL, ab Ar. ſhachal adoleſcens. Gol. p. 1261.

Z A L

ZALEMA Hiſp. ab Ar. ſalam, pax, incolumitas, ſalutatio, ſalus. Hinc manat ſalama-lec Gal. i. e. ſalam, pax, ſalus, lec tibi. Hinc ſalus, et ſalutare.

Z A Q

ZAQUE, ab Ar. zek, uter, in quo vinum, et alia reconduntur. G. p. 1102.

Z A R

ZARABATANA Hiſp. et Luſ. ab Ar. zabatana, tubulus jaculatorius, per quem, efflatis glandulis, petuntur aves. Gol. 2821.

ZARAGUELLES Hiſp. ceroulas Luſ. ab Ar. ſaravil, quod eſt Perſ. ſhalvar, i. e. femoralia. V. G. 1168.

ZAR-

ZARCO, zarcam Luſ. ab Ar. zarak, caerulei coloris qualitas, et zorkat caeruleus. V. G. p. 1095.

Z U E

ZUECO Hiſp. V. Souche Gal.

Z U M

ZUMAQUE Hiſp. V. Sumach Angl.

SPECIMEN
ETYMOLOGICUM QUARTUM,

OSTENDENS

Affinitatem L. *Angl.* cum *Arab.* vel *Perſ.*

A B I

TO A-BIDE, vel to bide, ab Ar. *bat* pro *bait*, commoratus eſt, ſubſtitit. De præfixa lit. *a* alibi exempla attuli. V. G. p. 354.

A B O

ABODE. V. To abide Angl.

A M A

To AMASS. V. Amaſſare It.

A N I

ANISE V. Aniſum Lat.

A P R

APRICOT. V. Bricocoli It.

A R R

To ARRAY Angl. arreyar Luſ. arredare It. a Celt. rhei, ordo, diſpoſitio, &c. quæ vox Orientalis eſt, aſſervaturque in Perſ. v. aras-tan, i. e. ornare, inſtruere aciem, perpolire, parare, aptare, adornare, præparare, ordinare, diſponere, inſtaurare, apparare. Hinc fluxere ut quidam volunt, Angl. to range, to rank; Gal. arranger. Etſi ultima hæc potius derivari putem a Perſ. rajah, [naſalando primam] quae vox cum v. aſtadan, et repetita, ſignificat ſtare unum poſt alterum, aut alteri à latere, ut in acie, &c. cum v. cardan, ordine diſponere; cum naſhandan, et daraght arbores ſerie plantare, &c. V. Caſt. p. 289.

A S H

ASHES, ab Ar. as, reliquiæ cinerum in camino. G. p. 184.

A S S

A S S

To ASSASSINATE. V. Aſſaſſinare It.

ASSWAGE. Fortè ab Ar. asîvat, ſolamen. G. p. 107.

A T T

To ATTACK, a Perſ. tach-tan [pruefixa lit. *a*, ut ſaepiſſime alibi] *impetum facere*, *irruere*, *perſequi*, *currendo certare*, *certando concurrere*. Unde taz, i. e. impetum faciens, et impetus in hoſtes. V. Caſt. p. 171.

B A C

BACKWARDS. Vox compoſita ex Angl. inſeparabili particula *wards* et back, quae vox videtur derivari ab Ar. bak, ſub quo extant notiones *reliqui*, *rei reſiduæ*, *reſtantis* vel *retrò manentis*. Vid. Wards Angl. et G. p. 305.

To

BAK

To BAKE, a Perſ. poch-tan, coquere. Hinc quoque manarunt

Polon. pieke
Illyr. pecchi } coquere.
Germ. backen

BAL

BALEFUL, ab Ar. balaon, tentatio, aerumna, afflictio, ſollicitudo, metus. V. Gol. p. 325, 326.

To BALK, balk. V. Bubulcus.

BALL. V. Balire It.

BAN

BAND. V. Benda It.

BANNER. V. Bandera Hiſp.

BAR

BARDASH. V. Bardaſſa It.

BARRACK. V. Barraca Hiſp.

BARREL. V. Barril Luſ.

BARREN. V. Brenhas Luſ.

B E

To BE, a Perſ. bu-dan eſſe, exiſtere, cujus prima praeſ. perſona eſt *am* eadem ſc. ac Angl. Alibi ſaepe monuiſſe me memini vocales pro nihilo reputandas, cum vocum etymon inveſtigamus; nihil enim refert *ſalam*, vel *ſalim*, aut *ſulum* dicere, ut ait D. Hieronimus. Porro ut aliqua exempla afferam de vocali *u* in Perſ. v. *bu-dan* [nam de aliis vocalibus, pec. de vocali *a* plura ſunt allata ſub voce *nomen*] en vobis pauca, in quibus eadem vocalis vertitur in *i*.

Arab. *nur* vel *nar* in Ling. Pehlv. *nira* ignis.

Lat. *ſua*, apud Rhethicos *ſia*.

natura, *natira*.

ſulcus, Gal. *ſillon*, quod eſt Sax. *ſilh*.

gyro, et *guro*; *ſatura* et *ſatyra*.

Angl. *full*, Goth. *filu*, abundans, plenus.

Gall. *foule*, It. *folla*, Cimbric. *fiol* turba.

Mirum igitur non eſt, ſi ex Perſ. bu-dan derivatur Ang. *be*, quod pronunciatur *bi*.

Accedit Illyr. *bi-ti* eſſe. Perſae igitur, Illyrici, et Angli dentalibus utuntur ad deſignandum Præſ. infin modi, ut in

Perſ. *bu-d-an*, Illyr. *bi-t-i*, Angl. *i-o-be*.

Da-ſh-tan, Ill. *ima-t-i*, Angl. *t-o-ha-ve* habere, &c.

B E A

BEAN. V. Ammaſſare It.

To BEAR, a Perſ. bur-dan portare. Hinc quoque manavit Angl burden, onus. V. Brenhas Luſ.

B E D

BED, ab Ar. beit, quia in ipſo pernoctamus, quæ eſt notio Ar. v. nempe, pernoctare, noctu commorari. Gol. p. 354.

B E E

BEETLE, ab Ar. bartil, malleus, ſeu inſtrumentum ferreum, quo petræ finduntur. V. G. p. 258. Hinc manarunt Belg. beitel, It. martello, Hiſp. martillo, Lat. martellus vel martulus; *b* et *m* alternant. Lit. *r* ſæpe interjicitur, ut alibi in hoc Spec. exemplis probavi.

B E G

To BEG, forte ab Ar. begh, petiit, expetivit, cupivit. Gol. p. 299.

B E R

BERGAMOT-PEAR. V. Bergamota Hiſp.

BER-

BERRY. V. Brenhas Luſ.

B I D

To BIDE: V. Abide Angl.

B I N

To BIND. V. Benda It.

B I R

BIRTH. V. Spring Angl.

BLAZON, Hiſp. blaſon, Luſ. blazam vel brazam, ab Ar. balad, ſignum. Nihil aliud quippe eſt blazon, niſi ſignum, vel inſigne gentilitium in ſcuto depictum. V. G. p. 314.

B O D

BODY. Forte ab Ar. badan, corpus. Gol. p. 238.

B O G

BOG, ab Ar. bokah, locus depreſſior ubi ſtagnat aqua. Gol. 303.

BOG-HOUSE Angl. a Perſ. bagah, latrina. Caſt. 86.

B O L

BOLSTER Angl. a Perſ. balſht, vel balſh, cervical, pulvinar. It. linteum, quo obligantur vulnera, teniæve iis impoſitae. Caſt. p. 88.

B O R

To BORE. V. Berruma Luſ.

B O U

BOURN. V. Spring Angl.

B R E

BREAD, brot Theuton, ab Orient. brout, cibus, alimentum. V. Caſt. p. 431, ubi extat v. brê comedit, manducavit, paſtu ſe refecit. Igitur bread [panis] *cibus* per excellentiam fuit appellatus. Quodſi vocis brout, mediam lit. naſalaveris; dentales cum dentalibus; labialeſque tandem cum labialibus commutaveris, orietur Lat. prand-ere, innuens actionem ſeſe lautius reficiendi; quae eſt etiam ſignificatio Ar. v. brath, ſc. epulatus eſt amplo et lauto convivio. V. Caſt. p. 451.

B R I

To BRING, bride. V. Brenhas Luſ.

B R O

BROOK. V. Spring Angl.
BROTHER. Affinitatem habet cum Perſ. broder, et cum Lat. frater.

B U M

BUM, forte a Perſ. bun, podex.

B U R

BURDEN. V. To bear Angl.
To BURGEON. V. Bourgeonner Gal.

B U S

BUSS. V. Bucentaurus.
To BUSS. V. Baſiare.

B U Y

To BUY, ab Ar. baa pro baia, emit. Gol. p. 359.

C A K

CAKE, affinitatem habet cum Ar. et Perſ. cak panis bis coctus. V. Caſt. p. 434, et G. p. 2043.

C A N

CAN. V. Gonna It.

C A R

CARAT. V. Quilate Luſ.
CAROB. V. Carruba It.
CAROUSE, Gal. carouſſe. Forte a Perſ. *caroz* hilaritas, cantus, ſaltus. V. Caſt. p. 451.
CARRIER, to carry, ab Ar. car, conductor, mulio. V. G. p. 2027 et 2014.
To CARVE, graver Gal. gravar Hiſp. ab Ar. carb, invertere, ſeu ſollicitare aratro terram, et etiam Metaph. anxit animum, preſſitve dolor. [Nota præpoſteram collocationem notionum apud Gol.] Si igitur Ar. et Lat. phyſicam notionem *arandi* ſeu ſollicitandi aratro terram etiam ad animum tranſtulere; non video cur aliæ nationes phyſicam notionem Ar. verbi, vocemque ab eodem deſumptam, ad marmor, æs, ar-

artemque demum ſculpendi ſeu incidendi non tranſtulerint; eo vel magis, quod Lat. dicere non dubitarunt: *ſollicitare aquas*, *forem*, *feras*, *ſpicula*, &c. Ex hac Ar. v. prodierunt

Græc. graphtis, inciſio in univerſum, et pec. in corpore humano. Facta ſc. commut. labialium *b* et *p*.

Græc. gramma [facta commut. labial.] linea, et litera, quia ſc. utraque incidebatur in tabellis, marmore, &c.

Grammatica, quae nihil aliud primo fuit, niſi ars ducendi lineas, ac incidendi literas, ſeu ſcribendi.

Grammateus [apud Apul.] ſcriba, tabularius.

Grammicus [apud Vitruv.] i. e. linearis.

Grammatias [genus jaſpidis] a lineis, quas habet.

Grammatophylacium [apud Ulp.] tabularium.

Graec. graph-ein, ex quo manat ſ-crib-ere Lat. prefixa ſibillante f. ut recte monuit Cl. Hinckelman praef. in Cor. Sic tandem evenit in

Lat. ſ-crupulus, ab angendo ſc. ſ-crobs, ſ-croſa, a fodicando, nempe; ſ-calp-ere et ſ-culp-ere, facta commut. praeterea lit. *l* cum *r* verbi Ar. et altern. labialium; ſ-calp-rum, &c. V. Lirio Hiſp.

C A S

CASE Angl. V. Caſa.

C A T

CAT, ab Ar. ket, felis mas. Gol. p. 1925.

C A U

CAULDRON. V. Caldeira Luſ.

C H A

CHAMBER. V. Camus.
CHARGES, ab Ar. et Perſ. charg, ſumptus, quod expenditur de opibus. Gol. p. 694.
CHARMING. V. Harmonia Lat.
To CHASE, vel to hunt. V. Caçar Luſ. et Coſario Hiſp.

C H E

CHEAR. V. Cara Hiſp.
CHERRY. V. Ceraſum Lat.
CHEESE, cheſt. V. Caſa.

C H I

CHICH-PEASE, chicken. V. Chico Hiſp.

CHI-

CHISEL. Forte a Perſ. gazlk, ſcalpellum, ferrum quo ſculptores figuras ſculpunt. V. Caſt. p. 442.

C L A

To CLASP. Forte a Perſ. ciaſp-idan, ſub quo extant notiones agglutinandi, jungendi, conjungendi. V. Caſt. p. 207.

C L E

CLEW. Affinitatem habet cum Perſ. *clula* et Lat. *glomns*. V. Caſt. p. 429.

C O A

COAT, vel cottage Angl. a Celt. cad vel cat, vas, ſeu quælibet res apta ad continendum, cooperiendum, &c. quæ notiones aſſervantur in Perſ. vel potius in Pechluanica Ling. in voce cad, i. e. domus, caſa, latibulum. Hinc fluxere Lat. cadus, catinus, quod eſt It. catino. V. Caſt. p. 441.

C O F

COFFEE, V. Cafe Luſ.

C O P

COPPER. V. Cobre Luſ.

C O R

CORNER, a Perſ. canar angulus. Nec obſtat interjecta lir. *r*. V. ſub v. Dumb Angl.
CORPORAL, caporale It. V. Caput.

C O T

COTTAGE. V. Coat Angl.

C O U

COUGH. Accedit Perſ. choſte, vel chof tuſſis, et chafan-dan tuſſire. V. Caſt. p. 241.
To COUGH, ab Ar. kahb tuſſivit. Accedit Perſ. choſte, Angl. a cough, tuſſis. V. Gol. p. 1857, et Caſt. p. 241.
COUSIN Angl. et Gal. a Perſ. choiſh, nazalando ultimam. [Expreſſi lit. quibus vox ſcribitur, etſi pronuncietur cheſh, vel chiſh,] conſanguineus, cognatus, propinquus, affinis.

C O W

COW, a Perſ. gaw. V. Vacca Lat.

C R A

CRANE, ab Ar. carwan, grus. Gol. 2028.
CRAVAT. V. Gorra Hiſp.

C R E

CREW, a Perſ. karuh, cohors. V. Caſt. p. 451.

C R O

CROWN. V. Gorra Hiſp. et Corona.

C R U

CRUST. V. Cruſtum.

C R Y

To CRY, a Perſ. criſ-tan, flere. V. Gridare It.

C U B

CUBEBS. V. Cubebas Luſ.

C U F

To CUFF, a Perſ. cuf-tan, percutere.

C U M

CUMMIN. V. Cuminum.

C U N

CUNNING. V. Condam Luſ.

C U P

To CUP. Cucurbitas alicui parti corporis admovere, *cupper* qui illas admovet, et a *cupping-glaſs*, cucurbita, a Perſ. copah, i. e. cucurbita chirurgica vitrea. Caſt. 476.

C U R

CURL. V. Gorra Hiſp.

C U T

To CUT, ab Ar. katt, ſecuit. Gol. p. 1924.

D A R

TO DARE, ab Ar. tharra, impetum fecit, irruitque. Ex eadem voce oriuntur thauron taurus, et Græc. *tharrein* audere; quinimo et Luſ. *atreverſe*. V. Gol. 454.

DARK

DARK, ab Ar. tarh, velatus, obſcurus, difficilis fuit. V. G. p. 376, vel a Perſ. tarek, obſcurus. Accedit Ar. terk, tenebræ. Gol. 1457.

DART. V. Dardo Hiſp.

D A S

DASH. V. Taſto It.

D A U

DAUGHTER, Angl. et Perſ. quod eſt Græc. thugatér. Vox compoſita ex terminatione *ter*, quæ ſæpe adhibetur, ut in pa-ter, ma-ter, fra-ter, &c. et Celt. zug, i. e. aſſociatus, copulatus; quæ notio aſſervatur in Ar. zaug, i. e. ſociatus, copulatus, conjunctus, et etiam uxor. Vid. Gol. in Append. p. 2828. Porro appellatio hæc optimè convenit faemineae proli, utpote quæ ad ſocietatem hominis creata fuerit. Praeterea cum lit. *z* ſaepe mutetur in *d*, *ſ*, *x*, et *j*; planè apparet ex eadem ſcaturigine manaſſe quoque

Luſ. ajoujar, copulare.
Lat. jungere, jugum.
It. giogo, jugum.
Angl. yoke, id. et together ſimul.
Perſ. giogh id.

D A W

DAWN, ab Ar. daa, luxit, micuit. V. Teda.

D A Y

DAY. V. Dies.

D E A

DEAL; apud Valdenſes *tall*, Lat. abies. A primit. *dal* altitudinem ſignificante. Hinc quoque manavit Suev. *daile* pinus. Vid. ſub voce *Hidalgo* Hiſp.

D E N

DEN. V. Tenere.

D E V

DEVIL. V. Diabolus Lat.

D I A

DIAMOND. V. Domare Lat.

D O O

DOOR, a Perſ. dar, quod eſt Chald. thro, i. e. porta. Hinc fluxit Germ. durch, olim thurgh, quod

quod eſt Angl. through [per tranſpoſitionem Chaldaicæ ſimilem] i. e. *per* particula tranſitum primò indicans per *dar*, *thro*, ſive *door*, i. e. per portam; deinde tranſitum in univerſum et per omne quod tranſitorium eſt, ac permeabile. Hinc Angl. through, vel thorough-fare, i. e. via pervia. Hinc quoque Gal. trou, foramen.

D O W

DOWN, ab Ar. *down*, infra. Downwards, vox compoſita ex down and inſeparabili Angl. particula wards, quam vide.

D R I

To DRIVE. Fortè ab Ar. dara, pepulit, repulit. Gol. p. 811. V. ſub Nectar Lat.

D U C

To DUCK, ab Ar. dac, depreſſit, immerſitve in aqua vel arena. Gol. p. 885.

D U M

DUMB, ab Ar. et Hebr. *dum*, ſub quo extant notiones quietis, ſedationis, ſilentii, obmuteſcendi, ſepulchri, &c. Hinc dormire; interjecta lit. *r*, ut in *morte* ab Or. moth. Vide Epigram-

ma compoſitum a Voiture, in cujus verbis eadem lit. interjicitur.

D U N

DUNG, a Perſ. dom, ſtercus. Vox autem dom oriri videtur ex Ar. demn, ſtercus, fimus. V. Caſt. p. 274. De addita finali *g* in Angl voce, exempla alibi attuli in hoc Spec.

DUNGEON. Forte ab Ar. dajana, obſcurus fuit. Gol. 798.

E A S

EASY. Fortè a Perſ. eſan facilis. V. Caſt. p. 26.

E M E

EMERALD. V. Smaragdus.

E N D

ENDIVE. V. Intubus.

E V I

EVIL. V. Diabolus Lat.

F A C

FACE. V. Facies.

F A I

FAIRY, a Perſ. peri, genius, daemon, ſpiritus familiaris, lamiae. Niſi mavis vocem hanc derivare ab Ar. feri, i. e. figmentum, conficta et mirabilis res. V. G. p. 1795.

F A R

FARRIER. Pertinere videtur ad Ar. *farr*, inſpexit in ore equum, ut ex dentibus cognoſceret aetatem. G. p. 1772.

F A T

To FATTEN, ab Ar. faddan, faginare. V. Gol. 1770.

F E A

FEATURE. V. Hazer Hiſp.

F I E

FIELD, ab Ar. bald, arvum, campus, planities, terra, humus.

F I L

FILLY, vel Foal, ab Ar. filu, vel folu, pullus equinus. Gol. p. 1824.

F O A

FOAL. V. Filly.

F O O

FOOL, ab Ar. fal, imbecillis mente, ſeu conſilio et opinione fuit. Gol. 1841.

FOOT. V. Pes.

F O R

FOREST. V. Floreſta Hiſp.

F U L

FULL. V. Cheo Luſ.

F U R

FURRIER, Gal. fourrer, ab Ar. farrao pellio. Ar. v. farra ſignificat pellibus ſuffulſit veſtem. Hinc forrar Luſ. et forte It. foderare. G. p. 1794.

G A I

TO GAIN. V. Ganar Hiſp.

G A L

GALAGE, Galochas Hiſp. a Perſ. calac ſandalii ſpecies. V. Caſt. p. 434.

G A R

To GARBLE. V. Crivellare It.
GARDEN. V. Gorra Hiſp.
GARMENT, garland. V. Gorra Hiſp. Garther ib.

GAS

To GASH, a Perſ. chaſ-tan, ferire.

GAW

GAWZE. V. Gaſe Gal.

GAZ

GAZZETTE. V. Gazzetta It.

GIN

GINGER. V. Gengiovo It.

GIR

GIRD, girdle. V. Gorra Hiſp.

GIV

To GIVE. Affinitatem aliquam videtur habere cum Ar. *heb*; ſed tamen dubium non eſt quin ſit Punic. *gib* dedit, donavit. V. Soldan. Gram. Pun. p. 72.

GLA

To GLARE. V. Cera It.

G O D

GOD. A Perſ. Choda Deus.

G O O

GOOSE, a Perſ. Kaz anſer. Caſt. p. 424.

G O R

GORE, a Perſ. *gon*, cruor ; *n* et *r* alternant.

G O U

GOURD. V. Gorra Hiſp.

G O W

GOWN. V. Gonna It.

G R A

To GRASP. V. Gorra Hiſp.

G R E

GREEN. V. ſub v. Gremium.

G U I

GUIDE. V. Guida It.

GUILE, ab Ar. ghal, ſub cujus derivatis extant notiones malitiæ et fraudulentiae ; etſi Clar.

Pocock id neget in Not. ad Carm. Tograi. V. Gol. p. 1748.

GUL

GULE-BLOCK. Sic vocant Lindecollinienſes in Anglia Truncum, quem comburunt in die Nat. Chr. Clar. Stiernhielm in Anticluverio ſuo typis mandato a. 1685. refert priſcos Suevos in brumali Solſtitio Feſtum celebraſſe, quod Iul, vel Hiule, vel etiam Giule vocabatur. Cujus vocis notio, ut ipſe ait, ſita eſt in gyro, converſione, regreſſu, vel rotatione. Quocirca menſem Decembris, in cujus fine feſtum illud celebrabant, Iul-manat, i. e. gyri, converſionis, regreſſus, ſeu rotationis menſem appellabant; quia ſc. in illo annus rotat, vertitur, tranſitque tandem. Igitur Gule-block idem ad verb. ſonabit, ac truncus gyri, converſionis, rotationis, ſive tranſitus, quia, nempe, tempore, quo annualis rotatio, ſeu tranſitus fit, comburitur; ut indicent populi illi lætitiam propter eorum vitas uſque ad finem elapſi anni perductas.

Verum unde vox Iul, Hiule, ſive Giule notionem gyri, converſionis, rotationis, tranſitus, ſive rotae, ut idem Stiernhielm ait, acceperit; vel cur vox eadem peculiari converſioni, ſeu rotationi

tioni annuali fuerit adaptata; id vero nedum Cl. V. latuit; ſed neque temporibus noſtris vel maximus etymologicus ſcriptor Gebelinus rectè enucleavit.

Ex penitiſſima igitur Arabia origo vocis Iul, Giule, Gule, vel tandem Hiule repetenda eſt. Ex Ar. inquam, L. cujus puritas in ſuis radicibus poſt tot ſecula intemerata permanet, cujuſque ſanitas, ut verbis Clar. Schult. utar, cum tanta ſit, ut quatuor annorum millia eam violare non potuerint; illam potiſſimum conſulere debet quiſquis Celticarum vocum, ſive primorum Europae incolarum linguae [quam ſecum plane ex Oriente abduxerunt] origines probe perſcrutari deſiderat. Eſt enim Ar. L. ut recte ait Hinckelmannus, quaſi penu et bibliotheca plurimarum radicum et vocum Orientalium, quae in Hebr. Chald. Samar. Syr. et Æth. deſiderantur. Sed ad propoſitum revertamur.

Vox Hiule, &c. eſt ab Ar. hal pro haul, præteriit, pertranſivit pec. annus. It. verti curavit Deus annum. Hinc Haul annus qui ſane pertranſivit, juxta notionem v. hal, cujus hæc vox nomen actionis eſt, ſive tranſitio ipſa annualis. Hinc pariter hal, i. e. currus ſuper tribus rotis volubilis. Tandem haual, i. e. viciſſitudines et

mu-

mutationes temporum. Ecce igitur veram atque genuinam originem vocis Hiule, &c. cui Stiernhielm notionem tribuit gyri, converſionis, rotae, &c. V. Caſt. 1161 et ſeq.

GULES. V. Gueule Gal.

GULLET. V. Gula.

H A L

HALBARD. V. Alabarda Luſ.

HALL. V. Balire It.

H A N

HAND. V. Hir Lat.

HANDSOME, ab Ar. haſan, i. e. pulcher, elegans, bonus; naſalando primam *han*, inſerendo *d*, *hand*, quæ lit.attrahitur *à* naſali *n*, et tandem commutando finalem *n* cum *m*. Quod attinet ad naſalationem, ea uſi ſunt Latini, cum ex Hebr. *abub* formarunt ambubaiæ, ex *lapad* et *ſipul* lampas et ſimpulium, ac, [ne longior ſim] ex Græc. *daſus* denſus. Itali quoque et Hiſpani

ex

ex *laterna* formarunt lanterna; etſi Itali naſalationibus non gaudeant, quibus Galli ſummopere oblectantur. Nam *rempart*, *contraint*, *montrer*, &c. apud Gallos, ſunt apud Italos *riparo*, *coſtretto*, *moſtrare*, &c. Vide quæ inſuper dixi ſub v. Land Angl. De interjecta vero lit. *d*, vide dicta ſub v. Mendax. De commutatione tandem lit. *m* et *n* vix opus eſt ut exempla addam. Notum quippe eſt Græcas terminationes in *on* verti in *um* apud Lat. apud quos brachium, idolum, &c. ſunt *brakhion*, *eidolon*, &c. Græc. Idem contingit in voce immanis quam vide. Demum ex Lat. panis, manus, canis, bonus, bene, unus, una, &c. prodierunt Luſ. *pam*, *mam*, *cam*, *hom*, *hem*, *hum*, *huma*, &c.

Prolixus ſane fui in hujus vocis origine explicanda. Sed cum non deſint viri, caeteroquin doctiſſimi, qui etymologicam artem contemnant, ejuſque ſtudium futile cenſeant, utpote quia etymologi ſcriptores, ipſorum ad libitum quodlibet ex quolibet, ut illi putant, derivant; ſingulas quas ſecutus ſum regulas in hujus vocis origine detegenda, exemplis confirmandas duxi.

To HANG, ab Ar. chanac, ſtrangulavit. Gol. p. 767.

HANSE, mercatorum ſocietas, ab Ar. *ens*, vel *anis*, ſub quibus extant notiones intimi ſocii, ſodalis, amici. Hinc *anas*, turba hominum aliquo loco degens, vel ſubſiſtens: quaſi conſuetudine et conſortio ſociata. Vid. Gol. p. 169. Hinc tandem manarunt Angl. Hanſe-towns, Gal. Villes Anſéatiques, Civitates Sociæ, vel fæderatæ ad commercium tutius faciendum.

H A R

To HARRASS. Forte ab Ar. haſar [per Metath.] laſſavit, vexavit, moleſtia affecit. Gol. p. 610.

HARD, forte ab Ar. ard, durus, rigidus, Gol. p. 1553.

HARM, juxta Caſt. p. 1404, derivatur ab Ar. harm, i. e. delictum. Fallitur tamen. Nam cum Ar. vox harm, [ſeu delictum, ſive crimen,] moralem notionem ſceleris et violationis legum præ ſe ferat, quæ propterea ſecundaria notio eſt; quî poterit phyſica et primaria notio damni et laeſionis phyſicae, quae praecipue indicatur ab Angl. harm, ab illa morali, delicti ſc. et criminis Ar. v. harm derivari? Praepoſtera ſane ac nugatoria etymologia illa eſt.

Ma-

Manavit igitur Angl. v. harm, ab Ar. *harmat*, laesit. G. p. 2539, vel ab Hebr. harm, sub qua [V. Cast. ipsum p. 1402] extant sequentes notiones : viva interfecit, non viva perdidit, excidit, destruxit, combussit, devastavit. Quas omnes physicas notiones Angl. v. harm complectitur. Hinc Pers. Ahriman, i. e. Diabolus, principium mali. V. Plut. in Is. et Osyr.

HARSH. V. Hérisson Gal.

H A Y

HAY. V. Guaime It.

H A Z

HAZARD. V. Azar Hisp.

H E A

HEARTH, ab Ar. *erat*, focus, caminus, locus omnis ubi accenditur, alitur, vel fovetur ignis. Gol. p. 82.

H E R

HERD, ab Ar. ard, suppellex omnis praeter aurum et argentum. Hinc pec. dicitur de gregibus, et omnibus aliis bonis. V. G. p. 1558.

Hinc

Hinc manarunt Gal. harde, hardes; Hiſp. hato; Luſ. fato.

H O C

HOCUS POCUS, a Perſ. hokkah, i. e. olla, ſeu capſula; ex quo formatur hokkah-baz, i. e. qui ollis ſeu capſulis ludere novit ad ſui admirationem; praeſtigiator, qui manuum agili dexteritate facit, ut res aliae appareant circumſtantium oculis, quam re vera ſunt. Caſt. 224.

H O G

HOG, a Perſ. chok, [per metath.] ſuſ. Caſt. p. 250. Accedit Celt. och, vel hogh.

H O L

HOLY. Forte ab Ar. et Perſ. oli, ſanctus, amicus, dilectus, ſpec. Dei. Gol. p. 2737.

H O R

HORSE, ab Ar. et Perſ. feras, equus. Alternant enim *f* et *h*, ut ſaepe videmus in his Speciminibus.

H O S

HOSE. V. Caſa Lat.

H O U

HOUSE. V. Caſa Lat.

H U S

HUSK. V. Caſa Lat.

I N E

INERT. Vid. Iners in additionibus.

J A R

JAR. V. Gorra Hiſp.

J A W

JAW, a Perſ. jawah, maxilla. Caſt. p. 200.

J E S

JESSAMINE. V. Jaſmim Luſ.

J U J

JUJUBES, ab Ar. *zifzuf*; quod eſt Lat. zizi-phum. Hinc It. giuggiola.

K I C

KICK, a Perſ. kig, calcitratio. V. Caſt. p. 440.

K I N

KING. V. Gonna It.

K N I

KNIFE. V. Canivete Luſ.

L A C

LACKEY. V. Laquè Luſ.

L A M

LAMPREY. V. Llama Hiſp.

L A N

LAND, ab Ar. lata, adhæſit terrae. Hinc fluxere *latat*, i. e. terra, locus; et Lat. latium, i. e. terra per excellentiam. Porro nazalatio non variat naturam radicis, ut in

Rumpere, rupit, ruptus.

Had, vel hand, manus.

Menſa Lat. meſa Luſ.

Menſura Lat. miſura It.

Rhada-manthus, vox compoſita ex Ar. radh [i. e. principatum obtinuit. V. Gol. p. 974] et *math*, i. e. mors, ita ut tota vox idem ſignificet ac qui principatum tenet ſuper mortuos, vel judex mortuorum.

Centum a Perſ. ſad.

L A U

To LAUGH, ab Ar. lahw, i. e. res ludicra; it. puer, infans; tandem quod animum divertit a re alia, oblectamentum. V. Gol. p. 2169.

L A Z

LAZY, ab Hebr. *otſel* piger. V. Caſt. p. 2859. Vel ſi mavis, per Metath. ab Ar. zeil *deſinens, ceſſans, ceſſator*; quia nempe piger continuo ceſſat otiaturque. V. Gol. p. 1123. Hinc quoque derivari videtur Gal. laiſſer, i. e. *ceſſare, abſtinere*, quod eſt It. laſciare; ex quibus fluxere Hiſp. dexar, et Luſ. deixar, i. e. *ceſſare, deſinere*, facta ſc. commutatione lit. *l* cum *d*, de qua vide alia exempla ſub voce *lar* in I. Spec.

Porro cum lit. *l* et *n* alternent, ut alibi exemplis demonſtravi; [quibus addi poſſunt

Lat. colus, Gal. quenouille.
mugile, It. mugine.
philomela, It. ſilomena.
melancholia, It. maninconia, &c.]

puto Lat. v. fin-ere ab Ar. zal [i. e. ſinere, deſinere, ceſſare] etiam derivari. V. Gol. loc. cit.

Tandem quemadmodum *prandere* ab It. vocatur *deſinare*, et à Gallis *diner* [olim *diſner*] a verbo deſinare, ſeu deſinere; quia, nempe, eſt tempus deſinendi, ceſſandi, ac interrumpendi opera; non video cur *ſilere* pariter originem non ducat ab eodem v. Ar. zal, *deſinere, ceſſare*, quia ſc. ceſſamus alloqui.

L E A

To LEAP. V. Balire It.

L E M

LEMON, ab Ar. et Perſ. limun. Gol. p. 2183.

L I C

To LICK, pugno vel fuſte verberare, forte ab Ar. lekk percuſſit, pec. pugno, truſit impulitve. V. etiam Arlecchino It.

LICORISH. V. Raiz Hiſp.

L I G

LIGHT. V. Lux Lat.

L I L

LILLY. V. Lirio Hiſp.

L I M

LIMBEC. V. Alambique Luſ.

L I P

LIP. V. Labro It.

L O R

LORD. V. Lares Lat.

L U N

LUNCHEON, ab Ar. lamadj, edit jentaculi quid. Ex quo manavit lumdjat, jentaculum. Gol. p. 2160.

L U S

LUSCIOUS, a Perſ. nuſh, mel, ſuavis, ſuavitas, potus, pec. boni ſaporis; ex quo fit adject. nuſhin jucundus, ſuavis. Crebro fit hæc commutatio lit. *l* et *n*, ut ſaepe monui.

M A G

MAGAZINE. V. Gazzetta It.

M A I

MAID, a Perſ. madh fœmina.
To MAINTAIN. V. Manter Luſ.

M A J

MAJESTY. V. Majeſtas.

M A L

MALLOWS. V. Malva.

M A N

MAN. Forte ab Ar. man, aliquis, quicunque, is qui. Unde, per excellentiam, homo *man* dictus eſt, quaſi ens, vel is, qui inter creaturas præcipuum locum tenet.

MANY. V. Manter Luſ.

M A R

MARSH. Forte ab Ar. marſh, terra quaſi raſa et ſubacta à pluvia. Gol. p. 2215,

M A S

MASS. V. Miſſa Lat.

M A T

MATTER. V. ſub Mato, et Materia Luſ.

M E L

MELICOTOON. V. Cotone It.

M E R

MERRY, ab Ar. merrih, lætus admodum. Gol. 2212:

M E W

MEW. V. Madere.

M I D

MIDLE. V. Meyo Luſ.

M I L

To MILK. V. Mulgeo.
MILL. V. Mola.

M I X

To MIX. V. Miſcere.

M O A

MOAN. V. Nugæ.

M O C

To MOCK, ſe moquer Gal. forte ab Ar. mak, vecors, fatuus fuit. Porro eadem vox apud Chald. et Syr. ſignificat irriſit, ſubſannavit; quod fatui eſt ac inſipientis. V. Caſt. 2015.

M O I

MOIST. V. Madere.

M O N

MONSOON, monſam Luſ. monſſon Gal. ab Ar. maſom, naſalando primam. Eſt autem maſom nomen loci et temporis, quod manat ex Ar. conc. v. *ſama*, i. e. tranſivit, et etiam perſeveravit ventus; ac proinde maſom idem ſonat ac tempus tranſitus, vel perſeverantiæ ventus. Fallitur igitur Cl. Gebelin cum vocem hanc, quam præ manibus habemus, derivat ab Or. *mouſſim*, quod, ut ipſe ait, eſt vet. Hebr. *mouot*, quodque ipſe deducit a primit. *bed*, vel *ot*, i. e. tempus. Non enim hic agitur de tempore, vel anni tempore generatim; ſed de eo tempore, quo idem perſeveranter ſpirat ſecundus ventus.

MOR

MORROW. V. ſub v. Muſæ.

MUD

MUD, ab Ar. et Phæn. mud, lutum, cænum. V. Caſt. p. 2010.

MUFTI, Ab Ar. Moft, i. e. ſapiens, cujus reſponſum, judiciumque proximum à lege locum habet. Pontifex Maximus apud Turcas. V. Gol. p. 1758.

NAI

NAIF. V. Naif Gal.

NAM

NAME. V. Nomen.

HAV

NAVEL, a Perſ. naf, umbilicus; vel ab Ar. naf, eminuit, extitit, &c. Gol. 2485.

N E W

NEW. V. Novus.

N O D

To NOD. V. Nutare.

N O R

NORTH, norte Hiſp. ab Ar. nor, lux. Cum enim ſtella polaris eſſet Phæniciis tanquam lampas in eorum navigationibus; hinc illiuſmodi ſtellæ, ac regioni ſub ipſa ſitae, North nomen indidere.

N O S

NOSE. V. Naſo It.

N O W

NOW. V. Nunc.

O R A

ORANGE. V. Laranja Luſ.

PAG

PAGE, Lat. pagina. V. Facies. Vid. etiam Paje Luſ.

PAR

PARASANG. V. Paraſanga It.

To PARE, forte a Perſ. peri-dan, circumcidere, putare, ſecare, tondere. Hinc etiam fluxit Luſ. aparar. V. Caſt. p. 123.

PARK, parque Hiſp. ab Ar. fark, ſeparavit, diſcriminavit, diviſit. Et vero, quid aliud park, ſive vivarium eſt, niſi locus circumſeptus, et ab aliis locis ſeparatus ad nutrienda animalia? Hinc quoque Africa nomen traxit, utpote quae fere circumſepta mari, et ab aliis orbis partibus eſt ſegregata.

PARSLEY. V. Petroſelinum Lat.

PARSON, a Perſ. paraſa, i. e. purus et integer vir, abſtinens a rebus mundanis, pius, devotus, religioſus. V. Caſt. p. 78.

PEA

PEACH. V. Perſica It.

P I L

PILOT. V. Piloto Hiſp.

P I S

PISTACHO. V. Piſtachio It.

P L A

To PLAIT. V. Piegare It.

P L O

To PLOUGH. V. Bubulcus.

P L Y

PLY, to ply. V. Piegare It.

P R A

To PRAY. V. Precor.

P S A

PSALTRY, vel pſaltery, ſalterio It. V. Pſallo.

P U F

PUFF, eſt Perſ. puf, ſpiritus emiſſio, flatus. Caſt. p. 137.

PURPLE. V. Purpura Hiſp.

Q U A

TO QUADRATE. V. Quadrar. Luſ.

Q U E

QUEAN, queen. V. Gonna It.
QUERK. V. Gorra Hiſp.

R A C

RACE. Vox hæc origine Hebr. et Æthiop. eſt. V. Caſt. p. 3553. Solum addam affinitatem habere omnes cum Ar. rads, quam vide apud eumdem Caſt. loc. cit.
To RACK, ab Ar. raka clarum reddidit vinum. G. p. 1064.

R A D

RADISH. V. Raiz Hiſp.

R A G

RAG, ab Ar. raka, ſub cujus derivatis extant ſequentes notiones:

Reſarciri opus habuit veſtis.

Tempus fuit reſarciendæ veſtis.

Panniculus.

Vel, ſi mavis, ab Ar. *rachs*, ſub quo reperitur notio vilitatis pretii. Quid enim vilius obſoleta veſte, fruſtove lacerati panni? Vid. Gol. p. 962.

Accedunt Perſ. *ragu-gar*, i. e. ſarcinator, veteramentarius ſutor. V. Caſt. p. 290, et ma-rakka, veſtis lacera. V. Gazoph. L. Perſ. ſub v. *Straccio*.

Affinitatem autem haec omnia habent cum Chald. *me-raka*, veteramentum, et Syr. *raka*, i. e. pannus obſoletus. V. Caſt. p. 3647. Hinc manarunt Graec. *rakos*, detritus panniculus, lacera veſtis, et *ragô*, quod eſt Luſ. *raſgo*; ſcindo, diſrumpo.

R A N

To RANGE, to rank. V. To array Angl.

R E F

To REFUSE. V. Rifuſare It.

R I C

RICE. V. Arroz Luſ.
RICHES. V. Riqueza Luſ.

R I G

RIGHT. Fortè à Perſ. raſt, i. e. rectus, aequus, juſtus. It. latus dextrum, manus dextra. Lit. ſ ſaepe excidit in medio vocum, ut in Lat. dumoſum, pro duſmoſo apud Livium.
committere pro coſmittere.
camenae pro caſmenae.
paenis pro paeſnis.
caepis pro caeſpis, ut ait Feſtus.
Praeterea lit. ſ quandoque mutatur in *g*; ut in Graec. terſo, tergo.
balſòs, valgus.

R O A

ROAD, a Celt. rhod, ambulare, iter facere, incedere; quia ſc. per *road*, ſeu viam incedimus. Porro notio Celt. v. aſſervatur in Ar. radd, in cujus v. conjug. extant notiones eundi, veniendive,

dive, et ultro citroque commeandi. V. Gol. p. 967. Hinc etiam Gal. route. Nonnullam cum hiſce videtur habere affinitatem Perſ. *rah* i. e. via, iter, ſemita.

R O C

ROCKET. V. Eruca Lat.

R O O

ROOT. V. Raiz Hiſp.

R U B

To RUB, a Perſ. rob verrens, fricans, mundans. Caſt. 296.

S A D

SAD. Forte ab Ar. ſadm, triſtis fuit. Gol. 1158.

S A K

SAKER. V. Sacre Hiſp.

SAM

SAME, ab Ar. ſem, ſignum, nota. V. Gol. p. 1220, 2671. Accedit Perſ. ſaman idem ſignificans, et ſamah, ſignum militare magnum. V. Caſt. p. 324. Cum enim Angl. dicimus, this is the ſame as that, quid aliud innuimus, quam, hoc habet eadem ſigna, et lineamenta, ac illud? Certe Clar. Gebel. pari modo vocem *ſimilis* ab eadem Ar. deducit; quanvis aliter ſentiam. V. Similis. Tandem [quod mihi placet] poteſt Ang. v. derivari a Perſ. ham, quod eſt Graec. omoios, i. e. ſimilis. V. Caſt. p. 559. Porro ſubſtitutio lit. *ſ* pro *h*, et aſpiratis frequentiſſima eſt. V. ſub voce *Sala* It.

SAP

SAP, ab Ar. ſab, i. e. res omnis quæ fluit cum lentore, ut mel, ſyrupus, craſſior pituita, pix, &c. Gol. 1176. A craſſitie igitur ſeu ſpiſſitudine ſucci, vel liquoris ſequentes Latinæ voces derivantur: ſapa, ſapium, ſappinus, ſabina, zopiſſa, ſebum, ſepia, ſapo, ſivo ſeu ſupo, as, are obſol. cujus extant compoſita ſc. inſipo apud Varr. et obſipo apud Plaut. et Feſt. ex quo derivantur

rivantur zuppa It. et ſopa Hiſp. quæ tamen vox pro variis nunc intritis accipitur.

S A T

SATTIN. V. Sindon.

S C A

S-CABARD, ab Ar. kerab, [per Metath.] vagina, in qua reconditur enſis. Præfixa eſt ſibil. *ſ*, ut in ſ-cribere, ſ-crupulus, &c. V. ſub v. *camus*, et Gol. p. 1879.

SCALE. V. Squama Lat.

SCARLET, ecarlate Gal. ſcarlatto It. a Perſ. ſakarlat. V. Caſt. p. 346.

S C H

S-CHISM, It. ſ-ciſma, Gal. ſ-chiſme, Græc. ſ-kiſma, ab Ar. *jazam*, vel potius *djazam*, i. e. *ſecuit*, *diviſit*, amputavit. Conjecto nanque lit. *ſ* præfixam fuiſſe, ut ſæpiſſimè fit. V. *Scamander*. Quod autem attinet ad initialem lit. Ar. v. mempe *j* vel potius *dj*, commutantur illæ gutturalibus, ut in

It. gamba, Gal. jambe, tibia.
garretto, jarret, poples.

Gal.

Gal. *Djal* [in monte de Lozers appellato] vocatur in prov. vulgo dicta Languedoc, Gal. i. e. Gallus.

Djaline, i. e. Gallina.

Alia exempla attuli ſub Hiſp. v. Gala, quam vide.

S C Y

SCYMITAR, a Perſ. Shemſer.

S E E

To SEE. Fortè a Perſ. *di-dan*, videre. Lit. *d* et *ſ* alternant. Notum quippe eſt Latinos illam in hanc mutaſſe; ut in

Vid-eo, viſ-us.

Laed-o, laeſ-us.

Claud-o, clauſ-us.

Atta Clauſus Sabinus poſtquam ad Romanorum fidem confugit, appellatus ab illis fuit Appius Claudius.

Edo ab Orient *es*, quod eſt Angl. *eat*, et Germ. *eſſen*; in quibus duabus poſtremis vocibus alia dentalis *t* verſa quoque eſt in *ſſ*, quemadmodum in Germ. *waſſer*, *beſſer*, *&c.* quae ſunt Angl. *water*, *better*, *&c.*

S H A

SHACKLES, ab Ar. Tartar. et Perſ. ſhacal, compes. Gol. p. 1305. V. etiam Caſt. 374 et 377. Praecipue eſt in uſu apud Tartaros.
SHAME, ab Ar. ſhamma, ludibrio expoſuit.
SHARP. V. Carbas Lat.

S H O

SHOUT. V. Sonitus.
SHOWER. Forte ab Ar. djwar, vehementiorem tonitru ſonum conjunctum habens pluvia; vel ab alia Ar. v. djawar, aqua multa ac copioſa. V. G. p. 554.

S I G

SIGN. V. Signum.

S I R

SIR. V. Sire It.

S L A

To SLABBER, ab Ar. laab, ſalivavit, ſalivam affluere ſivit infans. Lit. autem ſ. praefigi ſolet. V. ſub v. Scamander. Hinc fluxit Lat. ſaliva, &c.

SLAUGHTER, ab Ar. ſahat, mactavit, jugulavit; interjecta ſc. lit. *l*, quod etiam Germani faciunt. V. Gol. p. 1147. et cera It.

SLAVE. V. Vaſſallo Hiſp.

S N A

To SNATCH, ab Ar. naſh præfigendo lit. *ſ* [v. camus] vi cepit, violenter prehendit. V. Gol. p. 2285, et 2482.

S N E

To SNEEZE. Fortè ab Ar. nara, i. e: ſonum emiſit per nares. G. p. 2403. ſibil. *ſ* crebro præfigitur vocibus; [vid. ſub voce Scamander] Anglique illam praefixere, ut puto, nazali *n*, ut Onomatop. illuſtrior evaderet. Quod autem attinet ad lit. *z* in Angl. *v*, et *r* in Ar. ſcito eas alternare. Vid. dicta ſub v. *Naſo* Ital.

S N O

To SNORE, ab Ar. *nar*, ſonum emiſit per nares. De præfixa ſybil. *ſ* vid dicta ſub voce *S-camander*. A ſono pariter *naurat* appellatur ab Ar. mola aquaria, quae aquæ curſu, jumentis, vel vento mota, aquam haurit, ſurſumque effert è flumine vel puteo. V. Gol. p. 2404.

S O A

SOAP. V. Sapone It.

S O C

SOCK. V. Souche Gal.

S O P

SOPHA. V. Sopha Gal.

S O U

SOUND. V. Sonitus.

S O W

SOWR, ſur Gal. aliquam videntur habere affinitatem in ſignificatu etiam cum Perſ. ſhur amarus.

S P A

SPARROW, ab Ar. oſbor. Hinc quoque manarunt

Spear-pa, quod in Pſalterio Gothico a Spelmanno edito reperitur; nam *ſpear* eſt contractio v. Ar. *oſbor*. *Pa* vero eſt Gothico terminatio.

Paſſer, per metat.

SPI

SPINAGE. V. Spinachium.
SPIT. V. Eſpeto Luſ.

SPR

S-PRING, Lat. fons. Puto vocem hanc derivari ab Hebr. *bar*, quod eſt Ar. *beron* puteus, fons. De præfixa lit. *ſ* abundè dictum ſub vocibus *S-camander* et *Camus*. Quod attinet ab *b* Orient. *v.* et *p* Angl. *v.* ſunt illæ ejuſdem organi, ac proindè alternant. Tandem lit. *g* addi ſolet terminationibus vocum. Vid. ſub v. *Magnes*, et Caſt. p. 268. Ex eadem ſcaturigine manaſſe cenſeo
Anglo-Sax. *burn*, puteus, fons.
Angl. *bourn*, *brook* rivulus.
birth, quaſi dicas: *origo*, ſeu *principium* exiſtentiæ.
Theuton. *born*, vel *bron*, fons.
Dan. *brond*, id.
In Peninſ. Tart. vulgo *Crimea*, *brunna*, id.
Iſland. *brunnr*, idem.
Lemovic. *bourna*, id.
Valdens. *borné*, id.
Gall. obſol. *bourneau*, id.

STA

S T A

STABLE. V. Stabulum.

S T O

STOVE. V. Stufa It.

S U M

SUMACH, zumaque Hiſp. ſumagre Luſ. ab Ar. ſommak. Gol 1215.

SUMMER, ab Ar. hammar, i. e. ferventior pars æſtatis. Gol. 652, *h* et *ſ* alternant. V. Sala It.

S U N

SUN. V. Sala It.

S W A

SWARM. V. Ammaſſare It.

SWARTHY, ab Ar. *ſada* pro *ſwada*, [interjecta lit. *r*, ut alibi ſaepe fit] niger fuit, nigricavit. Hinc manavit Græc. ſoud. V. Gol. p. 1233 et ſeq.

T A L

TALISMAN, Angl. et Luſ. teleſma Graec. ab Ar. et Perſ. telſam, imago magica. Gol. 1473. Caſt. 395.

TALL, ab Ar. tal, longus, procerus fuit. G. p. 1492.

T A M

To TAME. V. Domare.

T A N

To TAN. V. Atanado Luſ.

T A R

TARGET. V. Targa It. Tarragon. V: Dracunculus.

T A U

TAUNT. V. Danza It.

T E A

TEA, Gal, du the, a Perſ. teh. Caſt. p. 395.

To

To TEAR lacerare, a Perſ. deri-dan [commutando dentales] idem ſignificante. Caſt. 266.

TEAR. V. Hidra Hiſp.

TEAT. V. Tetta It.

T E E

To TEEM. V. Dominus.

T H A

THAMES, fluv. V. Domare.

T H O

THOROUGH-FARE. V. Door.

T H R

To THRESH, ab Ar. daraſa, trivit trituravit fruges. V. Xadres Luſ. et Gol. p. 816.

THROUGH. V. Door Angl.

T H U

THUNDER, a Perſ. tondor, tonitru.

T I L

TILT, toldo Hiſp. a Celt. telt, Germ zelt, umbraculum, tentorium. Cum quibus convenit Ar. tſallat, operimentum, res umbroſa. V. Gol. 1501;

1501; necnon Perſ. tollah umbraculum. V. Caſt. 395. Accedit tandem Hebr. et Chald. tſall. V. Caſt. 1052.

T O G

TOGETHER. V. Daughter Angl.

T O W

TOWN. V. Tenere.

T R A

TRACK, ab Ar. trak via, tractus, veſtigium.

T R E

TREASURE. V. Theſaurus.

T R U

TRUCHEMAN, Angl. et Gal. V. Turcimanno It.

T U R

TURBANT. V. Turbante It.

T U N

TUNNY. V. Atum Luſ.

T W I

TWINS, ab Ar. tim, vel tawm, qui cum altero natus; a v. taam, ſocium habuit in partu fratrem. Gol. 365.

T W O

TWO. Affinitatem habet vox hæc cum Perſ. do, necnon
Lat. duo.
Scot. da, do.
Hibern. da, doo.
Illyr. dva.
Graec. et It. duo.
Hiſp. dos.
Dan. tho.
Germ. zwo.

V A S

VASSAL. V. Vaſſallo Hiſp.

W A L

TO WALK, ab Ar. walk properavit, et perſeveravit homo in eundo. Cui affinis eſt aliud Ar. v. balk cito ivit, properavit. V. Gol. p. 321, 2736.

WALL, Ar. hawl, paries. Gol. 668. V. etiam Balire It.

W A R

WAR. V. Gorra Hiſp.

WARDS, [Angl. particula inſeparabilis denotans acceſſum, adventum, appropinquationem, vel actionem tendendi aliquò] ab Ar. tawar, vel warad, i. e. acceſſit, appropinquavit, advenit, deſcendit. V. G. p. 1489 et 2651. Hinc forte fluxit Lat. particula *verſus*.

WARM. A Perſ. garm, calidus.

W E A

To WEAVE. Forte à Perſ. baf-tan, texere.

W E D

To WED. V. Boda Hiſp.

W E L

WELL. V. Balire It.

W H A

WHALE, wal Perſ. Caſt. 547. V. etiam Balire It.

W H E

WHELP. Pertinet ad Ar. calb, et Punic. kelp, canis. G. p. 2055.

WHEN. V. ſub v. Mendax.

W H I

WHITE, ab Ar. bad, ſuperavit albedine.

W H O

WHORE, a Perſ. ghor meretrix; unde zadhor ſpurius. Caſt. 403. Puto autem Perſas vocem hanc ab Ar. ghar formaſſe, quod verbum ſignificat decepit, lactavit vana ſpe, vaniſve rebus.

Unde

Unde gharor, i. e. mundus, et ſatanas, a decipiendo ſc. v. Gol. 1694. Accedit alia Ar. vox chor, i. e. fæminæ ſuſpectæ vitii et corruptionis. Id. p. 771.

W I N

To WIN. V. Ganar Hiſp.

W I S

To WISH. Puto manaſſe hanc vocem ex Perſ. ghas-tan cupere, velle, affectare. Frequens quippe eſt, præſertim apud Anglos lit. *w* ſubſtituere in vicem lit. *gu*, *ga*, *gh*; ut

Gal. guepe, Angl. waſp.
gater, to waſte.
guerre, war.
gage, wage.
Guillaume, William.
Perſ. gharm, warm.
ghor, Angl. whore.
Lat. gena, It. guançia, Germ. wange.
Gal. gazon; Germ. waſen.
Græc. kerdos, Ital. guiderdone, Gal. obſol. guerdon, Germ. werth.
Hiſp. garannon, Lat. barb. waranio, &c.

Quod

Quod autem ſpectat ad lit. *ſh* pro *ſ*. vid. dicta ſub voce Urſus; ſed qui plura deſiderat conſulat Schult. Clavim Dialect.

W O O

WOOD, ab Ar. oud, lignum. G. p. 1665.

Y O K

YOKE. V. Daughter Angl.

5 1A 53

SPECIMEN
ETYMOLOGICUM QUINTUM,

OSTENDENS

Affinitatem L. *Gal.* cum *Arab.* vel *Perſ.*

A G E

AGE, ab Ar. edd. V. Ætas Lat. Porro alternant *d* et *g*, ut in hodie et oggi It. et aliis vocibus in hoc. Spec. allatis.

A G R

AGRAFFER. V. Gorra Hiſp.

AID

AIDER, ab Ar. aiad, juvit, adjuvit, opitulatus fuit; ſeu iad manus, quia ſc. manibus juvamus, donaque conferimus. Vel, ſi mavis, ab Ar. *ad* opem tulit. Gol. 52 et 196.

AIS

AISé. V. Eaſy Angl.

ALF

AL-FANE, ab Ar. Al-fainan, quod fuit nomen equi apud Arabes; forte quia pulchra longaque coma præditus ille erat; quæ eſt notio fæmin. ejuſdem vocis. Vid. Gol. p. 1841. Niſi conjicere mavis cum nonnullis corruptam eſſe hanc vocem ex alia Arabica, nempe al-araf, hoc eſt, jubatus, magnas jubas habens, quod tamen non mihi arridet. V. Gol. p. 1562. Nota eſt Menagiana de hac voce etymologia, quæ occaſionem præbuit ſequentibus verſibus:

Alfana vient d'*Equus* ſans doute;
Mais il faut avouer auſſi,
Qu' en venant de-là juſqu' ici,
Il a bien changè dans la route.

A M A

AMASSER. V. Ammaſſare It.

A N S

ANSEATIQUE. V. Hanſe Angl.

A R R

ARRANGER. V. To array Angl.

A R S

ARSENAL. V. Terecena Luſ.

A S S

ASSASSINER. V. Aſſaſſinare It.

A T T

ATTAQUER.. V. To attack Angl.

A U B

AUBERGE. V. Alvergue Hiſp.

A V A

AVALER, a Perſ. avari-dan deglutire.
AVANIE. V. Avania It.

A V E

AVEC, a Perſ. avaz, cum.

B A B

BABOUCHES, a Perſ papoſh, calceamentum,

B A N

BANDE, bander. V. Benda It.

B A R

BARAQUE. V. Barraca Hiſp.

B O U

BOURGEONNER, to burgeon Angl. ab Ar. farach pullulavit. Accedit Hebr. farah, pullulavit, germinavit.

B R E

BREHAIGNE. V. Brenhas Luſ.

C A C

CACHER. V. Caſa Lat.

C A D

CADRER. V. Quadrar Luſ.

C A L

CALFATER. Calafatare It.

C A N

CANIF. V. Canivete Luſ.

C A R

CARE, vet. Gal. V. Cara Hiſp.
CAROUSSE. V. Carouſe Angl.

C A S

CASSER, ab Ar. Caſar fregit. V. G. p. 2031.

C E

CE, ab Ar. pronom. demonſtrativo *ze* hic, quod Lat. addiderunt eidem pron. hoc modo hic-ce.

CHA

CHAGRIN, ab Ar. ſhagn, ſub quo extant notiones triſtitiæ, mæroris, angoris, ſolicitudinis, &c. Porro lit. *r* interjecta eſt in Gal. v. ut ſaepe evenit. G. p. 1256.

GHARME. V. Harmonia Lat. Charmant ib.

CHASSER. V. Caçar Hiſp.

CHAT, ab Ar. ket, felis mas. G. p. 1925.

CHAUDRON, ab Ar. kedron, olla, lebes. V. Gol. p. 1864; v. etiam Caldeira Luſ.

CHE

CHEMINè. V. Cammino It.

CHEMISE, chemin. V. Camus.

CHEVAL. V. Cavallo Hiſp.

CHI

CHICHE. V. Chico Hiſp.

CHIFFON. V. Safado Luſ.

CHO

CHOSE, It et Hiſp. coſa, Luſ. couſa, a Perſ. chiz, quod eſt Ar. ſhai, i. e. res. Hinc quoque ma-

manavit Lat. *cauſa*, ut patet ex Ciceronis fragmento :

Eſt cauſa [ſive res] *difficilis laudare puerum.*

C I M

CIMIER. V. Cima Hiſp.

C I V

GIVETTE. V. Zibethum Lat.

C L A

CLAUBAUD. Pertinet ad Ar. calb, canis.

C O R

CORSAIRE. V. Coſario Hiſp.

C O U

COURONNE. V. Gorra Hiſp. courage ib. vid. etiam Corona.

COUSIN. V. Couſin Angl.

C R I

CRIBLER. V. Crivellare It.

CRIER. V. Gridare It.

C R O

CROUTE. V. Cruſtum.

D A M

DAME. V. Dominus, Damoiſeau ib.

D A N

DANZE. V. Danzare It.

D A R

DARD. V. Dardo Hiſp.

D I A

DIABLE. V. Diabolus.

D I N

DINER. V. Lazy Angl.

D O M

DOMPTER. V. Domare.

D R U

DRUIDES. V. Druides Lat.

E C A

ECAILLE. V. Squama Lat.

ECARLATE. V. Scarlet Angl.

E C H

ECHANSON; ſcancio Lat. Barb. et etiam eſcancius, quod eſt Germ. ſchenke, et Lat. pocillator. Ab Ar. et Perſ. *ſaki*, aquarius, et etiam pocillator, qui vinum fundit, præbetque. V. Gol. 1187 et Caſt. p. 323. Vox hæc una eſt, ex aliis multis, quas Europei naſalarunt. Hinc manarunt It. chicchera, quod eſt Luſ. xicara vaſculum [Angl. a cup for tea vel chocolate]

colate] et xica vel chica, genus ſiceræ in Amer. Septentrionali.

E C L

ECLAIR. V. Cera It.

E C U

ECUEIL. V. Calhao Luſ.

E S C

ESCLAIVE. V. Vaſſallo Hiſp.

E S S

ESSAIM. V. Ammaſſare It.

E T U

ETUVE. V. Stufa It.

F A C

FACE. V. Facies.

F A L.

FALAISE. V. Balire It.

F O I

FOIN. V. Guaime It.

F O R

FORET. V. Floreſta Hiſp.

F O U

FOURBE. V. Friponner.

FOURBERIE, a Perſ. farib dolus.

FOURRER. V. Furrier Angl.

F R I

FRIPONNER, a Perſ. faribi-dan, fallere. Hinc farib, ex quo oriuntur fripon, fourbe, quod eſt It. furbo deceptor.

F R O

FROID, Hiſp. frio, It. freddo, Lat. frigidus; ab Ar. berid. V. Gol. p. 251, *b* et *f* alternant, ut in

Lat. ſebum, Gal. ſuif.
bubulcus, It. bifolco.
ſibilo, Gal. ſifler.
fremo, Græc. bremo.
faſcia, baſkia:
faſcinus, baſkanos, &c.

Quod attinet ad Hiſp. frio in quo excidit lit. *d*. Vid. ſub. v. Condam Luſ.

G A G

GAGNER. V. Ganar Hiſp.

G A R

GARçON. V. Garzone It.

G A S

GASE, gawze Angl. ab Ar. chaz, quod eſt Perſ. telæ genus, ex qua pretioſa ornamenta parantur. Gol. p. 703, Caſt. 237.

G A V

GAVACHE. V. Gavacho Hiſp.

G A Z

GAZELLE, ab Ar. chaſal, capreolus, cervus. Gol. p. 1706.

G E N

GENISSE, a Perſ. *gianeh* quod exiguum denotat in omni rerum genere, ut pullus equi, vitulus, &c. V. Caſt. 199.

G I R

GIRAFFE. V. Giraffa It.

G O M

GOMEINE. V. Gumena Hiſp.

G O N

GONIN. V. Condam Luſ.

G O U

GOUINE. V. Gonna It.

GOUSSE. V. Caſa Lat.

G R A

GRAVER. V. To carve Angl.

G R I

GRIPPER, a Perſ. graf-tan. V. Gorra Hiſp.

G R O

GRONDER. V. ſub v. Gremium.

G U E

GÜè. V. Vadare.

GUEULE, [in ſcutis gentilitiis] a Perſ. gul, i. e. roſa. Hinc Angl. gules.

G U I

GUIDE. V. Condam Luſ.

GUILLE. V. Guile Angl.

H A I

HAINE, ab Ar. *ahna*, odio habuit. Ex quo manat *ahnat*, odium. V. G. p. 36.

H A R

HARDES. V. Herd Angl:

HARIDELLE. Forte ab Ar. harad, ſequior fuit. Gol. 597.

HARLEQUIN. V. Arlecchino It.

H A Z

HAZARD, hazarder Gal. V. Azar Hiſp.

H E R

HéRISSON, It. riccio, Luſ. ouriço, ab Ar. hereſh, aſpera cute fuit. Ex quo manarunt *hariſh*, i. e. Rhinoceros, a cutis ſc. aſperitate; *harſhun*, i. e. tribuli genus parvum, ovium pelli adhæreſcens; *hariſhat* hieracium, herba, et paſſer hirſutus; *ahraſh*, aſper numus. Hinc tandem fluxere forte *urſus*, *hirſutus*, *eres* apud

Plaut. in Capt. Act. I. ſc. 2. Harſh Angl. aſper. Gol. p. 597.

J A M

JAMBE. V. Camus.

J A R

JARDIN. V. Gorra Hiſp.

JARRE. V. Jarra Hiſp.

J E S

JESSAMIN. V. Jaſmim Luſ.

L A I

LAISSER. V. Lazy Angl.

L A M

LAMPROIE. V. Llama Hiſp.

L A Q

LAQUAIS. V. Lacché It. et Laquè Luſ.

L E C

LECHER. V. Arlecchino It.

L E V

LEVRE. V. Labro It.

L I C

LICOU, eſt Perſ. Ligam, Ar. legiam, et Armen. ligkam, frænum, ſeu lorum ejus. V. Lagiam in iv. frænavit, induit fraeno. V. Gol. 2107, et Caſt. 494.

L O U

LOUCHE. V. Luſcus.

M A I

MAINT, mainte Manter Luſ.

M A L

MALADE. V. Malum.

M A R

MARMITE. Forte ab Ar. barmet, olla, cacabus. Gol. p. 264.

M A T.

MATELAS. V. Materaſſo It.

M E L

MELER. V. Miſcere.

M E S

MESSE. V. Miſſa.

M I R

MIROIR. Forte ab Ar. raa vidit, et in vi. conj. contemplatus fuit in ſpeculo. Hinc manavit mirat, ſpeculum. V. Gol. p. 923, 924.

M O E

MOELLE. V. Meyo Luſ.

M O I

MOITE. V. Madere.

M O Q

Se MOQUER. V. To Mock Angl.

M O U

MOUETTE. V. Madere.

MOUFTI. V. Mufti Angl.

MOUSSON. V. Monſoon Angl.

N A I

NAïF Gal. et Angl. a Perſ. nab, purus, merus, ſincerus. V. Caſt. p. 519. Accedit Ar. neif,

 i. e.

i. e. præſtans, excellens, eminens. V. Gol. 2485 et naf [media hamzata] ſedulus fuit; ex quo oritur Lat. navare.

N A F

NAFE [eau de] ab Ar. nafh, diffudit odorem ſuum, fragravit aroma. V. Gol. p. 2417. Hinc It. nanfa.

N E

Né, vel Nez. V. Naſo It.

P A R

PARC. V. Park Angl.

P E C

PêCHE. V. Perſica It.

P E R

PERSIL. V. Petroſelinum Lat.

P I S

PISTACHE. V. Piſtacchio It.

P L I

PLIER. V. Piegare It.

P O T

POTIRON, ab Ar. fotoron, fungus. V. Gol. p. 1810.

~~R I C~~

G A G

RAGE, a Perſ. raj, excandeſcentia, indignatio, objurgatio. Caſt. p. 290.

R A I

RAISIN, a Perſ. raz, vitis, vinea. Caſt. 291.

R A V

R A V

RAVE. V. Raiz Hiſp.

R E B

REBEC. V. Rabel Hiſp.

R E F

REFUSER. V. Rifuſare It.

R E P

REPONSE. V. Raiz Hiſp.

R I C

RICHE. V. Riqueza Luſ.

R I D

RIDEAUX. Forte ab Ar. radah, obtento velo ſeparavit partem domus ſeu cubiculi. Unde fluxit rodh, i. e. velum ipſum. Gol. p. 969.

R I S

RIS. V. Arroz Luſ.

R O D

RODOMONT. Puto derivari ab Ar. rad terruit, minatus fuit. V. Gol. p. 1002.

R O I

ROI. V. Rex.

R O U

ROUTE. V. Road Angl.

S A L

SALAMALEC. V. Zalema Hiſp.

SALE, a Celt. Theuton. et Goth. ſal, cujus notio aſſervatur in Ar. ſhall, i. e. macula, quæ elui nequit. V. Gol. p. 1307.

S A N

SANER. V. Sanna.

SANGLIER. V. Sanna It.

SAR

SARDINE. V. Sardina Hiſp.

SAU

SAULE. V. Sala It.

SCH

SCHISME. V. Schiſm Angl.

SEI

SEIGNEUR. V. Sala It.

SEN

SENTIER. V. Semita Lat.

SER

SERIN. Puto avem hanc ſic appellatam à cantu. V. Siren Lat.

SERRAIL. V. Serraglio It.

SET

SETIN, V. Sindon.

SIR

SIRE. V. Sire It.

S O E

SOEUR. Vid. Sala It.

S O P

SOPHA Gal. et Angl. ab Ar. et Perſ. ſoffat, ſcamnum diſcubitorium. Accedit Turc. ſoffad, i. e· locus elevatus ubi homines conſident. V. Gol. p. 1362, et Caſt. 390.

S O U

SOUCHE, ab Ar. ſac, caudex, truncus arboris. V. G. 1239. Hinc manarunt zueco Hiſp. ſocco Luſ. zoccolo It. ſoccus Lat. ſock Angl. quia ex caudice, ſeu trunco factus; unde a Petron. calceus ligneus appellatur. Porro vox Gal. cum *furculum* ſignificat, derivari commodè poteſt ab Or. ſouk. V. Candoſoccus Lat.

SOUCI. V. Saucio Lat.

S U R

SUR. V. Sowr Angl.

T A N

TANNER. Atanado Luſ.

TAQ

TAQUETER, ab Ar. takka, ſonuit. C. 1469.

TAR

TARGE. V. Targa.

TAS

TASSE. V. Tazza It.

TAT

TATER, tatonner, &c. V. Taſto It.

THE

THE. V. Tea Angl.

TOU

TOUR, tourner, ab Ar. dar pro daur, ſub quo extant Notiones, gyri, circuitus, converſionis, &c. Vid. Gol. 881 et ſeq.

TRA

TRANCHER, a Perſ. taraſh-idan, abſcindere.

TRE

TRESOR. V. Theſaurus.

T R O

TROU. V. Door Angl.

T R U

TRUCHEMAN, Gal. et Angl. V. Turcimanno It.

V I D

VIDAME. V. Dominus.

V A L

VALISE. V. Valigia It.

V A S

VASSAL. V. Vaſſallo Hiſp.

ADDENDA ET CORRIGENDA

IN HIS SPECIMINIBUS.

IN SPEC. LAT.

A C H

ACHERON. Eruditiſſimus Bailli vocem hanc ex Septentrionali *groudt*, quæ eſt Angl. *ground*, derivat. Eam tamen (Si fluvio voluerimus illi Epithetum *abſque fundo* tribuere) à Negativa particula græc. *a* et Arab. *Kaaron*, i. e. *fundus*, *imum*, *profunditas rei*, potius deducendam dixerim.

A D R

ADRIATICUM: à Perſiana v. *daria*, i. e. Mare. Vid. Ægæum. Cum eadem Pers. v. *Daria* affinitatem habere videntur Celtico-hibern *trea-than*, i. e. mare, unda; *thriath*, unda; *tra-cht*, quæ eſt Cambr. *trae-th*, Litus maris; *dur*, vel *duor*, aqua; *tragh-rod*, via prope maris Litus. Hinc tandem repetenda videtur etymologia Ital. urbis *Adria*, quia prope mare Sita eſt. V. Sub v. hidra Hiſp.

Æ G Æ

ÆGÆUM. Aff. h. cum Celt. *aigien*, quæ extat in Ling. Hiber. Significatque *Mare Oceanum*, *abyſſum*, &c. Pleonaſtica igitur videtur vox *Mare*, quæ ipſi additur, necnon voci *adriaticum*. Idem Pleonaſmus irrepſit in voces *Illyricus Sinus*, et *Helleſpontiacus Sinus*, &c. Vid. Sub v. Helleſpontus.

AER. Adde Braſiliens. ara, i. e. aer, et etiam dies, tempus.

ÆRA, Hibern. *Eiris* ab Arab. *arraj*, ſub quo extant ſequentes notiones: adſcripto tempore notavit Epiſtolam vel librum; tempus deſignatum, quando ſcriptum aliquid vel factum; item Æra, Epocha.

A G M

AGMEN ab Arab. jamaa, ſub quo extant notiones congregandi, colligendi exercitum, turbæ, miſcellæ Hominum, et etiam *Exercitus*. Hinc repetenda videtur origo vocis Agame-mnon quæ componitur ex hac quam præ manibus habemus voce, & *memnon* quæ etiam deducitur ab alia Arab. Voce *manaa*, ſub qua extant notiones validi, generoſi, repellentis, aditus aliorum prohibentis, &c. Vid Mænia. Ridicula Littletoni etymologia v. Agamemnon, quaſi dicas, ait ille, diu manens, ob diutinam moram in obſidione Trojæ.

A L T

ALTARE. Vid. Hernicus.

A M Æ

AMÆNUS per Methath ab Arab. et Hebr. *nam*, ſub quo extant notiones amænitatis, jucunditatis, Lætitiæ, amæni horti, &c. Vid. Caſt. pag. 2343 et ſeq;

AMENS. Affin. h. cum Arab. emmaon, imbecillis mente. Gol. 158.

AMPLUS ex Perſ. Anbuh i. e. amplus, largus, copioſus, ingens. Vid. Caſt. p. 52.

A N

AN ab Arab. am.

ANGI, affinitatem habet cum Perſ. anjaii-dan idem ſignificante.

A R A

ARA (petra, ſeu Scopulus) Aff. habet cum Arab. aiiar, et aiarr, Lapis, ſeu petra dura. gol. p. 197, et 2757. Accedunt Cantabr. *arria*, quod eſt Hibern *art*, Lapis; et Luſit. *Arrioz*, Lapideus globulus, quo pueri ludunt. V. etiam ſub v. hernicus.

ARBITER, arbitrium. Vid. Sub Pariſii.

AREA, forte ab Arab. Hara, i. e. atrium, mediumque domus; 2 tractus in genere, ſeu locus vacuus, velut area vel atrium. Gol. p. 604.

ARGILLA aff. habet cum Arab. agl. i. e. lutum, cænum. Gol. p. 1530.

ARTHRITIS. Vid. Artetica Ital.

ASI

ASINUS. Convenit cum Scithico aasi

BAI

BAIÆ, BAIONA. Ridiculum plane cenſeri debet quod de Baio quodam Ulyſſis comite *Bais* ſepulto dicunt, qui proinde occaſionem dedit appellationi hujus oppidi. Nam cur illud nomine plurali fæminino *Baiæ* ſc. appellavere? Solemne eſt apud Etymologos quotieſcunque quò ſe vertant neſciunt, heroem aliquem afferre, ut vocis originem exhibeant. Qua de re unum tantum (nam propero ad metam) exemplum proponam in voce *Peluſium*, cujus originem a Peleo deducunt, qui Peluſiam urbem condidit monitu Deorum, poſt fraternæ cædis luſtrationem. Cum tamen evidens ſit illiuſmodi vocem a græca *pelos*, i. e. Lutum, ſeu Cænum derivari; quemadmodum Pella Macedoniæ Metropolis nomen quia in Loco paludoſo ſita, cujus ruinæ ſub aqua extant. Sicut enim Arabes Egypti victores nomina urbium et regionum ex Ægyptio arabicè verterunt; (ut patet in voce *Said*, i. e. Superior Agyptus, quæ vox Arabica eſt) Græci quoque urbis Peluſiacæ nomen ex Arabico aut Egyptio Græcè verterunt. Porro in deſcriptione Egypti ab Abulfeda compoſita, ejuſdem urbis nomen eſt *tin*, quæ vox in Egyptia et Arab. Ling. ſignificat Lutum, cænum, quia, nempe, ſuper ſolum uliginoſum fuit ædificata. Ab aquis igitur vocis Baiæ origo repetenda eſt, ut vox *Puteoli* à puteis fluxit. Vid. Bahia Luſit.

Demum,

Demum, ut aliquid de voce *Londinum*, vel *Londunum*, vulgo *London* obiter dicam, videtur ea compoſita ex Hiberno-Celt. *dun*, i. e. habitatio, ædificium, (quæ vox etiam reperitur in aliis locorum nominibus, ut *Lug-dunum*, *Novio-dunum* &c.) et ex alia pariter Hiberno-Celt *Lo*, aqua, áut *Locc*, cænoſa palus; vel ex *Loch*, Angl. *Lough*, Lacus, quæ apud Hibernos etiam mare ſignificat, affinitatemque habet cum Arab. Lodg, i. e. vaſtum et profundum Mare. (Gol. 2105 apud quem reperitur etiam *Laudhs*, i. e. fluxus vallis, fluminiſve p. 2173) Itaut à cæno, Seu Luto, vel ab aquis etymon v. *Londi-num* magis probabiliter repetatur, quàm à Rege quoddam Lud (aut templo Dianæ, ut vult Littletonus; aut tandem, ut putat Obrien, ab Hiberno-Celt. Long, i. e. Navis. Antequam enim à nautis portus ille frequentaretur, conſentaneum rationi videtur habitationibus illis nomen à Situ, circumſtantiiſque localibus, fuiſſe inditum Vid. Sub v. Helleſpontus.

Notatu dignum plane eſt apud Sinas in Provincia vulgo Canton dicta reperiri vocem Lohn, quod eſt nomen lacus unius ex duobus inter quos ſitum eſt oppidum Luich-Eu.

BANNUM. V. bando Ital.

B I B

BIBERE. Vid. Bahia Luſit.

B R I

BRIGANTES. Etſi haud me lateat *Phryges* Thracum genus appellatos quoque fuiſſe olim *Bryges*, vel Bruges; idque anſam Etymologis præbuiſſe ut ex hujuſmodi vocibus etymon v. *Brigantes* deducerent; illis tamen coactus ſum refragari poſtquam ſequentes voces perpendi.

Arabi

Arab. Borg, arcis turris propugnaculum.
græc. Purgos, turris.
Pergamos, Caſtellum, ſeu arx Trojana.
Hibern. Brog, vel Brug, ædificium amplum, Locus munitus
Brugh, oppidum.
Bruighean, Latino—Barb. briga, et Luſit. briga i. e. rixa, pugna.
Brugheanach, Luſit. brigao, Ital. brigante, rixator.
* Brigh, Cambr. baran, virtus, fortitudo, robur.
* Brioghmhar, potens, validus.
* Bras, vel briſc, Angl. briſk, Ital. bravo, i. e. vegetus, acer, agilis, vividus.
Bruighean, quod pronuntiatur *bruian*, et affinitatem habet cum Thracia v. *bria*, accuſat. *brian*, i. e. oppidum, habitatio. Vid. Strab. L. 7*.
Stephan. Bizant-ait: *Bria* apud Hiſpanos quoque eſt *oppidum*, *habitatio*; quæ notiones extant ſub Cantabr. *abria*.
Bruigheaoht, Colonia; quæ vox affinitatem habet cum Hiſp. *briga*, quæque olim idem valebat ac quælibet nova Colonia.
Teuton. Borg, arx.
Sviogoth. borg, munimentum.

---

* Va de mihi probabile videtur voces aſteriſco notatas, necnon Ital. Hiſp. ac Luſit brio, (animi magnitudo vel robur, vigor, fortitudo) et tandem Græcas *Briao*, robuſtum reddo, et robuſtus ſum; *brime*, robur, potentia; *bri* (particula inſeparabilis, quæ intenſionem notat, redditurque ferè per *valde*, *vehementer*) ab eodem Celtico fonte derivari.

Brigda,

Brigda, Litigare.

Latino-barb. brigare, Luſit. brigar, rixare, contendere, pugnare; cujus partic. brigantes, i. e. rixatores, pugnantes, bellatores.

Huc pertinent Ital. Brigata, Angl. brigade, ſelecta militum manus.

Quid igitur ſi dicamus Thracios everſores illos (quicunque tandem illi fuerint) a Latinis *Brigantes* fuiſſe vocatos, vel quia arces ſeu Caſtella incolebant? (nemo eſt quem lateant Maurorum Attegiæ et Caſtella Brigantum) vel quia domos et Civitates habitabant, ſicque illos a Nomadibus diſtinguerent? vel tandem quia robuſti, ſtrenui, ac rixoſi erant? *

---

* Sidonius Apollinarius Paneg. Anthem. v. 34. et Seq. ita v itam moreſque Thracum deſcrib t, quem cum apud me non habeam, verſione Gallica uti coactus ſum.

Cette terre que couronnent l' Hémus & le Rhodope eſt fertile en Héros, Apéine Sortis du Sein de leur mere, les enfans ont la glace pour Lit, la neige leur Concitoyenne endurcit leurs membres. Il eſt rare que leurs meres les nouriſſent de leur lait: elles leur ferment leur Sein & ouvrent la vene de leurs Chevaux, pour leur y faire trover une nourriture, plus forte. Toute la nation boit le courage à longs traits, au lieu du lait matern l. Les enfans des Thraces Sont-ils un peu plus grands, les préludent au combats qui les attendent en maniant le javelot. Encore enfans & dans l'âge le plus tendre. ils ſont déjà aſſez fortes & aſſez courageux pour attaquar les bêtes féroces dans Leurs retraites. Arrivés à l'âge où il leur eſt permis de braver d' autres périls, ils s' enrichiſſent de butin & rendent hommage de leur fortune à leur épée, dont les droits ſont les ſeuls qu' ils reſpectent. Enfin, ils rongiſſent d' achever une longue vieilleſſe autrement que par le fer. Telle eſt la vie qme enente ces concitoyens du Dieu des combats.

Vida etiam quid de Biſaltis et Gelonibus dicat Virgil. Georg. III. 460.

quæ

quæ notiones extant ſub Latino-Barb. participio *Brigantes*, necnon ſub aliis Celtico—Orient. quæ mox attuli vocabulis. Tandem, Cur novam cuderent Latini vocem, ut Thracum illud genus indicarent, cum aliàs voce *Phryges* uterentur?

B U B

BUBO, Panus inguinis, ab Ar. bubus id. ſignificante. Caſt. p. 301.

BUBULCUS. Adde derivatis etiam vocem Fellah, quæ apud Egyptios eſt Agricola. Vid. Savari Lettres Sur L' Egypt. T. 1, p. 244.

B U L

BULGA. Vid. Valigia Ital.

B U X

BUXUS, ab Ar. bukſh, vel baks, quod eſt etiam Perſ. v. Caſt. p. 137, 419, et Gazoph. L. Perſ. Sub v. boſſo.

C A C

CACABUS, ab Ar. *Camcam*, labrum æneum, in quo calefit aqua. Vid. Hottingeri Lex. harm. p. 126.

C A L

CALLIS, v. Helleſpontus.

C A M

CAMELUS. Add. v. Dromedarius.

CAMUS. Adde ſub hac v. Ar. camma, operuit, contexuit; et Sviogoth. *ham* quod vulgo *hamn* pronuntiatur, et propriè tegumentum notat; oriturque ab inuſitato hama, vel heme, i. e. tegere. Angl. *home*, et Sviogoth. *hem*. i. e. domus.

C A R

CARON. V. Sub Carrier Angl.

CAREUM. V. Caraways Ang.

C A S

CASTUS. V. Sub Caſa Lat.

CASTELLUM ab Ar Kaſtel.

C A T

CATERVA, ab Ar. Kethar, agmina, Catervæ. vel ab alia Arab. Kateb (interjecta Lit. R, ut ſæpe fit) cohors, exercitus, acies, phalanx. v. Caſt. p. 1830, 1838. Accedunt Cambr. Kythryvul, et Hibern. Kaivdean, et Ceatharbh turba, multitudo, Societas, caterva; unde fluxit Ceatharnach, miles.

CATUS, Arab. Ket, felis mas. Gol. 1925.

Angl. et Hibern. Cat.

Græc. vulg. Katis, gatos, Kata.

Ital. gatto.
Hiſp. et Luſit. gato.
Gall. Chat.
Belg. Katte.
Ruſs. Kote.
Armor. Kas.
Cambr. et Cornub. Kath.
Turc. Keti.

CATUS adj. a.v. Caveo Sequenti.

C A V

CAVE-RE, Ar. vaka cavit per metath. Gol. p. 2721.

C A U

CAUSA. V. choſe gall.

C H O

CHOREA, adde: vel ab alia voce Perſ. *chorus*, Saltus, et Græcorum chorus. v. Richardſon Lex Ar. p. 778.

C I L

CILIUM, Cilicium. V. Helleſpontus.

C I M

CIMBRI. Vid. Pelaſgi in his addit.

C I N

CINARA. Adde: Eſt etiam Perſ; Græc; Chald, et Syr. V. Caſt. p. 1761.

CIR

CIRNEA, Vid. Gorra Hiſp. in his addit.

CIT

CITHARA. Pro iis quæ ſequuntur in Spec. Lege: ab Ar. *Kithar*, i. e. Cithara. V. Caſt. p. 1838. Hinc quoque fluxit hiſp. guitarra, gall. guitarre.

COE

COENUM, Poſt exempla adde: Vid. etiam *Saucio.*

COG

COGITO: Addc exemplis: Græc. Kauma, Luſit. calma ab Hebr. et Arab. *hamm*, i. e. calor, æſtus. v. Caſt. p. 1268.

COM

COMMUNIS videtur affinitatem habere cum Arab. mannon, quod eſt particip. verbi *amma*, i. e. communis fuit, commune fecit quid, communiter præſtitit. Hinc quoque fluxiſſe videtur Sviogoth. *men*. i. e. communis, publicus, &c. Nam Latini, non ſecus, ac ſi brevitate vocis offenderentur, illam longiorem fecerunt, Capiti aliquid aſtruendo, ut Sviogoth. caudæ quoque aſtruxere, apud quos *menig*, et *gemen* idem ſonant ac *men*, i. e. Communis. v. Gol. p. 1643. Hinc quoque forte manavit vox altera Lat. *omnis*.

COPHINUS. V. cofin hiſp.

C O R

CORNU, ab Ar. et Pers. Karan.

CORUSCARE. Adde: Convenit tandem vox Perſ. cum Braſilienſi *Coroaei*, et Canadenſi *gar-akona*, vel *ikare*, i. e. Sol.

C R I

CRIMEN. Adde: Vid. alia hujuſmodi Commutationum exempla ſub v. Helleſpontns, et Gala Hiſp.

D A M

DAMNARE, Angl. to damn, Ital. dannare, ab Ar. dana, damnavit.

D E C

DECRETUM, ab Ar. Kadar, ſub quo extant notiones Sequentes: potuit, valuit, prædeſtinavit, neceſſarium fecit, decrevit; item decretum, fatum, providentia. Metatheſin hujuſmodi nemo mirabitur, qui, inter multas, illam præcipuè perpenderit, quæ in voce gradus, ab Arab. daraja reperitur. Ab Arab. Kadar. derivantur Cambr. Kadr et Kadarn, fortis, validus.

D E L

DELUBRUM, ſive, ut aiunt, proprie Locus ante templum, ubi aqua currit, affin. h. cum Arab. deblon, rivulus Gol. p. 794.

DEU

DEUS, affinit. h. cum Perſ. *Dei*, quod eſt nomen proprium Dei excelſi; et Hibern. *dia* vel *die*, Deus.

DIO

DIONYSIUS, (ſive Bacchus) vox videtur compoſita ex Ar. *du*, i. e. Dominus, et Nyſa, ubi, nempe, genitus, et educatus fuit.

DIV

DIVUS, Seu dius, à Perſ. *dieu*, i. e. gigas. 2°. diabolus, dæmon, genius, Spiritus, animus hominis, &c. Ex primaria igitur, et phyſica notione gigantis, vel illius, quod eſt rarum, ſuperius, mirum, &c. Ortæ ſunt reliquæ notiones *Spiritus*, *genii*, &c. Ita Perſæ *Peri*, (quædam gigantea proles) in Spiritus convertere. Sic pariter in Eccleſia Chriſti homines probitate morum conſpicuos Divi fuerunt appellati, quæ vox à Latinis ex Perſica *diu*, in Heroum apotheoſi-antea fuit adhibita. Veriſſimum igitur cenſeri debet id quod alibi ex Clar. Bailli depromptum retuli ſc. *Les idées religieuſes ne ſont que des idées phyſiques traveſties.*

Illud tandem obſervatione dignum videtur, nempe, vocem *Paredrus* quoque, quæ Dæmonem, et Spiritum familiarem ſignificat, heroem pariter in Deorum ordinem adſcriptum indicare.

DOL

DOLIUM. Ar. dalwon; Perſ. dol. i. e. Urna, Situla, amphora, omne vas, quo hauritur aqua. Gol. p. 858.

DOM

D O M

DOMARE. Jis quæ leguntur ſub hac voce pag. 36 § *demum ex placido* &c. Lin. penult. Subſtitue dicta in his addit. de voce *tam* ſub voce Druidæ.

DOMUS. Vid. *domo* Ital. in his addit.

D R A

DRACHMA. Arab. drachmi, vel drachmas. Vid. Caſtell. p. 777.

D R O

DROMEDARIUS. Quamadmodum Camelus ab Arabibus fuit *jamal* dictus à tubere, vel gibbo in dorſo illius extante, ut infra patebit; ita Dromedarius (altera Cameli ſpecies) non à velocitate curſus ut communiter creditur, ſed â Celtico.— Hib. *drom* vel *drim*, cujus accuſativus plur. eſt *dromdha*, i. e. *dorſum*, derivatur. Porro cum in hac Lingua, *drom*, et *muin*, i. e. mons, (et verò notio *montis* primaria et phyſica eſt in voce *drom*, licet præpoſtere 2° loco collocetur in Lex. Hib. ab Obrien compoſito; quod peccatum commune eſt omnibus Lexiographis, qui naturam et originem verborum ſegniter perſcrutantur; atque hic error Orientalibus quoque Lexicographis communis eſt. Ex quo peccato haud leve in Linguarum acquiſitione, orientalium præſertim, difficultatem oriri, quotidiana experientia compertum habemus) ſynonimæ ſint voces; vox *drom*, nedum de hominis dorſo, quæ eſt ſecundaria ejus notio, ſed etiam (ſicut apud Latinos eadem vox *dorſum*, quæ à Celtica *drom* derivata videtur) præcipuè

et

et primariò de montium et collium dorſo dicitur. Unde in Hibernia, et Scotia quamplures extant montium, colliumque appellationes ex voce *drom* derivatæ, ut ſunt *Drom-Saileach*, vulgò *Ardmagh*; *Dromſinin*; *Druim-alban*, nomen collis, qui à Latinis Scriptoribus *dorſum* Albaniæ vocatur, &c. &c. Illud quoque mirum videtur, quod, nempe, mons *Atlas* à priſcis Lybiæ habitatoribus *Dyrim* fuerit appellatus, ut ait Strabo L. 17. p. 645. et quod Heliopoli via extiterit inſtar dorſi conſtrata, quæ ducebat ad templum, quæque *Dromus* nuncupabatur, ut ex Callimacho idem Strabo refert.

Ex *drom* igitur, ſeu dorſo, tubere, vel gibbo inſtar montis, utriuſque animalis nomina originem accepere. Placuit tamen Arabis Labialem Literam B vocis *jabal* gibbum *Cameli* ſignificantis, in aliam Labialem M vocis jamal Camelum indicantis, vertere. Et verò quis Arabes tam bardos atque blennos judicet, ut *jamal* Cameli nomen a verbo *jamala* deſumpſerint, ſub quo extant notiones pulchritudinis, elegantiæ, decentiæ, atque decoris?

Porro, etſi v. *Dromedarius* ex plur. Hiberno-celt. vocis *drom*, nempe, *dromdha* formata videatur, propter duos gibbos in hujus modi animalis dorſo eminentes; veriſimilior tamen illa mihi videtur origo, quæ repetitur ex Celt. *drom* vel *dromdha*, (quæ vox aliquam habere videtur affinitatem cum Arab. *turma-t*, tuberculum; et Perſ. *tarem*, domus Lignea elatior, aut teſtudineâ formâ; ac *termah*, altus. In quibus omnibus notio *altitudinis* reperitur) et Perſ. *dar*, i. e. *habens*; quæ Perſ. vox adhibetur in ferè innumeris vocibus alicujus rei poſſeſſionem indicantibus, ut in *Zemindar*, poſſidens terram; *ab-*

dat,

dar, aquam habens, &c. pro qua Arabes utuntur vocibus *Saheb* vel *du*. Erit igitur forte *dromedarius* vox origine Perſ. idem ad Lit. ſonans, ac *habens gibbum* vel *gibbos*.

Tandem, ut aliquid de Hibern. *Muin* dicam, affinitatem vox hæc habet cum Arab. *Manion*, i. e. excelſus Locus, (vid. Gol. p. 2269) et cum Lat. *Mons*.

D R U

DRUIDÆ. Adde Druidæ (Veterum Sc. Gallorum, ac Britanorum Theologi, ſive Aruſpices, et Magi, atque etiam, pro veteri more, Magiſtratus) juxta Strab. L. 4. tum Naturalium, cum Celeſtium rerum ſcientia pollebant, omniumque erant opinione juſtiſſimi. Druïdæ, ait Cæſar L. 6 de B. Gall; tributa una cum aliis non pendent: Militiæ vacationem, omniumque rerum habent immunitatem: rebus Divinis interſunt, ſacrificia publica et privata procurant, religiones interpretantur. Ad hos magnus Adoleſcentium numerus diſciplinæ cauſa concurrit, magnoque ii ſunt apud eos honore. Nam ferè de omnibus controverſiis publicis privatiſque, conſtituunt .... His autem omnibus Druidibus præeſt unus, qui ſummam inter eos habet auctoritatem. Hoc mortuo, ſi quis ex reliquis excellit dignitate, ſuccedit. At ſi ſunt plures pares, ſuffragio Druidum adlegitur: nonnunquam etiam de Principatu armis contendunt .... Multa præterea de ſideribus atque eorum motu, de Mundi ac terrarum magnitudine, de rerum Natura, de Deorum immortalium vi ac poteſtate diſputant; et juventuti tranſdunt.

Dio

Dio Chryſoſtomus Orat. XLIX. de Druidis ſic tradit: Celtæ vero præfectos Regibus et imperantes hos eſſe voluerunt quos nominant Druidas, et hos circa Divinationem verſantes, et reliquam Sapientiam, ſine quibus nihil eſt licitum Regibus facere aut conſulere, ita ut reipſa illi regnent: Reges autem ſententiæ ſint adminiſtri et ſervi, quanvis in thronis aureis ſedeant, in magnis ædibus habitent, et ſumptuoſa convivia agitent.

Marcellinus. Druides ingeniis celſiores, ut Pythagoræ auctoritas decrevit, ſodalitiis adſtricti conſortiis, quæſtionibus occultarum rerum, altarumque erecti ſunt ¶.

Porro Philo. p. 876 de Magis § Loquens ait: *apud Perſas Magi Naturæ ſcrutatores præ veritatis cognoſcendæ ſtudio, qui per ocium Divinas virtutes contemplantur clarius, et alios ejuſdem initiant myſteriis.* Idem p. 792. *Reges regum maximi, præſertim Perſici, tam curioſi harum artium, ut regnare non liceat, niſi cum Magis verſato familiariter.* Hieron. adverſus Jovin. 2. ex Eubulo refert *apud Perſas genus eſſe Magorum doctiſſimorum ac eloquentiſſimorum.* (Magorum Archipræſules hic intelliguntur) Tandem (ne rei toti orbi notiſſimæ diutius immorer) illud tantum addam.

---

§ Lirinenſe ſodalitium igitur, Jeſuitarum Societas, aliaque Monaſtica inſtituta in Galliis, Britaniaque olim præcipuè pro Druidarum ſodalitiorum reliquiis ſunt habenda. Nam quod attinet ad Thebaidis deſerta, aut Paulum, Antonium, vel Pacomium, fruſtra quis illiuſmodi Eremitarum Cryptas, Cavernas aut vitæ inſtitula in Druidarum eorumque ſucceſſorum prædiis, fundis, collegiis Scholis, gymnaſiiſve quæſiverit.

¶ Magi Perſarum, necnon Chaldæi à Druidis Magiam didicere, ut ex Plin: refert Baxter.

Ille pedes Perſus Magus eſt qui ſydera novit.
Qui ſcit Herbarum vires, cultumque Deorum.

Quemadmodum igitur primaria vocis *Magus* ſignificatio, naturalia, ſenſibilia ac phyſica objecta; (nam Magus virum doctum ac Philoſophum denotat, a *Magia*, nempe, quæ vox rerum naturalium contemplationem, ac ſcientiam, uno verbo, *Philoſophiam* ſignificat; ex qua voce pariter fluxere Lat. Magiſter; Hibern. Maighiſtir; Cambr. Meyſtir; et in Monte Peſſulano, vulgo Montpelier, *Mages*, i. e. Magiſtratus.) Secundaria vero ſpiritualia et inviſibilia reſpicit; (cum reapſe Inviſibilia Dei per ea quæ facta ſunt conſpiciantur) Ita pariter vocis *Druidæ* primariam notionem res phyſicas et naturales indicare debuiſſe autumo.

Porro Arab *duriat* ſcire, ſeu ſcientiam indicat; à verbo *dara* ſcivit, et in IV Conj. docuit; atque ex hoc Arab. fonte manavit fortè Hibern. *droi*, ſeu *drui*, plur. *draoithe*, quod eſt Saxon. *dri*, i. e. Magus, druida, augur; necnon apud Germanos Celtoſcythas *deur* vel *door* ex quo fluxit apud eoſdem *deurévitten*, i. e. druides, ſeu veritatis vel fidei Doctores ut ait Becan. Hinc etiam Angl. *truth* veritas. Huc pertinere videtur Perſ. *daroo*, i. e. Sacerdos. (V. Clar. Hyde Hiſt. R. V. Perſ. p. 531.)

Rurſus apud eoſdem Arabes *ders* eſt docere, ſtudium, meditatio, ex qua voce prodiere *modaris*, Lector, doctor; *medras* gymnaſium, academia, Collegium; necnon *E-dris*, quod eſt aliud Arab. nomen Prophetæ *Enoch*, quem Orientales Chriſtiani

tiani fuiſſe aiunt Egyptiorum Hermetem aut Mercurium; cuique Muhammedani, præter Aſtronomiæ ſcientiam, ſcribendi, atque acu trajiciendi inventiones tribuunt; cuique tandem Arabes 30 volumina occultiſſimarum ſcientiarum ſecreta continentia Deum miſiſſe dicunt; imo, niſi conjectura oberro, ex eadem radice derivatur *O-dryſæ*, quod nomen erat gentis olim inter Hæmum et Rhodopen ſitæ; quodque fortè, Thracios Sapientes, magos, ſeu Druidas præcipuè deſignabat, ac deinceps ad totius illius regionis incolas indicandos fuit deſtinatum, quæ Magis, ſeu Druidis abundabat, et in qua illuſtre Initiatorum Caput, *Eumolpum*, nempe, regnaſſe legimus. Quid igitur, ſi conjiciamus v. *Druidæ* quoque ab eadem Orientali radice derivatam fuiſſe? præcipuè cum creberrima occurrat literarum d et s commutatio; de qua vide dicta ſub v. Miſſa; atque exemplis ibi allatis, addi poſſe videtur vox *Druidæ*, de qua agimus, ex Celtico-Hibern. ſ-ruith, i. e. ſciens, intelligens, vir doctus.

Quoniam vero nonnulla ex Celtico-Hib. lingua vocabula protuli, duo alia afferre liceat ad rem, de qua agimus pertinentia. Sunt verò illa: *dram*, ſeu *drong*, i. e. Secta vel Societas quælibet; et *Oide*, i. e. præceptor, doctor; ex quibus fortaſſè componi poſſet vox *Druidæ*, quaſi dicas: Societas Doctorum ſeu Præceptorum. Et verò eadem vox *Oide* reperitur in Compoſitione Hib. vocis *fath-oide*, i. e. Ludimagiſter, Præceptor.

Tandem apud Perſas, Sapientes Spirituales, ſeu Eccleſiaſtici Magnates, præter alias appellationes, vocantur etiam *radan*, à Singulari *rad*, i. e. magnus, celebris, peritus, gnarus, ſciens, doctus, philoſophicus. Quodſi quis malit hinc vocis *D-ruidæ* etymon repetere, nullum ei negotium faceſſere debet præpoſitiva litera D in voce *D-ruidæ* cum Perſica radicali *rad* coaleſcens. Innumera quippe ferè extant vocabula, in quibus præpoſitivæ literæ cum radicalibus coaleſcunt, quin radicum natura varietur, ut (omitto Arab. articulum *al* in Luſitanis ac hiſp. vocibus cum radicalibus coaleſcentem) in Græc. O-noma; Perſ. nam; Ind. naom; hiſp. nombre; Lat. nomen.

Ikanos, Cambr. d-igon, ſatis, ſufficiens.

Po-tamos, flumen; quæ græca vox compoſita videtur ex præpoſitiva *po*, et Celt. TAM, quæ flumina quoque deſignat, quæque, pro Dialectorum varietate, ſcribitur etiam *tav*, vel *tiv*, *tauy*, vel *tyuy*, *teivi*, vel *dify*; quapropter ex ea derivari videntur ſequentia fluviorum nomina:

Tam-arus in Magna Grucia.
Tam-is in Pelopon.
Tam-aga in Luſitania.
Tham-es in Anglia.
Tev-ere, Lat. Tib-eris.
Tam-aris in Hiſp.
Tam-arus in Angl.
Tim-avus in Ital. in qua voce Pleonaſmus fortè reperitur. Nam *avon* vox Celt. eſt flumen quoque ſignificans.

Tej-o

Tej-o in Luſit. Lat. Tag-us.

Græc. *era*, Hibern. *tir*; Cambr. d-aiar; Cornub. d-or; Armor. d-uar; Lat. t-erra.

Lat. Oriens; Cambr. d-huyrcn.

Ros; Hibern. d-rucht; Græc. d-roſos.

Lex; Hibern. d-lighe.

Ovis; Cornub. d-avas; Cambr. d-avad; Armor. d-anvat.

Myrica et Ta-marice.

Jupiter pro Z-eu-pater, i. e. bonus pater; Angl. the good Father. Ita Perſ. *choda*, i. e. Deus ab Arab. *chada* bonus fuit. Sic *Th-eu-tat-es*, vel *T-eu-tat-es* idem ſignificans; nam *es* terminatio vocis eſt, et Celtico-Cambr. *tad*, vel taduys; Cornub. *taz*; Armor. *tat*; Hibern. *daid*, et Angl. *dada* ſunt Pater. Huc quoque pertinere videntur Egypt. *t-hot*, et Phæn. ta-auton, cujus mentionem facit Littleton.

L-uſi-tania, vox compoſita ex præpoſitiva *Z* et *uſi* cum Locali terminatione *tan*, quæ vox ad Lit. eſt: *Occidentalis regio*; nam *uſi* eſt pro *Weſt*, ut in *Viſi-gothi*, ſeu occidentales Gothi.

Urbs, Germ. d'-orff.

L-apponia, Angl. L-ap-land, pro L-up-land, i. e. ſuperior regio, Angl. *the high region*, quam Lapponenſes vocarunt *ſame-land*, ab Arabico, ut puto, *ſama* altus fuit, eminuit.

Tuſcania, pro T-uſc-ania vox comp. ex præpoſitiva *t*, terminatione locali *ania*, et *oſc*, vel *uiſc*, quæ Celt. vox eſt

Hibern.

Hibern. *viſg*, Scot. *viſhg*, Hung. *viiz*, et Turc. *ſqhuy*, i. e. aqua. Igitur *Tuſcania* ad Lit. eſt Litus maris, ſeu Civitas Litoralis ſeu prope Litus, vel in litorali Provincia ſita. Quodſi malis hujuſmodi vocem ab Aſcanio Æneæ filio derivare, eadem recurret præpoſitiva T.

Germ. Tanfan compoſ. ex t-an-fan, (nomen, nempe, celeberrimi fani in Germania); quæ vox ad Lit. ſonat: magnum ſeu principale fanum; Angl. *the great*, or *principal fane*.

Angl. Yorkſhire pro y-(præpoſitiva Celtica) or-reich, i. e. Septentrionalis regio; Angl. *the Northern region*.

Thaw pro *the aw* (quod eſt Gall. eau, et Orient. ab) aqua; Angl. the water, &c. &c.

Præfixæ, igitur, ſeu præpoſitivæ, non minus, quam Affixæ Literæ attentè ſunt perſcrutandæ ab iis, qui Etymologicam tractant rem.

Utut iſta ſint, nequaquam in animum inducere poſſum, ut vocis *Druidæ* etymon à quercubus probem, poſtquam tum Civilia, cum Spiritualia Sapientium Druidarum munia animo ſum contemplatus; Perſarumque Magos (ſeu Druidas) à rerum, quà Naturalium, quâ Divinarum Scientia, (qua Celtarum Druidæ pariter pollebant) appellationem aecepiſſe perpendi. Cæterùm, penès eruditum Lectorem ſit de hiſce meis Conjecturis judicium.

Quod attinet ad veram v. *Druidæ* ſignificationem, utique eam Baxter ac Becan aſſequutos eſſe puto; cum aiunt *perſapientes*, aut *veritatis doctores* indicare vocem hanc. Vocis tamen orientalis origo illis non ſuboluit.

D U C

DUCO. Add. hinc quoque fluxit docere.

E C C

ECCLESIA. Affin. h. cum Ar. *haical*, i. e. res omnis magnæ groſſæque molis, Palatium, ædificium ſublime, templum. Unde *haical zohra.* templum Veneris. V. Gol. p. 2562.

E U C

EUCHARISTIA. Etſi Arabica vox korſat Eucharisticum panem deſignans ab Arab. *karaſa* derivetur; apud Europæ populos tamen ejuſdem vocis *Euchariſtia* etymon deducendum potius videtur ex Arabo-Celt. *Char.* quod eſt Cambr. *Kar*, Hibern. *cara*, (i. e. charus, placens, bonus, et in genere, res exquiſita, quæ placet, ac jucunda eſt. V. ſub voce Pulcher) et Anglo-Celt. *eaſt* vel *eat*, i. e. comedere; ita ut vox *eu-char-iſtia* ad Lit. ſonet: placens et jucundum convivium, ſic peculiariter dictum ab antiquis, (qui illud *euchariſtia* appellavere) quia inter charos affines (nam præter illos, et cognatos nemo interponebatur, ut refert Val. Max. Lib. II. 8) celebrabatur, ut ſi qua inter neceſſarios querela eſſet orta, apud Sacra Menſæ, et inter hilaritatem animorum, favoribus concordiæ adhibitis tolleretur. De hujuſmodi convivio ita cecinit Ovid. 1. Faſt.

Proxima

Proxima Cognati dixere Chariſtia cari,
Et venit ad ſocios turba propinqua Deos.

Hæc igitur genuina mihi videtur vocis etymologia ex Arabo-Celt. fonte deducta; etſi Primitivæ Eccleſiæ Chriſti Antiſtites ex voce *chariſtia*, græca præfixa particula *eu*, *Eucharistia* formaverint; quia vocis *Chariſtia* etymologiam, ac energiam ignorabant. Porro valdè probabile eſt priſcos illos Chriſti aſſectatores in illiuſmodi conventu Sacram Synaxin celebraſſe, ut gratiam cum Deo reconciliarent; quemadmodum Pagani eorum Chariſtias inſtituerant, ut inter necèſſarios querelæ tollerentur, ut ait mox citatus Val. Max. Patet igitur Eccleſiaſticas appellationes dignitatum, inſtitutionum, ac ceremoniarum &c. ex Celtico fonte manaſſe. V. Sub. v. Seceſpita: Minimè hic prætereunda videtur Hiberna v. *coiſir*, i. e. cæna genialis, vel dubia, magnum convium, ex qua manat *Coiſreactha*, i. e. ſancta benedicta, conſecrata, loquendo de hoſtia, ſeu pane euchariſtico.

Tandem ex ſecundo vocis *chariſtia* membro, nempe, *iſtia* (cujus notio comedendi invenitur etiam in Lat. *eſtur*, *eſus*, et in Anglo-Celt. *eaſt*, vel *eat*, quod eſt Lat. *edo*) fluit Angl. *Eaſter*, comedere, ſeu tempus comedendi. (Subintellige *Carnem*(Sic quantumvis omne cibi genus apud Anglos appelletur *meat*; nihilominus vult uſus, ut etiamnum eadem vox ad carnes ſignificandas reſtringatur. Denique ex eadem voce *eaſt* vel *eat* per Proſtheſin Lit F derivantur Angl. *feaſt*, et Hiſp. fieſta, fortè quia nulla celebritas, nulluſve fine cibo ludus.

E U P

EUPHRATES. V. Sub v. *Tigris* infra.

E X I

EXI

EXIGUUS. V. chico hiſp.

EXU

EXULO. Aff. h. cum Ar. *jal*, vel *ajal*, i. e. exulare juſſit, exulavit, in exilium egit. Gol. p. 527.

FAC

FACIES. Add. Hinc quoque manarunt Gall. viſage; Ital. viſo; quinimo et alia Itala vox fazzoletto, quaſi dicas faciei Linteum, vel Linteolum. Nota abjectam naſalem N Lat. vocis. Sic Perſæ vocant idem Linteolum *ru-mal*; quæ vox idem ad Lit. ſonat, ac Ital. fazzo-letto.

FAE

FAETERE, Ar. dafara male oluit, fætuit. per Metath.

FAL

FALSUS. Aff. h. cum Ar. Salaf, (per metath. nempe, ut in gradus ab Ar. darg, V. Gol. p. 814; Perſ. *ſar*, Ar. *ras*; *e-lephas*, quod eſt Perſ. *pil*, ſeu *fil*, &c.) ſub quo extant ſequentes notiones: attribuit ſibi quod non haberet; falſò gloriatus eſt; fidem fefellit; ſterilis fuit Nubes; multi tonitrus, et paucæ pluviæ nubes, quaſi dicas, quæ fallit. V. Caſt. p. 3185.

F A M

FAMA ; Fortè ab Ar. famm, i. e. os, oris ; quia, nempe, per hominum ora volitat.

F A T

FATISCO. Add. vel ab alio Ar. v. fatah. Vid. Patere.

F E U

FEUDUS. V. foedus.

F I D

FIDES. V. foedus.

F I G

FIGURA. Aff. h. cum Perſ. piker idem ſignificante.

F I L

FILIX, Ital. felce. Aff. h. cum Perſ. filichun, id. ſign. V. Gazophil. Ling. Perſ. ſub v. felce.

F O E

FOEDUS. Ab Ar. *ahd*, quod eſt etiam Hibern. *achd*, pactum, foedus, juramentum, fides, ſtipulatio. V. Gol. 1662. additur autem Lit. f per Proſtheſin, ut in

Hebr. hole, græc. phullon, Lat. folium.

Angl. feaſt, ab Angl. *eaſt*, vel *eat*, Lat. edo

Græc. ailos, Æol. phailos, Lat. felis &c. V. doctiſs. Lhuyd Archaelog., Brit. ubi plura invenies hujuſmodi

juſmodi Proſtheſis exempla, quorum nonnulla alia invenies ſub voc. funus et framea. Ex hac Ar. voce fortè manarunt Lat. fides, Angl. oath et Latino-Barb. feudus, vel faida. V. tamen feudo Luſit.

F O R

FORTALITIUM, fortis. V. Pariſii.

F R A

FRATER. Add, vide etiam brother Angl.

F R E

FRETUM, v. græcus in his addit. Poterit etiam à far Arab. derivari. V. furia.

F R I

FRIGIDUS. V. froid Gall.

F R U

FRVX. Vid. Rus.

F U M

FUMUS, Æol. phumos. Aff. h. cum Ar. *fahun*, i. e. niger et ater fuit. Ita apud Arabes *fahm* eſt Carbo, à nigredine ſc. et *aſwad* eſt nox, et niger lapis, à v. *ſwad*, nempe, i. e. Nigredo, et nigra veſtis. V. Gol. p. 1235, 1765.

F U N

FUNDERE Add. poſt vocem *notiones* ſequentia: Copiæ Lachrymarum, aquæque. Notum eſt Lat. lachrymas fundere, effundi in Lachrymas, &c.

FUNDUS, ſive ager. Hibern. fonn. Aff. h. cum Ar. fad, ſub quo extant notiones commodi, utilatis, fructus, quem quis reportat; et etiam firmitas opum; quod de prædiis et fundis agriſque præcipuè ac appoſitè dici poteſt. V. Gol. p. 1837. Ab utilitatibus igitur et commodis ex ipſo fundo perceptis nomen *fundus* accepit. V. etiam *Rus*. vel, ſi mavis, derivari poſſet vox fundus ab Ar. fad. quæ eſt origo v. fundere mox expoſita, (v. etiam fundere in Spec. 1. p. 50) ita ut à copia aquarum, et irriguis, quibus hujuſmodi agri abundant, *fundi* nomcn acceperint.

F U R

FURIA, forte ab Ar. far pro fawr, i. e. efferbuit, æſtuavit; ex quo fluxit *fuir*, furia, furor, ira. V. Gol. p. 1831.

G A R

GARUMNA fluvius, ab Arab. gharra, cum murmure fluxit aqua. A rapiditate ergo ſic dictus. Adde Hibern. garbh. V. Græcus in his addit.

G E H

GEHENNA. Arab. gehim, ignis ingens et vehementer ardens, et géhenna. Gol. p. 471.

G E N

GEN

GENIUS: Ar. ginn, vel giunn, dæmon, genius, Spiritus.

GIB

GIBBA, gibbus. [aff. h. cum Br. giabba, incurvavit ſe, pronus fuit. Gol. 464, 465.

GIG

GIGAS, gall. geant, apud vet. Danos *jot* vel jotun, i. e. terrigena, aiunt nonnulli. Quid autem, ſi hujuſmodi dérivemus vocem a Perſ. *jean*, i. e. formidabilis, terribilis, rapax? Cur, inquam, ad fabulas convertemur, cum congrua extet ac realis vocis origo? V. Rich. p. 981.

GRA

GRADUS, per Metath. ab Ar darg. V. Gol. p. 819.

GRÆ

GRÆCUS Adde: Sagaciſſimus Præs. des Broſſes, aliique acerrimis ingeniis prædíti viri, qui vocum, earumque elementorum ſtructuram ſunt contemplati, animadvertere linguæ flexum in Lit. R prolatione ſatis clare oſtendere hujuſmodi Lit. ad eas voces formandas planè idoneam eſſe, quibus motum, (præcipuè cum murmure vel fragore conjunctum) reſve naturà mobiles ac fluidas ſignificare homines vellent. Exemplis ab aliis allatis ſequentia addere juvat:

Hibern. *Ro*; Hiſp. *Ruar*, ire, ambulare.
Rat, motus.
Reathaim fluere, currere.

Rioth.

Rioth, rithim, rordam, ruidim, vel tandem ratha ; i. e. curſus.

Rao-nan, vertere.

Ruis, Re-im, ri-on, ri-an, vel ro-d ; quæ idem ſignificant ac Angl. ro-ad ; Gall. ru-e, Hiſp. et Luſit. ru-a ; Perſ. ra-h, i. e. via ; quia, ſc. ea itur.

Ra-n, agilis, pernix, velox.

Rei-mnighim, ire, ambulare.

Ri-an, mare.

S-reamhaim, fluere.

Gall. Ruer, projicere.

Lat. Ru-ere, deorſum moveri, labi.

Ra-tis, fortè a motu, curſu, ſeu fluxu in aqua ita dicta.

Re-mus, forſan ob eandem rationem.

F-re-tum. Præter etymon hujus vocis in ſpeciminibus allatum, aliud deduci poſſe videtur ex æſtu, motu, ſeu curſu vehementiore propter anguſtias ; præfixa Lit. R Celticæ voci Ra, vel Re, vel Rath, vel Rioth, &c. Vid. *fædus* in his addit. Hinc quoque manaſſe videtur Angl. wrath. v. wrath Angl.

Ra-ja, forté à fluxu, quia alvum ſolvit.

Armor. Rhe-degog, fluidus.

Re-dek, manare, currere.

Cambr. Rhe-deg, currere.

Angl. To run, idem.

Græc. Rhee-in, Æol. freein, id.

Perſ. Ra-f-tan, ire.

Rehi-dan, cum murmure fluxit aqua.

Rud,

Rud, fluvius.
Goth. Ri-no, rivus, torrens.
Anglo-Sax. Ry-ne, idem.
Arab. Radjradj, motus fuit.
Raraa, commovit.
Radjdja, movit, agitavit.
Gharra, cum murmure fluxit aqua.
Hiſp; Ital. et Luſit. Ri-o.
Angl. Ri-ver.
Gall. Ri-viere.
Sclavon. Re-ka.
Dalm. Ri-ka.
Bohem. Rze-ka.
Perſ. Ru-d.
Græc. Reu-ma.
Arm. Ri-vier.
Hibern. S-ro-th, vel S-ru-th
Anglo-Sax. Reag. v. Baxter, p. 203.
Græc. Rhe-o fluere.

} Ri-vus, ri-vulus flumen.

Ex Celtica ac primitiva hac ſcaturigine *Ra*, vel AR vel *Rha*; *Re* vel Reh, vel *Rhe*; Ri, vel Ro, &c. fluxere innumera quoque nomina fluminum, ut
Rha in Moſcovia, *nunc Volga.*
Rhe-bus, fluvius in pontem Exinum labens.
Rhe-nus,
Rho-danus.
Ri-anus, in Scot.

Ri-bel

Ri-bel in Lancaſtria.
Rat-ous in Acarnania.
Rhoedias in Peonia.
Eu-rot-as in Theſſalia.
Theſ-p-rot-ia, nomen amplæ vallis in Epiro, quæ ita fluviis abundat, ut unus ferè attingat alium.
Ar-is in Meſſenia Orientali.
Ar-nus in Ital, &c. &c.

Porro ex notionibus *fluxus* ac *fluminum*, quæ extare comperimus ſub hac Celt. voce, pronum fuit iter ad alias ex ea formandas *rigationem* deſignantes, ut ipſamet Latina vox *rigatio*, et

Arab. Ri-et, rigatio.

Rava, quæ eſt etiam Hebr; ſi revoces *jod* in *He*; (v. Schult. Clav. Dialect. p. 242) necnon Chald. et Syr. i. e. rigatus fuit.

Perſ. Righ-tan, fundere, infundere.

Rhea, (Terra, eadem, quæ et *Ops*, et *Cybele*, et *Magna Mater*) quaſi dicas: *irrigua*, ſeu fluviis, imbribus, aut rore irrigata, ac madefacta; quod etymon mihi magis arridet, quam quod à *Lettleton* affertur, nempe, eò quòd nullo non bonorum genere affluat.

Sed, ut ad rem redeam: compertum eſt ex dictis pag. 54 primitivum Græcorum nomen fuiſſe *Rhaicus*; vocemque hanc à *Rhée* derivari, quæ vox olim Jonium mare, ſinumve deſignabat. Certo certius autem eſſe videtur eandem vocem *Rhée* à Celtica et Primitiva, de qua hucuſque verba feci, originem traxiſſe,

traxiſſe, ex qua, ut vidimus, quamplurimæ fluxere voces, quæ flumina, et mare ipſum deſignant; quibus addi poſſe videtur vox *Rhée*, mare, ejuſvè ſinum, aut fretum indicans. *Ita, ut vox *Rhaicus*, ſeu *Grai-cus*, vel *Græ-cus* (præfixa Lit. R. Vide ſub Angl. to grow) ex ea derivata, ad Lit. ſit: *maritimus*, *litoralis*, ſeu *fluviatilis*. Et verò: *La Grece* (ut CL. de Gebelin verbis utar) *eſt une contrée preſqu' entierement détachée des autres par la Mer*. Mirum igitur eſſe non debet ſi regio illa *Græcia* (id eſt *Litoralis*, ſeu *maritima* fuerit dicta; ejuſque habitatores *Græci* (i. e. Maritimi) fuerint nuncupati; quemadmodum *Achivus*, et *Achaia à* primitiva voce *aq*, vel *ach* aquam ſignificante; *Armorica* et *Armoricus* à *Mor*; *Liguria*, et *Ligur* a *Li*, i. e. mare, nomina duxere.

Tandem ex primitiva voce, de qua ſupra egi, derivantur.

Angl. rain. ſuec. regn, pluvia.

Rill, rivulus, &c. &c.

GREMIUM. V. etiam to grow, Angl. in addit.

GULA. Add. vid. ſub v. Helleſpontus.

---

* At enim: Si vox *Rhée* mare, ejuſve ſinum, aut fretum ſignificaret; prorſus ineptire viderentur, Littleton, qui poſt Livium, eam cum voce *fretum* conjunxit, cum ait *Rhium fretum*, quod ab Italis vocatur *ſtretto di Lepanto*; ipſe Poeta in Græca tragædia p. 54 citata; ac tandem ipſe Clar. Gebelin, qui eandem vocem *Rhée* cum voce *ſinus* pariter conjunxere. Verum quis hujuſmodi pleonaſmos mirabitur, qui creberrime occurrunt? Nam et Sunda voci *fretum* additur, etſi vox illa apud Anglo-Sax. et Iſlandos fretum denotet. Vid. ſub v. Helleſpontus, Admirationi tandem eſſe minime debet Celticæ vocis *Rhée* ſignificationem atque originem ignoraſſe Poetam, cum Platonem multarum Celticarum vocum (quas ipſe barbaras vocat) origines latuerint. Vid. ſub voce Hector in his additionibus.

H A E

HÆRESIS. V. *hereſia* Luſit.

H E C

HECTOR. Vox videtur compoſita ex Orient. *tor*, quæ eſt Lat, turris, Syr. et Hiber. tor, Cambr. et Cornub. tur, &c. et Arab. hakk (v. Gol. p. 634) i. e. verum et juſtum, jus, quod jure debetur, quod quis tueri debet. Reperitur etiam inter derivata verbi Arab. hakikat, i. e. *vexillum*. Ad Lit. ſonat vox Hector idem ac turris, propugnaculum, ſivè præſidium veri et juſti; i. e. defenſor acerrimus veri, juſti, et illius, quod quis tueri debet, putà, ſuos, patriam, vexillum, &c. Ex Ar. hakk fluxit Græc. eik-os, et Lat. æquus, ut alibi dixi.

Equidem Plato aſſerit voces *Hector*, et *Aſtianax* eſſe Synonimas. Prioris tamen etymon non tentavit; fortè quia eam barbaram judicabat; quemadmodum ob eandem cauſam ab origine vocis *pur* inveſtiganda abſtinuit. Utriuſque tamen vocis fontem parvo, nullove negotio detegere potuiſſet, ſi *hominum linguam*, ut ipſe vocat, (quæ omnino Celtica erat, et alteri oppoſita, quæ ab eo *Deorum lingua* appellatur) pro indagatione v. *pur*. qnæ eſt

Angl. fire.
Germ. fuer.
Sviogoth. fir.

Belg·

Belg. vier.
Sax. vur.
Iſland. Hir.
Hibern. Ur, et etiam Breo; quæ omnes ignem deſignant. Porro ex hac poſtrema Hiberno-Celtica *breo*, nempe, derivantur in eadem lingua.
Breo-chloch, ſilex.
Breo-chual, rogus, ignis feſtus.
Breo-choire, thermoclinium; Angl. warming-pan.
Breo-gadh. vel breo-ghaim, coquere furno, vel clibano.
Brann, pruna.
Breo-dha, igneus *.

* Ex eodem Celtico fonte *Bra*, ſeu *BRe*, ſeu *fir*, ſeu *vur*, ſeu *breo*, &c. ignis, manaſſe conjicio

Lat. Pru-na; et pruina.
Gall. brai-ſe.
Hiſp. braſa.
Luſit. braza.
Ital. bracia.
} Pruna.

Angl. to burn.
Ital. bruciare.
Gall. bruler, em-braſ-er.
Hiſp. a-bra-ſar.
} urere.

Perſ. buri-an, aſſatus in furno, vel clibano; buruſh-tan, aſſare, frigere.
Angl. bran-d, torris; et cum L et R alternent, (ut ſub Hiſp. Lirio exemplis oſtendi, quibus ſequentia addi poſſunt:
Lat. Ulmus, Gall. orme.
Ululare, Ital. urlare.
Luſcinia, Ital. Roſſignuolo.

Arbor,

Et Arabicam linguam pro inveſtigatione vocis Hector calluiſſet.

Haud me latet vocis *Hector* originem ex Celt. *ach*, quæ eſt Hibern. *aike*, i. e. tribus; vel ab *agh*, quæ Hibernicè eſt agon, certamen, commode poſſe derivari. Verum, cum longè laudabilior ſit juſti et recti, quàm murorum agminumve defenſor; propterea primam, quam propoſui etymologiam præ cæteris amplecti minimè dubitaverim.

H E L

HELLESPONTUS. Vox compoſita videtur ex Celtica *hel* anguſtiam et tenuitatem innuente; et *pontus*, ſeu Mare. Porro *anguſtiæ* et *tenuitatis* notiones, quæ indicantur a Celt- *hel*, vel *kel* aſſervantur in

Lat. hilum, quæ eſt Hiſp. hilo.

Hilla.

Callis, ſeu anguſta ſemita.

Arbor,	Albero.
Peregrinus,	Pelegrino.
Papyrus, Hiſp. papel.	
Carcer,	Carcel.
Arbitrium,	Alvedrio.
Marmor,	Marmol.
Palpebra,	Parpado;)

ex eodem forſan fonte *Bra*, *bre* &c. derivantur Angl. *blaze* flamma; to *blaze* urere, uſtulare.

Hiſp. Breo; Luſit. Breo; Gall. Bray, pix, à multitudine, ut puto, particularum ignearum, quas continet, quæque citò inflammantur.

Gula,

Gula, ab anguſtia ſc. etſi poſſet fortè commodè dcrivari ab Ar. *akl*, i. e. edulium, cibus, quatenus alimentum per eam tranſit.

Arab. *Kil*, Capillus. 2°. filum. 3°. fides, ſeu chorda inſtrumenti Muſici. Vid. Richard. Lex. Arab. p. 1401.

Kill, vel Koll, parva quantitas, diminutio.

Kalil, parvus, brevis, curtus

Ex Kil capillum ſignificantc oritur *pi-lus.* Alternant enim q, ſive k, et p, ut in Lat. Peto, Cambr. Keiſo, Ital. Chiedo; Hibern. Kaillin, Lat. Puella. Vid. alia exempla ſub v. amaſſare Ital. Rurſus ex eadem v. derivantur *cilium* et *cilicium*, a *pilis*, nempe. Alternant enim K et C. Vid. paulò infra.

Camb. Kil, anguſtus; et etiam ſinus maris.

Hibern. Caol, parvus, tenuis.

Angl. Keel, Luſit. quilha, carina navis. Ab anguſtia ſic appellata videtur pars illa navis; quemadmodum apud Arabes ab anguſtia pariter *chanzaranat* fuit nuncupata.

Porro (id quod nemo, quod ſciam, hucuſque animadvertit) ingreditur primitiva hæc vox formationem Diminutivorum in

Lat. Fonti-culus.
Tantu-lus.
Porc-ellus.
Tanti-llus.
Cult-ellus.
Culti-cula.
Igni-culus.
Fuſti-culus
Paſſer-culus, &c. &c.

Ita

Ital. Augello, i. e. parva avis; ex quo Diminutivo duo alia (nam Diminutivis abundat Ital. Ling.) formarunt, ſc. augellino, augelletto. Ita pariter ex diminutivo ucc-ello formarunt *ucceletto*, *uccellino*, *ucceluzzo*.

Fontanella, fontic-ello; rivolo diminutivum ex *rivo*; fiumicello, &c.

Hiſp. Hombrec-illo, et hombrezu-elo. ab *hombre*, i. e. homo.
Paxari-llo, parva avis.

Fonten-illa, vel fontec-illa, fonticulus.

Mugercilla, quæ eſt Gall. femmelette, (quanvis per contemptum tantum dicantur) muliercula.

Apud Luſitanos quoque, facta commutatione Literar. L, N, (ut creberrimè accidit in omnibus linguis) diminutiva formantur hoc modo:
Paſari-nho, Hiſp. paxarillo.
Homemzi-nho, Hiſp. hombrec-illo, homulus, homunculus &c. &c.

Quod autem attinet ad alternationem literarum h, c, k et q, etſi penè innùmera horum elemẽntorum commutationum extent exempla; pauca tamen, in Tyronum gratiam, hoc loco ſubjiciam.

Græc; Keras, Lat. cornu, Angl-horn.
Kaleo, Ang. hail, call.
Koilos, Angl. hollow.
Kados, Lat. cadus.

In inſcriptionibus antiquis leguntur cuottidia, condam, cinquae locuntur, &c. pro quotidiè, quondam, &c. v. Lhuyd Archaelog. Brit. Nil mirum igitur ſi Celt. *hel* anguſtiam ſignificans aſſervetur in Cambr. et Arab. *kil*, Angl. Keel, &c.

Tandem

Tandem ex eodem Celt. fonte derivari videtur vox Il-lyr-icus, ex *hil*, nempe, et Cambr. *lhyr*, quæ eſt Hibern. *lear*, vel *li*. i. e. Mare. Litera autem *h* hic abjicitur, ut fit in

Eorum pro heorum, ut veteres ſcribebant.

Onera , onuſtus pro honera, honuſtus.

Sepulchrum et Sepulcrum.

Pulcher, et pulcer,

Allucinari, et hallucinari

Nihil et nil

Honore, Ital. onore, &c. &c.

Utraque igitur vox Helleſpontus ſc. et Illyricus idem ad Lit. ſignificat, i. e. anguſtum Mare. Quapropter Pleonaſticæ prorſus cenſeri debent ſequentes locutiones.

Sunda fretum, i. e. *fretum fretum*; nam *ſund*, apud Anglo-Sax. et Iſlandos natationem ſignificat, ut adeo *ſund* ſit tantum aquæ ſpatium quantum nando trajici poteſt.

Illyricus, aut Helleſpontiacus ſinus.

Adriaticum Mare. Vid. Adriaticum.

Mon-gibello. Nam jabal Ar. eſt mons.

Portucale ad Lit. eſt portus portus. v. calheta Luſit.

Phaſis fluvius, ad Lit. fluvius fluvius. v. pſalm XL. 2.

Ægæum aut oceanum mare. Ad Lit. mare mare. Nam *eigion* in Cambr. et *aigein* in Hibern. olim *ocein*. (Quæ affin. habent cum Braſilienſi *ig* i. e. aqua) mare vel Oceanum ſignificant.

Brenin Primatem, Principem ct Regem Ling. Celt. ſignificat; Comuniter tamen Brennus pro nomine proprio Ducis gallorum Senonum accipitur.

Nec

Nec hujuſmodi Pleonaſmi admirationi eſſe debent; cum Nomina appellativa pro Propriis habeantur a Novis Colonis, qui veterum linguam minimè callent.

H E R

HERNICUS. Add. Accedunt Arab. *harrat* terra, ſeu regio petroſa. Gol. p. 591, et Karat, petra ingens. id. p. 1979. Sviogoth. *har*, locus lapidoſus. Uplandis notiſſima hæc vox eſt; ſed alibi *Or* magis in uſu eſt. Nota præterea ſunt in Suecia varia locorum nomina, quæ ab hac voce derivantur, ut *Harnaes*, *Harbo*, *Harrig*, &c.

Hiberni præterea *Art*, Cambr. vero et Cantabri lapidem *Arria* vocant. Quæ omnia huc non minus pertinere videntur, quam *Saxa*, in Mari navibus infeſta, quæ ab Italis *Aras* dictas fuiſſe L. 1. Æn. docet Virgilius. Hinc manaſſe videtur Alt-are, quaſi alta-ara, ab altitudine ſc. V. *ara* in his addit.

H I C

HICCE. V. *ce* Gall.

I B E

IBERUS. V. Spring Angl.

I G N

IGNAVUS. V. navare.

Ignis.

IGNIS. Adde Groenlandicum ingu-ek, i. e. ignis. Notatu interim dignum videtur Lit. n fæpiſſimè adſciſcere g ante ſe, ut

Gall. Sang, ex quo manarunt ſaignée et ſaigner.

Lat. ſignum, Ital. ſegno, Angl. ſignal, Græc. ſema.

Aranea, Gall. araignée.

Omni Ital. ogni.

Tandem apud Burgundiones, *feigne*, *fameigne*, *meigne*, *breugnette*, *pegnitence*, &c. Gall. ſcribuntur *fine*, *famine*, *mine*, *brunette*, &c.

I G N

IGNOBILIS. V. nobilis.

I L L

ILLYRICUS. V. Helleſpontus.

I M M

IMMUNIS. V. munis.

I M P

IMPERARE. Ab Arab. amara, imperavit, interjecta Lit. P equivalente Lit. B, quæ ſolet interjici, ut in

Gall. *nombre*, *chambre*, *ſemblable*; ex Lat. numerus, Camera, Cumulus; Similis.

Lat. Humilis, Gall. et Angl. humble.

Rumex, Ital. romice. et rombice

Gremium, Ital. grembo.

Fames, Hiſp. hambre
Lumen, Lumbre Hiſp. &c. &c.

I N E

INERS. Vox compoſita ex Negat. *in*, et primitiva *ner*, Hibern. neart, i. e. vis, robur; ex qua manarunt Æthiop. et Sabina *Nero*, quæ eſt Indic. *neir*, i. e. fortis, validus, ſtrenuus; et nervus. V. *Nero*.

I N S

INSONS. V. Sin Angl.

J U M

JUMENTUM. Arab. jamao. Gol. 534.

J U V

JUVENIS. Add. Peruvianam v. *huayna*, et Celt. *yven* idèm ſignif.

L A G

LAGENA. Aff. h. cum Arab. Lahgiam, Crater, Scyphus, poculum capax. V. Gol. p. 2910. Ita ab Arab. *giahim* prodiit Lat. gehenna.

L A R

LAR

LAR. Exemplis ſub ea voce allatis adde adlabor, allabor; adlido, allido; adloquor, alloquor, &c.

LEP

LEPUS, Luſit. lebre, forte per metath. ab Ar. *buli-t* id. ſignif. V. Richards. Lex. Ar. p. 433.

LIB

LIBRA. Derivat Canin. vocem hanc ex Græc. *Litra*, i. e. Obolus, quia Oboli, ſive aſſes erant libriles. Porro per Metath. Litra eſt ab Arab. *ritl* quæ eſt Luſitana arratel; i. e. Libra continens 12 uncias.

LON

LONDINUM. Vid. Baiæ.

LUN

LUNA. Add. Luna apud *Caraibas*, et *Galibas* eſt *Nuna*.

LUS

LUSCUS. Add. Luſcus apud Hibernos eſt *Luſca*, vel *Loſg*.

LUT

LUTETIA. V. dicta ſub v. Pariſii.

LUX

LUX. Add. vel ſi mavis, derivatur vox hæc à Perſ. *ruſh*, i. e. lux. Nota quippe eſt alternatio literarum L, et R.

M A C

MACERARE. Aff. h. cum Arab. maras, (per Metath. ſc.) idem ſignif. V. Caſt. p. 2147.

M A L

MALUM. Add. De malo autem in ſenſu morali vid. Hebr. Chald. et Arab. *mal*, ſub qua voce extant notiones *prævaricationis*, *corruptionis*, *tranſgreſſionis*, *pravæ actionis*. V. Caſtel. p. 2108.

M A N

MANARE. Ar. maana idem ſignif. Gol. 2245.

MANES. Sic appellavere animas defunctorum, quæ poſt mortem manere credebantur. Manere autem fluxit a Perſ. mandan, quod eſt Arab. madana. Porro apud Lapones etiamnum vocatur *manes* id quod de homine poſt mortem remanet. Vid. Lapon. itinera Renardi, T. 1. p. 184.

MANUS. Add. apud Braſilienſes *mo*.

M A P

MAPPA. Aff. h. cum Chilenſi *mappo*, i. e. regio.

M A R

MARASMUS, Marcheſita. Sunt Arab. v. Vide Caſt. p. 2147, 2153.

MARITUS. Forte ab Ar. maraa, i. e. virilis, maſculus et fortis fuit, ut virum decet. Ex quo Ar. verbo fluxere derivata

virilitatem

virilitatem, fortitudinem, et virum ſignificantia. Vid. Gol. p. 2210. Ita *vir* a *vi*, imo et Græc. anir à primitivo Nir, vim et robur ſignificante fluxiſſe videntur. Vid. Nero. Niſi mavis ab alia Arab. voce nempe mahara v. *maritus* originem repetere, ſub quo verbo Ar. et illius derivativis extant ſequentes notiones: Scripſit dotem, donumve Spontale Mulieri, et ita eam duxit uxorem. *Mahr*, i. e. dos vel donum ſponſalitium, quod futuræ uxori promittitur. V. Gol. p. 2272.

MARONITA. Ar. maron, i. e. monachus. Caſtel. 2146.

MARSH. Aff. h. cum Ar. *merich*, quod eſt nomen ejuſdem Planetæ ſic appellati, quòd ſagittâ longiore (quæ eſt altera ejuſdem vocis ſignificatio) ſit armatus. V. Gol. p. 2213.

M E D

MEDIOLANUM. Vid. addita ſub v. Miſſa.

M E N

MENSA. V. ſub. v. Miſſa.

M I S

MISSA. Adde ſequentia ad oſtendendum hujuſmodi vocem à cibo, ſeu ab eſu originem accepiſſe.

Meſs vox Celtica eſt ſignificans, *ſaltus*, *nemorenſes planities*, *fruges*, *alimenta*, *convivia*, varia *ciborum* genera, et nonnulla alia ad eſum, vel nutrimen pertinentia, aſſervaturque in

Hebr. mazun, eſca, cibus, alimentum.

Maſ-ha, ferculum.

Chald.

Chald. miſ-hte, convivium.

Arab. maſ-ha, tempus et locus cænandi.

Maſh, leguminis genus parvum, rotundum, viride.

Maſſa, lentè paulatimque ſuxit. Affinitatem habet cum Græc. muzao ſugo, exſugo.

Maſiſ-at, ſcutella.

Maſus, cibi genus ex cocta carne, pec. avium, aceto condita.

Perſ. Miz, conviva, hoſpes, qui hoſpites invitat, convivator; et etiam hoſpitium.

Miz-ed, convivium, Nuptiæ.

Indic. Mais, Angl. maize, frumentum Indicum.

Græc. Maz-os, mamma; et etiam Nutrix. Dor. maſdos.

Maſ-tos, mamma.

Maſaomai, maſticare, manducare.

Maſtaruzo, languidè manduco.

Maſema, alimentum; quod manducatur.

Maſeſis, actio manducandi.

Maza, Offa, maza. Dor. madda.

Mazonomos, unde Lat. mazonomum, ſive lanx; quòd, nempe, in illa maze appòni ſolitæ primùm; poſtea quævis lances ligneæ rotundæ ita dictæ.

Maſſo, pinſo, ſubigo. Luſit. amaſſar.

Maſeter, is qui manducat.

Maſtazo, maſtico, mando.

Maſtaz, mandibula, quia in ea locati ſunt dentes, ſeu inſtrumenta mandendi: Item eſca, cibus, alimentum.

Mazones, Bacchanale convivium apud Spartanos.

Meſ-tos,

Meſ-tos, pinguis, ſaginatus. Quæ vox affinitatem habet cum Celtico-Hibern. *meith* idem ſignificante; necnon cum *meathas*, vel *meithrios*, vel *meuthus* i. e. pinguedo apud Hibernos.

Miſ-thos, ſalarium, quod ad alimenta comparanda præbetur.

Meſma, apud Eſychium eſt paſcuum.

Hibern. Meas, fructus; et etiam glans.

Maiſe, cibus, alimentum, victus.

Turc. Miſe, nemus, Sylva. A glandibus ſic dicta, ut puto.

Germ. Mæſten, ſaginare.

Angl. Meſs, cibus. To meſs, comedere.

Maſ-t, glans, pec. quernea, roboreæ fruges.

A meazl'd hog, ſus grandinoſus; à vitiatis, nempe, glandulis.

Sviogoth. Mos, eſca.

Cambr. Maes, vel maeſ-dir, campus, planities, pratum. Unde *Maes-guenith*, quod eſt nomen loci frugibus, tritico præcipuè, ac melle abundantis in Provincia Angliæ, vulgò Monmouth-ſhire nuncupata.

Cambr. Cornub. et Armor. Meſen, glans.

Livon. Maiſe, panis.

Sclav. Meſſu, caro.

Dalmat. Meſzo idem.

Polon. Mieſſo, id.

Bohem. Maſſo, id.

Gall. Machcr, maſticare, *cibum* dentibus frangere.

Machoir, maxilla, quia in ipſa ſunt inſtrumenta quibus maſticamus.

Lat. Maxilla. Lit. x et ſ. alternant. Ita Itali dicunt Aleſſandro, fraſſino, &c. pro Alexander, fraxinus, &c. Vid. Lat. Lex. doctis. Littleton ſub Lit. x. Hinc fluxit Ital. maſcelle.

Lat.

Lat. Comeſſe pro comedere.

Maſſa, ſeu farina ſubacta et macerata ad panificium.

Moſ-etum, ſeu Moretum, i. e. intritum ex oleribus varii generis.

Maſ-ticare, ſeu *Cibum* dentibus conterere.

Miſſus, us, Angl. meſs; Ital. Meſſo, vel Meſſa, i. e. cibus.

Maza, vid. paulo ſupra.

Meſſis, Hiſp. mies, cibus, frux, alimentum. Porro *meſſis* non ita vocatur à *metendo*, vel quia *meſſa*. Quinimo *meſſus*, et *metere* voces ſunt à *meſſis* derivatæ; quemadmodum *ſeminare* à *ſemen*, *plantare* à *planta*, &c. oriuntur. Et verò, cum verbum nihil aliud re ipſa ſit, niſi copula, ſeu unio inter ſubjectum et prædicatum' abſurdum foret unionem ante extrema, ſeu res unitas exiſtere ac vocis, quæ prædicati vices gerit, etymon ab unione repetere.

Hiſp. Meſon, hoſpitium, diverſorium.

Meſo-nero, hoſpes, qui nempe hoſpites ſeu advenas excipit, ac tractat.

Meſa, planities, paſcuum.

Luſit. A-meij-oada, paſcuum. Affinitatem habet cum Danica voce maaje idem ſignificante.

A-meixa, prunum.

Ital. Maſs-eria, vel maggiatica, prædium, quicunque cultus ager.

Maggeſe, requietus ager.

Angl. Meſſuage vel meaſe, domus ſeu manſio ſic dicta ab agris, ſeu paſcuis ipſi contiguis et ad ipſam pertinentibus.

Ex

Ex eadem Celt. voce plures nomina ducunt regiones, propter paſcua, planitieſve, quibus abundant, ut

Mæſ-ia, de qua Vid. Tit. Liv. l. 1. 34, et Plin. l. 8.

Meſſe-ne, Provincia Peloponneſi. V. Strab. p. 563, ubi ait, verba deeſſe ad hujus Prov. fertile ſolum deſcribendum.

Myſ-ia, in Peloponneſo.

Cum autem Lit. D et S alternent; ut in

Antiquis Inſcriptionibus aſſint pro adſint.

Aſſideo, aſſigno, aſſimulo, pro adſideo, &c.

Ardeo, arſus; mordeo, morſus; cado, caſus, &c.

Acris, acredula; laus, laudo; pecus, pecudis, &c.

Aſverſa pro adverſa.

Auſes, poſtea audes, et tandem aures.

Claudius, olim Clauſus. Nam. Appius Claudius Sabinus, (ut alibi dixiſſe me memini) qui ſexto poſt Reges exactos anno, ſe Regillo Sabinorum oppido Romam contulit cum Clientibus, apud Sabinos *Clauſus* dicebatur; Romam verò ut venit, *Claudus*, et pòſt *Claudius* dictus eſt; à quo gens Claudia deſcendit.

Græc. Crepis crepidos, crepido.

Meſon, Medius.

Staſeos, ſtadium.

Rodon, roſa.

Lepos lepodos, &c.

Hiſp. puedo poſſum.

Luſit. *poſſo* poſſum; præt. *pude* potui.

Hibern. rod vel red, Lat. res.

Hibern. Druiſe-ach, Ital. drudo, amaſius, fornicator.

Cum, inquam, Lit. D et S alternent; ex earum alternatione prodiere.

Arab. mid-at, vel potius maid-at, cibus. Item menſa parata, ac cibo inſtructa. Nam ſine eo *menſa* apud Arabes dicitur *chiwanon*. Hinc porro derivatur Lat. *menſa*; Hiſp. et Luſit. *meſa*, i. e. refectio, convivium, convictus; quæ videtur primaria notio vocis menſa; quaſi dicas: locus ubi cænatur, vel ex quo cibus ſumitur. Apud eoſdem Arabes alio quoque appellatur nomine *menſa*, nempe, *abu jamii*, i. e. ad Lit. pater colligentis, ſeu congregantis, ſupple *convivas*. Vid. Gol. p. 533.

Mada, i. e. commeatum quæſivit, apportavitque aliis; de commeatu proſpexit. Gol. 2280.

Anglo-Sax. Mæte, cibus.

Angl. Meat, id.

Goth. Mats, id.

Iſland. Mats, et mat-ur, id.

Hibern. Math, fructus.

Dan. Mad, cibus.

Suec. Maat, id.

Apud Scotos Occid. Midur; et apud Septentr. Myidan, i. e. pratum; quæ vox affinitatem habet cum

Perſ. Meidan, campus apertus, ampla planities.

Germ. Matten, pratum.

Hibern. *Madh* pro *magh*, i. e. planities. Porro ex hac Hiberno-Celt. vocc fluxit Lat. *magus*, quam Romani addidere nonnullis oppidorum, et civitatum nominibus, ut *Rotho-magus*, *Novio-magus*, *Leuco-magus*, &c. quæque à veteribus Celtis, tam pro urbe, quam pro ipſo agro, vel planitie accipiebatur,

accipiebatur, ut monet Plinius. Cum verò urbium nominibus addebatur, dubium minimè eſt, quin id ad paſcua, vel planities, quæ prope eas erant indicandas, fieret.

Angl. Meadow, pratum, paſcuum.

Hiſp. et Luſit. Meda, acervus, ſeu ſtrues frugum.

Lat. Mandere, manducare, manger Gall. Sunt, ut communiter putantur, voces compoſitæ ex *manu* et *dare*, vel *ducere*. Verùm, cum multa *manu* dentur, vel ducantur, quæ *cibi* non ſunt; nugatoriæ planè hujuſmodi etymologiæ videntur. Litera igitur N in utraque voce prorſus adventitia eſt, nec ad verborum radicem pertinet, ut in *denſus*, Græc. daſus; meſis poſtea menſis apud Latinos; mios, et mis apud Hibernos.

Quapropter, quemadmodum ex Celt. *mes*, ſeu *mas*, &c. derivantur Græc. *maſ-taza*, Lat. *maſtico*, à *meſſis* meſſus et metere, &c. ita ex eadem Celt. voce, (alternatione facta, ut ſupra) derivantur *mandere* et *manducare*; quinimò etiam mandibulum, (Græc. maſtaz), quia, nempe, in ipſo locati ſunt dentes, ſeu inſtrumenta mandendi.

Rurſus ex eadem voce *mes*, ſcu, *mad*, &c. (poſt alternationem, nempe Lit. S et D ſeu T.) urbes ac regiones nonnullæ, appellationes accepere, propter paſcua, ſc. planities, aut ſoli fertilitatem, ut

Med-eon in Beotia, quam urbem Homerus ridentem vocat. Extat alia quoque huic cognominis urbs in Phocide. Diſputant verò Geographi, utrum hæc ab illa, aut illa ab hac originem duxerit; cum tamen utraque à ſola fertilitate ſoli nomen acceperit.

Meth-one in Thracia, Magneſia, &c. de quibus V. antiq. Geogr.

Methy-drium in Arcadia, quæ vox ad Lit. ſonat: Habitatio paſcuis.

Medio-lanum, (vox compoſita ex *med* paſcua et fertilitatem indicante, et *Lanum* quæ vox aſſervatur in Hibern. *Leana*; Angl. *Lawn*; Mexican *Lan regio*, locus *; Hiſp. *Llanada*, et Cantabr. *Landa*, i. e. pratum, planities) quod ad Lit. eſt: paſcua planities; quodque nomen eſt plurium Celticarum urbium; ut

Mediolanum *Aulercorum*; *Inguernis*; *Ordovicum*; *Santonum*; et tandem Inſubriæ Mediolanum, cujus v. etymon à *ſue dimidia lanata* ridiculè deducunt nonnulli. Aiunt enim: cum à Gallicanis initum conſilium foret pro hac urbe conſtruenda, effoſſo ſolo, invenere *ſuem dimidiam lanatam*. Quapropter Mediolanum nuncupatur à portento.

Medels, nomen vallis paſcuis læ'tæ, ut eam vocat Scheuzer in itin. Alpin. IV. p. 267.

---

* Imo huc quoque pertinere videntur Lat. planus, planities, &c. per Proſthes. nempe Labialis P. ut evenit in

Hibern. *Uirkia* vel *Orc*, Angl. pig, Lat. porcus.
iaſk, Lat. piſcis, Angl. fiſh.
Jaſgaire, Arm. peſker. Cambr; pyſgodur
Athair, Cornub. Euithr, Lat. pater.
Græc. *orego*, Lat. *porrigo*.

Hiſp. *Llaga*, Lat. plaga; *Llano*, Lat. planus; *Llorar*, Lat. plorare; Llueve, Lat. pluit; à Celt. lu, aqua, quod aſſervatur in Hibern. *Lua*; et in *Luna* (Promontorio) propter perennem fontem in ſummitate illius,

Cambr. eira; Cornub. et Cantabr. er, nivis. Ex qua v. per proſth. ejuſdem Lit. P. forte Latini formavere *Pyre-næi*, à nive ſc. Notatu interim dignum videtur apud Chilenſes inveniri v. *pinen*, nivis.

Tandem

Tandem Hiberni *Miſſam* vocant *Aifrion*, vel *Afrion*, vel *Oifrion*; quæ voces abſque dubio ex Perſica *Aphrin* manarunt, cujus plur. *Apherinaghan* ſignificat: *Benedictæ*, ſeu *benedicendi epulæ*, quas vocabimus *Parentalia* quia celebrabantur in piam commemorationem Parentum, et Amicorum Defunctorum. Putabant enim, ut refert Cazvinius, mortuorum ſuorum *Manes*, ſeu *Spiritus* illis diebus prodire ex premii et ſupplicii ſui locis. Latuit igitur Doctiſs. Lhuyd Cambricæ v. *Offeiriad* origo; quemadmodum Lexicogr. Obrien Hibernæ v. *Oifrion*, imò et v. *Miſſa* origines prorſus fuerunt ignotæ. Richardſon tandem præfati convivii nullam mentionem facit ſub Perſ. v. *aphrin* p. 181.

A civilibus ergo Celticiſque vocabulis Eccleſiaſtica derivantur. Vid. dicta ſub Euchariſtia, Divus, Sacerdos, &c. quinimo ex Militaribus quoque nominibus Eccleſiaſtica ſunt deſumpta. Sic apud Anglo-Sax. *hæcele* nomen erat veſtis militaris brevioris, à qua voce nomen ad cultum ſacerdotalem tranſiit. Unde *Mæſſe-hæcele*, et *Preoſt-hæcele* ſunt Ependytis Sacerdotalis. Vid. Doctiſs. Ihre Sviogoth. Gloſs. Ita pariter *Birrus*, i. e. genus pallii, quod milites obſidionis tempore ſuperinduebant, ad genus quoddam ſuperpellicii Epiſcopalis ſignificandum fuit tranſlatus. Vid. Pont. in vita S. Cypriani Epiſcopi.

Imò, veluti ſi parum foret voces duntaxat à Civilibus ad Eccleſiaſtica tranſferre; mores quoque Celtici in Eccleſiæ Tribunalia ſunt invecti. Notum quippe eſt apud judicialem

cialem Druidarum claſſem hæc in more fuiſſe poſita, nempe: Laicorum arbitrio mortis ſententiam relinquere: mortis reos vice comiti tradere, eoſque ſimul exhortari, ut peccata, propter quæ morte digni fuerant judicati, confiterentur; quæ confeſſio apud Anglo-Celt. *Shrift* appellabatur; non quia Sherif, i. e. Vicecomiti crimina confiterentur; ſed quoniam poſtquàm eidem vice comiti tradebantur, de objectis criminibus confiteri jubebantur. Porro judicialis ille mos in hodierno ac ſacrando Inquiſitionis Tribunali tam ipſiſſimus eſt, ut, qui utrumvis noverit, ambos noverit. Hæc dixi breviùs equidem, quam res petebat; ſed ad id quod ago, non fuit dicendum pluribus. Vid. ſub v. Hidra hiſp.

Denique vox *Miſſa* publicas preces ſignificans, ut nunc indicat in Eccleſia Romana, non invenitur ante Conc. Carthag. 2. celebratum a. 390, ut ait Furetiere p. 1727.

M O E

MOENIA, moene, moenus, derivata videntur ab Ar. *manaa*, ſub quo extant notiones prohibendi, arcendi, ſecludendi, repellendi, impediendi, difficilis aditu, loci inacceſſi, impedimenti, &c. Facta autem permutatione Lit. n, et r, (de qua plura in his ſpeciminibus exempla attuli) hinc quoque fluxere *pomoerium*, (vid. ſub v. *Pes*) *murus*, et *moerus*, apud Virgil. Æn. 8. Hinc quoque repeti poſſe videtur v. Agamemnon origo, quæ ad Lit. eſſet exercitus moenus, aut præſidium, ipſum exercitum hoſtibus inacceſſum reddens, aut tandem hoſtium exercitum repellens. Tandem ex eodem Ar. v. manaa manavit

navit Sviogoth. *Mena* idem ſignificans. Vid. etiam munire, et agmen.

M O N

MONETA. V. nummus.

MONS. V. Sub Dromedarius.

M U N

MUNDUS, fortè ab Arab. madana (per Metath.) commoratus fuit, quia, nempe in eo commoramur.

MUNIRE, ſeu locum difficilem aditu, ac inacceſſum reddere, et idoneum ad arcendos, ſeu repellendos hoſtes; ab Ar. mana, i. e. arcuit, repulit; ſub cujus derivatis extant ſequentes notiones: *arx*, *Caſtellum*, *validum munimentum*, *propugnaculum*, *locus excelſus*, *difficilis aditu*, ac *inacceſſus*. Vid. Caſtel. p. 2091.

Porro in Celt. lingua *amwn*, vel *amwg* eſt *defendere*, *protegere*; et in Hibcrno-Celt. etiamnum extant *meiſneach*, i. e. *fortitudo*, *magnanimitas*, *animus*; *meiſnighim*, i. e. *animare*, *incitare*, *animum addere*; et tandem *Muna-ta*, i. e. *Pugil*, *Athleta*, *Campio*. Ex hoc igitur fonte fortè manavit vox *Agamemnon*, qnæ ad Lit. ſonat *:exercitus Athleta.*

Ita pariter ex eadem Celto-Arab. v. derivantur Mene-laos, Mene-demus, i. e. præſidium, robur populi.

MUNIS, munia. Aff. h. cum Ar. mahna, ſub quo verbo, ejuſque derivatis hæ reperiuntur ſignificationes: Servivit, famulatus fuit; famulus; ſervitium, famulatus; peritia famulandi, aut ſerviendi. V. Gol. p. 2274. Hinc derivatur immunis, i. e. qui nullo fungitur officio.

MUR

MURÆNA. V. murena Ital.

MUS

MUSÆ. Haud improbabilis mihi videtur alia quoque hujus vocis derivatio ex participio verbi *vazana*, nempe Mauzun, i. e. ad Menſuræ ſuæ normam exactum carmen, ſive harmonicum Carmen. Sub verbo mox citato ejuſque derivatis ſequentes inveniuntur notiones: trutinavit, examinavit, perpendit, et ad Menſuræ ſuæ normam exegit *Carmen*. It. pondus et menſura *Carminis*. It. pondus et juſta quantitas ſyllabarum in Carmine; norma ac menſura Carminis proſodica; et tandem juſta quantitate et norma conſtans verſus. V. Gol. p. 2665. Novem igitur Sorores Muſæ fuerunt appellatæ propter harmonicam concinnamque ſtructuram verſuum, (quæ eſt vis Ar. v. *Mauzun*), quibus Deorum præclara facta, victoriaſque canebant, quamque ipſarum Sacerdotibus inſpirare credebantur.

MUSÆUM. Apud Arabes *Mauzeon* eſt locus depoſiti, depoſitionis, cuſtodiæ, ſive ubi deponitur, ac aſſervatur aliquid. Sub verbo Arab. vazaa (cujus *Mauzeon* eſt nomen loci et temporis) extant ſequentes notiones: *depoſuit apud aliquem aſſervandum quid*; *poſuit*, *collocavit*; *depoſitum*, *et quod alicui cuſtodiendum committitur*. Muſæum igitur hujuſmodi ædificium fortè dictum fuit propter res monimentis commendatas, quæ in ipſo deponuntur, cuſtodiuntur, atque aſſervantur. V. Gol. p. 2687.

NER

NERO. Poſt Perſ. nirv. pag. 83. l. 2. adde: quod eſt Hibern. *neart*.

NOB

NOBILIS. Ab Ar. *nub*, i. e robur, virtus, V. dicta Sub v. Nero, et Gol. p. 2477. Hinc quoque manavit *nubilis*, à robore Sc. et virtute, quibus nubiles pollent, cum ad eam ætatem perveniunt, in qua liberos poſſunt procreare. Accedit Heb. *nub*. i. e. progerminavit, fructum protulit, produxit. V. Caſt. 2238.

NUB

NUBILIS. V. Nobilis.

NUG

NUGÆ. Illis quæ ſub hac v. dixi pag. 86, Adde: Niſi mavis (quod mihi magis arridet) utranque vocem Arab. nempe *monahat*, et Ang. *moan* per Onomatop. formatam fuiſſe conjicere; ut Lat. *cachinno*. quæ eſt Arab. *cahcah*; Angl. to *cough*, quæ eſt Perſ. *chafan-dan*, necnon Arab. *Kahb*, et alia benè multa.

NUM

NUMA (Pompilius) àb Ar. namus, Lex, &.

NUMMUS. Ar. *nommi*, i. e. nummus, pecunia ſignata. V. Gol. p. 2458. Hinc fortè per Metath. fluxere quoque Angl. *money*; Lat. et Ital. *moneta*; et Luſit. *moeda*. Vel ab Arab. modannar ſignatus nummus aureus.

O M N

OMNIS. V. Communis.

O R G

ORGIA, ſeu ſacra Bachi, fortè ab Arab. harj. chaos, confuſio, tumultus. Richards. 2093.

P A C

PACTUM vid. feudo luſit.

P A L

PALUDAMENTUM: Add. Apud Perſas *balud*, vel *palud* erat veſtis ex pelle agnina. V. Caſt. 89.

P A N

PAN. Panis. Affin. habet cum Perſ. pah, ſeu paha, ſeu pahan, cibaria, alimenta.

P A R

PARCÆ. Adde: Porro mirum eſſe non debet, ſi vocem *parche* Ægyptii à Perſis, vel Perſæ ab Ægyptiis acceperint; cum Ægyptus per an. 200. ſub Perſarum imperio extiterit.

PARIS, filius Priami. V. Pariſii.

PARISII,

PARISII, vulgo Paris, et in Antiq. Armor. Ling. Baris. Tot, tamque immenſè diſcrepantes extant de hujus origine vocis opiniones, (quas quiſque apud Moreri, et alios vĩdere poteſt) ut vix in animum induxerim novam de ejuſdem vocis etimologia conjecturam proponere. Cum vero ea ſeſe mihi diù ſanè cogitanti in conſpectum dederit, quæ cæteris hucuſque prolatis longè mihi videtur probabilior: eandem ante Eruditorum oculos quàm ſubmiſſiſſime ſtatuendam duxi; poſtquàm paucula (in eorum gratiam, qui Etymologiæ mæandros nondum ſunt permenſi vel eos, nec à limine ſalutarunt) præmiſero, ejuſdemque vocis ſcaturiginem indicavero; ut inter permultos ejuſdem fontis (quo vix alius in univerſa etymologica re copioſior extat) rivos vocem Paris quoque lector gradatim ſuboleat, agnoſcatque clarè tandem, ac inventione lætetur.

I.

Literæ B et P. quàm ſæpiſſimè commutantur, ut in
Cæpa, Ital. cipolla, Hiſp. cebolla, Luſit. cebola.
Caput Hiſp. et Luſit. Cabeça.
Duplum, Gall. double, Hiſp. doble.
Petere, olim betere.
Lupus, Luſit. Lobo.
Capra, Luſit. cabra.
Apis, Hiſp. abeja.

GALL.

BALE, Ital. palla.
Balon, It. pallone.
Bocal, Germ. pocal.
Baliſte, Germ. palleſter.
Cabane, Ital. capana.

GERM.

Krubba, Ital. greppia, præſepe.
Knab, vel knapp, juvenis.
Ribbe, quod eſt Lat. ripa.

CAMBR.

Ab, germ. aff, Sued. apa, Angl. ape, Simia.

ANGL.

Knob, Belg. Knoop, nodus.

HUNGAR.

Apa, Hebr. ab, Lat. pater, per Metath.

ZEND.

Apem, Perſ. ab, aqua.

HEBR.

HEBR.

Ezob, Lat. hyſſopus.

Bazar. Syr. pazar, diſtribuere.

Barzel, Chald, parzel, ferrum.

PERS.

Bal, vel pol, pons.

GRÆC.

Purgos, turris, quæ vox affinitatem habet cum Arab. Burg, i. e. arcis turris propugnaculum, et Hibern. brug, i. e. arx, præſidium. Vide paulò infra.

Miſni diſtinguere nequeunt Lit. B à P, itaut ludimagiſtri pueris dicere teneantur : hæc P lenis eſt, illa vero aſpera. Vid. Clariſs. Michaelis *Suites* des Mem. de Gottingue an. 1756.

Sinenſes, quia B carent, pro ea Lit. P utuntur. Vid. Doctiſs. de Guignes Hiſt. Hun. pag. LXXIX.

II.

Vocalibus in medio Literis perrarò utuntur Orientales, ut infra patebit. Rectè igitur eruditiſſimus Court de Gebelin, poſt D. Hieronimum monuit: *La prononciation des voyelles eſt L'inconſtance meme . . . . . C'eſt par cette raiſon, en partie, quo les Orientaux ne tiennent point compte dans leur écriture des Voyelles des mots dérives.*

III.

III.

PERS.

Bar; i. e. magnus, altus, ſublimis. Ex qua notione manarunt ſequentes.

I. Arx, murus, caſtra.
II. Aula, tribunal.
III. Conventus, congreſſus.
IV. Supplicatio.
V. Conſilium, curia Principum. Vid. novam editionem Meninſki Theſaur. Ling. Orient.

Convenit igitur, ſeu affinitatem vox hæc Perſ. habet cum

HEBR.

Bire, arx, Caſtrum, Metropolis.

SYR.

Bire, palatium, arx, caſtrum. Hinc manarunt

La-Byr-inthus, i. e. Palatium, ſeu Regia Solis; et Peruv.
Inca-Pyr-ca, i. e. Incarum Regia, ſeu Palatium.

PUN.

Seu Phæn: (qui utramvis Linguam novit, ambas novit. Vid. Ravii Differt. de Ling. Orientalibus.)

Byr-ſa, arx locus munitus.
Borg, Caſtellum.

ARAB

ARAB.

Burg, arcis turris propugnaculum.

GRÆC.

Pergamus, i. e. Caſtellum, ſeu arx Trojana.

Purgos, turris.

Baris, domus turrita et Regia, Mænia, Caſtrum, porticus, turris; item tribunalis, ſeu Curiæ Species.

ARMOR.

Bers, arx, præſidium.

HIBERN.

Brug, magna domus, ædificium amplum, locus munitus, Regis palatium. Porro vox hæc Hiberno-Celt. affinitatem habet cum antiq. Germ. Gall. et Hiſp. *bruiga*, ſeu *briga*, ſeu *broga*; quam Latini addiderunt nonnullis locorum nominibus, as *Samaro-briga*, (v. Cæſ. Comment. l. 5.) et *Lato-briga*, &c. imò et Græci vocem *bria* ſequentibus affixere: *Zelam-bria*, *Meſſem-bria*, &c. vid. Cluver. de ant. Germania, l. 1. c. 7, qui inſuper ait antiquos Celtas vocem *briga* pronuntiaſſe *broga*, quæ pronuntiatio convenit cum Hiberna *brog*, vel *brug*. Tandem pervaſit hujuſmodi ad ditamentum per Orientales quoque plagas, ac locum, ſeu regionem pariter etiamnum indicat; ut in *Mala-bar*; *Zangue-bar*; *Hindu-bar*, &c.

TEUTON.

TEUTON.

Borg, arx.

SVIOGOTH.

Ware, warja, i. e. Caſtellum.

Warja, defendere, tueri.

Warn, munimentum quodvis, pec. arx, vel muri arcem cingentes.

Borg, munimentum, ſedes, Aula Regia, cum ferè in locis munitis eſſet. Cum notum ſit Lit. B et V alternare in omnibus Linguis, ac in antiquis Romanorum inſcriptionibus reperiri *vene*, *livertus*, *incomparavilis*, &c. pro *bene*, *libertus*, &c. rurſuſque Lit. V et W viciſſim commutari, ut (ne longius abeam) in Angl. *wine* pro vinum; *widow* pro vidua, waſp pro veſpa, waſte pro vaſto, et ſexcentis iſtiuſmodi aliis; nemo mirabitur Svigothicas voces mox allatas ex Orientali fonte *bar* derivari.

CAMBR.

Porth, arx, præſidium.

HUNGAR.

Var, arx, præſidium.

Poſtquam nonnullas voces arces, præſidiaque ſignificantes, ac ex prima notione Orientalis vocis *Bar* derivatas oſtendi; ſupereſt ut alias quoque *tribunalia*, *aulas*, *curiaſque* Principum deſignantes, atque ex eodem Orientali fonte ſcaturientes

turientes proponam. Ex quibus tandem notionibus pronum iter fuit, faciliſque tranſitus ad alias notiones *Judicis*, *Conſiliarii*, *Officialium*, ſeu in *judiciis miniſtrorum*, *Regis*, *Principis*, *Nobilitatis*, *ſtrenuitatis*, *juſtitiæ*, *æquitatis*, *dominii*, *defenſionis*, *protectionis*, &c.

ANGL.

Bar, Gall. barreau, i. e. tribunal; et etiam judices.

Barriſter, juriſperitus.

Pariſh, Armor. pares. (propriè) eſt diviſio, regio, ſeu diſtrictus ſub uno *Bar*, ſeu judice. Porro hujuſmodi diſtrictus apud Italos quoque *Giudicato* appellatur, à *judice* nempe. Vide Seq.

Prieſt (propriè) eſt *bar* ſeu judex mox dicti diſtrictus. Unde manavit ſecundaria notio, nempe *Sacerdos*; fortè quia juris ſcientia pollere debebat, qui ad munus ſacerdotale ſeligebatur; ac proinde titulo ac munere civilis, necnon eccleſiaſticæ juriſdictionis fungebatur; ut etiamnum in Anglia videmus Sacerdotes civili officio, quod vulgo *juſtice of peace*, (i. e. irenarcha, ſeu juſtitiarius ad pacem, vel cuſtos pacis) appellatur, inſigniri. Ex Civilibus igitur eccleſiaſtica vocabula ſunt deſumpta; quemadmodum ſæpe in hiſce Speciminibus Oſtendi.

Bury, Oppidum, vel caſtrum, in quo erat forum, ſeu Curia, et in quo comitiatus cclebrabantur.

Baron of the Exchequer, ærarii quæſtor, unus ex primis judicibus.

Peer, peerage. Vid. paulò infra.

Tandem ſequentia locorum nomina ab eadem Celtica voce *bar judicem*, ſeu *curiam* indicante derivata videntur, ac *ſedem judicum*, ſeu curiam deſignare.

Bri-ſtow ex Bar-iſtow.

Pre-ſton ex Bar-iſton.

Patrington, (in Prov. Angl. vulgò Yorkſhire.) Lat. Prætorium, quæ Latina appellatio clarè indicat judicum ſedem, curiamve fuiſſe urbem illam, ac ab eadem Celt. *bar* pariter derivatur, ut mox dicam.

HIBERN.

Bar, vir doctus. It. dominium, imperium, excellentia, vertex cujuſcunque rei.

Beara, vel barn, judex.

Bara-vail, ſententia.

Beart, judicium. Ex qua voce, per Metath. forte fluxere arbitrium, arbiter, &c. Quinimo abſque ulla Metath. manaſſe ex hoc Celt. fonte conjicio Lat. Peritus.

Borr, rarus, excellens, magnus, nobilis. Item magnitudo, majeſtas.

Barrachas, magnum dominium ſeu imperium.

Breas, princeps, potentatus; It. magnus, potens, magnificus. Convenit cum Cambr. *bras*.

Bairche, validus, ſtrenuus, animoſus.

Bruighean, (pronunt. bruian), Regis palatium, vel ſedes. Manat vox hæc ab alia Hiberna *brug*, i. e. Regis palatium. Vid. paulo ſupra. Tandem Hibernæ hæ voces affin. h. cum Cambr. prain id. ſignif.

Primh,

Primh, vel priomh, præcipuus, principalis, primus.

Primhlios, Regis palatium, ſeu ſedes.

Primh-longport, id.

Prionnſa, princeps. Porro ex hac v. derivari videtur ipſa Lat. *princeps*, cui addidere terminationem *ceps* caput; quanvis vox Celtica *prionnſa* abſque hujuſmodi additamento *Principem* deſignet, ut Gall. et Angl. *Prince*.

ARMOR.

Bar, culmen, ſummitas, vertex. Convenit cum mox allata Hiberna v. *bar*.

Barner, judex.

Bar-n, judicium, et judicare.

Bar-is. (in antiqua Armor. Ling.) Sic vocabant Pariſienſem Metropolin propter 12 judices qui in ea reſidebant.

Brenin, i. e. Rex. Hinc deducenda Origo v Brennus, quod fuit Senonum Ducis nomen idem valens ac Princeps, ſeu Dux; etſi perperam pro nomine *proprio* ſumatur, cum ſit tantum nomen appellativum muneris ſc. ac dignitatis.

HUNGAR. et Turc.

Bir-ow, Judex. In Provinciis, quas vulgo Crimea, Uſbec, Baſkirr, Kirgis et aliis multis Tartariæ regionibus BIRR, et BARR Primum, Primatem aut Principem deſignant, juxta doctiſs. *Baumgarten* D. et Prof. Theol. in Univerſ. Hall. Sax.

ITAL.

Birro, Bargello, quia ad tribunalia pertinent; vel Judicum jussa capessunt.

Barone, erro, vel scelus, sic dictus fortè quia à judice vel Magistratu accitus. Gall. diceretur *un homme repris de justice.*

ARAB.

Barr, i. e. abstinens ab injusto; quod affinit. h. cum Lat. PAR, sive æquus, justus. Quemadmodum æquus affin. h. cum Arab. hekk, i. e. rectè justèque fecit.

Bàre, via veri et justi; verum et justum.

PERS.

Beraja, i. e. Nobiliores cives. V. Meninsk Thes. Ling. Orientalium p. 751. Porro cum hac Pers. v. affinit. h. Latino-Barb. *paragium*, et Gall. *parage*, i. e. prima nobilitas, ut ait du Cange; et tandem Angl. *peerage.*

LAT.

Præ-tor, vox videtur composita ex eadem Celt. *bar*, sive *par*, &c. et Lat. terminatione tor. (ut in *Ora-tor*, *doc-tor*, *rec-tor*, &c.) Igitur judicem designat. Quodsi jus dicebat inter Cives,

Præter

Præter Urbanus, (Angl. Lord-Maior), ſeu Romanus, ut crebrò eum vocat Cic; dicebatur; ſi inter advenas, Prætor Peregrinus appellabatur. Prætorium propterea judicum ſedem, ſeu curiam ſignificat.

Peritus, Princeps, arbitrium, par. Vid. paulo ſupra.

Pro-ceres. Vox compoſita ex Celtico—Orientali, quam præ manibus habemus, nempe *bar* vel *par*, *borr*, vel *porr*, vel [per Metath.] *bro*, vel *pro*; (V. paulò. infra) et altera pariter. Celtico—Orientali, nempe

Arab. Korat.

Hebr. Kariah. vel Kiriah, vel Karth.

Phæn. et Pun. Kartha.

Chald. Kartha.

Syr. Karitita.

Hibern Cathair, quæ pronuntiatur *cahir*.

Brit. Kaer, vel Ker.

Scyth. Car.

Canad. Carhata.

Saxon. Antiq. Caerten.

Goth. Gards.

Cantabr. Caria. Quæ omnes ſignificant *urbem*, vel *Civitatem*. Igitur vox *proceres* idem ſonat ac *Principes Civitatis*. Tandem, (ur aliquid obiter dicam de Lat. voce *quirites*) ex ſecundo membro vocis Pro-ceres, urbem, aut Civitatem indicante derivatur illa, *Civemque* ſignificat; imò et quirinus ex eodem membro deducitur.

GALL.

Mont-barry.

Bar-ſur-Aube.

Bar-ſur-Seine, &c.

Quæ ſunt nomina locorum, in quibus Aulæ, Tribunalia, aut ſedes judicum extant. Quibus addi poteſt *Barraducum*, quod tribunal congruit cum Haga Comitum in Hollandia.

La Court ſuffiſamment garnie de Pairs, i. e. Tribunal ſufficienter inſtructum judicibus; quæ interpretatio magis appoſita videtur, quàm ſi vertas inſtructum *paribus*, ſeu æqualibus.

Parage. V. paulo ſupra ſub Perſ. beraja.

Pair, Angl. Peer, i. e. *Senator*, *Conſiliarius*, *Confnltor*, *Judex*, ſeu qui quod *PAR* eſt conſulit, aut decernit. Sic igitur appellantur Proceres, quia Regis Conſiliarii ſunt, ſimulque cum Rege judicant; non autem quia Regi pares aut æquales ſint, ut nonnulli effutiunt.

GRÆC.

Baris, domus, mænia, caſtrum, turris. It. genus quoddam Tribunalis.

Paris, (filius Priami) i. e. Judex. Paris, quippe, duntaxat fuit appellatus poſt judicium, quod tulit, quodque manſit *alta mente repoſtum*. Nam antea inter paſtores Alexander vocabatur. Falluntur igitur qui *Pariſienſi* Metropoli à reliquiis Trojanorum inditum nomen fuiſſe conjectant

jectant in Paridis memoriam, quam potiùs, ſi poſſibile foret, oblitterare debebant; utpote qui Trojani excidii cauſa fuerat.

Brabeus, judex ludrici vel equeſtris certaminis.

Pri-amus. Vox videtur compoſita ex *bar*, præſidium, arx, &c. et Arab. *amma-t*, quod eſt Chald. *amah*, i. e. Cætus, gens, populus; ita ut ad Lit. ſonet: præſidium, ſeu propugnaculum populi; quemadmodum Mene-laus, Mene-demus, &c. præſidium pariter populi ſignificant. Vel, ſi mavis, a Celtico-Hibern. prihm, (quam vid. paulo ſupra) et alia ſimiliter Celtico-Hib. *amus*, quæ oppugnationem, invaſionem, ſubſeſſam, et tandem protectionem indicat; eſſetque tunc v. *Pri-amus* ad lit. princeps protectionis, ſeu ſupremus Protector. Commutationes literarum in hujus vocis derivatione neminem morabuntur, qui ſimiles illis nuper viderit in vocibus La-byr-inthus, et Peruviana Inca-pyr-ca; necnon in Perſ. *bar*, et Syr. *bire*.

Pry-taneum. Compoſita vox videtur nonnullis ex locali terminatione *tan* (ut in Induſ-tan, Guliſ-tan, Aquitania, &c.) et voce BAR ſeu BIRE; ita ut Pry-taneum ad Lit. ſonet: locus *tribunalis*, *aulæ*, ſeu *Conſilii*, *Conventus*, &c. quia, nempe, Judices in Pry-taneum ad jus dicendum coibant, indeque Pry-tani ſunt appellati; quæ vox pariter conflata videtur ex eadem terminatione *tan*, (ut in *Luſitanus*, Aquitanus, &c.) idemque propterea ſonat, ac: pertinens ad *conſilium*, *aulam*, *conventum*, &c.

Si

Si quis autem voc. *Pry* deducere potiùs voluerit ex Celt. *brout*, i. e. Cibus (exqua manavit Theuton. brot, quod eſt Angl. bread, et Armor. *bara*, i. e. panis) judiceſque illos Prytanes appellatos fuiſſe contendat cum Eruditiſſimo Gebelin a *brot*, ſeu *prot*, ſeu *prat*, (quæ affin. h. cum Celtico-Hibern. proinn, vel potiùs, ut ait Obrien, praind, i. e. prandium ; ex qua oritur v. proinn-teach i. e. refectorium ſeu Coenaculum) i. e. Cibus, annona, quia in Pry-taneum (quo loco etiam Reipublicæ expenſis nutriebantur qui de ea benè meriti fuerant) Judices illi ad judicandum conveniebant, non admodum refragrabor.

PAR-os, quæ urbs fuit olim inter Ægeas celeberrima, et, opibus elata, Athenienſibus reſtitit ; (vid. Cornel. Nep. in Milt. c. 7.) ac duas Colonias condidit ; *Thaſum*, nempe, in Inſula *Thaſo*, et *Parium* ad Propontidem. V. Cellar. Geog. ant. PAR-os, inquam, in qua nobiliſſimum literatæ antiquitatis monumentum repertum fuit, ac inter Oxonienſia marmora aſſervatur ; inſigniſſimum, ſcilicet, Chronicon, quod, quanti pretii ſit, ob antiquiſſima tempora, quæ in eo explicantur, omnes, qui Seldeni librum unquam inſpexere, ſatis cognoſcunt *.

---

* On ſçait que c'eſt dans cette iſle, qu' on a trouvé le plus beau monument de Chronologie, que l'on connaiſſe, gravé ſur le marbre 260 ans avant J. C. renfermant une ſuite de 1300 ans, et qui eſt depoſé à Oxford .... Paros fut autrefois puiſſante .... Elle eut des Sculpteurs, et des Architects, qui l' illuſtrerent. Ses ruines ſont magnifiques encore .... Ses habitans avoient la reputation d' hommes de bon ſens, et ils la meritent encore. Buſching Geogr.

Paros etoit autrefois la plus grande, et la pius puiſſante ville des Cyclades. Echart Geogr.

Les Grecs de Paros ſont ſi eſtimés pour leur diſcernement, et leur bon ſens, que les Grecs des iſles voiſines les prennent ſouvent pour *Arbitres* de leurs differends, et l' on y a trouvé des antiquités precieuſes. De la Croix Geogr.

Paros

Paros tandem, quæ olim Cycladum omnium ampliſſima, ac potentiſſima fuit: ac Sculptoribus, Architectis, viriſque demum Prudentia ac ingenio inſignibus affluens: ita ut etiamnum (id quod mirum oppidò videbitur omnibus prodigioſam modernorum Græcorum rùditatem perpendentibus) aliarum Cycladum habitatores Pariis primas deferant, eorumque arbitrio committant diſſenſionum diremptum, averſorumve amicorum reconciliationem. Quapropter mirum eſſe non debet, ſi, aliis poſthabitis oblitteratiſque nominibus, nempe, Hyria, Cabernæ, Minoa, &c. totam inſulam demum, urbemque, de qua agimus, nomine PAROS inſigniverint; ut præcipuam Cycladum *Arcem*, *Aulam*, *Curiam*, aut primum *Tribunal*, vel tandem *Metropolim* veluti digito monſtrarent. Nomine, inquam, PAROS, quod ab Orientali BAR profecto manavit; ſub qua voce univerſæ mox dictæ notiones extare vidimus.

Nunc, quamobrem tot, (præcipuè verò de Urbe Paria) congeſſerim, præmiſerimque (cum id animo facilè præſentiat Lector.) ſummatim dabo. Ut nempe, veriſſimillimum videatur tandem Celtas, ſeu primos Galliæ Colonos, ac ex Pelaſgia oriundos, * *Arci*, *Tribunali*, *Aulæ*, *Curiæ*, aut tandem loco conventus in Inſula Pariſienſi primò conditis, ſimile nomen (PARIS) illi, quod antea Metropoli Celeberrimæ Ægææ INSULÆ (PAROS) fuerat inditum, can-

* Pelaſgiam voco regiones illas, quæ è Septentrione Danubio; ex Oriente Helleſponto, Ægæoque mari; ab occidente Adriatico; ab Auſtro tandem Peloponneſo concluduntur.

didi ominis ergò, indidiſſe; vel quia Celtico-Orientalis vocis BAR ſignificationes, nempe, *arx*, *tribunal*, *Curia Principum*, *conſilium*, *conventus*, *congreſſus*, *Metropolis*, &c. nimium quantum appoſitæ ac congruentes ædificio illi (quodcumque tandem illud fuerit) videbantur; vel demum propter utramque cauſam.

Ex Orientalibus igitur fontibus, vocis *Pariſii* necnon benè multorum Europeorum nominum etymologiæ ſunt derivandæ. Et verò veriſimillimum mihi videtur primos Aſiæ Minoris Colonos, qui ex Aſia, præſertim Occidentali, aut Ægypto illuc tranſmigraverant, Cycladas, * Pelaſgiamque † (per ſinum, qui ex *anguſtia*, *Helleſponti* nomen accepit, quemque 15000 Bulgari Equites tranſnatarunt) ſimul ac populi nimietate ſunt preſſi, inviſiſſe; cum inſuper, tam Cycladum, quam Pelaſgiæ jucundiſſimum ſpectaculum eos, qui è Littoribus Aſiæ Minoris illuc aſpiciunt, ad eadem loca etiamnum animi tantum cauſa viſitanda alliciat ‡. Utût res ſit, illud pro certo haben-

---

* Quæ primò Phoenices, poſtea Cares, tandemquæ, expulſis utriſque, Cretenſes Dominos habuere. Vid. Marmora Oxonienſia pag. 271.

† Ariſtophanes ac Suidas nos docent apud Odomantes Pelaſgiæ populos, quique prope Macedoniam habitabant, Circumciſionem in uſu fuiſſe. Quapropter ex Aſia Occidentali vel Ægypto fuerunt oriundi; cum in hujuſmodi regionibus ritus ille originem habuerit.

‡ Ses Côtes (Aſiæ Minoris ſcilicet) le long de l'Archipel ſont riches et peuplées. On y jouit d'une vue magnifique. On y decrouve ſans lunette le mont Athos, et les monts de la Thrace, de la Macedoine, de la Theſſalie, l'Olympe, les diverſes iſles de l'Archipel. Au coucher du ſoleil l'Hotiſon preſente vers ces iſles le plus riant ſpectacle." Buſhing Geogr.

dum

dum, Pelasgorum, nempe, Posteros ex Sigeo usque ad Celticum Promontorium, Hiberniamque tandem permeasse, ac ipsorum linguam per totam Europam diffudisse; in qua etiamnum tot extant Celtico-Orientalia vocabula, ut mirum non sit tempore D. Hieronimi eâdem nonnullos Asiæ Minoris populos ac Trevericos lingua uti-

Qua de re (præter alia multa, quæ in hisce speciminibus Celtico-Orientalia esse ostendi vocabula) duo insignissima, vox *bar*, nec non dicta sub v. *Brigantes*, exempla præbent.

Ne quis autem meam fortè hoc loco de voce *Celtæ* frustra sententiam quærat, aliquid de illa cursim ac leviter tangam. Equidem conjectavi olim hujusmodi vocem affinit. habere cum v. Getæ, interjecta Lit. L; de cujus Literæ interjectu ferè innumerabilia afferri possunt exempla. Atque hujusmodi conjecturæ favere præterea videtur Salmasius, cum linguam Geticam vocat illam, quam Boxhornius, Leibnitius, ac Sternhielmus Celto-Scythicam appellant, Matremque omnium Europæ Linguarum extitisse censent.

Haud leve tamen mihi scrupulum injiciebant, ut verum fatear, illa Cæsaris verba in principio Com. *Lingua ipsorum Celtæ, nostra Galli appellantur.* Quapropter cum apud Plin. lib. 2. c. 11. Legerim: *Celetæ Majores Hæmo, Minores Rhodopæ subditi*; cumque inter eosdem montes *Odrysæ* quoque siti fuerint, quorum Rex, illustris sc. Eumolpus, caput erat Initiatorum; cumque præterea hujusmodi Initiationes in usu etiam fuerint apud Getas, quorum Pontifex,

Strabonis tempore, adhuc extabat, quemque, ut ait idem Strabo, Getæ Deum appellabant, ac in monte ſacro Ka-kajon (vid. v. Cau-caſus) dicto colebant cumque inſuper hujuſmodi Getarum cultus anſam Domino d'Anville præbuerit ad Getarum originem ex Tartaris repetendam, apud quos *Lama* ſimiliter colitur* ; Rurſus, cum apud alios Thraces Pontifex huic ſimilis extiterit in monte ſacro *Bacchus* appellato in regione Beſſorum ; atque ex his omnibus nimis probabiliter inferatur Celtiæ populis initiationes illas pariter in uſu, vel ſaltem haud ignotas fuiſſe ; cum tandem Religioſum Celticorum Druidum ſyſtema Thraciis initiationibus ac ritibus haud multum abſimile mihi viſum fuerit† ; conjecto nedum *Gothos*, ſeu *Getas*, ‡ ſeu *Gaudas*, (vid. Plin. H. N. L. LIV. C. XI. ubi ait inter Danubium et Hæmum extitiſſe gentes, quæ Gaudæ appellabantur) ſed etiam *Celtas*, nomen, quo lingua ſua vocabantur, i. e. Celetæ, vel Selletæ, (utroque nanque modo vox hæc ſcripta reperitur)

---

* Cum tamen v. *Geta* nullam cum v. Tartarus affinitatem habeat, haud firma mihi hujus Scriptoris conjectura videtur.

† Et verò præcipuum Druidarum dogma *animæ immortalitas* erat, ut Bellatoribus mortis contemptum inſpirarent. Porro idem dogma ſimul cum cultu Dei ſub ignis Symbolo Getæ ab eorum Legiſlatore Zamolxi olim acceperant. Vid. Diod. Sic. et Cæſ. Comment. l. 6. § XIII.

‡ On ne ſauroit douter que les Goths ne ſoient les mêmes qu'on avoit connus auparavant ſous le nom de Getes. Gebelin. vid. etiam Pinkerton Diſſert. de orig. Scyth. et Goth. p. 7.

ſimulque

ſimulque Thracias Initiationes ac ceremonias in Gallias, Hiſpanias, Britanias, Hiberniamque invexiſſe; ac retinuiſſe.

Sed hæc hactenus de voce *Pariſii*, qua in Num. plur. uſi ſunt, ut innuerent plures ac contiguos extiſſe vicos, quorum unuſquiſque tribunal peculiare habebat à quo gubernabatur. Quemadmodum etiamnum videmus apud Hiſpanos hujuſmodi vicos ſeu regiones, quas Luſitani *bairos*, Latino-Barb. *varia* et tandem Angli *wards* vocant, (quaſi dicas: Tribunalia aut judices. Videntur enim illiuſmodi voces ex eodem Celtico—Orientali *bar* derivari) ita diviſas eſſe, ut unaquæque a proprio, ac diſtincto judice vel tribunali regatur.

Supereſt tamen ut de Clariſs. Gebelin circa vocis Pariſii etymologiam ſententia aliquid leviter tangam. Contendit igitur idem celeberrimus Scriptor derivari hujuſmodi vocem à Celt. *bar*, i. e. Cymba, et *is*, i. e. ut ipſe putat, *Iſis*. Quapropter Lutetia Pariſiorum, ad Lit. ſonaret. *Refugium*, ſeu *aſylum* (nam, juxta ipſum hæc èſt ſignificatio vocis *Lutetia*) *Cymbæ Iſidis*. Quæ porro magis præ hac fidei abſona proferri poteſt etymologia?

Nam etſi quis oſtendere poſſet Iſidem à Pariſienſibus fuiſſe adoratam; (id quod Encyclopædiæ auctores pro mero figmento reputant) aut Pariſienſem Inſulam in ejuſdem Deæ aſylum fuiſſe ſelectam; vel Ædificium aliquod in ejus honorem in eadem inſula fuiſſe conſtructum; poſtremum

remum vocis Par-is membrum Iſidem deſignare; velletque tandem ejuſdem vocis etymon ſeorſim (i. e. abſque voce Lutetia) veſtigare; repetendum illud minimè foret a Celt. *Bar* Cymbam deſignante; ſed potius a Celtico-Orient. *Bar*, de qua hucuſque egimus, quæque eſt *Arx*, *Caſtra*, &c. &c. eſſetque tum vox Paris ad Lit. *Arx Iſidis*; quemadmodum etiamnum videmus arces, oppida, naveſque nominibus a Divis petitis inſigniri. Quod attinet ad arces, idem apud Priſcos mox viguit, notumque de Minerva illud Catulli eſt.

Diva tenens in ſummis urbibus arces.

Tantum præterea virum meminiſſe oportebat alias extitiſſe urbes *Pariſiis* cognomines, quarum etymon nemo hucuſque ab *Iſide* repetendum ſomniavit. V. Notice de l' ancienne gaule par M. d'Anville pag. 512.

Quoniam vero vocis *Lutetia*, quæ v. *Pariſii* præfigi ſolet, mentionem feci: ac Celeberrimus de Gebelin eam verbum de verbo ſic exprimat: *Lieu defendu par les eaux*, locus protectus ab aquis; meam de ejuſdem v. etymologia ſententiam paucis complectar. Puto igitur ex v. Luco-tetia (quod fuit aliud ejuſdem urbis nomen.) Eam eſſe contractam; quæ vox compoſita videtur ex Græc. *Leukos*, i. e. albus, et *tetia*, quæ vox rurſus conflata videtur ex locali terminatione *tia*, (ut in Helvetia, Dalmatia, Beo-tia, &c.) et *te*, i. e. domus. Porro vox hæc domum ſignificans aſſervatur in

Cambr.

Cambr. Ty, domus.
Comub. Tſhyi, id.
Armor. Ti cujus plur. tiès. id.
Scot. Tyih, id.
Cantabr. Etche, id.

Igitur Luco-tetia ad Lit. eſt *alba domus*. Vel, ſi mavis, derivari ea poteſt ab eadem Grec. *Leukos*, et *Ties*, plur. nempe, Armor. v. Ti, i. e. domus, ut mox dixi. Vel tandem à Celtico-Hibern. *Tas*, i. e. habitatio; in qua ling. etiam reperitur verbum Taſ-aim, i. e. habitare. Ita ut *Luco-tetia* ad Lit. ſit *alba*, vel *albæ domus*, vel *alba habitatio*. Notum autem eſt antiquos Celtas atque Germanos inſigniora tuguria dealbaſſe; aliamque huic extitiſſe cognominem urbem apud Gallovidas, ſeu Novantes, Lucotion, ſc; vel Leucoetium, vel Leukoikidion, (nam varè à Geographis illius urbis ſcribitur nomen) quæ nunc *candida caſa* dicitur, cujuſque Saxonicum nomen, ſc. *Whithern* albedinis notionem retinet. In Legibus Hoüelianis Regia Silurum *Ty guynn*, i. e. domus candida appellatur. Quibus addi poſſunt Leucopolis, i. e. civitas albicans, portus Maris in Caria; Leucogæus (collis) i. e. terra alba; Leucorea, vulgò Witten-berg, in qua vulgari voce pariter albedinis notio aſſervatur; Novamænia, hod. album caſtrum, &c. &c.

Porro, cum phyſica et primigenia Orientalis vocis BAR, ſeu PAR, BIRR, ſeu PYR, ſeu POR (poſtremi hujus flexus exemplum

exemplum * ſupra indicavi in Peruviána voce Inca-pyrca) vis ſita ſit in *altitudine*, ſeu *ſublimitate* ex qua manarunt ſecundariæ notiones munimenti, defenſionis, protectionis, &c. ex eadem voce derivari poſſe videntur.

Paries.

Para-cletus, i. e. defenſor, is qui rogatur ut faveat, atque defendat.

Luſit. Parra, pampinus, ſeu folium, quod uvas ab æſtu vel a grandine, &c. protegit.

Am-paro, protectio, defenſio.

Parar; Gall. parer; Angl. to parry, ictus avertere.

Forte, Hiſp. fuerte, Hibern. port, Cambr. porth, præſidium, propugnaculum.

Para-vento, para-ſol, objectaculum, umbella.

Cantabr. Baru-tha, locus concluſus.

Cambr. Par-vais; Ital. paveſe, ſcutum.

---

* Nihil refert utrum *bar*, an *bir*, utrum *par*, *por*, vel *pir* dicamus; cum pro varietate regionum eadem verba diverſis ſonis atque accentibus proferantur, ut D. Hieronimus monet de Ling. Hebr. in qua nihil refert utrum *Salem*, an *Salim* nominetur. Idem prorſus evenit in modernis linguis, ut

Pater, Gall. pere; Run. fadur; Angl. father; Iſland bader.

Mater, Gall. mere; Angl. mother; Germ, mutter.

Frater, Angl. brother; Gall. frere; Illyr. brant; Perſ. burader. Cambr, braud; Cornub. bredar.

Peto, Hiſp. pido.

Ferio, Luſit. firo, &c.

Pa Perſ; pè Luſit. pi Braſil. pous podos Græc. foot Angl. fuſs Germ.

Porth,

Porth, præſidium, Caſtellum. Item porta et tandem portus.

Hibern-Port, præſidium, Caſtellum; Item domus; ac Regis ſedes; et denique portus. Quid igitur ſi Lat. v. *Porta* ab eadem notione defenſionis, vel protectionis originem pariter duxiſſe dicamus *?

For, protectio, defenſio.

Lat. Por-tus, ſic dictus ex eadem notione defenſionis, &c. (Vid. notam præced.) quia, nempe, in ipſo naves a ventis tutæ, ac defenſæ ſervantur. Ita quoque apud Arabes *calao*, et apud Hibernos *cala*, vel *caleith* portum maris ſignificant,

---

* Majora oppida (forte quia caſtellis munita erant) veteribus dicebantur *portæ*; ſicut apud Juvenal. *porta Syenes* proipſa Syene eſt; unde et Saxonibus *Portmanni* dicuntur *Municipes*, et *Portgrevii*, *urbibus Præfecti*. Pariter apud Hibernos *baile-port* eſt quodvis magnum oppidum; et *Port-lairge* eſt vulgò Waterford. Tandem vox Caſtellum etiam pagum, vicum aut oppidum indicat, et in hoc ſenſu ea Cæſar utitur in Comment.

Nota præterea nonnulla ſunt oppida *Nova porta* nuncupata; quibus addi poſſunt *Portæ Caſpiæ*, quod eſt nomen Urbis Mediæ in Parthiæ confinio, vel anguſtia montis Tauri. Sed aliquid dicendum ſupereſt de Lat. v. *porta*, ſeu *oſtium*. Cum igitur ſub Celtico-Orient. *bar*, ſeu *par*, *for*, *por-t*, vel porth notiones extent *præſidii*, *defenſionis*, *cuſtodiæ*, *domus*, *portæ*, &c. nulla tamen ſub eiſdem vocibus *portatus* reperiatur notio; veriſimile mihi videtur *portam* ſic dictam, quia ipſâ cuſtoditur ejus dominus, eique ac familiæ ejus velut præſidium eſt; etſi Lat. *portare* ab ipſa fortè *porta* manaſſe potuerit; nam, ut ſemel atque iterum dixi, verbum (vel copula, ſeu actio) ab objectis phyſicis in quæ agit, quæve copulatur, vel tandem ab inſtrumento, quo utitur Agens, appellationem, nomenve ducit. Fortè, inquam, nam alia extat Orient. vox in Perſ. Ling. ſc. bordan, i. e. portare, quæ cum Lat. magnam habet affinitatem.

ab eadem radice *cal*, quæ in utraque lingua eſt *cuſtodire. ſervare, circumdare.*

Perfugium, quod videtur innuere tutamen, ſeu defenſionem et aſylum fugientibus.

Forum. Multis oppidorum nominibus præfixa vox hæc fuit, ut: *Forum Gallorum*, *forum Julii*, &c. Galli quoque nonnullis locorum nominibus v. *chateau*; Itali *Caſtello*; et Hiſpani Arab. *cala* præpoſuere. Porro ex eodem Celtico-Orient. fonte, nempe, *bar* ſeu *par*, ſeu *por*, &c. i. e. *arx*, *præſidium*, &c. vocem quoque *forum* deducere minime dubitaverim, propter frequentes labialium B. P. F. alternationes; de quibus, etſi paſſim reperiantur exempla; nonnulla tamen hoc juvat afferre loco.

Pellis, Suec. fell.

Pater, Angl. father.

Frater, Angl. brother.

Anglo-Sax. Lyfan; Angl. Leave; Græc. Leipein, permittere.

Hæfa; Angl. have; Lat. habeo.

Perſ. fil, vel pil; ex qua v. per Metath. manarunt Græc. et Lat.

E-leph-as*.

Gall.

---

* Quoniam ſæpe in hac, aliiſque perſcrutationibus etymologicis Metatheſi uſus ſum; nonnulla ſubjiciam, in Tyronum gratiam vocabula, in quibus ſedes invertunt illæ Literæ.

Hebr. Kebeſh, et Keſheb, agnus.

Gazar.

Gall. golfe, Græc. kolpos.

Soufler, Hiſp. ſoplar, flare.

Sifler, Luſit. aſobiar, ſibilare.

Ital. Pozzetta, Gall. foſſette, arctus cavus.

Pennone, pifaro, &c. Gall. fanon, fifre, &c.

Celt. et Cambr. Affwis, abyſſus.

Barf, Gall. barbe.

Bron, et bran, Gall. front.

Gorf, corpus.

Frad, et prat, Gall. prè, pratum.

Feneſtr, et peneſtr, Gall. fenétre.

Lab, vel Lef manus, &c. &c.

Porro, cum Arces, Caſtra, aut repagula curiis, ſeu Tribunalibus, et Regum palatiis contigua eſſent, ut leges tranquillè ſancirentur; diſpoſitio ac ordo ſervarentur, tandemque, in regnorum præcipuè primordiis, eorundemve tur-

---

Gazar, et garaz, ſecare.

An, Perſ. nah, non.

Arab. Darg, gradus.

Ras, Perſ. ſar, caput.

Saravel, Perſ. Shalvar; Luſit. Seroulas, femoralia.

Angl. Leaf, fol-ium.

Hiſp. Olvido, oblivio, &c. &c.

Quibus addam verba Clariſs. Schultens in Clav. Dialect. p. 317: *In omni Lingua*, ait ille, *ſenſim* ac *pedetentim tranſpoſitiones quædam exiſtunt literarum; quæ præſertim tum facillime irrepunt, cum tanquam e patriis ſedibus per coloniam Dialecti in alias oras deducitur atque diſcedit. In tenuiſſimis illis reliquiis Ling. Hebr. quæ ad nos pervenerunt, bona Copia ſane extat vocabulorum, in quibus Metatheſis obtinet.*

bulentis tempeſtatibus, tumultus ac ſeditiones comprimerentur; hinc factum fuit, ut tum Arces, cum Tribunalia, et Regum palatia eadem voce indicarentur, nempe, ut ſupra vidimus, apud

Perſas Bar, arx mænia, tribunal; curia Principum.

Hebr. Bire, arx; Metropolis.

Syr. Bire, arx; Palatium.

Græc. Baris, Caſtrum, Mænia; domus turrita et Regia.

Hibern. Brug, locus munitus; Regis palatium.

Port, Caſtellum, et Regis palatium.

Sviogoth. Borg, munimentum, et aula Regis.

Angl. Bar, repagulum, ſeu Cancelli in foro; et forum, ſeu tribunal ipſum. Idem ſignificat Gall *barreau*.

Tandem ex eodem Celtico-Orient. *bar*, *arx*, *murus*, *vallum*, (ex quibus notionibus facilis fuit deſcenſus ad notiones *obſtaculi*, *defenſionis*, *repaguli*, &e.) prodiiſſe conjicio.

Gall. Barre, barreau, barrer, barriere, barricade.

Hiſp. Barra, barrear, barrera.

Ital. Barra, ſeu ſbarra, barrare.

Angl. Bar, to bar, barrier.

Cambr. Par.

Hibern. barra.

PAROCHIA. Conjectavi dudum vocem hanc ab Arab. farak derivari, quæ diſtinctionem et diviſionem indicat. Et verò primaria vocis *parochia* ſignificatio nihil aliud innuit, niſi urbis regionem, ſeu diviſionem, (Gall. quartier d' une Ville) ac diſtrictum Judicis; cujus rei exempla habemus in decretis Ladiſlai I. Regis Hungariæ lib. 3. c. 16. *Unuſquiſque Judex in Parochia ſua judicet*; et in Bernh de Breydenbach Iter Hieroſol.

p. 219;

p. 219: *dicitur enim quod numerus parochiarum, ſive, ut aiunt, contratarum in ipſa urbe* (Cairo) *aſcendat ad* 24000. Præterea Parochia apud Pomponium Lætum erant diſtrictus, quorum nonnulli dabantur veteranis Ducibus. Tandem in Ling. Cantabr. *barrutia* eſt ditio, juriſdictio, diſtrictus.

Verùm, cum Celtico-Orient. Par, ſeu Bar (vid. ſub v. Pariſii) Judicis notionem exhibeat, et Celt. *reich*, regionem, et diſtrictum (quæ Celt. vox aſſervari videtur in Hiber. *righe*, vel *richead*, i. e. regnum) ſignificet; fortè ex utraque componitur v. *parochia*, Hiſp. et Ital. par-rochia; ita ut ad Lit. ſit: *diſtrictus* Judicis; necnon *parochus*, i. e. alicujus diſtrictus judex, qui inſuper fortè olim etiam parochas parabat; quæ propterea ab ipſo Miniſtratore, ſeu judice diſtrictus nomen accepere. Mirum autem minimè eſt, ſi eadem vox ad Eccleſiæ Miniſtrum quoque indicandum fuerit deſignata. Ita in Ling. Chàld. *farnas* eſt paſcere, alere, gubernare, nutrire Politicé et Eccleſiaſticé; ac apud Latinos *paſtor gregis*, et *paſtor animarum*, &c. Vide inſuper ſub v. alvergue Hiſp.

P A T

PA-TER. ab Orient. ab, quod eſt etiam Groenland. *abba*. Vid. Animadverſiones meas pag. 85.

PATERE ab Ar. fatah, quod ſignificat in paſſiva voce patuit, recluſus fuit.

P E C

PECCATUM, fortè ab Ar. chateia, ſub quo extant ſequentes notiones peccavit, deliquit crimine; et in IV peccavit citra crimen, erravit. unde prodiit nomen actionis cheton, peccatum.

V. Gol.

V. Gol. p. 723. De prima autem ſyllaba *pe* in voce peccatum vid. dicta ſub *Druidæ* et *Miſſa*, ac, ſi libet, Archæolog. Brit. Lhuyd p. 40.

PEL

PELASGI. Adde: Sunt qui vocem *Cimbri* ex Celtico-Cambr. Ling. derivant, in qua extant

Cymmar, et *chimmhortho*, i. e. ſocius, ſodalis.

Cymmod, et *cymmrodedd*, vel *kymroded*, quod eſt Hibern. *kovardadh*, i. e. concordià. Vid. Lhuyd ſub voc. *ſocius* et *concordia*; necnon Dav. Dict. Kimb. A ſocietate, nempe, quam gentes illæ inire, vel confæderationem in quam coire conſueverant. Quam conjecturam facere non dubitavit vel ipſe infenſiſſimus etymologicæ diſciplinæ oſor Joannes Pinkerton in eruditiſſima Diſſert. de Scyth. et Goth. Londini edita 1787. p. 49. Quidni igitur v. *Pelaſgi* etymon quoque deduci poterit ex Arab. et Æthyop. *Laſc*, ſub quo, ut dixi, reperiuntur notiones *fæderis*, *ſocietatis*, *arctæ conjunctionis*, *individui*, *ac lateri adhærentis ſocii*, &c.

Quod attinet verò ad Lit. initialem P. in v. *Pe-laſgi*, poteſt etiam, ſi mavis, hujuſmodi litera pro præfixa ſeu præpoſitiva haberi, ut crebro fit. Qua de re nonnulla exempla attuli ſub voc. *Druidæ* et *Miſſa* in his addit. Qui plura deſiderat conſulat Archæol. Brit. Lhuyd p. 40.

Porro ex eadem Celt. radice vocis Cimbri manaſſe videntur Angl. *comrade*; Ital. *camerata*; Hiſp. et Luſit. *camarada*; et Gall. *camerade*; i. . Socius.

PELUSIUM.

PELUSIUM. V. Baiæ.

P E S

PES. Adde: Braſilien. pi, id eſt peſ. vide etiam dicta ſub v. mænia in his additionibus.

P H A

PHALANX. Affin. h. cum. Arab. *falaj*, ſub quo extant notiones diviſionis in duas partes, victoriæ, triumphi. Gol. 1821.

P H I

PHIALA. Add. vel ab Hebr. *fiila* idem ſignificante. Caſtell. p. 2993.

P I L

PILUS. V. Helleſpontus.

P L A

PLACERE. Vid. ſub pulcher.

P L I

PLICARE. Vid. piegare Ital.

P O L

POPLES. V. ſub piegare Ital.

PORTA, portare, portus. V. dicta ſub v. Pariſii; et Luſit. Calheta.

P R Æ

PRÆTOR, Vid. Sub v. Pariſii.

PRIAMUS. V. Sub v. Pariſii.

PROCERES. V. Sub v. Pariſii.

P U E

PUE

PUER. Add. Caraib. pouronnè, et Zend. Aperenaeoko, filia, puella.

PYR

PYRENÆI. Add. Niſi mavis hujuſmodi vocem à Celt *eira*, i. e. nix derivare per proſthes. Lit. P. Vide dicta ſub v. Miſſa, necnon de præpoſitivis Literis ſub v. *Druidæ*; et tandem Lhuyd pag. 40.

QUI

QUIS. Adde Ital. chi; Gall. qui; Lappon. Ka; Hibern. *ci* vel cia.

QUIRITES. V. ſub Pariſii.

RAJ

RAJA. V. Sub Græcus in his addit.

RAT

RATIS. V. Græcus in his addit.

REM

REMUS. V. Græcus in his addit.

R E O

REOR. V. dicta ſub v. hereſia Luſit.

R E S

RESINA, Armor. ruſſin; Hibern. roiſin; Arab. ragina. Gol. p. 956.

RESTIS à Perſ. reſhtè tortus, contortus; et etiam funis. Hinc fluxit Perſ. diminut, reſhtek funiculus. Ex eodem fonte manarunt Luſit. reſte, vel reſtia, et Ital. reſtia, i. e. reſtis cæparum, alliorum, &c.

R E X

REX. Pag. 101. Poſt. v. *habentis* Lin. 3 adde: Eodem modo *Cæſar* commune nomen fuit Romanorum Imperatorum; *Mithridates* Regum Ponti; *Abimelec* Philiſteorum; *Hiram* Tyri; *Antiochi* Syriæ; *Agag* Amalecitarum; *Gog* terræ Magog; *Sultani* Saracenorum. Vid. Caſtell. p. 3076, ubi citat Kirch. Oed. 1. 760. Vid. tamen ſub hereſia Luſit.

R H A

RHA. V. Græcus in his addit.

R H E

RHEA. V. Græcus in his addit.

RHENUS. V. Græcus in his addit.

R H O

RHODANUS. V. Græcus in his addit.

RIV

RIVUS. V. Græcus in his addit.

ROG

ROGO. V. Hereſia Luſit.
ROGUS. V. Rock Ang.

ROT

ROTA. Convenit cum Scyth. Ratas id. ſignificante; necnon cum Arab. dar pro daur, (per Metath. Vid. ſub v. Pariſii) ſub quo extant notiones ambitus, gyri, orbis, rotunditatis, in orbem agendi, convertendi, &c. et tandem cum Cambr. *rhod*; Armor rot; Hibern. roth; Hiſp. rueda, Luſit. roda, &c.

RUE

RUERE. V. Rock Angl. in his addit.

RUS

RUS. Adde Scyth. *ruis*, frumentum; et *ruoho*, gramen. Hinc quoque derivatur f-rux (per Proſthes. Lit. f. Vid. ſub vocibus fædus, framea, Druidæ) quilibet ruris fructus. Tandem Arab. rezk, ſuſtentaculum vitæ, commeatus.

S A B

SABANUM, Arab. *Sabanat*, Hebr. *ſaban*, i. e. Sabanum, linteum. Caſtell. p. 2456. Hinc fluxit Hiſp. *Sabana*.

S A C

SACERDOS. Vid. additiones ſequentes.

SACRARE. Et ſi aliquam me inter Lat. ſacrare, et Arab. ſhacar affinitatem reperiſſe putaverim; aliunde tamen Lat. vocis originem nunc repetendam cenſeo. Conjicio igitur eam ſitam eſſe in Medico vocabulo ſacks, quod eſt Arab. ſakin, et Hibern. ſchian, i. e. Culter. Atque ex hoc fonte derivari opinor

Græc. Sca-riphos, i. e. Stylus, ſcalper.

Lat. Sca-rificare, quaſi dicas: Cultro operari, inciſionem facere in arboribus, ulceribus, rotis, &c.

Sac-rificare, quæ vox ad Lit. idem ſonat, ac ſcarificare, ſeu cultro operari; quia abſque cultro non peragebatur ſacrificium:

Sec-uris,

Sica, et Sic-arius, vel qui Sica utitur ad occidendum.

Seces-pita, quæ vox compoſita videtur ex Sachs, ſeu Culter, et *pita* ſeu *peta*, quæ vox nonnullis affigitur nominibus, ut cornu-peta, hæredi-peta, centri-peta, &c. Igitur Seceſpita ad Lit. eſt culter petens; eo quippe corda, viſcerave victimarum petebat, ſeu ſcrutabatur Sacerdos, qui, fortè, ita dictus a Sachs, ſeu cultro, quo utebatur.

Sax-o ita fortè dictus à forma gladii, cultri, ſeu pugionis, quo in prælio utebatur gens illa; quemadmodum populus, quem vulgò *Coſaks* dicimus, appellationem accepit à Coſaſi; (ſpecies gladii apud Arabes) vel á *caus*, i. e. arcus quo jacitur ſagitta apud eoſdem Arabes; vel â *Coſſa*, i. e. ſpecies enſis. Tandem *Franci* à *warang*, i. e. ſecuris bellica, qua communitèr Septentrionales utebantur nationes.

Teuton. ſachs, gladius.

Hetruſc. antiq. ſachins, occiſio.

Gall. Ma-ſac-re, id.

Ital. Sghe-rro, vel ſche-rano, gladiator, Sicarius. Scher-mire, Hiſp. e-ſg-rimir, Gall. e-ſc-rimer, digladiari. Hinc, forte, quoque derivatur Ital. Scia-rrare, profligare, pellere, fugare, quia, ſc. id gladio fit.

Sacrare igitur à Sec-uri (cujus origo Arab. Sakin per comutationem literarum N et R, de qua vid. ſub *Lirio* Luſit. et, ſi lubet, Archæolog. Brit. doctiſſimi Lhuyd pag. 31. col. 3) derivatur, primariaque illius notio eſt: *inſcriptionem ſecurim minitantem apponere.*

Porro nota eſt formula: *Sub Aſcia dicare*, quæ in nonnullis legitur ſepulchralibus monumentis, quæque eiſdem inſculpebatur, ut omnis tolleretur ignorantiæ praetextus, ac ſcirent omnes *aſciam* ſive ſecurim infallibiliter paratam ei eſſe, qui Templum, Nemus, aut aliud monumentum ſub aſcia dicatum violaret. Quapropter *Sacra* vocabantur monumenta illa à ſecuri, qua violatores eorum ſine dubio percutiebantur; violatores autem ipſos *Sacros* pronun-

pronuntiabant, quia *Securi* devoti, propter Moniti contemptum, redebantur; quemadmodum *furca* dignus *furcifer* appellatur. Cum insuper hujusmodi sacratio, consecratio, seu privilegium, sanctionem (quæ quibusdam ceremoniis fiebat) exigeret; hinc ortum duxit compositа vox Sacro-sanctus, i. e. Sacratio, seu priva lex sancta, concessa, ordinata, decreta, atque rata habita.

Tandem secundum vocis Sacro-sanctus membrum est participium v. *Sancio*, quod ab Arab. Sanna (v. Gol. p. 1221) manasse videtur, sub quo extant notiones formandi et præscribendi regulam seu normam vivendi; et sub ejus derivato *Sonnat* legimus: forma, institutum, mos vivendi, lex, &c. hinc quoque fortè originem ducunt *Senator* et *Senatus*.

Quod attinet ad v. sacerdos, non desunt qui illius etymon ab Hiberno-Celt. sagart, i. e. (ut ipsi interpretantur) exector cordis; alii ab Arab. *Sajada* procubuit, adoravit, ducant; utcunque tamen sit, nugatoria prorsus eorum mihi videtur opinio, qui vocis *Sacerdos*, nescio quam sacrosanctam, spiritualem aut Divinam, commenti sunt etymologiam.

SACRIFICARE. V. sacrare.

S A G

SAGIO, seu acutè sentio. Forte à Pers. *sag*, quod canem significat, ut sit canum proprium, qui hinc *sagaces* dicti.

S A N

SANCIRE, sanctus. v. sacrare.

S A R

S A R

SARPEDON (Rex Lyciæ) Vox compoſita videtur ex Orient. Sar, i. e. Princeps, Dux; et padan, quæ vox cum altera Aram, vel etiam ſine illa, Meſopotamiam deſignat, à fertilitate, nempe, ſoli, ut vertit Clariſs. *Gebelin*. Porro vox *padan* fertilitatem indicans affinitatem habere videtur cum Perſ. *abadan*, i. e. cultus, habitatus, incolis repletus, populoſus, abundans, placens. Hinc igitur fortè melius repetenda videtur origo v. Sar-pedon, i. e. ad Lit. Princeps fertilis, ſeu abundantis, (ſupple regionis) quam a ſitu inter duos amnes ut putat Paſſerus p. 19 de Hebraiſmo Ægyptiorum; etſi reapſe Lycia inter duo flumina Xanthum, nempe, et Lymiram ſit poſita.

S C A

SCAMMONIA, ab Ar. ſkamonia. Caſtell. p. 2605.

SCARIFICARE. V. Sub. Sacrare.

S C E

SCENA. Adde Canadens. vocem *ſcon*, i. e. tentorium.

S C H

SCHISMA. Adde: V. Schiſm Angl.

S C I

SCIRE Affinit. habet cum Arab. ſhar, ſcivit, novit, percepit, intellexit. Gol. p. 1287.

S C O

SCO

SCORPIO. Adde Caraib. *akourou* id. ſignif.

SCR

SCRIBERE. V. Sub Carve Angl.

SCRUPULOUS. V. Sub. Carve Ang.

SEC

SECESPITA. V. Sacrare.

SEP

SEPELIRE. Add. Ex eodem Ar. v. fortè fluxit etiam ſupplicare.

SER

SERRA. Forte à ſtridore ſic dicta; quæ notio extat ſub Arab. Sarra Caſt. p. 2608.

SIB

SIBYLLA, vel, ut ſcribit Tacitus, Sibulla. Ab. Arab. et Perſ. *ſumbul*, ſeu ſumbula, i. e. ſpica; apud quos ſignum Virginis ſynecdochicè hoc nomine vocatum eſt. Cur autem hujuſmodi conſtellationi ſpicæ nomen tribuerint, eamque ſub puellæ ſpicam in manu tenentis figura pinxerint, explicat Præclariſs. Hyde Hiſt. R. V. Pers. Cap. 32. apud quem fabulam quoque de ſibyllinis Oraculis exploſam, ejuſque originem recluſam reperiet Lector. Nos, qui verborum tantum, non autem fabularum, ſuperſtitionumve origines ſectamur, id ſolum curſim

curſim innuemus, haſce, nempe, ex illis quàm ſæpiſſimè fuiſſe detectas; quemadmodum mox citatus Clariſs. vir, ex origine Lat. v. *ſibylla* ab Orient. *ſumbul*, fabuloſas ſibyllas, (quæ veluti Cæleſtis ſcientiæ fontes, numenque in pectoribus habentes, a piæ fraudis Chriſtianis prædicabantur; eiſi à Plutarcho ſibyllæ et Bacchides unà nominentur, nec melioris eſſent notæ, quam Mænades, Thyades, aut Baſſarides, quæ ex Bacchis fuere.) ac ſub earum nominibus procuſſa Oracula revelavit profligavitque. Vide etiam D. Gallæum, Tom. 2 *.

S I C

SICCUS. Adde etiam Groenland. *ſik* id. ſignif.

S I G

SIGILLUM. Apud Arabes v. *Sajala* eſt ſcripſit quid, ſignavitve Judex. Gol. p. 1144.

---

* Perniciosum ſane, quod omni ævo Politicæ inveniantur fraudes. Sed multo magis miſerabile, et (quod malorum maximum eſt) Chriſtianæ fidei puritati inimicum eſt, quod piæ quoque fraudes in uſu fuerint, quò Chriſtianæ Religionis veritas confirmaretur; ut earum inventores vulgo perſuadere callidè ſunt conati, ſordidi tantum quæſtus gratiâ. Nam quî credi poteſt, ut talis ac tanta fictorum miraculorum, Revelationum, Prodigiorum, Amuletorumque denique ad venefi-cia pellenda; omnemque ferè noxam amoliendam farrago, ignoranter à viris Theologicis, ac doctiſſimorum Druidarum (ut quod ſentio ingenuè fatear. Vid. Druidæ) Succeſſoribus divulgaretur? Cum Dei virtutem inculcare, ejuſve cauſam mendaciis, ac fictionibus defendere, utramque potius enervet, quàm corroboret.

S I L

S I L

SILANUS, ſeu tubus, aut fiſtula. Derivari videtur ab Arab. ſala fluxit aqua; ſub cujus derivatis reperiuntur *ſailon*, fluxus aquæ, et maſilon, locus, quo fluit aqua.

S I M

SIMILIS. Adde: Vid. *Same* Angl.

S I R

SIREN. Corrige numeros, et pro eis leg. 343, 344.

S O N

SONS. Vid. Sin. Angl.

S P H

SPHÆRA eſt Perſ. ſipehr, i. e. Cæleſtis globus, ſphæra, fortuna. Item mundus, tempus, et etiam ſol. v. Richards. Lex. Arab. p. 997.

S P I

SPIRITUS. Apud. Perſas *Peri* eſt genius, et ſpiritus bonus. V. dicta de voce *divus* et de Angl. Fairy, ac Lettres ſur l'Atlant. Clar. Bailli p. 145, 183. Ex qua Perſ. v. fortè Latina derivatur, præpoſita lit. S, de qua vid. ſub v. *carve* Angl. et *ſquama*, ac tandem *ſcamander*.

S P U

SPUERE. V. Cuſpir Luſit.

S T A

STANNUM, convenit cum Scyth. tina.

S U M

SUMMUS. V. Cima Hiſp.

S U P

SUPPLICARE. V. Sepelire, et Hebr. ſafala.

S Y C

SYCOMORUS, Arab. ficomorun.

S Y L

SYLVA. Corrige verba : *manavit aſylum* ſeu *protectio*; Nam aſylum potiùs mihi videtur derivari ab Ar. *malaz*, aſylum, refugium ; â radice Laza (per Metath.) confugit, &c. V. Gol. p. 2174.

T A G

TAGUS, vulgo *Tejo* fluv. in Luſit. vid. Druidæ.

T A U

TAURUS: Adde. Notatu dignum videtur eamdem vocem ſignum aut limites indicantem, montem quoque indicare apud Arabes ; nam, ut vidimus, *tor* limes eſt, et etiam mons ; *alam*,

alam, ſignum pec. collimitaneum, ac tenendæ viæ, atque etiam mons quilibet, pec. excelſus; *Djebal*, ſignum erectum, ac ſublime, et etiam mons. Sunt quippe montes, propter eorum aſtitudinem, valde idonei ad ſignandas, limitandas, et agnoſcendas regiones, ac monſtrandas vias, pec. in deſertis; *farton*, mons; et ſignum quoque erectum ad indicandam viam.

TAURUS (animal) Cambr. *taru*; Germ. et Belg. *Stier*; Suec. *tiur*; Arab. *thauron*, ſic dictus ab inſultu, irruptione, ſeu impetuoſiore motu Sanguinis, Libidinis, &c. quæ ſunt notiones v. thara in III. Conjug. cujus eadem vox *thauron* eſt nomen actionis.

T E N

TENERE. Add. Primitiva hæc vox *tan* aſſervatur quoque in Ling. Celtico-Hib. in qua *tan*, ſeu *dun* ſunt regio, locus, territorium; atque ex illis ſimul cum aliis componuntur multæ voces loca aut territoria indicantes; ut: Auguſto-dunum; Lug-dunum, Lon-dinum, vel Lon-dunum, &c. quarum duæ ultimæ *locum* prope *aquam* indicant. Vid. ſub v. Baiæ.

T H A

THAMESIS. Add. vid. etiam ſub v. *Druidæ*, nam v. hujus etymon ibi allatum mihi magis probatur.

T H E

THERMÆ. V. ſub v. hidra Hiſp.

THES-P-ROT-IA. Vid. Græcus in his addit.

TIB

TIBERIS. V. ſub *Druidæ*, et *Spring* Angl. in his addit.

TIG

TIGRIS (fluv.) Vox hæc originem potiùs duxiſſe videtur à Celt. *dir*, vel *dor*, vel *dur*, vel *ter*, *tir*, &c. quæ in multis fluviorum nominibus reperitur ſub Hiſp. voce *hidra* allatis, quibus addi poſſe videntur.

Tir-yns, fluvius Argivus.

Dar-as in Pannon.

Tar-as, fluv. in Scyth.

Tur-ia in Hiſp. Tarrac.

Doris, Maris Nympha ; et ipſum mare.

Ex hac, inquam, Celt. v. derivata videtur quoque *Tigris* interjectâ Lit. *g*, de cujus interjectu quàm plurima reperies exempla apud Clariſs. Lhuyd Archæolog. Brit. p. 12, 24. quorum nonnulla invenies ſub v. to grow Angl. Præterea, ſi fluvius ille ante Spurii Carvilli tempora Latinis notus, eique nomen hocce inditum, neutiquàm Lit. g in hujuſmodi nomine reperiri poterat; ut pote quæ ab ipſo Spurio aliis addita fuerit, ut refert Plutarc. Quodſi poſt Spurii ætatem vox *Tigris* ad illud flumen deſignandum fuit adinventa; ac à Perſ. *tir* (ut nonnullis placet) idem flumen ſignificante deducta foret; rurſus ejuſdem Lit. interjectus recurret.

Tandem, etſi probabilius v. *Tigris* etymon à mox dicta Celt. *dir*, vel *tir*, &c. repetendum eſſe opinor; ſi quiſpiam tamen malit eam a Perſ. *tir* derivare; non tamen ab eadem

eadem Perſ. v. ſagittam deſignante, ſed potiùs *Lutulentum* atque *Cænoſum* indicante illius originem repetendam duxerim. Lutulentum porro admodum ac cænoſum flumen fuiſſe illud facilè crediderim, propter magnas ac terribiles ejus inundationes, quarum duas deſcriptas reperies apud Abul-Pharajii Hiſt. Dyn. p. 392—478.

Haud me latet fluviorum nomina ab eorum curſus natura ſæpe deſumi. Verum, cum juxta melioris notæ Itineraria, vix aliud, quod lentiùs fluat, reperiatur flumen quàm Tigris; (qualiſcunque tandem illius fuerit olim curſus) cumque flumina ab aquarum colore aut natura crebrò pariter appellationem accipiant; quemadmodum, ex. grat; Euphrates ab aquæ dulcedine; (Vid. Gol. p. 1773) yr avon las (in Prov. Angl. vulgò Glamorganſhire) id eſt amnis viridis; yr avon Uydr, (in Prov. Angl. vulgò Monmouthſhire) i. e. fluvius Lutulentus, &c. &c. fortaſſè fluvius quoquè, de quo agimus, à *Luto*, ſeu *Limo* appellationem ſortitus eſt. Id verò nedùm fluviis, ſed etiam nonnullis urbibus accidiſſe compertum eſt. Nam v. Gr. *Peluſium* atque *Pella* nomina ſunt à Luto derivata. Vid. ſub v. Baiæ; et tandem Principis iſtius Hiberniæ urbis appellationem, ſc. Dub-linum, ab amnis lutulenti nigrore per eam tranſeuntis, viri deducunt horum ſtudiorum periti.

Tandem fieri potuit ut Tigres ex Armeniæ Montibus deſcendentes juxtà hunc fluvium ſtabulari conſueveriut; atque hinc Latini nomen *Tigris* illi indiderint; ſicut ex Cambr. *Karu*, quod eſt Cornub. *Karo*, et Hibern. *Cair-fhiad*, i. e. Cervus, derivatur *Rhyd y Caru*, ad Lit. *trajectus Cervi*; quod

quod eſt fluvii nomen non procul Oſveſtria in agro Salopenſi. Ita pariter Cambr. *jurch*, i. e. Capreolus, variorum fluviorum ac rivulorum nomen eſt in Cambria, quorum alii, à velocitate ſic dicti ſunt; alii, quòd Capreoli (animalia in Cambr. olim rara hodie nulla) aliquando circa hoſce rivulos verſati ſunt; ut *Fynnon yr jurch* haud procul ab Oſueſtria apud Salopenſes. Vid. Lhuyd Adverſaria.

T O M

TOMUS. Affinit. habet cum Arab. *tamur*, tomus, volumen ſcriptorium. A rad. *tamara*, ſcripſit in volumine. Gol. p. 1482.

T O R

TORQUES. Adde Arab. *tauk* id Significat. Lit. R ſæpe interjicitur. Vid. *Dumb* Angl.

TORRENS, Perſ. darah. V. ſub Hidra Hiſp. et Gol. p. 378.

T U M

TUME-RE. Ab Arab. tama, vel tamma, (v. Gol. p. 1481, 1484) elatus fuit, extulit ſe, impletus fuit alveus, intumuit flumen; opplevit puteum Torrens, ut ſolo æquata fuerit aqua. Hinc manarunt *tam* turgidum altumque mare, et *tamm* mare; *motaatym*, i. e. collidens, illidens, æſtuans, iratus, tumidus; loquendo de mari, aut fluctibus ejus; 2°. furibundus, furioſus, rabidus, iratus, rabioſus; loquendo de homine: quæ ſecundaria notio 2°. loco poni debet in Lexic. quod Richardſon tamen neglexit. Sed, ut ſemel atque iterum dixi, omnibus ferè Lexicogr. commune hoc peccatum eſt.

Porrò

Porrò cum mox allatis Arab. vocibus ac earum ſignificationibus affinitatem habent Seq. Hibern.

Tomhaidhm, eruptio, ſeu profluvium, velut rivuli ex inſperato exilientis, vel erumpentis ex viſceribus terræ.

Tonnaim, intumeſcere; loquendo de fluctibus.

Tonta, undoſus.

Ton, vel tond, unda. Quæ Lat. v. ab hac Hiberno-Celt. proculdubiò fluxit.

TUMULUS derivari videtur à Celtico-Hibern. tuaim, colliculus, tumulus.

T U R

TURRIS. V. Hector.

TURTUR. Arab. tortor. Utraque v. per Onomatop. videtur formata.

T Y R

TYRANNUS; Anglo-Celt. Tighearn; Hiberno-Celt. Tiarna vel tighearna; Cambr. Teyrn. Mirum in modum ſe torquent Etymologi in hujus vocis Origine inveſtiganda. Eſt autem Tarchanon in Ling. Choraſanica Dux, Princeps, quæ fuerunt primæ notiones v. *Tyrannus*, ut notum eſt. Ex hac voce quoque derivari puto *Tigranes*, i. e, Princeps, Rex, Dux, etſi pro Regis cujuſdam Armeniæ nomine Proprio habeatur. Ita pariter *Brennus*, quæ vox Regem generatim ſignificat à Brenin, (i. e. Rex in Ling. Cambr. vel Breas in Ling. Hibern; aut tandem *Prins* i. e. Princeps in L. Armor.) Ducis Senonum proprium nomen putatur. Verum error iſte ex ignorantia linguarum

linguarum ortus admodum communis eſt. Vid. ſub v. Helleſpontus.

V A G

VAGINA, Hibern. *faigin*, vel *faighin*; Armor. *guin*; Cambr. *guain*; Ital. *guaina*; Hiſp. *vayna*; Luſit. *bainha* affinit. habent cum Arab. *giofon* vagina gladii. V. Gol. p. 515.

V A L

VALLIS. Adde: vel ab Arab. Lav. Per Metath. Gol. 2179.

V A N

VANESCO. Ab Ar. fana. Gol. 1828.

V A T

VATES, Hibern. *faidh* conveniunt cum Ar. *vaada*, prædixit, ſignificavit affuturum alicui quid. Gol. 2695.

V E N

VENTER. Affin. h. cum Ar. et Perſ. butun, per Metath. Lit. N et addita terminatione Latina.

VENTUS. Cambr. guynt; Cornub. guenz, et guinz; Hiſp. viento; Angl. wind; Goth. winas; Iſland. vindur; Suec. vader; Sclav. veiter; Dalmat. vitaar; Luſat. watr; Polon. wiatr; Bohem. witr; Zend *vad*, et pronunciatur *veid*. Quæ omnia derivata videntur a Perſ. *bad*, ventus. Nam nazalatio non variat, ut ſæpè monui. radicis naturam, ut Perſ. ſad, Lat. centum; *Meſis olim* apud Lat; poſtea menſis, quod eſt Hibern.

Hibern. *mis*, vel *mios*; Celt. *la*, Angl. land, et Mexic. lan, locus, regio, &c. &c. Vid. land Angl.

V E R

VEREDUS. Poſt vocem *currit* adde: ut volunt nonnulli. Alii putant derivari ab Arab. *forot*, i. e. equus velox alios præcedens. V. Caſt. p. 3068. Alii ab Hebr. *fered*, quod eſt genus muli ex Equa et Onagro geniti, in curſu admodum velocis. V. Caſt. p. 3058. Veriſimilior tamen Etymologia repetenda videtur ex eo quod Veredarii celerrimis hiſce equis utantur ad celeriter perficienda Regis, aliorumve mandata. Porro *Veredarius* derivatur ab Arab. *barid* ſignificante illum, qui in locum aliquem mittitur, ſive legatum, et uſitatiſſimè Curſorem et Tabellarium. Et verò *Baruda* in IV Conjug. ſignificat. *miſit barid*, i. e. Curſorem. V. Caſt. p. 429.

Hæ tamen Arab. voces ex Ling. Perſ. ſumptæ videntur, in qua extat v. *barid* ſignificans

1°. Duodecim milliarium intervallum, ſive IV Germanica milliaria, per quæ, ut ait Caſtellus, *Veredi*, apud veteres Perſas, qui inventores eorum ſunt, diſponebantur.

2°. Curſor, veredarius, Regius Tabellarius. qui in locum aliquem mittitur. V. Caſt. p. 123.

V I C

VICUS. à Celtico—Hiberno *uiſg*, vel *uiſge*, vel *uiſce* (quæ voces a Britanis, Romanis et Sax. verſæ fuere in *ax*, *ex*, *ox*, *ux*, ut rectè monet Obrien) i. e. aqua. Hinc igitur derivantur benè

multa oppidorum nomina, quæ prope aquam fuerunt ædificata; ut

Iſca in Anglia, nunc Ex-ceter; et apud antiquos Britanos *kaer-eaſk*, quæ duæ poſtremæ voces compoſitæ ſunt ex *cathair*, ſeu *kaer*, i. e. oppidum, urbs; et *ex* ſeu *eaſk*, aqua.

Hex-ham, quod à Romanis vocatum fuit Axelodunum.

Vigo, portus maris in Gallæcia.

Uſcudama olim, nunc Adrianopolis in Thracia.

Uſocona, vel uxocona in Anglia.

Uxella.

Uxellodunum.

Ox-us, fluv. in Aſia, &c.

V I D

VIDUUS: Perſ. biwè; Ital. vedovo; Gall. veuf; Hiſp. viudo; Luſit. viuvo. Apud Arab. *baid*, vel *buwud* eſt ſeparatio à ſuis. Apud eoſdem ſub verbo vahida, ejuſque derivatis extant ſequentes notiones: unicus fuit; ſeparatus et ſeorſim manſit; ſolitudo, ſolus, ſeparatus, ſolitarius. V. Gol. p. 256, et 2636.

V I T

VITULUS. Affin. h: cum Perſ. tawal, per Metath.

U L U

ULULARE. Arab. walwal; Hibern. vaillighim; Angl. to howl; Græc. Ololuzo. quæ omnia per onomatop. ſunt formata.

U N D

UNDA. V. tumere.

U R O

URO. Adde Canadens. *youri*, i. e. coctus; et Hibern. *V'r* ignis.

V U L

VULNUS; Angl. wound; Perſ. welanè id. ſignif.

A D D

ADDENDA et Corrigenda in Spec. II. Ital.

A B B

ABBRUSTOLARE, V. bread Angl.

A L O

ALOCCO; Hiſp. loco; Arab. awlak, i. e. fatuus, demens, inſanus. V. Gol. p. 142, et 2176.

A M M

AMMASSARE. Sub hac voce p. 131. et poſt vocem quinque lin. 6 Adde: Accedunt Cantabr.

Amar, decem.
Amaica, undecim.
Ama-bi, duodecim, &c.

Ex quibus vocibus prima ſc. *amar* videtur *totum* ex utriuſque manus digitis reſultans innuere. Secunda vero *ama-ica*, compoſita videtur ex Cantabr. *amar* decem, et Perſ. *iek*, i. e. unus. Nam ſi tota vox Cantabr. fuiſſet, pro ama-ica ſcribi deberet ama-bat, *bat* quippe apud Cantabr, eſt *unus*.

Lin. 10 poſt verbum *pente* adde; (quod eſt Perſ. *panj*.)

B A N

BANDO Ital. Hiſp. et Luſit; Bannum Latino-Barb. Ban Angl. et Gall. et tandem Bann Hibern. quæ omnia derivata videntur ab Arab, v. *Bana* ſub quo, ejuſque derivatis extant ſequentes notiones: manifeſtus fuit, diſtinctè patuit; manifeſtum reddidit, declaravit; innotuit, manifeſtus evaſit; manifeſtum habuit, ſcivit, agnovit; et tandem id, quo aliquid declaratur. Et verò quid aliud *bando* eſt, niſi proclamatio, ſeu notificatio?

BARZELETTA. Perſ. bazale, i. e. jocus. V. Richardſ. p. 397.

B I A

BIADA. Convenit cum Hibern. biadh, victus, cibus, alimentum.

B R A

BRACIA. V. Hector in his addit.

B R U

BRUCIARE. V. Hector in his addit.

BUR

BURBOLO. Affin. hab. cum Hibern. *borb*, ferox, ſeverus, crudelis.

CAI

CAIRO. Arab. Alkahirat, i. e. Victrix, auguſta. Sic igitur appellata per excellentiam fuit Metropolis Ægypti; cum anteâ vocaretur Fuſtâta. V. Gol. p. 207, et 1975.

CAL

CALA. Vid. Catheta Luſit.

CAM

CAMERATA. Vid. ſub Pelaſgi in his addit.

CHI

CHIEDERE. V. ſub Helleſpontus.

CHITARRA. V. dicta ſub v. Cithara in his addit.

COD

CODARDO. V. coward Angl.

COG

COGLIONE. Affinit. h. cum Chilenſi *Collu* teſticulus.

COS

COSCIA. V. cuiſſe Gall.

DAN

DANARO, Hiſp. dinero, Arab. *dinar* nummus; *dannara* pecunioſus fuit.

DIA

DIAVOLO, Lat. diabolus. Certo certius mihi nunc videtur vocem hanc compoſitam eſſe ex Arab. *zu*, i. e. *poſſeſſor*, *dominus*, *præditus*; et *balao*, i. e. *tentamen*, *ærumna*, *afflictio*, ut qua homines probantur; ſumiturque ſive in bonam, ſive in malam partem. Vid. Gol. p. 326. Quapropter tota vox ad Lit. eſt *poſſeſſor*, ſeu *dominus tentaminis*, ſeu *præditus tentamine*, i. e. *tentator*; et ita hujuſmodi appellatio convenit cum Lat. Aſmodæus, necnon Græc. Aſmodaios quoad ſignificationem; derivatur quippe utraque vox à Perſ. azmudè, quæ eſt particip. paſs. verbi *azmudan*, id eſt *tentare*, *inſtigare*, unde notio particip. præt. *tentatus*, *inſtigatus*; nec non, pro Perſicæ Ling. ingenio, *tentans*, *inſtigans*, *tentator*. Quam appellationem apprimè Diabolo convenire, nemo eſt qui ignoret. Tandem Arab. *zu poſſeſſorem*, ſeu dominum ſignificans, æquivalet alteri Arab. voci *Saheb*, necnon Hebr. *baal*; (vid. Animadverſiones meas Philolog. p. 44) et tandem Perſ. *dar*, de qua alibi verba feci. Vid. *Dromedarius* in his additionibus. Ex eadem Arab. voce componitur etiam Dioniſius, quam vide in his addit.

DIO

DIO Ital.
Lat. Deus.

Gall.

Gall. Dieu.
Hiſp. Dios.
Luſit. Deos.
Græc. Theos.
Cambr. Dyu.
Cornub. Deu.
Armor. Due.
Hibern. Dia.
Perſ. Dei. Quæ voces omnes a Celt. TA, vel DA, vel DHA, vel DAGH in Cambr; Cornub; et Hibern. Ling. aſſervatis, ac BONUM indicantibus, derivantur. A BONITATE igitur DEI nomina originem ducunt.

Ita Cantabr. *unqui* eſt bonus; et hinc *Jaincoà*, i. e. Deus.

Ex eadem notione bonitatis, quæ reperitur in Celt. DA, TA, &c. derivantur ſequentes voces PATREM ſignificantes

Hibern. Daid.
Cambr. Dad.
Angl. Dada.
Cornub. Tad, et Taz.

Hinc quoque fortè manarunt Lat. *da-re* et Perſ. da-dan; *da-tum*, Perſ. *dad*, quæ Perſica vox juſtitiam et æquitatem etiam indicat, atque cum voce *kar* Deum deſignat. Nam bonum facimus, cum alicui damus.

Præterea nomina alia Deum ſignificantia à Bonitate ſunt deſumpta, ut

Germ. Gott.
Belg. Goodt.
Dan. Gud.
Suec. Gudh.
Angl. God.

Perſ.

Perſ. Choda. Quæ omnia derivantur ab hac primitiva, ac Celtica TA, vel DA, vel DAGH, vel DHA per Metath. vel præpoſitionem Literæ G. Vide dicta ſub v. Druidæ et Coward Angl.

D O M

DOMO, ſeu duomo (Eccleſia Cathedralis) Dubium non eſt, quin vox hæc affinitatem habeat cum Lat. *domus*, quæ eſt Hibern. *dohm*, vel *daimh*, ex qua Hibern. v. alia rurſus oritur, nempe, Daimh-liag, i. e. quodlibet templum lapideum; nam *Liag* eſt Lapis magnus. Notum præterea eſt templa Primaria nedum Cathedralia, (à ſede, ſcilicet, Epiſcopi) ſed etiam *Domo* ab Italis, ac Dom-kirkjor a Suecis fuiſſe dicta. Porro ædificia hæc a judicialibus functionibus in iiſdem peractis nomina accepere; nominaque ipſa à Celt. voce *Dom* originem ducunt, ſub qua etiamnum extant notiones *judicii*, *judicis*, *judicandi*, &c. in Angl.

DOOM, judicium, ſententia, arbitrium.

To doom, judicare.

Doomſ-man, judex.

Domſ-day, dies extremi judicii.

Domſ-day- book, Liber judicialis.

To deem, arbitrari, exiſtimare.

Demſter (in inſula vulgò of Man) judex.

Germ. *doam*, vel *duom*, vel *tuom*, judicium.

Anglo-Sax. *dom* idem.

Belg. doem, id.

Sviogoth. dam, judicium, 2°. ſententia. 3°. poteſtas, juriſdictio.

Dome, juriſdictio. quæ vox occurrit tantum in Compoſitis. Vid. Lex. Ihre.

Doma,

Doma, judicare; Ulphian. domjan; iſland. dæma; Anglo-Sax. deman; Germ. duomen; vel tuomen; Belg. doemen. Tandem Lat. *damnare* ab his alienum non videtur, licet à primævo ſenſu aliquantulum declinaverit.

Domſtol, tribunal.

Domherre, Canonicus, qui in judicio Eccleſiaſtico Aſſeſſor ſub Papatu fuit. Ab hoc Collegio Canonicorum (ait Ihre) et judicio, quod ſecundum Eccleſiæ Canones ab eo exercebatur templa Primaria appellata fuere Domkirkjor, qualia in ſingulis Diæceſibus erant.

Iſland. domur, judicium, ſententia.

Lappon. Dobmar, ſive duobmar, judex.

Dobmo, ſive duobmo, judicium, ſententia.

Perſ. Dan, ſciens, intelligens, qui putat, cenſet aut arbitratur.

Arab. Dana, ſub quo extant notiones *judicandi*, *condemnandi*, *judicii*, *judicis*, &c. Arab. autem ac Perſ. Ling. cum noſtris Celticis Harmoniæ minime officit finalis Lit. N, quæ crebrò in M (quemadmodum et hæc in illam) commigrat, ut

Ital. Scanno, vel Scranno; Lat. Scamnum

Lat. Biennis, triennis, &c. bimus, trimus, &c.

In inſcriptionibus Ant. *quicumque*, *imfans*, *quamtus*, &c. poſteà *quicunque*, *infans*, *quantus*, &c.

N ante B, P, M in M commigrat. Priſcian. l. 1.

Latini Græcum *on* in *um* vertunt, ut *brachion* brachium.

Hebr. plural. terminatio *im* eſt Chald. *in*.

Hiſp. *quien*, Luſit. *quem*, quis.

Con, Luſit. *com* cum.

Eſtannar, Gall. etamer, à Lat. Stannum.

Don, Luſit. *dom*, titulus honorificus.

Confites, Gall. confiture, Angl. comfits.

Zancajoſo, Cambr. Koeſgam, vel Kangoes, i. e. varus, quæ derivantur à Celt. *Kam* curvus.

Ex hac Celt. v. fortè manavit etiam Græc. *temis*, Lex. quinimò et *demos*, quæ vox non populum univerſè, (qui *Laos* dicebatur) nec turbulentum, (qui oklos vocabatur.) ſed judicialiter congregatum, propriè deſignaſſe videtur.

Extat quoque Judicis notio ſub *dom* in Gall. voce *Maire-dom*, in qua æconomicum munus officiumve nequaquam vox *dom* deſignat. Nam, ſi ita eſſet, poſſet ille, qui illiuſmodi officio fungeretur ad Regis nutum exauctorari; cum tamen Nationalis Conventus Clotharium ad Garnierum in hujuſmodi officio retinendum; imo (cum inter eos jurgia eſſent) ad gratiam cum eo reconciliandam compulerit. Vox igitur *dom* judicem deſignat, ita ut *Maire-dom* ad Lit. ſit: ſupremus Judiciarius, ſeu Primarius totius regni Judex. (Angl. Lord Chief-Juſtice) Et verò eadem v. *dom* in Suec. *domare*, ſive dommair (quæ planè eſt inverſa v. mair-dom) judicem ſignificat; etſi ad Lit. ſit Primarius judex.

Præterea Major Domus nuncupatur S. Leodegarius in illius vita. Cap. 4. ubi de Chelderico: *Idem Sanctum Leodegarium Pontificem ſuper omnem domum ſuam ſublimavit, et Majorem domus conſtituit.* At, cum ferè conſtans ſit officio æconomi, ſeu Proviſoris Aulæ Regiæ nunquam donatum S. Leodegarium,

rium, censent Valesius L. 21. Hist. Franc ; et Cointius in Annal. Eccles. Franc. an. 670 hacce nomenclatura *Præcipuum Consiliarium* denotari. Quibus adstipulantur Additamentum 2 Legis Burgundiorum § 13. et quæ leguntur in Præfat. ejusdem legis ; ac tandem quæ habentur in Lege Ripuar. Tit. 88. quibus addi possunt quæ leguntur in Repert. foror. Aragon. Vide Michael. del Molino sub v. confratria, ubi ait : Majores domus, Cæsarauguſtæ, dicuntur 3 judices Confratriæ Mercatorum, qui exercent jurisdictionem, et sedent pro Tribunali in Domibus Disputationis in Aula Superiori, &c.

De judiciis tandem a Patribus in eorum domibus latis, (à quibus judiciis ædificia illa dom-us fuerunt appellata) nemo unus ignorat, viros in uxores, sicuti in liberos, vitæ necisque habuisse potestatem, ut tradit Cæsar de Gallis l. 6, qui etiam refert : penè in singulis domibus Factiones, earumque Principes esse, quorum ad arbitrium judiciumque, summa omnium rerum consiliorumque redibat ; suos enim opprimi quisque et circumveniri non patitur. Intelligebant autem tantum esse Parentum erga Liberos amorem, ut abuti potestate, si maximè velint, minimè possint. Idem mos viguit apud Persas. Tandem lex Romuli potestatem marito in uxorem concèdebat, si uxor esset in adulterio, aut vini usu deprehensa, teste Dyonis. Halicarn. Sed uxoris Cognati cum viro judicabant ; quo jure usus legitur Plautius apud Tacit. l. XIII. Annal. Falluntur igitur plerique, qui cum Justin.

in Cap. de Patria poteſt. nullos, exceptis Romanis, tantum juris in filios habuiſſe tradunt.

D O N

DONNA. Add. Vox hæc affinit. habet cum Chilenſi *domo*, i. e. fæmina.

D R U

DRUDO. V. Sub Miſſa.

D U O

DUOMO. V. Sub *domo* Ital.

F A Z

FAZZOLETTO. V. Facies in his additionibus.

F E L

FELCE. V. Filix in his addit.

F E R

FERSA (portio panni, corii, &c.) Ab Arab. faraz, ſegregavit, diſcrevit; quod eſt Hebr. *pharas* partitus eſt, diviſit.

F O L

FOLLE. V. mato Luſit.

F R E

FREDDO. V. froid Gall.

G A R

GAROFANO. Pro Arab. kavanfol leg. karanfol.

G A T

GATTO. V. Catus in his addit.

G I R

GIRAFFA. Pro *aut* leg. autem.

G I O

GIOGO. Adde Perf. chugh, jugum. Richards. p. 706.

G O B

GOBBO. V. gibbus in his addit.

G O N

GONNA. Adde poſt vocem *gonde-mar*, &c. ſinicam *guan*, i. e. homo ut zin-guam, homo ſincerus, bonus, juſtus, &c. et Braſilienſem *cunha*, i. e. fæmina, poſt vocem Iſland. *Cona* pag. 155. l. 4. et poſt v. *King*. pag. 156. l. 4. adde: vide King. Angl. in his additionibus.

G U A

GUA

GUAIME. Adde Cambr. guair, vel guyran, vel gueiryn, i. e. fænum.

GUAINA. V. Vagina in his addit.

INA

IN-AFFI-ARE. Radix eſt Perſ. *ab*, water.

LIU

LIUTO ab Ar. *wud*, teſtudo, Chelys. Gol. p. 1665.

MA

MA, Gall. mais, Luſit. mas. Affin. h. cum Arab. et Perſ. *amà*, ſed.

MATTO. V. Luſit. mato.

MET

METALLO, Hebr. metal, Arab. mohlon, minera quævis, metallum, æs, ferrum.

MON

MONETA. V. nummus in his addit.

MONTE. Affin. h. cum Hiberno muin, mons.

ORG

ORGOGLIOSO. Affin. h. cum Arab. Ogailo, ſuperbus, arrogans. Inſerta, nempe Lit. R. V. *dumb* Angl. et Gol. p. 784.

PAR

PARROCHIA. V. Parochia in his addit.

PIC

PICCOLO. A Celt. voce pig vel peg, i. e. parvulus, quæ adhibita fuit à Græcis in v. *pig-maios*, pumilio, et extat pariter in Gall. bichon, ſpecies canis exigui.

Hibern. Beag, vel big parvus.

Cambr. Bychan, vel bach, id.

Cornub. Bihan. vel byxan, id.

Armor. Bihan, id. et Bichel, puer.

Scot. Philli-beg, parva cyclas.

Angl. Pig, porcellus; Batav. Bigge.

Peg, paxillus.

Peg,

Peg, vel Peggy, vel pigſney, quæ propriè ſunt obligationis ac blandimenti verba, quibus puellulas compellant Angli.

Beagle, genus parvi canis.

Pig-widgeon, quælibes res parva.

Luſit. Peq-ueno, parvus.

Arab. Boggion, pullus avis. V. Caſtel. p. 270.

Perſ. pechè, begiah' vel peggiah, i. e. parvulus. 2°. Infans. 3°. Catulus Leonis. 4°. fætus, loquendo de homine, vel ave. Poſtremò pullus animalis cujuſcunque. V. Caſtel. p. 97.

Convenit tandem Celtica hæc vox cum Chilenſi *Pichi*, parvus.

R E S

RESTA. V. Reſtis in his addit.

R O M

ROMA. V. eandem v. in Spec. Hiſp.

S A L

SALA. Adde l. 18 poſt verba *Hungar. het*; adde, inquam, Scythic. *Seitſmaen*; et *ahitou*, i. e. Septem apud habitatores regionis vulgò *Taiti* dictæ.

SCI

SCIARRARE. V. Sub v. *ſacrare* in his addit.

SEC

SECCHIA. Origo hujus vocis repetenda videtur ab Arab. Saka, ſub qua reperiuntur notiones capiendi ac deferendi aquam, hauriendi aquam ex puteo, &c. V. Gol. p. 1187.

SGH

S-GHEMBO. A Celt. *cam*, curvus, tortus. V. Camus et Scamander.

SGHERRO. V. Sub Sacrare in his addit.

SPO

SPOLA, Hibern. Spol radius Liciatorium.

TAC

TACCONE, v. tacon Hiſp.

TAN

TANA. Adde Hibern. *tuinnidhe*, i. e. caverna.

TAR

TARTUFOLO, Gall. truffes. Affinit. h. cum Arab. tartut, i. e. fungus eſculentus. Gol. p. 1450.

T A S

TASTO. Sub hac voce prò *raetentamus* lege prætentamus; atque adde poſt v. *impingitur:* Ita ex Hibern. *Lais*, i. e. manus, derivatur Laiſ-eadh, i. e. projicere, jacere, allidere, ejicere.

T E V

TEVERE. V. Sub Druidæ et Spring in his addit.

T U

TU. Affin. h. cum Perſ. to id.

T U R

TURCASSO. Affin. h. cum Perſ. tirkeſh, pharetra.

V A L

VALIGIA. Adde Hibern *Bolg*. id. ſignif.

U O M

UOMO. Vid. ſub. Land Angl. in his addit.

Z A R

ZARA. Sub hac v. prò ſignificare Leg. ſignificaſſe.

Z A R

ZAZZERA. Affin. h. cum Scyth. *czas*, coma.

Z E C

ZECCHINO. Affin. h. cum Arab. *Sek*, i. e. moneta typo ſignata. Caſtel. p. 2522.

Z I N

ZINGANO. Adde Germ. Zigeuner, quæ vox idem deſignat, cujus German. vocis originem (quæ certe eadem eſt ac Ital. v. origo) ſic inveſtigat Scherer in Libro, cujus titulus eſt: *Recherches hiſtoriq. & Geograph. ſur le nouveau Monde* pag. 223; edit. Paris. an. 1778.

Le veritable nom & le premier de tous les peuples que l' on comprend ſous le nom general d' *Eſclavons*, etoit *Czighi*, & leur premiere patrie le mont Caucaſe. Les Bohemiens ſeuls ont conſervé leur premier nom de *Czechi*. De ces memes viennent ceux que Monſ. N. appelle *Bohemiens*, & aux quels les Allemands donnent le nom de *Zigeuner*. Le Juif Benjamin aſſure que les Eſclavons vendoient une quantité conſiderable de leurs Enfants aux peuples qui les avoiſinoient. Saladin Sultan d' Egypte voulant etablir au XIIe. ſiecle une milice pareille à celle des Janiſſaires, acheta un grand nombre de ces Enfans, qu'il fit elever dans la religion Mahometane, aux quels il fit apprendre l' exerciſe & dont il compoſa ſa garde ordinaire. En

Egypte on leur donnoit le nom de Mameluks, ce qui ſignifie un eſclave acheté du mot *malak*, acheter, s' approprier. De la vient qu' on appelle un renegat *mamaluk*, parce que les premiers mameluks étoient des enfans Chrétiens éleves dès leur enfance dans la religion Mahometane. Ces Mameluks, qui ſont les veritables *Czighi*, s' emparerent peu-a-peu d' un pouvoir aſſez etendu pour faire trembler les Sultans eux memes C' eſt pourquoi l' an. 1517. le Sultan Selim prit la reſolution de s' en defaire. Ceux qui furent aſſez heureux pour échaper à la proſcription, ſe repandirent dans les Contrées voiſines, & reprirent de nouveau leur premier & veritable nom de *Czighi*. (Voyez Bergeron dans ſon abregè de l' hiſt. des Sarraſins & des Mahometans. Chap. 8. p. 375.) C' eſt de ce nom de Czighi qu' eſt provenu la denomination moderne de *Zigeuner*. (Ital. Zingano) Les François leur ont conſervé leur veritable nom d' Egyptiens (Angl. gypſies) ou Bohemiens. Voyex Etienne Paſquier dans ſes recherches ſur la France l. 4. c. 17. Vide tamen Diſſertation on the Gypſies by Heinrich Moritz Gottlieb. Grellman tranſlated from the German into Engliſh by Mathew Raper, London, 1787; et Archaelogiam ſeu miſcellaneous tracts relating to antiquity, &c. vol. 7. p. 382, in London.

ADDENDA ET CORRIGENDA

IN

SPEC. III.

A B R

ABRASAR. V. Hector in his addit.

A C A

AçACAL Luſit. Ab Arab. ſaka, aquam cepit, vel detulit, aquam præbuit, potum dedit.

AçACALAR. Vid. Acicalar.

AçAMAR. Dubium non eſt derivari v. hanc ab Arab. *aſama*, ſub qua extant notiones tutaminis et defenſionis. Gol. 1592.

A D E

ADELLA. Luſit. Ab Arab. dallal, proxeneta, qui per forum incedens res venales circumfert et divendit. Gol. p. 851.

A F A

AFAN Hiſp. ſub hac v. et pag. 188. l. 6. pro zup leg. zuf.

AGACHARSE. Videtur derivari ab Arab. gachgach, contraxit ſe, abdidit ſe. Gol. p. 685.

A L A

A L A

ALAUDE. V. Liuto Ital.

ALAZAM. p. 189. lin. 8 pro 612. leg. 621.

A L F

ALFAQUI Hiſp. Ab Arab. fakih, i. e. præditus intelligentia, et juris divinarumque rerum ſcientia. Item Preſbiter Mahummedicæ religionis. Gol. p. 1818.

A L V

ALVERQUE Hiſp; albergo Ital; auberge Gall; herberg Germ; hærberge Sviogoth. Quæ omnia potiùs derivari videntur ab Arab. *baraja*, i. e. cibum et potum largius ſumpſit; vel cibi et potus copiam habuit. (Gol. p. 247.) Accedit Chald. *borjan*, i. e. hoſpitium, diverſorium, popina, domus extra urbem extructa, in qua venduntur victualia viatoribus. Ex eodem fonte manarunt

Lappon. Barganes, cui nihil deeſt illorum, quæ ad vitam ſuſtentandam neceſſaria ſunt.

Birget, ſatis habere.

Barreje, edens, comedens.

Sviogoth. Bergnin, victus, alimonia, ratio ſe ſuſtentandi.

Berga, edere, comedere. 2°. recipere, excipere.

Hærberge, diverſorium, locus ubi menſa tectoque excipiuntur advenientes.

Hinc tandem (ac probabiliori fortè conjectura) derivantur Latin. *Parocha*, *parochia*, *parochus*; etſi ſub v. Parochia aliter de

de hujus vocis origine ſenſerim. Erat namque *parocha* convivium; *parochus* convivator qui advenientes excipiebat; et tandem *parochia* diſtrictus, ſeu portio terræ, quæ veteranis ducibus ad ſuſtentandam vitam dabatur. Vid. *parochia* tamen, ſi tanti eſt.

Denique vocem hanc orig. Arab. eſſe corroborari poteſt ex Arab. articulo in Hiſp. *alvergue*; Ital. albergo; ant. Gall. haulberge; cujus articuli Lit. L commigravit (ut creberrime accidit) in R in Germ. herberg, et Svigoth. hærberge, quidquid ſentiat Doctiſſimus *Ihre*.

A N C

ANCAS Hiſp. et Luſit. convenit cum Chilenſi *anca* Lumbi.

A R R

ARRASAR (Lat. ſolo æquare) fortè ab Arab. *arz*, terra, ſolum. Convenit etiam cum Græc. Rhaſſo, A-raſſo.

ARRASTRAR (Lat. raptare) fortè ab eadem Ar. *arz*.

A T A

ATAVIAR, ornare, fucare. Fortè ab Arab. tawwas, i. e. compſit ſe mulier pavonis more. Gol. 1489.

A X E

AXEDREA Hiſp. V. Satureia Lat.

A X O

AXORCAS Hiſp; iarak Turc. iara Perſ; aliaraj Arab. armilla, metacarpium. Gol. p. 2758.

A X U

A X U

AXUAR Hiſp. enxoval Luſit. Mirè corruptæ voces ex Arab. akar, dos, aut nuptialia dona mulieris. Gol. p. 1617.

B A H

BAHIA, (ſeu ſinus maris, portus, navium ſtatio) Hiſp. et Luſit; Bay Angl. Baie Gall; Bath Hibern; et apud antiq. Baia, ut refert Iſidor. de Orig l. 14. cap. 8.

Radix hujus vocis, nempe, *ba*, ſeu *ma*, ſeu *va*, ſeu *pa*, ſeu *be*, ſeu *bu*, &c. (alternant enim labiales v, b, p, m. De vocalibus autem vid. dicta ſub v. Pariſii) *aquam*, ſeu *mare* deſignat; atque nunc hanc. nunc illam, ac nunc tandem utramque notionem retinet in

Perſ. *Bahe*, i. e. mare, et etiam quælibet magna quantitas aquæ, quæ vadari non poteſt.

Pai, vel *pa*,, curſus aquarum.

Bej, vel *pej*, aqua, ac ejuſdem lentus fluxus. Vid. Lex. Arab. Richardſ. p. 342, 348.

Arab. *Ma*, aqua *.

---

* Arab. hæc vox reperitur in Græca Mai-an-d-ros, Mæander fluvius Aſiæ Minoris admodum flexuoſus; i. e. ad Lit. aqua circulatim fluens. *An* convenit cum Hibern. *Ain* circulus; et *ro* cum Hibern. *ro* ire.

Belg.

Belg. Becke, rivulus.
Vaſcon. ibaya, amnis.
Scot. Bok, mare.
Cambr. bodhi, mergere.
Arm. beydhi, idem.
Hinc Bodotria Tacit. Boderia Ptolom. nomen loci in Scotia, quod ad lit. eſt habitatio demerſa. Vulgò the Forth or Frith,
Hibern. Bochna, quod eſt Græc. Bune, mare vaſtum. Bath mare, et etiam ſinus maris.
Mach-ta, unda.
Bane, id.
Bea-thra, aqua.
Ba-thais, baptiſmus.
Ba-thamh, mergere.
Ba-iſdim, baptiſare.
Ba-iſteach, pluvia.
Ba-idh. unda.
Bu-aice, id.
Ba-idheadh, mergere.
Ba-iſin, pollubrum.
Bua-l, aqua.
Bui-le, vel boy-le fluminis nomen in Prov. Hibern. County of Mayo vulgo dicta.
Hinc quoque nonnulla vaſa aquaria, oppida prope aquam ſita, ac tandem plura ad aquam quodammodo pertinentia appellationes deſumpſere, ut

Ital. ba-cino ; Angl. Baſon ; Hibern. Baiſin : Hiſp. bacia ; Germ. Becken ; i. e. pelvis, concha, pollubrum.

Bu-cato ; Angl. bu-cking of clothes, Lixivarium.

Bi-chiere, poculum.

Bo-cale, Hiſp. bocal, Græc. baucalion, laguncula.

Gall. Bichet, Græc. bikos, urna anſata, urceus, &c.

Angl. Buc-ket ; Hibern. *Buicead*, ſitula, hauſtrum.

Bath ; Gall. bain, balneus,

Bu-oy, Luſit. boya, index anchorarius ſic dictus quia fluitans in aqua.

Boium, oppidum in Locr. ad Cæphiſum,

Veia, fl. prope Viterbium in Hetruria.

V i, unde Veientes, quorum regio aquis et paſcuis abundabat.

Diar-bec (unum ex Meſopotamiæ nominibus) Etſi vox hæc Diar-bekr legatur apud Gol. qui putat vocem hanc compoſitam eſſe ex *dar*, (manſio) et bekr, quod juxta ipſum eſt nomen cujuſdam Arab. tribus ; tamen, cum Arabes (ut ait Gebelin. Eſſay d' Hiſt. Orient. p. 5.) regionem hujuſmodi Diarbec vocent ; ac idem hæc vox ad lit. ſonet, (quemadmodum et aliæ duæ *Meſopotamia*, nempe, et *Aram nahrim* eandem regionem indicantes) ac manſio fluviorum, quia inter Tigr. et Euphrat. ſita, ut ait id. Gebel ; erit Diar-bec compoſit. ex Celt. *Ba*, ſeu *be*, quam præ manibus habemus, et Orient. *dar*, quæ affinit. habet cum Cambr. *daiar* ; Cornub. *dor*, et Armor. *duar*, i. e. terra, provincia, regio.

Bai-kal, Lacus in Siberia.

Baya, vel baja, oppid. ad Danubium in Hung. fertili ſolo circumdatum.

Ba-hus,

Ba-hus, in Suec. Opp. in parva inſula ſitum.

Bay-eux, Bay-onne in Gall. &c. &c.

Angl. Beaver, i. e. Caſtor, ſic dictus quia caſam prope aquam ædificat. Ob eandem rationem Cambr. dicitur *Avangh.* Nam *avon* Cambr; *auan* Cornub, et *avan* Hibern. amnem (quæ v. ab *avon* fluxit) deſignant.

Clariſs. Gebelin v. hanc à Celt. *bi* vivere, et *ver* aqua, derivat. Tantundem eſt; nam eadem Celt. radix *ba*, ſeu *be*, ſeu *va*, ſeu *ve* recurrit.

Bea-ch, Litus maris.

Germ. Be-cken, pollubrum.

Antiq. Bu-chen, lavare. Affin. habet cum Ital. *Bu-cato.*

Hiſp. Bu-ceo, urinatio.

Luſit. Bu-zio, urinator.

Lat. Po-culum.

Baiæ. Civitas Campaniæ, calentibus ac ſaluberrimis aquis; necnon Cæli temperie, ac amæno ſeceſſu celeberrima. Non igitur à Baio Ulyſſis ſocio; ſed ab aquis, quibus abundat, et à mari, cui proxima erat, nomen accepit civitas illa; id quod pluralis terminatio quoquè ſuadet. Ita *Puteoli*, à puteorum multitudine; et *Bahia* (nomen Portus maris in Amer. Merid.) a ſinu maris, prope quem ſita eſt nomina duxere; ac in Hibern. Prov. vulgo King's County nuncupata oppidum extat *Birra* appellatum, (quæ vox a *Bir*, i. e. aqua derivatur) quia, nempe, fontibus et puteis abundat locus ille. Tandem *Baden* in German. à balneis nomen accepit.

Boa, Serpens aquatilis. Ab aqua igitur (quemadmodum Hydra) vox hæc originem trahit; non autem quia alatur primò bubuli lactis ſucco, ut ait Plinius.

Bi-be-re. Ab eadem Celtica radice repetita. Quæ repetitio haud raro adhibetur in formatione verborum; ut in poples, cu-cumis, Do-dona, iden-tidem, me-mini ab ant. meno, &c. Ommiſſa tamen fuit in Gall. *boir*, quod propterea propinquius Celticæ radici eſt. Nam Celtico-Latini dicebant *bu* et *bua* i. e. potus; *buo*, i. e. bibo. Unde *Vinibuæ* apud Lucil.

Ex eadem primitiva voce *ba*, ſeu *pa*, ſeu *ba*, *bo*, *bu*, &c. (quæ eſt, per Metath. Orientalis *ab* aqua) aquam deſignante, pronum ad lacus, flumina, paſcua, ſeu loca irriguis abundantia, eadem voce indicanda, fuit iter. Igitur ex ea quoque derivantur

Græc. antiq. Boô. ex quo manarunt

Bo-ſko, quod eſt Lat. pa-ſco.

Bo-ſki, pa-ſcuum, quod eſt Ital. Boſco, Belg. Boſch, Hiſp. Boſque, propter ſaltus, irrigua, ac paſcua, quibus nemora abundant.

Bo-ſis, id.

Bo-tir, pa-ſtor, Gall. berger.

Bœotia, quia paſcuis abundans ſic dicta.

Eu-bœa. Propter paſcua ſic dicta pariter.

Bœbeis, nomen lacus in Theſſalia.

Quoniam vero de Commigratione lit. M in B mentionem feci, nonnulla ejuſdem commigrationis exempla afferam.

Cambr. Melin; Cornub. Belin, mola.

Moes; Hibern. Beas, mos.

Menniu;

Menniu; Hibern. Bean, fæmina.
Mann; Hibern. Ball, locus.

Lat. Marmor; Gall. marbre.
Cammarus; Ital. gambaro.
Murmur; Ital. borboglio.
Bellaria à Mel.
Huber ab humeo.
Tuber à tumeo.

Græc. molgos, lat. bulga, Æol. bolgos. Nam Æoles mutabant M in B. Vid. Voſſium.

Angl. Biſ-hop. Non deſunt qui hanc vocem compoſitam eſſe dicant ex Celt. Miſs, (ex qua vox *Miſſa* in Eccleſia Romana deſumpta fuit. Vid. ſub Miſſa in his additionibus) et *hoff*, i. e. caput; ita ut vox hæc deſignet præſidem, ſeu caput illiuſmodi ſpiritualis functionis; atque hinc fortè repetenda eſt origo Celtico-Helleniſmi *Epiſcopos*.

Brine à marine; Browne, à morwin, (diminut. ex Cambr. maru, quod eſt Hibern. bran, i. e. niger, in quibus vocibus recurrit earundem lit. alternatio) nigellus; brackiſh, à Mar-acquiſh, &c. &c.

Tantundem igitur fuerit ſive quis ſcribat in veteribus Dialectis *Ba*, *Be*, *bi*, *bo*, *bu*; ſive *Ma*, *me*, *mi*, *mo*, *mu*; ſive *fa*, *fe*, &c.

B A I

BAINHA, Luſit. Vid. Vagina.

B A N

BANDO. V. bando Ital.

Banhos Luſit. i. e. publicatio Sponſalium. Vid. bando Ital.

B A R

BARBERO Hiſp. barber Angl. &c. Aff. h. cum Perſ. barber id. ſignif.

Barra Luſit; Angl. bier. Charontis Cymba, juxta Diod. Sic. l. 1. ſect. II. § 34, appellabatur *barin*; atque in Ling. Septentr. *baar* et *baren* ſignificant *feretrum*. Vid. Rudbeck, p. 560.

Barriga. Vid. Angl. brother in his addit.

B I B

BIBARO Hiſp. V. beaver Angl.

B I L

BILHA Luſit. Hibern. bilian, vaſculum.

B I R

BIRETTE. Adde Turc. *baruta*, pileus ex lana, pileolus. Vid. Meninſk Theſ. L. L. O. O.

B O D

BODA. Adde: Certe apud Gothos olim *Bod* convivium notavit, unde *bodſmen* convivæ. Immò non rarò *bod* apud Scriptores Iſlandicos ſpeciatim de convivio nuptiali uſurpatum occurit. In Sviogoth. l. *bod* eſt invitatio; hinc gæſtabod, convivium. Accedit Lappon. *bod* taberna, Luſit. bodega; *bodo* convivium; *biuda* invitare; baæſmæn, convivæ.

BODE

BODE. Adde: vox hæc affin. habet cum Angl. *buck*, et Hibern. *boc*, quæ nunc ſcribitur poc, i. e. caper.

B O R

BORDA. Affin. h. cum Hibern. bord, ora, litus, extremitas cujuſlibet rei.

B O T

BOTA Hiſp. Ab Arab. botat, urceus coriaceus, in quo liquidiora circumferunt viatores; et urceolus ex corio plicatilis, unde aquam bibunt. Gol. p. 284.

B O Y

BOYA Vid. bahia Luſit.

B R A

BRADAR. Convenit cum Hibern. bladh-ghaim, clamare, vociferare, unde oritur *bladh* fama, celebritas, quod eſt Luſit. brado.

BRASA. Vid. Hector in his addit.

B R I

BRINGELA. Sub hac v. lin. 3, dele repetita verba; et lin. 5 lege *ventoſitate*.

B R O

BROQUEL. Convenit cum Cambr. bukled; Cantabr. broquela; Angl. buckler; et Hibern. buicileir.

C A B

C A B

CABLE Hiſp. vid. Calabre Luſit.

C A C

CAçAR pag. 212 Adde Sviogoth. *kas* aliquem exagitare, pellere, perſequi. Ad cognationem pertinet quoque Angl. *chaſe* venari, feras agitare. Menagius Ital. *cacciare*, et Gall. *chaſſer* derivat à Lat. captare. Clariſs. Ihre lubentiùs illis accedit, qui à Moeſog. *Kæſan*, pellere, *uſkeſan*, expellere, recentiora hæc formata putant. Falluntur tamen omnes; nam vel ab Arab. *caſa*, ut dixi, vel ab alio pariter Arab. *caſſa* (i. e. ſectatus, proſecutus fuit veſtigia ejus. Gol. p. 1910) derivantur.

C A D

CADERA. Convenit cum Cambr. Kadair; Arm. Kador; Hibern. Kathaoir; et Lat. Cathedra. Fortè ab Arab. Kada, ſedit, quia ſc. in ea ſedemus.

C A F

CAFRE, Cafreria. Ab Arab. Cafara, non credidit in Deum, infidelis fuit.

C A L

CALABRE; Angl. cable. Ab Arab. chebel, funis nauticus, rudens. Vid. meas animadvers. Philolog. p. 36.

CALHAO. Lin. 6. pag. 213. Dele hanc vocem; et quæ ſequuntur verba, nempe: Accedit Græc. &c. colloca poſt num. 1957. in lin. 10 ejuſdem pag.

CALHETA. Adde: Tandem *Kalao*, quæ Arab. portum ſignificat, et manifeſtam habet affinitatem cum Hiſp; Ital. et Luſit. *Cala*, derivatur a kalaa, i. e. cuſtodivit, ſervavit, admovit ad ripam, &c. Quod Arab. verbum clarè convenit cum Hiberno *kal*, cuſtodire, ſervare, circumdare; ex quo fluxit *kala*, vel *kaleth* i. e. portus maris. Ex hac igitur Celtico-Orientali voce *cal* portum ſignificante quamplurima derivantur locorum nomina, quæ prope mare, fluminave ſunt ædificata, ut

Caletum, vulgò Calais.

Burdi-cala, vel Burdi-galla, vulgo Bourdeaux.

Calè, nomen portus, ubi Cæcilius Orator natus eſt. Vid. Steph.

Cala, in Locr.

Cal-indea, in Maced.

Chal-cis, propè Euripum. It. nomen alterius urbis in Ætolia prope flumen Evenum.

Cellæ prope fl. Aſtream in Maced.

Cala prope Tigr. in Aſſyria, cujus mentionem facit Moyſes.

Caleon in Locr.

Aſ-calona, portus in Paleſtina.

Achaia-chala, portus ad Euphrat. in clivo, ac ſitu arduo ædificatus. Vox hæc compoſita videtur ex *cal* portus; et Celt. *ach*, quæ in Ling. Hibern. eſt *fatigans*, *delaſſans*. Apud Cantabr. in uſu eſt *acha*, i. e. rupes, ſcopulus. Tandem a'ighe Hibern. eſt collis.

Calach, portus ad Tigr.

C A M

CAMARADA Hiſp. et Luſit. v. ſub v. Pelaſgi in his addit.

C A N

CANIVETE. Adde Armor. hanaf, Cæſura, inciſio, fiſſura.

C H I

CHICO. Adde Melitenſem vocem *cqeiqen*; et Cantabr. *chiquià*, parvus.

C I M

CIMA. Adde: Hinc forte quoque derivantur Japonenſis v. *Camina*, i. e. Deus; et Siamenſis Sommona, i. e. Cælum. *Sommona-kodom* eſt Cælum antiquum, æternum.

C O B

COBARDE. V. Coward, Angl.

C O D

CODEAR, codea Luſit. convenit cum Arab. *cot*, vel *coutât*, alimentum, eſca; et cum Hibern. *colt*, alimentum, cibus. V. Gol. p. 1977.

C O F

COFIN Hiſp; cofé Perſ. cophinus. Rich. p. 1502.

C O P

C O P

COPO. Convenit cum Perſ. cob, cuppa, vas è quo bibitur; cum Angl. cup; et Hibern. kupan, ſinum. Caſt. p. 476.

C O R

CORTAR. Convenit cum Perſ. cut, quod eſt Arab. kat; interjecta lit. R. Vid. cut Angl.

C O T

COTO Luſit. conv. cum Arab. *katat*, locus ſecturæ, ſeu reſecti rami, amputatæve manus pars ſuperſtes. A verbo *kata*, ſecavit, amputavit. Gol. 1928.

C O X

COXA. V. Cuiſſe Gall.

C R I

CRIS Luſit. i. e. eclipſis ſolis, vel Lunæ, fortè ab Arab. karaz, ſe abſcondit, delituit. Gol. 2019.

C U S

CUSPIR; Angl. to ſpit out; Lat. ſpuere; Perſ. choſpidan. Richardſ. p. 683.

D A R

DAR. Vid. Dio Ital.

D I A

DIABLO Hiſp. V. Diavolo Ital.

D I N

DINERO Hiſp. V. danaro Ital.

D O B

DOBAR Luſit. Forte ab Arab. *dara* pro dawra, in orbem egit, convertit.

D O S

DOS, Lat. duo, Perſ. do.

E B R

EBRO. V. Spring Angl.

E N D

E-NDECHAR, Hiſp. et Luſit. carmen funereum canere; e-ndecha, carmen funereum, nænia.

Apud Perſas reperitur *endiſhè*, i. e. afflictio, calamitas; (quæ vox affinitatem habet cum Hiberna *aindeiſe* idem ſignificante) præter alias voces ex eodem fonte derivatas, ſub quibus extant

extant notiones *ſolicitudinis*, *triſtitiæ*, *afflictionis*, *luctus*, *mæroris*, &c. Porro, etſi nonnulla appareat affinitas inter Hiſpanas ac Perſicas voces; ab Arabica tamen lingua Hiſpanarum vocum origo probabiliùs petenda videtur; à verbo, nempe, *nadaba*, i. e. deflevit mortuum, et encomio celebravit defunctum; et nodba-t, i. e. Threnus, lamentum, planctus; et etiam Epicedium, ſeu laudatio funebris. Nec officit hujuſmodi etymologiæ initialis litera E in Hiſpana voce, quæ vocibus nonnunquam præponitur, quemadmodum A, ut in

Lat. Laurus, Ital. alloro.

Lamella, Gall. alumelle.

Galla, Hiſp. agalla.

In Inſcriptionibus antiquis *aeorum* pro eorum; *aeam* pro eam; et in medio aliquando eadem litera interjicitur, ut *diaebus*. pro diebus.

Species, Gall. eſpece.

Sperare, Hiſp. eſperar.

Studere, Luſit. eſtudar.

Commendare, Hiſp. encomendar.

In Romanis Inſcriptionibus *eidus* pro idus; *eimus* pro imus, &c.

Vid. dicta de Præpoſitivis ſub voce Druidæ in his additionibus.

Creberrimè autem præponuntur lit. E et A Hiſpanis vocabulis, et Luſitanis etiam, et ita dicunt.

Engaço ab Arab. goſas.

Açacalar, ab Arab. *ſakala* polivit.

Namorar,

Namorar, vel enamorar.
Naguas, vel enaguas.
Enano, Gall. nain; Ital. nano, nanus.
Arbolar, vel enarbolar.
Albardar, vel enalbardar.
Aſpar, vel enaſpar.
Encamiſada, Gall. camiſade.

Equidem ultima Arabicarum vocum litera, nempe, D migrat in C, in Hiſp. vocibus, quæ quidem commigratio, etſi idiomatica, ut ita dicam, vel claſſica non ſit, ſed tantum accidentalis; tamen, cum utriuſque linguæ voces mirificè ſignificationibus conveniant; unius duntaxat literæ diſcrepantiam vocum earundem affinitatem auferre nequaquam reor *. Qua de re inſigne extat exemplum in Luſit. voce *Almotacel* pag. 197. in qua B ultima lit. Arab. vocis *almothſab* vertitur in L. Qui plura deſiderat legat mox citatum opus p. 39. col. 1.

E N G.

ENGAçO Luſit. Arab. goſas, quod in vite remanet poſt decerptas uvas. Vid. Sub *endechar*.

---

* As for *accidental* permutation, (ait etiam Præclariſſimus Lhuyd Archaelog. Brit. p. 31. col. 1.) though it be not ſo ſpecious, or apparently ſatisfactory as the *Claſſical* and *Idiomatal*; yet, when we conſider how unlikely it is, that any notion ſhould be expreſſed in one language by a word like that of another by mere chance, we muſt alſo (where there is no exception as to ſenſe) admit of ſuch changes, as at leaſt highly probable.

ENX

ENXOVAL. Vid. axuar, Hiſp.

ERA

ERA. V. Æra in his addit.

EST

ESTANHO Luſit. V. Stannum.

FEU

FEUDO; Latino-Barb. feudus, vel faida. Abſtruſa plane hujus mihi vocis origo videtur. Unam tamen vel alteram de illa conjecturam proponam.

Apud Arabes (V. Gol. p. 1837) ſub *fada*, pro *faida* ſequentes extant notiones: *obtigit commodum: dedit alteri, contulitve opes: utilitatem percepit: commodum fructumque percepit: acquiſivit opes, aut eas largitus eſt.* Verùm, cum notiones hæ generaliores alicui fortè videri poſſint, quam quæ feudo adaptentur; (etſi *feudus* ab Arab. appelletur *ikhazat*, à generali notione accipiendi, quæ invenitur ſub v. *akhaza*) cùmque poſſeſſio feudi, pactum, fædus, ac ſponſionem involvat; (Et vero apud eoſdem Arabes *feudus* alia voce, nempe, *azamat* indigitatur, quæ ſponſionem, ſeu fidejuſſionem deſignat. Vid. Gol. p. 1099) fortè haud malè poſſet quis v. *feudus* ab alia Arab. fada (Gol. p. 1771)

1771) deducere, ſub qua ſequentes reperiuntur notiones; *Sacrificium alterius, vel pro altero fuit, ſe devovit pro eo*; id quod *Feudatarius* faciebat, prolatis verbis, iliis ſanè haud multum diſſimilibus, quæ leguntur apud eundem Golium, (antequam feudum à Patrono acciperet Feudatarius) *Pro te devovero caput meum.* Tandem ſub alia Arab. v. nempe, *ahd* (Gol. p. 1662) leguntur ſequentes ſignificationes: *commendavit, ſtipulatus fuit, fœdus pepigit, fidejuſſit, fidem dedit, juravit, fidem obſtrinxit*; ex quo verbo fluxit nomen actionis *ahdon*, i. e. *pactum, fœdus, fides, juramentum, ſtipulatio, ſecuritas, diploma, reſpectus, honor*, &c. quæ omnia Patrono, ac Feudatario congruentia ſunt. Nec poſtremæ huic derivationi officere debet lit. F quæ per Proſtheſin additur Latinæ voci *feudus*; nec lit. P. que per eandem proſtheſin præfigitur v. *pactum*. De qua Proſth. nonnulla exempla invenies ſub vocibus *fœdus, Druidæ, Miſſa*. Qui plura velit adeat Doctiſs. Lhuyd Archæol. Brit. p. 40. Illud tantum addam, nempe, Clariſs. Ugonem Grotium vocem *feudus* a Saxon. *Ot* derivare non dubitaſſe per Proſth. ejuſdem lit. F. Hibernoſque voces *aill, ainne, athach* ſcribere quoque, ac proferre *faill, fainne, fathach*; idque in aliis benè multis facere. V. Obrien Lex. p. 511. Porro Saxon. *ot*; Angl. *oath*; Hibern. *achd*, et Cambr. *adheuid* affin. habent cum Arab. ahd.

F I E

FIESTA. Vid. Euchariſtia in his addit.

F R A

FRA

FRANGO Luſit. Arab. farroj, pullus Gallinæ, et *ſimpliciter* Gallinaceus. Gol. p. 1775.

GAD

GADO Luſit. V. ganado Hiſp.

GAL

GALA Hiſp. et Luſit. Adde Hibern. *galla*, i. e. ſplendor, pulchritudo; necnon ſequentia exempla commigrationis lit. j in g, vel c.

Arab. jabril, Lat. gabriel.

Arab. et Phæn. jadir, Hiſp. Cadiz, nomen portus in Hiſpania, Lat. gades.

Perſ. Ligam; Arab. lijam; Gall. licou, frænum.

GALIZIA. Lin. 1. poſt vocem *Hiſp.* inſere: A Celt. gueilgi, quod eſt etiam Cambr. ueilgi, i. e. mare; (vid. Baxter p. 263, et Lhuyd ſub v. mare.) quæ affinit. habent cum Arab. chalidj, i. e. ſinus maris, &c.

GAN

GANADO Hiſp. i. e. pecudes, armenta. Ab Arab. chana, opes, divitiæ. Gol. p. 1737. Priſcis nanque temporibus in gregibus opes et divitiæ ſitæ erant.

GAT

GATO. Adde: Vid. Catus Lat.

G O R

GORRO. Adde Hibern. crene, vel crane, rotundus, et Angl. ac Hibern. churn, Lat. Cirnea; à rotundidate, nempe. Sub hac eadem voce p. 237. lin. 12 pro *jarva* leg. djarra

G U I

GUILLA Hiſp. affin h. cum Perſ. chili, i. e. nimis, plurimum admodum, valde. Richards. Lex. p. 818.

H E R

HERESIA, Lat. *hæreſis*, Hibern. *aircheacht*, vel *eireheache*; Græc. aireſis, quæ Græca vox ſignificat ſectam, dogma, optionem, electionem, &c. ac utebatur à Græcis loquendo de electione Ducis, vel Imperatoris; de ſecta, quam quis præ cæteris eligebat ac ſequebatur; de hac, vel illa doctrinæ methodo, (etiam Medicinalis apud Galen.) quam quis amplectabatur; ac de hac, tandem vel illa opinione, cui quis adhærebat; quapropter Cicero dixit: *in ea ſum hæreſi*, i. e. opinione, ſeu ſententia. Fuit igitur vocabulum olim laudabile apud Philoſophos ut ait Littleton; ſed nunc tandem flagitioſiſſimè detortum ab illis hominibus, qui *electorem* (nam iſta vera eſt vocis *hæreticus* ſignificatio) inreligioſè ac ſereno vultu comburendum decernunt, brachio ſeculari committunt, perfrictaque ſimul fronte

fronte eidem brachio miſeriter de meliorique nota commendant *.

Porro græca vox *aireſis* affinitatem habere videtur cum Arab. *arao*, (i. e. conſilium, opinio, doctrina, ſcientia ; id, quod quis eligit, ſtatuit, vel opinatur, id quod cuique videtur. V. Gol. p. 932) et Hiberno-Celt. *airiocht*, ſeu *oireacht*, i. e. tribus, factiones, partes, ſectæ. Celtica vero harum vocum origo ſita eſt in voce *rogh*, i. e. optio, electio, quæ extat in Hibern. lingua, ac ex ea in eadem ling. fluxere

Roighne, idem ſignif.

Roigh-neaghadh, id.

Roigh-nigh, id.

Riogh, rac, righ, ri, vel ris ; Cambr. rhuy, rhuyv, rhi, vel rhiyd ; Cornub. ruy ; Arm. rue ; Gall. roi ; Ital. re ; Hiſp. et Luſit. rey ; quæ omnes voces conveniunt cum Lat. REX, quæ ab eadem Celtica radice derivatur, quaſi dicas: ELECTUS.

---

* Ithacius Epiſcopus Soſſubæ primus fuit, qui brachium ſeculare contra hæreticos adhibendi morem introduxit ; cujus hominis deſcriptionem ex Gallica verſione Sulpitii Severi hic ſubjicio :

C' etoit un homme d' ailleurs grand ennemi des idées de Priſcillien, qui vivoit dans la molleſſe, & qui n' avoit nulle pieté ; c' etoit un cauſeur, un *impudent*, un *voluptueux*, *eſclave de la bonne chere* ; Il accuſoit comme heretiques, ou comme fauteurs de Priſcillien tous ceux qui ſe conſacroient à l' étude de la pieté & des Sciences. V. ejuſdem Hiſt. Sac. l. II. c. 48.

Rogha-im, eligere, optare, arrogare. Affinitatem autem habet hæc Celtico-Hiberna vox Rogha-im cum Lat. rogare; rogamus nanque quæ eligimus, optamus, aut concupiſcimus.

Roigh-him, id.

Rogh-lach, electio militum.

Rogh-mhat, electio Principis.

Hinc quoque, ni fallor, (additis præpoſitivis literis).* fluxere.

Hibern. Ai-righ, quæ eandem ſignificationem habet, ac Ri, ſeu Righ, ſeu Riogh paulo ſupra allatæ, i. e. Rex. Præterea eadem hæc vox ai-righ idem valet ac *quidam*, *quiſpiam*, *ſpecialis* vel particularis, quaſi dicas: diſtinctus, ſelectus.

Oir-nim, eligere ad dignitatem, conſtituere aliquem in auctoritate.

Græc. Ai-reo, eligere, optare, arrogare.

Ex Primitiva igitur ac Celtica origine ſupra allata, quæ aſſervatur in Ling. Arab; necnon Hiberna, et aliis Celticis dialectis, derivantur *Reor*, opinari ſeu eligere ſententiam; *Ratio*, quia ipſa cognoſcimus, opinamur, ac electionem facimus; et *Rex*, quaſi dicas: *electus*; atque hoc tandem vocis *Rex* probabilius mihi videtur etymon. Ita pariter in ling. Hiberna *Aighreire* eſt Judex, quia ſelectus, ut ait Obrien.

---

* Vid. dicta de Præpoſitivis ſub v. Druidæ in his additionibus et Lhuyd Archæol. Brit. p. 8. col. 2, ubi plura inveniuntur exempla de vocalibus præpoſitis.

HID.

HIDALGO. Adde: etſi in Celtico-Hiberna ling. reperiatur vox *ealg*, i. e. nobilis; ac proinde ex ipſa et contracta Hiſpanica *hid* pro *hijo ae* componi poſſet hidalgo, i. e. ad lit. *filius nobilis* ſupple, *viri*; quæ quidem etymologia omnino præferenda videtur illi, quam Regii Matritenſes Academici proferunt in gram. Hiſp. p. 237, ubi aiunt *hidalgo* contractam eſſe v. ex *hijodalgo*, i. e. ad lit. filius alicujus, ſupple *rei*; (nam algo *rem* univerſè, non perſonam indicat) tamen omnibus hiſce probabilius illud mihi videtur etymon, quod deducitur ex Arab. *fadal*, cujus Phyſica, et Primaria notio ſita eſt in *ſeparatione*, *diſtinctione*, *diſcretione*, *diviſione*, *diſcrimine*, atque *differentia*.

Ex hujuſmodi autem Phyſica notione prona eſt via ad ſecundarias notiones *Excellentiæ*, *Præſtantiæ* ſuperioris gradus, cujuſcunque inſignis, ac cujuſlibet demum virtutis, per quam Nobiles à vulgo ſecernuntur. Quapropter ſub eodem Ar. v. ejuſque derivatis extant ſequentes notiones:

Diſtinxit, ſecrevit, ſeparavit.

Diſcrimen, differentia.

Excellentia, præſtantiæ ſuperior gradus.

Res omnis, qua quis præſtat aliis.

Virtus.

Excellens, Nobilis, multum præcellens vir. Vid. Caſt. p. 3042, 3045.

Quod attinet ad primam Ar. vocis lit; nempe f, nihil illius cum h commutatione frequentius, præcipuè in Hiſp. ling; ut

Lat.

Lat. fugere,	Hiſp.	huyr.
Fumus,		humo.
Ferire,		herir.
Furtum,		hurto.
Formoſus,		hermoſo.
Formica,		hormiga.
Filum,		hilo, &c. &c.

Litera tandem g crebro vocibus affigi ſolet; ut in Hiſp. *hallaſ-go*, à verbo hallar; labrie-go à verbo labrar; amargo, Hiſp; amargoſo Luſit. à Lat. amarus; mayoraz-go Hiſp. i. e. Primogenituræ jus. Vid. alia exempla ſub v. magnes; et Lhuyd. p. 10. col. 1. et p. 12.

HIDRA. Sub hac voce pag. 243. lin. 6. poſt voces *Perſ. darià*, *mare* adde *darah* i. e. Torrens; et p. 244. dele primam et ſecundam lin.

H O M

HOMBRE. Vid. Sub Land Angl. in his addit.

J A S

JASMIN. Poſt v. *geſmini* adde Ital.

J E J

JEJUM, V. jeun. Gall.

L A P

LAPÙS. Ab Arab. Labz, valde et celeriter edere. Gol. p. 2096.

L O C

LOC

LOCO Hiſp; Louco Luſit. alocco Ital. Ab Ar. Lauka, ſtultitia, vel alwak, fatuus. Gol. p. 2176, et 142.

MAC

MACHACAR. Adde Hibern. machair, i. e. prælium.

MAD

MADRID. Vid. mato Luſit.

MAR

MAROTO Luſit.; Gall. maraud. Affin. h. cum Arab. *marid*, inſolens, pervicax.

MARVAÕ (Locus in Luſit.) Fortè à Silicibus; (ſi quæ ibi reperiuntur) nam *marvon* Arab. eſt ſilex; unde *marvat* eſt nomen montis Mecani à Silicibus ita dicti. Gol. 2220.

MAS

MASTIGAR. V. Miſſa.

MAT

MATO Luſit: Adde ſub hac voce p. 261. l. 9. poſt v. *madera* Hibern. *maide*, lignum, et ſequentia.

Hinc fortè derivatur Madrid, (Metropolis Hiſp.) Lat. Mantua olim; propter nemora, nempe, ſylvaſve in eo loco forte extantes antequam ædificaretur.

Tandem

Tandem ex hac Celt. v. derivari conjicio Ital. *matto*, et Angl. *mad*. Nam, quemadmodum Celtæ hominem inſanum ac ſtultum *fol*, vel *of-ul*, quaſi dicas ex ſylvis, ſeu agreſtem (ex quo fluxere Gall. *fou* et Ital. folle, ac tandem Cambr. fol.) vocarunt; quinimo etiam apud Anglos vox *wood* (i. e. Lignum, ſylva) adjectivè ſumpta idem valet, ac furioſus, inſanus; ita ex Celt. *mad*, vel *mat*, quod eſt Luſit. *mato*, i. e. Lucus, ſylva, prodiere Ital. *matto*, et Angl. *mad*, inſanus, furioſus.

M E M

MEMINHO Luſit. (digitus minimus) vox formata per reduplicationem ex minor, vel minimus; ut me-m ini, cu-cumis po-ples, Do-dona, &c.

M E N

MENINO. Luſit. v. *nain* Gall.

M E Q

MEQUETREFE Hiſp. et Luſit. i. e. ardelio. Ab Arab. mohtaref. Gol. 599.

M E S

MESON Hiſp. V. Miſſa.

M O E

MOEDA Luſit. V. nummus.

M U C

MUCHACHO Hiſp. affin. habet cum Hiberno macaomh, juvenis, adoleſcens.

M U R

MURGANŎ Hiſp. Ab Arab. mugal, mus araneus; interjecta lit. R, (vid. dumb Angl.) et facta permutatione lit. L et N. Vid. Lirio Hiſp. et Caſtel. p. 2109.

N A D

NADA Hiſp. et Luſit. conveniunt cum Hiberno nada, nihil.

N I N

NINŎ. Hiſp. V. ſub nain Gall.

O U T

OUTEIRO. Ab Ar. et Chald. tor, mons. Gol. 1489.

P A J

PAJE. Adde: Vel, ſi mavis, ab alia Perſ. v. *batch*, i. e. famulus, juvenis. Caſtel. p. 96.

PAL

PALANQUE Hiſp. et Luſit. Convenit cum Arab. palanka, i. e. Caſtellum vilius ex ligno, planciſve. V. Meninſk ſub v. Caſtellum.

PAR

PARROQUIA. V. parochia Lat.

PED

PEDERNEIRA Luſit. vox videtur compos. ex *petra*, et Arab. *nar*, ignis.

PEQ

PEQUENO. V. piccolo Ital.

PER

PERUCA. V. perruque Gall.

PRE

PREGA, Lat. plica; Cambr. plyg.

QUI

QUILHA. V. Sub Helleſpontus.

RAM

RAMAL Hiſp. convenit cum Arab. rommat, pars funis; et funis quo ligatur quadrupedis colum. Gol. 1037.

RAMBLA Hiſp. ab Arab. raml, arena, et ramlat, cumulus arenaceus.

RAMERA

RAMERA Hiſp. forte ab Arab. rammazat meretrix. R commigrat aliquando in s, et s in z. Vid. Archaeol. Brit. Lhuyd p. 32.

R E F

REFENS. Arab. rahan, pignus. Gol. 1056.

R E M

REMENDAR. Ar. radama (per Metath.) ſarcinavit.

R E S

RESTE, vel reſtia. V. reſtis Lat.

R I B

RIBEIRA. V. Spring Angl. in his addit.

R I U

RIVAL. V. Ribaldrous Angl.

R O M

ROMA Lat. Hiſp. &c. Hibern. Roimh. Vocis hujus origo in aliqua ex ſequentibus Celtico-Hibernis ſita videtur; quas duntaxat ſubjiciam; cum ſingulas mihi per tempus non liceat ad trutinam revocare, ut de ejuſdem vocis origine faciam conjecturam.

Reim, poteſtas, auctoritas. magnum dominium ex geſtis bellicis derivatum.

Item turba, caterva.

Reimeamhail, magnum habens dominium, magna auctoritate præditus.

Reimheach, ſuperbus. arrogans.

Raoimeadh, ſpolium, direptio, deprædatio, latrocinium.
Reimheamhail, pertinens ad ſpolium, deprædationem, &c.
Riama, victoria.
Romhra, pugna, proelium.
Romhoide, magnitudo.
Ruamh, ligo, pala.
Romharaim, fodere.
Romhaith, excellens.

ROMERO Hiſp. convenit cum Hibern. reamaire viator.

R I Q

RIQUEZA: Add.

Sviogoth. *Rik*, potens, validus, fortis. Clariſs. Ihre arbitratur hanc primam fuiſſe vocis hujus poteſtatem, et præeuntem habet Abbatem Pezronium, qui, ubi in tractatu Gall. de Ling. Celtica obſervaverat veterum Celtarum *Rich* eodem ſenſu uſurpatum fuiſſe, hæc ſubjungit p. 436. Ce mot ſignifioit originairement fort & puiſſant, & comme ceux, qui avoient le plus de force, amaſſerent par leur brigandage le plus de richeſſes, de là le mot de *Rich* marca en ſuite un homme riche & opulent. Idem obſervatur, ait idem Ihre, in cæteris Dialectis Scythicis.

R U E

RUEDA Hiſp; roda Luſit. v. Rota in his addit.

R U I

RUINDAD aff. h. cum Hibern. roimhſe, peccatum, iniquitas, nequitia, pravitas.

S A B

SABANA Hiſp. V. Sabanum Lat.

SABLE;

SABLE; Gall. ſabre; Sviogoth. et Belg. ſabel; Germ. ſæbel. Fortè ab Arab. ſeif, gladius.

S A N

SANO de Caſtillá. Vox Sano in hac phraſi derivata videtur ab Arab. ſaa. V. Sin Angl.

S A R

SARAMAGO Luſit; xaramago Hiſp. Puto eſſe Arab. ſarmak, quod eſt Perſ. ıarmah, i. e. (ni fallor) atriplex latifolia; etſi in Hiſp. Lex. de Sejournant xaramago ſit eruca latifolia.

SARGENTO. Convenit cum Perſ. *ſar-jank*, i. e. Præfectus, qui aliis præeſt, pecul. caput militum, belli, ſive agminis. V. Caſtel. p. 336. Perſ. vox componitur ex *ſar*, i. e. dux, et *jank*, bellum.

T A C

TACON, i. e. calcei talus. Fortè ab Arab. tak, i. e. ordo duplicis ſoleæ. Gol. p. 1492. Hinc forte etiam Ital. taccone.

T A L

TALUDO. V. Tall Angl. in his addit.

T E J

TEJO flum. V. ſub Druidæ

T E R

TERECENA, vel arſenale. Fortè *arſenale* corrupta vox eſt ex *arce navali*.

T O L

TOLO Conv. cum Arab. thſala, deſipuit, fatuus fuit. Gol. p. 455.

T O R

TORRE. V. Taurus.

T R A

TRANCA. Forte ab Arab. terkaz, repagulum. V. Meninſk.

V A D

VADEAR. V. vadare.

V A Y

VAYNA. V. Vagina.

V I U

VIUVO. V. widow Angl.

U S T

USTED Hiſp. Ab Arab et Perſ. *oſtad*, i. e. Magiſter, præceptor, coryphæus alicujus artis; item herus, dominus. Vid. Gol. p. 96. Hujuſmodi honorificæ compellationes ſunt apud Italos, ut *meſſere*, *maeſtro*; Angl. *maſter*; et apud eoſdem Hiſpanos *maeſſe*, *maeſtro*, &c.

X A R

XARAMAGO. V. Saramago. Luſit.

Z A N

ZANCAJOSO Hiſp. V. ſub v. domo Ital.

Z O R

ZORZAL. Ab Arab. zorzor, turdus ſturnus. V. Caſtel. p. 1083.

ADDEN-

ADDENDA ET CORRIGENDA

IN

SPEC. IV.

A B O

ABODE. Adde: vel a Perſ. abad, ædificium, domus, habitatio. Unde abadanidan, habitare, quæ lat. vox ex eodem fonte fluit.

A I M

AIM. Affin. h. cum Arab. Amm et hamm, ſub quibus extant notiones petendi vel contendendi aliquò; proponendi vel intendendi aliquid; ſolicitè agendi aut in animo verſandi aliquid; quod quis animo verſat; unde oritur hammat, i. e. mens, animus, ejuſque intentio, propoſitum. V. Gol. p. 147, 2572.

A R R

To ARRAY. Sub hac v. pag. 286. lin. 13. pro *ultima hæc* leg. ultimam hanc.

B A N

BAN. V. bando Ital.

B A R

BAR. Vid. Pariſii.
BARBER. V. Hiſp. barbero

B A S

BASON. Vid. Bahia Luſit.

B A T

BATH. V. Bahia Luſit.

B A Y

BAY. V. ib.

B A W

BAWDY, derivari videtur ex Arab. bazi, impudicus, obſcænus. V. Gol. 241, 243.

B E

To BE. Adde Chilenſem *Wi*, vel *win*, eſſe; et Hibern. *budh*, Perſ. *bud* fuit; et aliam pariter Hibern. *bus*, erit.

B E A

BEACH. V. Bahia Luſit.
BEAGLE. V. Piccolo Ital.
BEARER. A Perſ. ber, lator.
BEAVER. V. Sub Bahia Luſit. Adde Perſ. ſug-ab, ad lit. canis aquatilis, i. e. caſtor; et Hibern. beathodach, caſtor, ſc. à beathra, i. e. aqua.

B E E

BEER. V. Barra Luſit. et ſpring Angl.

BEESTINGS. Fortè à Perſ. baſtè coagulatus. Ita coluſtrum, vel coloſtra à coaleſcendo derivant nonnulli.

B E R

BERRY. V. Spring in his addit.

B I E

BIER. V. Barra Luſit.

B I R

BIRTH. V. Spring Angl.

B I S

BISHOP. V. Bahia Luſit.

B L A

BLAZE, et to blaſt. Vide Hector in his addit.

B O A

BOAR. In Caraib. Ling. *abihere* eſt aper.

B O R

BOROUGH. Pertinet ad Orientale BAR. Vide Pariſii, ſub qua voce poni quoquè debet Burgus, ſeu oppidum majus, Caſtellum.

B O X

BOX-TREE. V. Buxus Lat.

B O Y

BOY. Apud Braſilienſes Boya eſt ſervus. Eadem vox, quæ juvenem, puerumve ſignificat, ſervum quoque deſignat, ut *puer* apud Lat. *ghulam* apud Perſas; *garçon* apud gallos; *moço* apud Hiſpanos, &c. &c.

B R A

BRANDY. V. Spring in his addit.

BRAND. V. Hector in his addit.

B R E

BREAD. Adde:

Cambr; Cornub; et Armor. bara, panis.

Germ. Brot, id.

Belg. broot, id.

Dan. brod, id.

Suec. brodh, id.

Iſland. burt, id.

Norveg. bro, id.

Hibern. broinn, vel praind, prandium

Hebr. baroth, quilibet cibus.

Græc. bora eſca, pabulum

Cæterùm, cum ab initio homines farina ad coquendum magis, quam ad pinſendum uterentur; et Plin. Hiſt. N. l. 18. c. 8. teſtetur Primos Romanorum pulte, non pane victitaſſe,

taſſe, à coquendi potiùs artificio, quam aliunde voces *bread*, *brod*, &c. ſunt derivatæ. Eſt autem in vet. Anglo-Sax. *brædan* aſſare, frigere ; et *bræd-panne*, Ang. frying-pan, i. e. Sartago. Huc pertinere videntur Perſ. boroſhtè vel boryan, aſſatus; et fortè Ital. abbruſtolare. V. ſub Hector.

B R I

BRIBE, forte ab Orientali bare, i. e. donum, quo Judex corrumpitur. V. Meninſk. Formari autem potuit vox hæc Angl. per reduplicationem, ut in bi-be-re, Do-do-na, cu-cu-mis, memini, &c.

BRIGHT. Forte ab Arab. barak, fulſit, ſplenduit. Gol. 259.

B R O

BROTHER. Adde Hibern. brathair. Utraque vox autem derivatur à Celt. bru, vel brui, quæ in Hibern. et Scot. ling. ſicut *bry* in Cambr. ventrem deſignat ; non ſecus, ac à *Delphos* Græc ; i. e. uterus *adelphos* fratrem deſignat. quinimo et *uterini* Latinè audiunt ex eadem matre geniti. Hinc tandem derivantur *borog*, et Hiſp. *barriga*, i. e. venter. Vid. Lhuyd ſub v. venter.

B U C

BUCK. V. bahia Luſit.

BUCKET. V. ib.

B U O

BUOY, buoyant, &c. V. ib.

BUR

To BURN. V. Hector in his addit.

CAB

CABLE; Belg. cabel. V. calabre Luſit.

CAR

CARAWAYS. Arab. caravia, et Lat. careum.

CARRIER. Adde: Hinc Charon, i. e. portitor, quem Juvenalis propterea vocat *Porthmea.*

To CARVE: Adde. lit. S præfigitur etiam ſequentibus vocibus.

Merdis (apud Æſchylum in Perſis,) eſt S-merdis apud Herodot. et Ariſtot.

Cottiæ alpes apud Procop. ſunt *ſ-coutiai.*

Alpes apud Lycophr. v. 1361. ſunt ſ-alpia.

Salmaſius de lege Helleniſt. ait getes, gothos, ac ſ-cuthos (quibus addi poſſunt *Gaudæ*) eandem eſſe vocem ſub differenti tantum pronuntiatione.

Ex eadem Arab. v. *carb.* derivantur Gall. *graver*; Angl. to engrave; Hiſp. gravar ſculpere.

Angl. to grub, vel to grabble effodere.

Hibern. grafadh, vel grafaim effodere, et etiam ſcribere.

Sgriobam, vel ſgrabam effodere, et ſcribere.

CHA

CHARGES. Sub hac v. pro charg leg. charj.

To CHEAR. Sub Arab. v. jara ejuſque derivatis extant ſequentes notiones: animoſus, et audentia præditus fuit: ſtrenuum, audacem et animoſum ſe oſtendit, præbuitque: animo addito valuit prævaluitque: ſtrenuus, audax: audacia, animus, &c. V. Gol. p. 487. Accedit Perſ. chir, vel chirè, audax, animoſus, ſtrenuus.

CHIN. Aff. h. cum Perſ. chane, mentum.

CHINK. Aff. h. cum Perſ. chak, rima, fiſſura.

To CHOOSE. Affin. h. cum Perſ. guzi-dan id. ſignif.

CHURN. V. Sub gorra Hiſp. in his addit.

CLA

CLAY. Aff. h. cum Perſ. khelah, et chil, i. e. Lutum. V. Richardſ. p. 794, 1474.

COA

COAL. Apud Mexicanos tecolli eſt Carbo. *te* fortaſſe erit præfixa, vel genus articuli.

COAT, vel cottage. Adde Finland. kota: Iſland. kot: Caraib. auto: Gall. hute: Cambr. kyt. Apud Perſas kutj eſt domus hortenſis.

COF

COFFIN. Apud Arab. kafana eſt ferali amiculo involvit mortuum; et kafanon eſt indumentum linteum cadaverale.

COM

COMRADE. V. Pelaſgi in his addit.

COU

COUGH. Dele duas haſce lineas pag. 298.

COW

COW. Adde.

Germ. kuhe.
Iſland. ko.
Belg. koe.
Ruſſ. kua.

Columella Altinos, Ital. populum, vaccam *Cevam* appellaſſe ait l. VI. 23, qui de origine vocis hujus ſimpliciſſimæ, et ſine dubio antiquiſſimæ differunt, eo inclinant ferè, ut à Græc. kueo, vel kuo, (uterum geſto) derivent; quòd antea nomen hoc illi animantis generi non detur, quàm enixæ ſint.

COWARD. Apud Arab. kaa eſt ignavus fuit. Gol. 2044; kowlat ignavia, Richardſ. p. 1507; kohan puſillanimiter agere; Gol. 2076. Si quis ex hiſce vocibus originem v. *coward* deducere nolit; poterit duas alias perpendere, nempe wair, pavidus, trepidus; et wara, timiditas, puſillanimitas. V. Gol. 2605, 2655. Nec morari nos debet præpoſitiva C in Angl. voce. Vid. dicta ſub v. Druidæ, et Clariſſ. Lhuyd p. 40. col. 2 *.

---

* I muſt further declare it, ait ille, my conjecture, that anciently conſonants have been occaſionally premiſed to moſt words (if not all) beginning with vowels or ſequels, as has been obſerved of the letter G pag. 9. col. 3.

CRO

CROW; Lat. corvus; Græc. koras; Ital. et Luſit. corvo; Hiſp. cuervo; Gal. corbeau. Ab Arab. owair, vel aawaro, cui præpoſita fuit Lit. k vel c. Vid. ſub *coward* Angl. et Gol. 1668.

CUT

To CUT. Pro num. 1924 Leg. 1928.

DAI

DAIRY. Sub Arab. darr ejuſque derivatis reperiuntur notiones emiſſionis lactis, necnon ejuſdem copiæ ac abundantiæ.

DAR

To DARE. Pro *tharra* Leg. thara.

DARK. Adde Groenland. tarrak, i. e. tenebræ; et Hibern. dorcha, obſcurus.

DEV

DEVIL. V. Diavolo Ital.

DEW

DEW. Fortè ab Arab. daa, Luxit, micuit.

DOO

To DOOM, doom, &c. Vid. ſub domo Ital.

DOOR. Adde Cambr. ſdrus: Cornub. darat: Armor. dor: Hibern. doras; quæ omnia *portam* deſignant, et fortè rectiùs ab Arab.

Arab. originem ducunt, à verbo dara, (v. Gol. p. 881) nempe, ſub quo, ejuſque derivatis extant hæ notiones: gyrum egit, converſus fuit, gyratus fuit: converſio, gyrus, orbis, &c. à revolutione igitur circa Cardines appellatio illa fortaſſe derivatur. Ita *valvæ* à volvendo dictæ videntur nonnullis.

D U M

DUMB. Adde.

Arab. zabatana; Hiſp. zarabatana.
Mugal; murganõ.
Lat. Stella; Luſit. *eſtrela*; Perſ. *ſitaré*; Angl. *ſtar*.
Ital. Prete; Gall. *pretre*
Mandola et etiam mandorla, &c.

E L I

ELIXIR. Ab Arab. alikſir, eſſentia, ſeu ſubſtantæ vis arte elicita. G. 2033.

E N G

To ENGRAVE. V. to carve Angl.

F A I

FAIRY. Adde: Hinc Paredrus, i. e. Dæmon familiaris, Gall. eſprit follet, Hiſp. duendes. 2°. Heros, qui Divus habebatur.

Nam

Nam *Peris* * Perſas contra *Dives* adjuvere, quique propterea in ſpiritus beneficos poſtea à Perſis converſi fuere, et inter ſpirituum ordines collocati.

F A W

To FAWN. Ab Arab. fana, blanditus fuit. Gol. 1828.

F E A

FEAST. V. Sub Euchariſtia.

FEAR, Hibern. earadh. Ab Arab. varaa timiditas, puſillanimitas. Gol. 2655. V et F ſunt literæ ejuſdem organi.

F E U

FEUD. V. feudo Luſit.

F I R

FIRE; Græc. pyr; Germ. feuwer; Belg. vier; Sax. vur; Iſland. hir; Hibern. v'r; Sviogoth. fir. Plato ignoravit vocis hujus originem, eamque barbaram, ac ex hominum lingua deſumptam fuiſſe cenſet. Convenit autem vox iſta cum Arab. *irr*, i. e. ignis. V. Gol. p. 62. per proſthes. nempe lit. f. Vid. ſub

---

* Juxta Perſarum traditionem Eſtekar, ſeu Perſepolis ædificata fuit à *Peris* tempore Gian-ben-gain ipſorum Regis. Vid. Herbelot. p. 327.

Ces Peris ſont les Ancetres des Perſans. La Perſe, que les Orientaux nomment *Fars*, eſt nommée dans l' Ecriture *Paras*; (Mr. Danville Geogr. anc. T. 2. p. 267) ce qui peut ſignifier le pais des fées, ou de leurs deſcendans. Vid. Bailly Letr. p. 459.

v. fædus. Vel, ſi mavis, derivari poteſt eadem vox ex vehementia, calore, ardore, æſtuoſaque tandem natura, ac qualitate, qua fit ut aqua æſtuet, efferveat atque ebulliat, quæ notiones extant ſub Arab. fara pro fair, et faurat. V. Gol. p. 1832.

F R E

To FRET. Fortè ab Arab. fara, ſub quo extant notiones æſtuandi, bulliendi, vehementis iræ, &c. Gol. p. 1831.

F R I

To FRIGHT. Convenit cum Arab. vaar, terruit, pavore affecit. Gol. 2666. V et F ſunt literæ ejuſdem organi.

G I A

GIANT. V. gigas.

G I N

GIN. Convenit cum Perſ. chine, decipula, vel laqueus quilibet ad capiendas aves. Richard. p. 713.

G L O

GLOOM. Convenit cum Arab. ghamma, (inſerta lit. L) ſub quo extant notiones obſcuritatis, nubiloſæ noctis, in qua non conſpicitur Luna; nubis cælum tegèntis, mæſtitiæ, mæroris, doloris angentis, &c. V. Gol. p. 1730.

Quod

Quod attinet ad lit. l. inconſtantiſſima illa eſt. Nam nunc filet, ut in ling. Angl. in vocibus walk, talk, folk, &c. nunc perditur; crebrò interjicitur; ac aliquando tandem cum aliis eommutatur; ut in

Lat. culmen; Ital. colmo; Luſit. cume; Hiſp. cumbre; Arab. et Perſ. cam; i. e. vertex cujuſque rei.

Acanthis, vel Acalanthis.

Acanthus, Gall. Aiglantine.

Amygdalum; Hiſp. Almendra.

Salamandra; Arab. et Perſ. ſamandar:

Clavus; Ital. chiodo; Luſit. cravo.

Pluit; Ital. piove; Luſit. chove.

Plenus; Ital. pieno; Luſit. cheo.

Plaga; Ital. piaga; Luſit. chaga.

Placitum; Ital. piacere; Luſit. prazer.

Plorare; Hiſp. llorar; Luſit. chorar.

Flama; Ital. fiama; Luſit. chama.

Unguis; Gall. ongle.

Alexander; Orient. Eſkander.

Nates; Arab. nautat; Luſit. et Hiſp. nalgas.

Gloriari; Græc. gauria.

Salvus. Græc. ſaos.

Gabares, vel Galbares, i. e. mortuorum condita corpora.

Belg. goud; Scyth. kulda; Angl. gold, aurum.

Angl. Otter, Lutra.

To glare; Arab. ghr, (v. Gol. p. 546) oculos perſtringere ob claritatem vel ſplendorem. Hinc quoque manavit Gall. e-clair, fulgur.

Luſit. caldeira ab Arab. kadron, lebes.

Adiante; Hiſp. adelante, ultra.

Potro, vel poldro, equuleus.

Jaſmim; Perſ. jaſmin; Ital. gelſomino, jaſminum.

Alma; Gall. ame.

Quente; Hiſp. caliente, calidus.

Cobra, coluber.

Semea; Ital. ſemola, furfur.

Enfiar; Gall. enfiler.

Tea; Gall. toile, tela.

Gear; Ital. gelare.

Mao, malus.

Eſpadoa; Hiſp. eſpalda.

Doer, moer, dolere, molere, julgar; Gall. juger, &c. &c.

Gall. Mouton; Scot. et Hibern. molt; et apud Barbaros mediæ ætatis Scriptores *multo*.

Coup; Luſit. golpe; Ital. colpo, ictus.

Meaux, meldæ.

Haut, altus.

Autre, alter.

Aube, alba; doux dulcis; faux, falſus, &c.

Ex allatis igitur aliiſque pene innumeris, quæ afferri poſſunt exemplis apparet Italos literam *i* pro *l*, quæ reperitur in Latinis vocibus; Hiſpanos *ll*, ac Luſitanos *ch* pro *pl*, quæ reperiuntur in iiſdem vocibus; et tandem gallos *au*, vel *ou* pro *l* libenter adhibuiſſe.

G O

To GO. Apud Braſilienſes *co* ire.

G O D

GOD. Vide quoque *Dio* Ital.

G O L

GOLD. Scyth. kulda, aurum.

G O U

GOUT. Perſ. hout, vel gout, podagra. Richard. p. 1496.

G R A

To GRABBLE. V. to carve in his addit,

G R O

GROOM. Convenit cum Perſ. gherma idem ſignific. Rich. p. 777.

To GROW. Convenit cum Perſ. rui-dan, germinare. De præfixa Lit. g. vide ſub v. gremium. atque exemplis ibi allatis adde

Lat gratia, Cambr. *rhad.*

Negotium, Hibern. *gnahughadh.*

Erica, Cambr. *gryg*; Hiſp. *breco*

Lana, Cambr. gulan; Hibern. olan.

Rana, Gall. grenouille; Cornub. Kranag.

Cribrum,

Cribrum, Hibern. riovar.

Radix, Germ. kraut ; Cambr.
Guraidh.

Laude ; Ital. lode ; Cambr. klode.

Tandem litera hæc (quemadmodum et aliæ, quas vulgò palatal vocamus) non ſolum in principio, ſed etiam in medio, ac fine verborum additæ reperiuntur. Qua de re copioſa proſtant exempla apud Lhuyd in Archæol. Brit. p. 9, 10, 11, et 12. Quibus addi poſſe videntur Ti-g-ris ; (fluvius) Hidal-go Hiſp. et Fidalgo Luſit. de quibus ſupra tractavi.

G R U

To GRUB. V. to carve Angl.

G U L

GULE-BLOCK. Adde ſequentia ex Clariſſimo Bailly in opere, cujus titulus eſt : *Lettres ſur l' Atlantide de Platon* p. 284.

Les Finois célebrent une fête bien ſingulière par ſa conformité avec une fête Greque. Cette fête tombe au mois de Décembre, elle ſe nomme *joulu* ; c' était le tems de l' année ou les Finois ſe livraient le plus au plaiſir de la table. Suidas parle d' une fête Greque nommée *Joleia*, célebrée en l' honneur d' *Jolaos*, ancien héros honoré chez les Athéniens. On nommait encore *Oulos*, & *joulos* les hymnes conſacrées à Cérès. Ces deux fêtes ſe reſſemblent donc, & par leur nom & par leur objet. Pouvons-nous croire que ce ſont les Grecs qui ont porté cette inſtitution ſi loin de chez eux, ou bien que le peuple Finois eſt venu

venu la chercher pour l' établir chez lui? Ni l' un ni l' autre n' eſt vraiſemblable, &c. Vid. *Recherches ſur l' ancien peuple Finois*, par M. le Paſteur Nils Idman p. 69.

H E A

HEART. Hibern. croidhe. In mentem venit mihi vocis hujus originem repetendam eſſe ab Arab. *chatr* (vid. ſub voce ſequenti hemp) i. e. animus, mens, cor, à vibratione, nempe, quæ eſt vis vocis Arabicæ; eſt enim *chatr* cogitatio cor movens, et vox eadem *cor* quoque ſignificat. Vid. Clariſs. Schult. in Notis ad Hamaſam p. 350.

H E M

HEMP, Lat. cannabis. Perſ. canab. Dubium non eſt Angl. vocem cum Lat. et Perſ. convenire, rejecta terminatione Lat. *is* et alternatione facta initialium C, et K; ut in
Hibern. croidhe, Arab. chatr, Angl. heart, Cor.
Lat. cornu, Græc. keras, Angl. horn. Alia exempla vid. ſub Helleſpontus.

H O M

HOME. V. Camus in his addit.

H O N

HONEY eſt Scyth. hunna, et Hibern. Bainna, (Vid. Lhuyd. ſub v. mel) mel.

H O R

H O R

HORSE. Add. Vide ſub v. hidalgo Hiſp.

H U N

HUNDRED. Convenit cum Arab. hand. V. Gol. p. 2582.

I V Y

IVY, Indicè (juxta Heſychium) evan; Germ. epheu, hedera, qaæ Lat. vox plantæ huic fuit indita, quod *hæreat*, ſive quod *edita petat*, ut legitur apud Littleton. Porro apud Braſilienſes *Iba* eſt *Arbor*, et etiam *altus*. Apud Cornub. *ban* eſt *altus* cui voci *ban* forte præfixa fuit præpoſitiva Celtica *y*, (ut in y-orreick, ſeu Y-ork-ſhire, et aliis benè multis evenit. Vid. ſub voce Druidæ) ita ut y-ban prius, et poſteà I-vy planta hæc fuerit appellata, ab altitudine, nempe, vel quia alta petat Et, ut aliquid curſim de Lat. v. hedera dicam, ſortè ab altitudine pariter, vel quia in altum tendit appellationem accepit, quæ altitudinis notio reperitur ſub Lat. arduus, et Celtico-Hibern. *ard*.

K I B

KIBE, Lat. pernio, dolor calcis ſeu calcanei. Fortè ab Arab. akib, calx pedis, calcaneus. Gol. p. 1613.

K I N

KING. Veriſmilior nunc mihi hujus vocis origo videtur à Perſ. *ki* vel kai i. e. magnus Rex; validus gigas, intrepidus vir, heros. Unde manarunt

Kai

Kai kobad, Rex Cyaxares.

Cai chosru, Rex Chosroes.

Kai kus, Rex Medarum Darius. Vid. Richards. Lex Arab. p. 1507.

De finalibus *ng* in v. Ki-ng, non est cur plura dicam; gaudent enim Angli hujusmodi terminatione, ut in *morni-ng*, *eveni-ng*, *thi-ng*, et participiis verborum activis.

Apud Hibernos reperitur *ceann*, in genit. *cinn*. i. e. caput, vertex. Ex qua primaria notione pronum equidem esset iter ad secundariam, nempe, *Rex*, quia *caput* Populi; et ita posset Angl. king à Celtico-Hiberno *cinn* (ut reapse Obrien derivat) derivari; cum Hibern. *c*, et *nn* æquivaleant Angl. *k* et *ng*, ut idem Lexicograph. rectè notat sub eadem voce *cinn*. verùm, cum in nullo ex Celticis dialectis, apud Doctiss. Lhuyd, vox *ceann Regem* indicet, sed tantum *caput* aut verticem; ex Oriente repetenda videtur omnino Angl. vocis origo, ubi reperiuntur

Pers. Kai, magnus Rex, &c. ut supra vidimus.

Kan, Rex Sinarum quivis.

Kiya, Rex, protector, defensor.

Keyan, vel keina, magni Reges.

Keyani. Regius. Vid. Richards. p. 1507, 1508; et dicta sub voce gonna Ital. p. 156.

K N O

To KNOW. Convenit cum Arab. iakn, certò scivit, cognovitve. Accedunt Cantabr. *iaquin*, scire; et Sviogoth. *kænna*, nosse, scire. Vid. Gol. p. 2775.

LAN

LAND. Adde Mexicanum *lan*, i. e. regio locus; et ſequentia ad confirmandum nazalationem non variare naturam radicis.

Cambr. kant.

Cornub. kanz.

Armor. kant.

Hibern. ked, kead, vel ceat, vel keantr.

Perſ. ſad; quæ omnia *centum* indicant.

Hibern. dead vel deat; Angl. tooth, dens.

Mios, vel *mis*, menſis; et ita apud Latinos priùs fuit Meſis, poſteà menſis, ut patet ex inſcriptione antiqua ſequenti: *Meſibus* X Florus vixit; et Silvana cum Niciati marito vixit annis tribus et *meſibus* duobus. Vid. Fabrit. p. 106, 110.

Aulus Gel. c. 3. ex Leg. Numæ Pomp. hæc refert: Pelex Junonis aras ne *tagito* pro tangito.

Sed nonnulla mihi nunc in mentem veniunt de origine vocis *Rhadamantus*, quæ ſub eadem Angl. *Land* reperitur pag. 319. l. 12.

Cum eruditiſſimus *Rudbeck* T. I. de Atlantica p. 277. 423. 470 dicat ex Septentrionali *Mann* derivari Suec. *Minnur*, vel *Minnuer* Regis titulum indicantes; protinùs exclamat Clariſſimus *Bailly* in Gall. opere, cujus titulus eſt: *Lettres ſur l'Atlantide* p. 359. *On peut croire, Monſieur, que les Grecs ont pris là leur Minos Légiſlateur célebre & Roi de Crete, en plaçant dans ce mot Septentrional une voielle plus ſonore & plus harmonieuſe*, &c. Cumque rurſus idem *Rudbeck* ib. p. 546. aſſerat

asserat ex eadem Septentrionali v. *Mann* derivari quoque Rad-man, i. e. Regius consiliarius; (un juge Roïal) iterum exclamat idem *Bailly* ib. p. 361: *Voilà donc le Rhadamante qui aidait Minos à juger les ombres; on ne peut assurément le méconnaitre. On a dit avec raison que ces noms de la fable étaient étrangers à la langue Greque, ils sont citoiens du Nord. Le troisieme juge Eaque manque à nos recherches*, &c.

Verum (quod tanti viri pace sit dictum) Rhadamantus non Regius consiliarius, sed *Minois Primarii mortuorum judicis Assessor*, seu *adjutor* erat, ut ipse Bailly agnovisse videtur, cum ait: *Rhadamante qui aidait Minos a juger les ombres.* Præterea *Rad-man* est consiliarius, debetque jungi cum *konungens*, ut Regium consiliarium designet.

Quod attinet ad *Minos*, ineptè prorsùs arcessitur hujus v. origo ex Septentrionali *minnur*, seu *minner* Regem universim indicantibus, ad designandum Regem, qui non tàm dignitate regia, quàm scientia legum, quas primus Cretenses docuerat; ac justitia præterea, propter quam Primarius mortuorum Judex fuit electus, celeberrimus evaserat. Porrò ex utriusque scriptoris operibus facilè deprehendet lector utrumque ex Septentrione vocum origines repetendas esse contendere. Nos vero, qui ex Oriente, ac ex Arabia præcipuè, Etymologicum iter, et quidem (feliciùs verò, necne Eruditi judicabunt) aqua prona, ac amni, ut aiunt, secundo instituimus; trium harum vocum mortuorum judices indicantium origines ex Arabia deducendas esse censemus.

Cum igitur *Minos* ſcientiâ legum, quas *primus* Cretenſes docuit, inſigniſſimus evaſerit; ideoque primarius animarum judex fuerit electus; et *Rhadamantus* peritiſſimus legum ſimulque æquiſſimus fuerit; ac propterea aſſeſſorius judex ad animas, ſimul cum Primario judice judicandas, conſtitutus; ac tandem Æacus juſtitiâ inſigniſſimus ad idem munus fuerit deſtinatus *; erit, ni fallor,

Origio vocis *Minos*.

Arab. *Maana*, i. e. ſcivit, novit; et in IV conjug. docuit. V. Gol. p. 2186. ex quo fonte manarunt.

Hibern. *Muinim*, docere, erudire.

Meamnarçaim, cogitare.

Meanma, *mens*, *memoria*.

Muinteoir, præceptor.

Sviogoth. *minnas*, meminiſſe.

Mon, animus.

Mana, monere, ſeu facere ut quis ſciat, vel reminiſcatur.

Mena, cogitare.

Goth. et Iſland. antiq. *Muna*, *mona*, reminiſci.

Moeſogoth. *gamunan*, id.

Iſland. *minni*, et Sviogoth. *minne*, memoria.

Græc. *Menos*; Angl. *mind*; Hibern. *mein*; quinimò et ipſamet Latin. *mens*; quia mente ſcimus, novimus, &c. Quemadmodum *ratio* ab alia Arab. *Ra*, vidit, novit, ſcivit derivatur.

---

* Ignotum mihi eſt tempus quo id contigit. Nam Plato in Axiocho Minois et Rhadamanti, nullam vero Æaci mentionem facit,

Angl.

Angl. *Man*; Hibern. *mo*, i. e. *homo*, à mente ſc. præcipua ac nobiliori hominis parte. Quemadmodum ex Arab. hadja, opinatus fuit, cogitavit; et *hidjan*, intellectus (quo nempe cogitamus; ex quo Arab. fonte fluxit Lat. cogitare) derivatur *hedjwat*, i. e. homo, ab intellectu nempe quo præditus eſt, ac quo cogitat. V. Gol. p. 581. Imò et ipſa Lat. vox ho-mo eandem habet originem. Nam primum hujus vocis membrum, puta *ho* pro præpoſitivo haberi debet; (vid. dicta ſub coward Angl.) cujus loco negativa *ne* quoque præfixa fuit a Lat. in voce *ne-mo*; Angl. *noman*; Germ. niemand, nemo; et *jemand*, quiſquam.

Accedit vox *men-tula*, quæ vulgo cenſetur diminutiva ex *menta*; etſi nulla prorſus unquam extiterit inter utriuſque vocis ſignificationes affinitas. Docet quippe nos Cic. in Ep. l. IX. 22. *mentam quemlibet nominare poſſe, ſed diminutivum ejus* (diminutivum, in ſpeciem tantum, ut puto, intelligit Cic.) *non item, quum, priori nulla turpitudo ineſſet, huic multa.*

Aſſervatur autem vox hæc in Sviogothica man-tol, (i. e. viri membra genitalia) quæ componitur ex *man* vir; et tol, (quæ eſt Angl. tool) i. e. inſtrumentum. Quidni igitur vocem *men-tula* derivabimus ex eadem Celtico-Lat. voce *man*, et tula, pro *telum*? vel, ſi mavis, *tulos*, quæ Græca vox, apud Heſychium, explicatur per pudendam hominis partem. Verum Græca voce opus minimè habemus. Nam *telum* quoque apud Juſtin. l. XXXVII de Mithridate Rege, pro parte viri genitali accipitur; apud Nepotem

Nepotem pro gladiis ; apud Liv. pro ſecuri ; alibi pro lapidibus, ac tandem pro omnis generis inſtrumentis textoriis ; et in re Bellica non miſſilia tantum arma indicat, ſed quæcunque, ut ait Doctiſs. Ihre, feriendo inſerviunt ; qui denique inquit : *telum propriè eſt inſtrumentum*, &c. atque in hac generali notione inſtrumenti convenire (per Metath.) videtur cum Arab. et Perſ. *alet* inſtrumentum ; et quod ad rem aliquam facit, pertinetve, ut cauſa. Angl. inſtrument, utenſil, apparatus, *tool*. Quæ vox Arab. etiam dicitur de armis, bellicis machinis &c. Vide Richardſ. Lex. Ar. p. 214. *

Lat. Manes, ſeu animæ mortuorum, quaſi dicas mentes, ſpiritus, entia, ſeu ſubſtantias intelligentes, mente præditas, &c.

A-nim-us (Sviogot. mon) vehementiſſimè ſuſpicor vocem hanc eandem eſſe ac *mens* per Metath. cum præpoſitiva A. Eſt enim animus, quo homines ſu-

---

* Latio igitur vocem man pro *homo* incognitam minime fuiſſe, teſtari videtur antiq, *ho-mon*, ſeu *he-mon*, vel *hu-man*. (unde *hu-manus*) Vid. Feſtum. Pro illis autem vocibus Recentiores *homo* dixere : *Ho* vero illud præfixum, ut dixi, ad vocis eſſentiam non pertinere, exinde apparet, quòd in variis derivatis omittatur, ut in *nemo*, pro non homo, *ſe-mo* pro ſémi-homo, &c.

Valeat igitur Clariſſimus Bailly, qui poſtquam (p. 375) dixerat : Les Mânes, les ombres des morts ſont les reſtes de l' homme. On n'a pu leur donner ce nom que dans le pais où l' homme lui-même portait le nom de MANN ; addit : *Ce mot de* MANN *appartient excluſivement aux langues du Nord.* Vid. manes in his additionibus.

mus,

mus, ſapimus, et intelligimus. De præpoſitiva hac litera vid. ſub endecha Luſit. et Lhuyd Archaeolog. Brit. pag. 8. col. 2.

Memini ab antiq. *meno* (ait Littleton) per reduplicationem, ut cu-cumis, do-dona, po-ples, ta-tarus, ſive tartarus, me-minho Luſit. à Lat. minor, &c. Reduplicatio hujuſmodi frequens eſt quoque in I. conjugat. quadrilit. Arab.

Mantis, à ſcientia ſic dictus, ſeu prænotione, vel præſcientia.

Minos tandem, ſic, ni fallor, a ſcientia et doctrina appellatus.

2°. Origo vocis *Rhadaman-tus.*

In Sviogothica ling. *Rada* eſt conſulere, et conſilium alicui dare; et *Radman* conſiliarium indicat. Apud Anglos olim pariter in uſu fuere *Raadt*, conſiliarius regni, et *Raadſt*, conſilium. Quapropter manifeſta mihi videtur vocum *Radman*, et *Rhadaman-tus* affinitas; imò eadem planè vox eſt ſi abſtuleris terminationem *tus*, quæ frequentiſſima eſt apud Latinos, ut in *vir-tus*, *vul-tus*, *fructus*, *ama-tus*, *lec-tus*, *audi-tus*, &c. Verûm ipſa Sviogothica vox *Rada* primitiva non eſt, ſed derivata ex Arab. Radaa, ſub qua, ejuſque derivatis extant ſequentes notiones: *juvit*; *auxilium*, *auxiliator*, *ſocius*. V. Gol. p. 968. Et verò conſilio non minùs quàm re juvamus. Unde bonus ille Terentianus ſenex ita vicinum adhortatur ſuum: ne retice, ne verere... aut conſolando, aut *conſilio*, aut re juvero.

3°. Origi

3°. Origi v. Æacus ab

Arab hakka, ſub quo, ac ejus derivatis legimus: certò cognovit, dignovitque; rectè juſtèque fecit, et uti eſſe debuit; verum, juſtum, jus, quod jure debetur. Ex eodem Arab. fonte derivantur Græc. eik-os, quod eſt Lat. æquus; Hec-tor, &c. A juſtitia igitur nomen accepit Æacus ille virtutis veræ cuſtos rigiduſque ſatelles.

Tres igitur mortuorum judices per Excellentiam appellati ſunt:

Minos, i. e Legiſlator, Doctor.

Rhadamantus, Conſiliarius, Aſſeſſor.

Æacus, Juſtus, Æquus.

L A Z

LAZY. Adde: Gall. *diner*, in Britan. infer. *Leina*; prandere. Luſit. *deixar*, olim *leixar*, ſinere, ceſſare.

L O N

LONDON. Vid. ſub Baiæ.

L U T

LUTE. Vid. Liuto Ital. in his addit.

M A D

MAD. Vid. ſub mato Luſit.

MAN

MAN. Adde Hibern. mo, i. e. *ho-mo*; quæ Latina vox ex eadem primitiva Europæ voce *mo* (ſimul cum præpoſitivis. Vide Coward Angl.) derivatur, quæ etiam cum negativa *ne* jungebatur, ut in voce *ne-mo*. Vid. Land Angl. in his addit.

MANY. Adde Arab. *man*, multus. Gol. p. 2245.

MAR

MARRY. Vid. maritus.

MEA

MEADOW. V. ſub Miſſa.

MEANING. Aff. h. cum Arab. maniion, ſenſus, ſignificatio, aut quod ſignificatur. V. Gol. 1661.

MEAT. V. Miſſa.

MES

MESS. V. Miſſa.

MET

METAL. V. Metallo Ital.

MIND. V. Land Angl. in his addit.

MIST. Aliquam videtur aff. habere cum Perſ. migh, caligo, nebula.

MON

MONEY. V. nummus.

M O O

MOON, Perſ. *mah*; et apud fæminas Caraib. *mona*.

M O T

MOTH. Aff. h, cum Perſ. mité, tinea. Richardſ. p. 1916.

N A R

NARROW. Fortè ab Arab. raha, (ſub qua extant notiones amplitudinis et latitudinis. Vid. Græcus p. 55.) et negativa præfixa.

N E C

NECK. Aff. h. cum Arab. enek. collum, cervix. V. Gol. p. 1658. et dicta ſub coward Angl.

N I B

To NIBBLE. Aff. h. cum Arab. nabala, ſenſim comedit cibum, ſenſim debit cibum, partem poſt partem.

O A T

OATH. Ab Arab. ahd, pactum, fædus, juramentum. Gol. p. 1662. Vid. ſub feudo Luſit.

ORP

ORPHAN, quaſi dicas, orbatus, ſupple, Parentibus. Forte ab Arab. harab, exuit, ſpoliavit, orbavit. Hinc *orbare*, et Ital. *orbo*, *orbezza*, Angl. orbation.

PAR

PARISH. V. ſub Pariſii.

PARSON. Adde: vel fortè ab Orientali BAR, ſeu PAR, &c. quemadmodum *prieſt* derivatur. V. ſub v, Pariſii. In Chald. ling. *farnas* eſt paſcere, alere, gubérnare, nutrire politicè et eccleſiaſticè; et *faranſè* eſt ſuſtentatio, victus, alimonia.

PIN

To PINCH. Aliquam videtur habere affinitatem cum Perſ. pigi-dan, ſeu pichi-dan. Vid. piegare Ital.

POT

POT. Aff. h. cum Arab. bet, poculus, cupa, urna, lagena. Richardſ. p. 410.

POU

POUNCE. Aff. h. cum Perſ. *panche*, unguis avium rapacium. Richardſ. p. 437.

PRI

PRIEST. V. ſub Pariſii.

R A A

RAADT. V. Land in his addit.

R A B

RABLE. V. Ribaldrous Angl.

R A F

RAFTER. Ab Arab. rafada, ſuffulcivit; unde oritur *ravafedo*, i. e. ligna quæ fulciunt tectum.

R A I

RAIN. V. Græcus in his additionibus.

R E S

REST; Sviogoth. raſt et ro; et apud Vet. Anglos row, vél ru, teſte Verſtegano; Perſ. a-ra-m; Germ. ruke; Fenn. rahua, id eſt, quies.

Sviogoth. Ro, quieſcere.

Angl. to rooſt ad ſomnum ſeu quietem ſe recipere.

Rowen, ager requietus.

To Rock in ſomnum dare, conciliare ſomnum vel quietem; quod etiam convenit quodammodà cum Arab. *rakada* idem ſignif.

Lat. Req-uies. Quæ omnia manarunt ab Arab. Raha, ſub quo verbo, ejuſque Derivatis extant notiones ſequentes: quievit, quietavit, quies, locus quietis, &c.

R I B

R I B

RIBALDROUS, ſceleſtus, obſcænus.
Ital. Ribaldo, id. item prodigus, decoctor.
Iſland. Ribaldr, homo nequam.
Armor. Ribaot, ſceleſtus.
Belg. Rabaud, id.
Gall. Ribauld, vel ribaud, obſcænus, ſceleſtus; unde Ribleur, i. e. fur, ſcelus: aliter dicitur fripon, filou.
Sviogoth. Ribalder, homo nequam, nebulo.
Hibern. Rioboid, prodigus, decoctor.
Riobhlach, Rivalis; quod eſt Ital. rivale; Gall. et Hiſp. rival; et Angl. rival.
Angl. Rabble, fæx populi, plebecula.
Rabula.
Quæ voces omnes ex eodem fonte derivari videntur; quis tamen ille ſit, mihi penitùs compertum non eſt; aliquid tamen de eo ſubolere mihi videor in Arab. *Rabala*, ſub cujus derivatis extant notiones *comedendi*; (quod Lat. v. etiam ad opes et patrimonia deduxere Latini.) *Zelotypiæ in homines laborandi*; *Latronis*; *improbi*, *rapacis* et *ſceleſti*. Quæ notiones *plebeculæ*, *Rabulis*, *ganeonibus*, *decoctoribus*, ac *rivalibus* nimiùm quantùm appoſitæ videntur.

R I C

RICK. V. Rock Angl. in his addit.

R I L

RILL. V. Græcus in his addit.

RIV

RIVAL. V. Ribaldrous.
RIVER. Vid. Spring.

ROC

ROCK, Colus.
Græc. vulg. Rhoka.
Ital. Rocca.
Hiſp. Roca, vel Rueca.
Luſit. Roca.
Germ. Rocken.
Dan. Rocke.
Ungar. Rokka.
Turc. Ureke.
Perſ. Uareke.
Sviogoth. Rock.

In mentem venit clariſs. Ihre ex Belgici ſermonis penu veros vocis hujus natales petendos eſſe, in quo *Rock* olim cumulum vel ſtruem notavit. Unde *Rock hoys*, meta fæni, deinde ſtrues, vel manipulus lini, lanæve colo aggeſtus, et in fila carpendus, et tandem ipſum inſtrumentum quo netur. Rocken iiſdem eſt penſum colo aptare, teſte kiliano.

Apud Anglos Rick eſt ſtrues, ſeu acervus, quæ vox convenit cum

Hibern. C-ruach, id.

Sviogoth.

Sviogoth. Roge, id.

Cornub. et Armor. g-rache-l, id.

Camb. k-rig, id.

Quæ omnia ab Arab. *Rakoo*, i. e. aggeſtus, accumulatus, derivantur. Apud eoſdem Arabes *Rakuat* eſt cumulus arenarum. Vide Gol. p. 1028.

Præterea ipſamet Latina vox colus a circumvoluto penſo nomen accepit, derivaturque, forſan, ab Arab. kalada, obvolvit rem rei; monili ſimilive re ornavit, torque inſignivit.

Ex modo allato Arab. Rakoo, i. e. aggeſtus; accumulatus, &c. fluxit quoque Lat. Rog-us, ſeu ſtrues lignorum, cui cadaver cremandum imponitur. Quinimo etiam Lat: Ruo, et corruo notiones aggerendi, accumulandi, ſeu coacervandi ex eodem fonte hauſiſſe conjicio, cùm apud Plaut. legamus: *æris acervos ruit*; Trin. IV. I. 18; et *corruere divitias*, apud eundem Rud. II. VI. 58. Nam in utroque loco *Ruere* et *corruere* coacervare ſignificant. Apud eundem Plaut. legitur; *ruit atram ad cælum nubem*, i. e. atram, denſam, *glomeratam*, *aggeſtam*, et *coacervatam* nubem ad cælum ruit.

Varro. Spicæ corruuntur in corbem, i. e. coacervantur, ſeu aggeruntur.

Virgil. Cumulos ruit malè pinguis arenæ.

Horat. L. II. Sat. V. æris acervos *ruam*, i. e. congeram, aggeram; cujus verbi ſimplicis ſignificationem ignoravit Ludovicus Deſprez in edit. Horat. in uſum Delphini, cum ait *Ruam* hîc eſſe pro compoſito *eruam*.

RUN

To RUN. V. Græcus in his addit.

SAM

SAME. Adde. Affinitatem quoque habet vox hæc cum alia Arab. ſami, i. e. ſimilis. V. Gol. p. 1219.

SAN

SAND eſt Scythic. ſanda, arena.

SCU

Adde p. 336.

SCULL, aut ſkull, derivari videtur à Perſica voce Kellè, ſub qua extant ſequentes notiones: *vertex*, ſeu *apex* cujuſque rei; Spec. *Capitis*; *occiput*; *totum caput*, pec. *abſciſſum*; *velum*, &c. &c. Nota eſt turris Iſpahanenſis conſtructa ex craniis cervorum dicta *Minari Kelle*; de qua vid. Itinera della Valle. p. 37. De præfixa S. vide quæ dixi ſupra, pec. Sub v. Scamander. De voce Kellè adi Richard. Lex. p. 1481.

Videtur tandem vox hæc Perſica ab Arab. *kala* (quæ eſt Hibern. *cala*) derivata, i, e. defendit, circumdedit, protexit; quia partes capitis interiores cuſtodit, cooperit, ac circumdat. Vid. *calheta* Luſit. Ex eadem Arab. voce Itali formarunt *ſcalla*, (portus maris) praefixa lit. S.

SEE

To SEE. Adde: Vide alia exempla alternationis lit. d et ſ ſub voce Miſſa, et Archaelog. Brit. Lhuyd p. 28. col. 1.

SER

SERGEANT. Vide Sargento Luſit.

SHA

SHADE, ſhadow. Conveniunt cum Perſ. *ſhadvan*, umbraculum; pec. tapetum, quod tenditur ſupra capita conſidentium. V. Caſtel. p. 362.

SHAME. Adde: Fluxit vox hæc ab Arab. *ſhammaa*, i. e. ludibrio expoſuit; vel ab alia pariter Arab. *haſhama* pudore affecit. Vid. Gol. p. 1312, 615.

SHI

SHIP. Apud Kourillos habitatores terræ, quæ magis ad Septemtrionem Chamchatka vergit ſub Lat. 60. ſcaphula (Angl. canoo) *tchip* dicitur. Hiſt. Gen. des voiag. t. LXXV. p. 136.

SHU

To SHUT. Convenit cum Arab. *ſadda*, obſtruxit, occluſit. oſtium. Unde ſuddat, porta. V. Gol. p. 1155.

SIN

SIN. In anonimo etymologici Dictionarii ſpecimine ed. Londini an. 1768 contendit ſolertiſſimus ejuſdem auctor Lat. *ſons*, et

Græc. *zinein*, *zinomai*, ab hac, quam præ manibus habemus Angl. voce derivari. Unde tamen vox Angl. fluat non ait. Derivantur porro omnes ab Arab. ſaa, i. e. malè fecit, malus fuit, vitioſus, depravatus, corruptuſque; et ſub eodem v. extant *ſawon*, vel *ſoon*, malè facere, et ipſum malum, malitia; *ſiia-t* malum, et etiam *peccatum*. Hinc quoque manavit inſons, præfixa negativa *in*.

S K U

SKULL. V. Scull.

S N E

To SNEEZE. Adde: Convenit quoque vox hæc cum Perſica Shenuxè, ſternutatio. V. Richardſ. p. 1109.

S N O

To SNORE. Poſt vocem *aquaria* adde: quæ Luſit. appellatur *Nora*.

S O F

SOFT. Fortè ab Arab. ſof, i. e. lana, quæ mollis eſt. Gol. 1391 Sub Arab. verbo extat *ſofiion* quoque, i. e. ſophus, ſapiens.

S P I

To SPIT. V. cuſpir Luſit.

S P R

SPRING. Sub hac voce lin. 10. Adde poſt verbum *vocum* Anglicarum; ut in Kin-g, mornin-g et aliis quas invenies ſub eadem

eadem voce Kin-g in his additionibus. Adde etiam ſequentia nomina ex eodem Orientali fonte derivata, quæ *aquam, fluvios, liquida quæ potantur* aut alia ad *potatum* quodammodo pertinentia indicant.

Cambr. Bry, vox infantium potum petentium.

Græc. Brun, id.

Bru-o, ſcatéo, mano, fundo, circumfluo.

Bru-llo, potito, ſubbibo, inebrior.

Bru-ſis, quaſi dicas ſcaturitio.

Bru-ton, cereviſia, potus ex hordeo, vinum hordeaceum.

Angl. Beer.

Hibern. Bir, vel hior, aqua.

Bir-ra, fontibus vel puties abundans.

Bru, vel bruach, ripa fluminis.

Brei-ſi, manans, effluens.

Ti-bhr-im, ſcaturire.

Luſit. Beira, ſubgrunda, propter ſtillicidium.

Beira-mar, litus maris.

Braſil. Para, flumen.

Perſ. Bar-an, pluvia.

Lat. E-brius.

Gall. I-vre, id.

Abreuver, Hiſp. abrevar, potum dare.

Hiſp. Bor-racho, ebrius; et bor-racha, utriculus, vas vinarium*.

---

* Utriculus iſte igitur bor-racha fuit dictus ex Celt. *ber*, ſeu *bir*, ſeu *bor*, quæ vox, etſi aquam primò deſignverit; poſteà tamen ad alia liquida indicanda fuit adhibita. Vid. paulò infra.

Ital. Brindar, alicui propinare.

Bri-aco, vel u-bbri-aco, ebrius.

Brindiſi, propinatio, invitatio ad bibendum.

Brodo, Angl. broth, jus, juſculum.

He-brus, fluv. in Thracia.

I-ber-us, flum. in Hiſpania, et aliud ejuſdem nominis in Aſia.

Ti-ber-is, in Ital. Vide paulò infrà.

Vero fluv. in Hiſp. unde Verones apud Sil. Italic.

Angl. Beer, cereviſia, potus ex hordeo.

To' Brew, cerviſiam coquere.

Rei, de qua agimus appoſitiora non novi præ illis, quæ homo in lingua Hebr. necnon Celticis Dialectis apprimè verſatus ſcripta reliquit: cujus tamen haud meliore luto finxerat præcordia Titan. En ejus verba.

‘ This word (Beer) has been one Oriental name for a *well* or *wa-*
‘ *ter*; and very probably has been tranſmitted along with
‘ the earlieſt ſettlements into Europe. It is found ſtill
‘ in this Iſland, both in its primary and tranſlated ſigni-
‘ fication; i. e. for *water* and *beer*. It is read Gen. xxix.
‘ 2. &c. *Va vare ve hinneh Beer*; and in the Chaldee *va*
‘ *chaza ve ha Bera*, i. e. *he looked, and behold, a well.* Wa-
‘ ter was the firſt beveridge of mankind; and was, as
‘ was undoubtedly natural, applied to other drinkables,
‘ as they were invented: the great ſimplicity of antient
‘ languages, and times, not directly affording any other
‘ than *Beer*. So we apply the word wine, once perhaps,

‘ peculiar

'peculiar to the juice of the grape, to liquids extracted
'from many other fruits; as Gooſeberries, Elderberries,
'&c. and here, though the copiouſneſs of modern lan-
'guages diſtinguiſhes theſe, which the poverty of the
'antients did not, or not early: yet they retain the
'name of wine ſtill. Hence *Beer*, though originally a
'word for water, became expreſſive of ſome liquors
'drawn from vegetables, becauſe they became, like wa-
'ter, a beveridge. In the very ſame manner the Celtic
'*Iſca*, originally ſignifying water, was impoſed on other
'liquids; there being at firſt no other, whereby readily
'to expreſs them. So *Whiſky*, a liquor uſed in Scotland *,
'is nothing but a corruption of this antient *Iſca*, water;
'yet it is not ſimply water. *Iſca* too is found in Ireland
'in the word *Uſquebagh*, to which time has ſuperadded
'the epithet *bagh*, i. e. ſtrong by way of diſtinction from
'common water †.

'Beer yet continues in its primary acceptation of a rivulet
'from a ſpring, or water ſimply, in the receſſes of this
'county, but little frequented; and in Scotland for water
'itſelf..... About *Roxborough*, it is uſual to aſk: have
'you any *burn?* i. e. water ſimply, meaning in the
'houſe; where the final *n* only terminates the word after
'the taſte and genius of the German, and alters nothing.

---

* Hibernicè whiſkey idem ſignificans. Ex hac Celt. v. *iſca*, ſeu *uiſg*, ſeu *viſce*, i. e. aqua derivantur Angl. veſſel, Ital. vaſcello, Hiſp. baxel, navis. Angl. to waſh, lavare.

† Ita Hiſp. agua ardiente; et Ital. aqua vita.

'In

'In Netherdale are two torrents, i. e. *Bierbeck*, and Doubergil, 'deſcending from the Moors; in the firſt of theſe, the 'later ſyllable *beck* (vide ſupra p. 312) is only put as ex- 'planatory, and as the ſenſe of the prior ſyllable *Beer*, 'water or a rivulet *.

'It is the ſame in another torrent in Cumberland near *Longtown*, 'called *Bierburn*, where *burn*, in like manner, explains *bier*. 'In *Doubergil*, the laſt ſyllable *gil* †, an old Iriſh word for 'water, is only affixed to explain *ber*, the ſyllable imme- 'diately preceding it: and *dou*, in the Celtic, implies '*black*, a colour proper to this torrrent, and contracted 'from its paſſage through peat earth, and moraſſes .....

'And to ſhew *Ber*, Bier, &c. is not confined to theſe retirements, 'no, nor to Britain; there is the *Ver*, a rivulet near *St.* '*Albans*, of which the Romans formed their *Verolamium*;

---

* Idem videtur dicendum de *viera* in Ital. *ri-viera*; *beira* in Luſit. *ri-beira*; *ver* in Angl. *river*, et *neath* in Angl. *underneath*, de qua voce *neath* ſeu *nid* ita loquitur idem auctor: This word *nid* is very diffuſed; there is found *Nithiſdale*, or Niddiſdale, in Scotland; *Nid* near *Knareſ-brough*, both probably named from their having been formerly hid in the depth and obſcurity of wood. *Nidum* is alſo found in *Glamorganſhire*; there are the rivers, *Niderus* in *Norway*, and *Nid* even in *Poland*. It is part of the modern words *beneath*, *nether*, and *Netherlands*. This *neath* was formerly written *nead*; for an epitaph tranſcribed from a monumental ſtone at Kirkley's by D. Gale, has

Undernead this little ſteane.

Where the former part of the word *under* is only explicatory of the latter part *nead*.

† It is the Hebrew *gel*, i, e. *unda*, from rolling and rapidity of moſt torrents; it remains in the Engliſh alſo.

'we

'we have more ſtreams poſſeſſed of this name alſo. 'There is the *Var* too in France, the *I-berus* in Spain, and 'the *Tiber* in Italy, all including this *Beer* in their names. 'Where by the way, *Ti* in the Celtic did, and does at 'this day in *St. Kilda*, ſignify *great*, and *Ber* is water, or 'a river; the whole then will be, the *Great River*; a 'name that ſufficiently diſtinguiſhes it there, as it is far 'the greateſt river in that part of Italy*..... The Iriſh 'retain *Ber* ſtill for water; as, *Inbber Slainge*, a river by '*Wexford*; *Inbber Dombnoin* in Connaught, i. e. the deep 'river, *dombnoin* importing *deep*. Neither is the Latin de-'ſtitute of this *Ber* in the ſignification of water too, for 'of this ſeems formed the Roman *imber*; and it is alſo 'the Greek *ombros*, i. e. *vetos*, which laſt is the modern 'Engliſh *wet*.'

Tandem ex hac Celt. BER, ſeu VER, ſeu BOR, &c. manaſſe videntur.

Angl. Berry, propter uvorem, quem continet; quemadmodum *uva* et *uvor* ab Orientali *ab* i. e. aqua derivantur.

---

* Notiones magnitudinis et altitudinis aſſervantur etiam in Celtico-Hibern. Di, i. e. magnus. Vid. Lhuyd ſub voce *magnus*. Nam in Lex. Obrien vox hæc alias habet ſignificationes.

To-nn, unda.

Ti-as, Angl. ti-de, fluxus maris.

Tu-as, ſupra, ſurſum.

Tu-aim, collis; terra alta.

Tu-is, nobilis. Quæ omnia magnitudinem aut altitudinem involvunt, affinitatemque propterea habent cum Celtico *Ti*, i. e. magnus.

Brandy;

Brandy; nisi mavis vocem hanc à Celtico-Hibern. *Breo* i. e. ignis derivare. Vid. sub. v. Hector in his addit.

S T A

TAR. V. Stella.

T A L

TALL. Adde: Hinc quoque derivantur fortè Hisp. et Lusit. talludo altus, grandior.

T E A

TEAR: Add: Hibern. dear id. signif.

T H A

THAMES. Add. V. sub Druidæ. Nam etymon ibi allatum magis mihi arridet.

T H I

THIEF per Metath ab Hebr. fit, latro.

T H O

THOU. Conv. cum Pers. *to* tu.

T I N

TIN. V. Stannum.

TOO

TOOL. V. Land in his addit.

TOW

TOWER. V. Taurus.

TRU

TRUTH. V. ſub Druidæ.

TUR

TURF, Arab. *tarb*, i. e. terra, humus. Sviogoth. eſt *torf*, cujus vocis originem Clariſſimus Ihre ſe ignorare fatetur.

VAN

TO VANISH. Arab. fana. Gol. 1828.

VES

VESSEL. V. Spring Angl.

UND

UNDERNEATH. Vid. ſpring Angl.

WOAD

TO WADE. V. Vadare.

WAL

To WALK. Pro affinis leg. affine.

WAR

WAR. Adde: Apud Suecos *her* eſt exercitus; et *heria* vaſtatio; *herbunad*, apparatus ad bellum &c. Rurſus contendunt Olaiis Rudbeck et Bailly has voces origine ſeptentrionales eſſe; verum ex ſubjectis vocibus judicium ferat lector.

Arab. Herr, i. e. vehemens fuit pugna, vel cædes. Gol. p. 590.

Hara, periit. Gol. p. 664.

Hara, ſub quo ac ejus derivatis extant ſequentes notiones: *incitarunt, propulerunt invicem: protenſam in hoſtem direxit haſtam: ſtrepitus armorum*, &c. Gol. 2536.

Hara, percuſſit, cæcidit. G. 2540.

Hara, ſub quo, ejuſque derivatis extant ſequentes notiones: *proſtravit peremit, impulit, avertit, diruit, corruit, periit, peſſum ivit: qui labitur in malum: interitus, exitium.* G. 2588.

Hara-ba, bellum geſſit.

Herbat, apparatus ad bellum; quod affinit. habere videtur cum mox dicto Suec. *herbunad.* G. 591.

Ex notionibus igitur *propulſionis, exitii, interitus, bellandi*, &c. quæ reperiuntur in Arab. vocibus, de rivari puto ſeptentrionales illas voces et alias ad bellum pertinentes; imò ex eodem

eodem Ar. fonte deduci potius nunc exiſtimo Angl. War; gaudent enim Teuthon. et Angl. ling. initiali W. Vid. wiſh Angl.

Quando vero in voces ad *Bellum* pertinentes incidimus, aliquid de ipſa Lat. *Bellum* conjiciendum judicamus. Videtur autem hujuſmodi vox derivata ab Arab. *Balao*, i. e. tentamen, ærumna, afflictio. Gol. 326. Quæ quidem etymologia probabilior mihi longè videtur quam alia à *Bonum* aut *Bellum* per Antiphraſin illam, quæ tantummodo aſylum inſcitiæ eſt.

W A S

To WASH. V. vicus, et Angl. Spring in his addit.

WASSAILER, et Waſſail. Mirè ſe torquet in Miſcel. obſervation. in Mackbetum Dr. Johnſon, ut has voces derivet a waſheiler, qui propinat; qui ſalutem dicit, propinator; nec magis feliciter laborat, cum ait *gules* derivari a Gall. geule, i. e. gula. Vid. Vaſſallo Hiſp. et gueule Gall.

W A V

WAVE; Armor. guagen; Gall. vague; apud vet. Brit. *vigon*, et *uion*; quæ convenire videntur cum Arab. maudjon, fluctus maris. Alternant enim W, V, et M.

W E E

To WEEN. Quodammodo convenire videtur cum Arab. wahan, opinatus fuit, perſuaſit ſibi, imaginatus fuit, et ferè cum

errore. Hinc fortè quoque whim, Arab. wehm, opinio, imaginatio, &c. V. Gol. p. 2747.

W H I

WHIM. V. to ween.

W H O

WHOLE. Fortè ab Arab. *koll* totum, universitas, totalitas, ut ita dicam.

W I D

WIDOW. V. viduus in his addit.

W O U

WOUND. V. vulnus.

W I S

To WISH: Sub hac voce, lin. prima post *To wish* adde Caraib. *ichę*, et Algonquin *duisch*, i. e. velle.

Ib. l. 2. post v. affectare, adde ; vel a Pers. *ghesh*, i. e. voluntas.

Ib. Post voces Hisp. garañon, &c. Adde Hisp. ganar ; Angl. to gain, et to win, ab Arab. ghanea. Vid. gana Hisp.

Valdè tandem notabile est hoece verbum apud Persas auxiliari Futuro, quemadmodum to *will* apud Anglos.

W O M

WOMAN. Scythic. *vaimo* ; Cantabr. *emaztea*, vel *emea* mulier.

W R A

WRATH. V. Græcus in his addit.

ADDEN-

ADDENDA ET CORRIGENDA

IN

SPEC. V.

A L L

ALLER. Convenit cum Arab. *alla*, cito ivit, properavit. Gol. p. 135.

A V A

AVARE. Monſtri hujus origo videtur eſſe Arab. *Ara* pro *Awara*, ſub quo ejuſque derivatis extant hæ notiones: corruptus fuit, et reliquit juſtum verumque: Obruit, opplevit puteum, pec. ut obſtructa fuerit ſcaturigo: denegavit, impedivit copiam rei: fruſtratus fuit, repulitque petentem, exſpectantem: pravus conſcientia, et in quo nil boni. Gol. p. 1667.

AVARIE. Arab. awar, vitium, diciturque de mercibus; unde zat awar, vitioſa merces. Gol. 1668.

A U B

AUBERGE. V. alvergue Hiſp.

B A N

BAN, Hib. bann, Angl. ban. V. bando Ital.

B A I

BAIONNE. V. Bahia Luſit.

B I J

BIJOU. Arab. bichadak, à Perſ. pichad, vel, pichadeh, i. e. mundi muliebris, ſeu monilis ſpecies. it. gemma; it. ſphærulæ ex vitro, aut ſuccino, ſimilive pellucida Materia, quæ ornatus gratia corpori appendi ſolent. V. Gol. p. 355. et Richardſ. p. 470.

B R A

BRAISE. V. Hector in his addit.

BRAY. V. Hector in his addit.

B R I

BRISER. Conv. cum Hibern. *Briſeadh*, rumpere.

B R U

BRULER. V. Hector in his addit.

C A L

CALAIS. (portus maris nomen) V. Portus Lat. et calheta Luſit.

CALOTTE.

CALOTTE. Fortè ab Arab. *Kolah*, genus pilei in uſu apud Monachos Mohummedanos; et in genere omne tegumentum Capitis.

C A M

CAMERADE. V. ſub Pelaſgi in his addit.

C E

CE. Adde: accedit Braſil. *ci*, is, ea, id.

C O C

COCHON. Convenit cum Chilenſi *cuchi*, Suſ.

C O R

CORBEAU, Arab. gherab, &c. V. Crow Angl. in his addit.

C U I

CUISSE, Ital. coſcia, Luſit. coxa. Conveniunt cum Arab. caza-t, i. e. pars femoris exterior circum pudenda, inguina; et etiam poſtica femorum caro. Gol. p. 2078.

Hinc quoque derivantur coxa ſive pars femoris, ubi cum ſuperiore parte femur conjungitur; coſarius, coxendix, et coxo, quod eſt Luſit. et Hiſp. coxo, i. e. claudus.

D I A

DIABLE. V. Diavolo Ital.

E L I

E L I

ELIXIR. V. Angl. elixir.

E M B

EMBRASER. V. Hector in his addit.

F L I

FLIBUSTIER. Vid. ſub lirio Hiſp. p. 256.

F O U

FOU. V. ſub mato Luſit. in his addit.

G E A

GEANT. V. Gigas in his addit.

G E N

GENIE. V. Genius in his addit.

GENISSE. Adde: apud Sclavon. *juniz* eſt taurus. V. Lhuyd. p. 291.

G O U

GOURMAND. Fortè à Perſ. khordan, edere, bibere, devorare.

G U E

G U E

GUEULE. Adde: ridicula planè apud D. Samuelem Johnſon derivatio hujus vocis eſt à gula ſeu gutture. Vir ille, cætera doctiſſimus, Etymologicam diſciplinam, linguaſque Orientales præcipuè ignoravit, ac propterea (æquè ac Hibern. Swift) contempſit. Nil igitur mirum ſi tam abſurdas etymologias cuderit.

H O M

HOMME. V. Land in his addit.

H O U

HOULE. Conv. cum Groenland. *ullè* fluctus maris.

H U T

HUTE. V. Angl. coat in his addit.

J E U

JEUNER. Hiſp. *ayunar*; Luſit. *jejuar*; Ital. *digiunare*; Lat. *jejunare*; Armor. *uniun*. Omnia, ni fallor, ab Arab. djoon, eſurire, fame laborare. Etverò, abſque eſuritione fameve, reapſè nemo jejunat. Præterea ſub ejuſdem verbi derivatis extant ſequentes notiones: *Semet fami dedit*; *et data opera tulit famen*; quod jejunantium eſt. Vid. Gol. p. 556.

Diſcant hinc rurſus Etymologiæ Tyrones nihil frequentius præpoſitivis literis, ac literarum repetitione in ſtructura vocum; ut ſæpè monui pec. ſub v. *Druidæ*, Angl. *coward* et *Land* in his addit. &c. atque exemplis crebrò in hiſce ſpeciminibus allatis adjiciant Hiſp. *a-yunar*; Ital. *di-giunare*; Luſit. *je-juar*; Lat. *je-junare*.

M A I

MAINT. Sub hac v. et poſt *mainte* add. Vide.

M A R

MARAUD. V. Maroto Luſit.

M A S

MASSACRER. V. ſub ſacrare in his addit.

M O I

MOITE. Vid. Madere.

N A I

NAIN; enano Hiſp; anam Luſit; nanos Græc. nano Ital; nanus. Vox compoſita videtur ex negativa *na* et Arab. nah, altus fuit, eminuit. V. Gol. p. 2494. Apud Hibernos *nai-nan*, vel *nuinan* parvus homo. Hinc fortè manarunt etiam Hiſp. ninno, et Luſit. menino, puer.

ORG

ORGUEILLEUX. V. Orgoglioſo Ital.

PAI

PAIN. V. Panis.

PAIR. V. ſub Pariſii.

PAR

PARIS. V. Pariſii.

PER

PERRUQUE, Angl. peruke. Ital. parruca. A Celtico-Hibern. *Bar*, vertex ſeu apex cujuſcumque rei. Unde *barrin*, ſeu rectius *bar*, capitis operimentum.

Apud Armor. *Bar*, caput, vertex; apud Cantabr. *barua* id.

Ex hac Celtica voce fortè meliùs derivantur Hiſp. *birrete*, et Ital. *berretta*.

Vocis *perruque* etymon ab Eruditiſſimo Cour de Gebelin excogitatum vix tanto videtur viro dignum; derivat autem eam a rubris capillis; ex quibus (ut ipſe putat) hujuſmodi operimentum fiebat.

RIB

RIBAUD, ribleur. V. Ribaldrous Angl.

RIV

RIVAL. Vid. ib.

SAB

S A B

SABRE. V. Sable Hiſp.

S A L

SALE. Adde: Accedit Hibern. *ſalach*, i. e. ſpurcus, ſordidus, impurus.

S I F

SIFFLER. Conv. cum Arab. ſafar, ſibilavit. Interjecta lit. L, ut ſæpiſſimé fit. Vide ſub v. gloom Angl.

S O I

SOIN. Ab Arab. ſaion, cura, labor, conatus, nixus, opera, ſtudium, diligentia. Vid. Gol. p. 1177, et Richard. p. 1023.

T A M

TAMISER. A *tamiz*, ſeparare, ſegregare, diſtinguere, diſcernere. Nihil enim aliud eſt *tamiſer*, niſi cribrando ſecernere, ſeu ſeparare. Eſt autem *tamiz* infinit. II. Conjug. v. maza, ſeparare, &c. V. Gol. p. 2281.

T A Q

TAQUETER. Adde Perſ. tarkidan, ſtridere, crepare.

T R U

TRUFFES. Vid. Tartufolo Ital.

V A G

VAGUE. V. Wave Angl.

V I S

VISAGE. V. facies in his addit.

F I N I S.

MONITUM.

COMPLURES voces earumque Origines ſparſim in his additionibus continentur, quæ, fervente prelo, alphabeticè collocari, aliiſque inſeri non potuere. Quapropter eas, ſimul cum aliis, quæ mihi interea loci in mentem venere, benigni lectoris oculis hîc ſubjicere cogor.

ADDIT. LAT. &c.

A

ÆACUS. Vid. Land Angl. in additionibus.

ANIMA, Braſil. *agna.*

ANIMUS. Vid. Land Angl. ib.

ARUNDO. Affin. habet cum Arab. vel Nabathæa v. hurdio idem ſignificante. Vid. Gol. p. 595.

ATLAS Mons. Atlantes, &c. derivari videntur ab Arab. tal procerus, altus. Vid. *tall* Angl. De Atlanticæ Inſulæ habitatoribus ſic loquitur Ælianus var. hiſt. l. III. c. 18 juxta verſionem doctiſſimi comitis Carli in Lit. Americanis T. 3. p. 58 *ove erano grandi animali ed uomini il doppio piu grandi che vivono pure il doppio di noi.* Porro prope Provinciam Americanam vulgo Mechucan dictam civitas extitit *Atlan* nominata; præter alia civitatum nomina eandem terminationem habentia, ut *Guat-atlan*, *Cin-atlan*, *Itz-atlan* inter mox dictam Provinciam et *Leliſco*, quarum habitatores Atlantides vocabantur. Præterea, una ex quatuor pulcherrimis urbis *Tlaſcala* dictæ plateis olim dicta fuit, ac etiamnum vocatur *Tiz-atlan.* A Magna igitur Platonis Atlantica Inſula Americani Atlantes originem duxiſſe videntur; ut multis argumentis oſtendit præclariſſimus mox citatus Comes.

AVA, Braſil. *aya.*

AVARUS. Vid. avare Gall. in addit.

AVIDUS. Fortè ab Ar. vadda optavit.

B

BELLUM. V. war Angl. ib.

BOA. V. Bahia Luſit. ib.

BOLIS convenit cum Græc. et Arab. bolis, plumbum, quod explorandæ profunditatis ergo in aquam demittunt nautæ. Gol. p. 314.

BRIGANTES. Sub hac voce, p. 389, lin. 13. et poſt vocem *diſtinguerent*, adde: Sicut *Vicci* quoque dicti ſunt, quia in Vicis, ſeu oppidis habitabant.

C

CASIUS. Vid. Caucaſus pag. 22. et adde: Accedit Caſius mons, vulgo Sierra Morena in Hiſpania, ut ait Florianus Campenſis, cujus opinio confirmatur à Clariſſimo Majanſio alibi à me citato. Fortè igitur mons iſte ita dictus à Phœnicibus ob gratam memoriam montis Caſii in Syria ſiti. Porro de Caſio Hiſpano monte Avienus ſic loquitur:

Caſius inde mons tumet,
Et Graja ab ipſo lingua Caſſiterum prius
Stannum vocavit.

Cum autem ſentiat Avienus hujuſmodi montem minimè à græcis nomen accepiſſe; ſed contendat græcos ex monte Caſio (ex quo ſtannum extrahebatur) ſtannum vocaviſſe *Caſſiterum*; hinc quoque fortaſſe repetenda origo v. Caſſiterides; etſi hucuſque cum Bocharto aliter ſenſerim.

CASSITERON. Vid. mox dicta ſub v. Caſius.

CELTÆ. V. ſub voce Pariſii, atque ibi pag. 458. poſt 2am. notam adde: notatu quoque digna videtur peculiaris illa ſimilitudo, quam inter doctrinam Perſarum et Celtarum agnoſcunt Bannier, T. 2. p. 21, 628; et Mallet Introd. ad Hiſt. Dan. p. 12.

Sub eadem v. Pariſii, p. 458, lin. 3, et poſt v. *colebant* adde ſemicolon.

CLINO, fortè ab Arab. *kana*, humilis fuit; *akana*, humiliavit. Hinc quoque Ital. *chinare*, *acchinare*, et fortè *Acchinea*, quia ſc. ſignum humilitatis, et clientaris fidei.

COLUS. V. Rock Angl. in addit.

D

DEUS. V. Dio Ital. in addit.

DIABOLUS. V. Diavolo Ital. in addit. et paulò infra.

DIONYSIUS. V. Diavolo Ital. paulò infra.

DITARE. Fortè ab eadem radice ac *dare*, nempe DA, &c. V. ſub Dio Ital. in addit.

DURETA. Vid. dureta Hiſp.

DOLUS (in Specimine Lat. p. 36) Adde: vel ab Arab. daal, deceptio. V. Gol. p. 834.

E

ETHNICUS. Vid. etiam Not. in Præfat. p. xvii.

F

FORUM. V. ſub Pariſii.

GENU

G

GENU Adde Tai *genali* id. ſignif. Apud ſapientiſs. Comitem Carli in lit. Americ. T. 2. p. 50.

H

HABITARE. V. abóde Angl.

HIBERNIA. V. Iberus infra.

HOMO. V. ſub Land Angl. in addit.

I

IBERUS. Vox hæc Celtica eſt, et idem valet ac qui ultra habitat, ſive habitet ultra mare, aut amnem, ſive ultra montem, ut conjicere licet ex Strab. l. 3. p. 114, et Plutharco in Marcello p. 299. Igitur hoc ſenſu Georgiani ſunt Iberi, i. e. Ultramontani; nam ex Caucaſo deſcenderunt, ac coloniam deduxere in regionem, quam Georgiam dicimus; olim autem Iberia fuit nuncupata; ut ex Dionyſio Afro refert Prælariſſimus Gregorius Majanſius Societatis Latinæ Jenenſis ſocius honorarius in Tractatu de vocis *Ur* Hiſpana progenie. Ita pariter Hiſpani ſunt Iberi reſpectu Celtarum Galliæ; quapropter tota regio Hiſpania promiſcuè et Iberia à Romanis dicta fuit, ut ait idem Strabo loco citato; imò Celtiberia quoque fuit nuncupata, ut conſtat ex Appiano de bello Hiſpanienſi. Falſum igitur non minus eſt quod Plinius ait de Aſiaticorum Iberorum in Hiſpaniam adventu, quam quod Democritus dixit de Iberorum Occidentalium in loca ultra Pontum et Colchidem migratione. Porro vocis *Iberus* Celtica radix innuit tranſitum; aſſervaturque hujuſmodi notio in Angl. *over*, ultra; in græc. Hyper-boreos, hyper-bole, &c. et tandem in Arab. ebr, i. e. tranſitus, tranſire, ultra. Vid. Litletoni Lex. ſub voce ultra. Idem Præclariſs. Majanſius fatetur v. *Iberus* eſſe Celticam, id vero non oſtendit. Fortè Hiber-nia, ſeu, ut ait Jevenalis juver-na; vel iver-na juxta Ptolom. voces ſunt compoſitæ ex eadem Celtica radice cum affixa negativa, [Vid. ſub Brenhas Luſit. in Specim.] ita ut ad literam ſit: *tranſire*, ſeu *tranſitus*, ſeu *ultra non* ut innuerent inſulam hanc ultimam eſſe occidentem verſus reſpectu Angliæ, &c. Equidem apud Bochart. *Hibernia* idem valet ac ultima habitatio.

IMBER. V. etiam ſub Angl. Spring in addit.

J

JEJUNUS. V. jeun. Gall.

JURGIUM. Conv. cum Perſ. iarghu idem ſignif. V. Rich. p. 2125.

L

LUSITANIA. V. *alloza* Hiſp. paulò infra.

LUX. Adde *lois*, quæ Armeniis pro luce eſt; ſicut et Hyperboreis Canadæ Barbaris. V. Baxter gloſſar Brit. p. 150.

M

MANES. Sub hac v. p. 426, et in fine adde: Vid. Land in addit.

MANTIS. V. ib.

MARS p. 427, lin. 10. ita Leg. pro Marſh.

MEMINI. V. Land in addit.

MENS. V. ib.

MINOS. V. ib.

MISSA. Sub hac v. et p. 430 poſt lin. 4 adde *manſus*, et *manſum* ſubſtantivas voces; atque Luſitanis vocibus adde *maſam*, i. e. pomum, malum. Sub eadem voce *Miſſa*. p. 432. lin. 1 poſt *menſa* adde Hindoſt. *meſ*.

MUNDUS. Adde Moeſogoth. *Manaſeths*, i. e. Mundus; quaſi dicas: *hominum ſedes*.

N

NANUS. V. nain Gall.

NASCI. Nacer Hiſp. et Luſit. Naſce-re Ital. Affin. videntur habere cum Ar. naſhaa, ſub quo, ejuſque derivatis extant hæ notiones: incrementum, productio; prodiit res ex alia re; creatura; rudimentum, et in genere, principium.

O

ORBARE. Aff. h. cum Arab. *haraba*, i. e. opibus exuit et ſpoliavit.

P

PAGUS. Vid. vicus infra.

PALATUM. Fortè à Perſ. *palar*, i. e. *laquear*, a fornicis, vel tecti figura, nempe.

PANIS. Adde Virgin *paune* id. ſignif.

PARISII. Sub hac v. p. 446 et poſt lin. 2 adde Lat. Burgus, i. e. Caſtellum, urbs, oppidum majus. Sub eadem v. p. 458, lin. 3, et poſt vocem *colebant* adde ſemicolon; et poſt notam 2am. ea quæ dixi paulò ſupra ſub v. Celtæ. pag. 456. l. 2. poſt v. *arx* adde tanquam notam: Ammianus Marcellinus l. xv. c. 10. Pariſios Caſtellum vocat. Ecce ejus verba: Matrona et Sequana amnes magnitudinis geminæ, qui fluenees per lugdunenſem, poſt circum clauſum ambitu inſulari Pariſiorum *Caſtellum* Lutetiam nomine conſociatim meantes, &c. Ib. poſt ultimam notam adde: mox dicta de facilitate trajectus ex Aſia Occidentali,

aut

aut Ægypto in Pelaſgiam propterea attuli, ut oſtenderem illiuſmodi tranſmigrationes etiam poſt Ogygiam exundationem contigiſſe potuiſſe. Nam ante illam, nullum prorſus eſſe ſinum maris trajiciendum cenſeo; cum, nempe, Africa Europæ unita erat, nec fretum Graditanum Oceanus aperuerat magnamque Atlanticam inſulam ſubmerſerat; cum, ſc. planitia (paucis exceptis montibus) Græciam à Pado divideret, ut ait Plato in Critia; cum Alpheus ac Arethuſa per Campos in Siracuſam confluerent; cum Elephantibus aperta et exſiccata pateret via, qua ex Africa in Hetruriam permeaſſent, ibique vixiſſent, ut eorum illic terrâ eruta oſſa indicant; cum, uno verbo, ſiccum eſſet ſolum, quod nunc Mediterranei, Adriatici, ac Ægæi fundus eſt.

PATER. Adde *Aba* id. ſignif. apud Tannecos partis Orientalis Americæ populos.

PECTUS Braſil. *potia* id. ſignif.

PIGER convenit cum Perſ. Biker idem ſignif.

POLLUTUS. Conv. cum. Perſ. alude, vel palid, idem ſignif.

R

RABULA. V. Ribaldrous Angl.

RHADAMANTUS. V. ſub Angl. Land in addit.

ROMA. V. Roma Hiſp. in addit.

S

SANDALIUM. Conv. cum Perſ. jundal id. ſignif. Rich. p. 700.

SILANUS. Adde: Vid. etiam Arab. *Salla* in Gol. p. 1194.

SINAPI, Perſ. *ſipid* id. ſignif.

SOL. V. infra Angl. Sun.

SUBULA. V. Subbia Ital. infra.

SUDUM, Forte ab Arab. ſuhut, ſudum, ſerenitas coeli, ſudum coelum. Vox derivata averbo *ſaha*, quod in IV. ſignificat ſudum evaſit coelum. Vid. Richards. Arab. Lex. p. 298. l. 33. ubi tamen pro *ſin* legendum *ſad*. vel ab Arab. *ſutua* i. e. Lucidus, reſplendens. Vid. idem Lex. p. 1021. vel tandem à Perſ. *aſude* tranquillus, ſerenus; etſi de vultu et mente ſeu animo ferè dicatur.

SUMEN. Aff. h. cum Arab. Samana, pinguis, obeſus fuit.

T

TÆNIA. Vid. Angl. twine paulò infra.

TELUM. Illis quæ dicta ſunt de voce hac pag. 564 adde ſequentia ex Apuleio Metamorph. l. 2. vix effatum me ſtatim familiares omnes neſarium execrati, raptis *cujuſquemodi telis*, inſequuntur. *Pugnis* ille malas offendere; ſcapulas alius *cubitis* impingere; *palmis* infeſtis hic latera ſuffodere; *calcibus* inſultare, &c. &c.

TITAN. V. ſub Angl. ſpring infra.

U

UBER. Adde: Affinit. quoque habet vox hæc cum Arab. ubr, multus, copioſus. V. Gol. p. 1512.

ULNA. Convenit cum Perſ. *ial* brachium. Perſica hæc vox aſſervatur quoque in Anglo-Celt. el-bow, cubitus, quaſi dicas curvatura brachii; in Hibern. *ulyn*, vel *uile*, ſeu *uilean*; Cambr. et Armor. *elin*; Cornub. *gelan*, et Luſit. *coto-velo*, i. e. cubitus.

V

VEROLAMIUM. V. Spring Angl. in addit.

VICUS. Adde: ex hac voce fortè derivatur pagus; alternant quippe V, et P.

Z

ZYTHUM. Arab. djet, potus ex hordeo. V. Gol. p. 2627.

ADDIT. ITAL. &c.

A

ACCHINEA. V. clino paulò ſupra. Accedit Hibern. cana, vel canach, tributum, vectigal.

AVARO. V. avare Gall. in addit.

C

CHINARE. V. clino paulò ſupra.

D

DIAVOLO. Sub hac voce lin. 2. reperitur Arab. *zu*, quæ ſic ſcribitur à Richardſon in Lex. Arab. et ab aliis. Verum apud Gol. p. 916, et alios ſcribitur *dou*, ac in genitivo *di*, qui caſus obliquus pro recto adhiberi videtur in *di hab*, i. e. potens, ad Lit. poſſeſſor, ſeu dominus potentiæ; Perſ. *di ſhan*, poſſeſſor, ſeu dominus dignitatis, i. e. conſpicuus dignitate; et aliis locutionibus, quas apud citatum Richards. Lex. p. 891. quiſque legere poteſt. Quapropter idem dici poſſe videtur de vocibus *Diabolus* et *Dionyſius*, quod unum eſt ex nominibus Bacchi, ut alibi dixi. Hæc igitur mihi videtur vera v. *Diabolus* etymologia; etſi alia quoque extet vox Arab. nempe *dabul*, calamitatem, ac exitium indicans apud Gol. p. 795. Apud Arabes tandem diabolus etiam alio nomine vocatur *Abu morrat*, i. e. Pater amaritudinis.

DIGIUNO. V. *jeun* Gall.

PARUCCA.

P

PARRUCCA. V. perruque Gall.

R

RIBALDO, Rivale. V. Ribaldrous Angl.

ROMANO. V. Romana Hiſp. paulò infra.

S

SAPONE. Adde Hindoſt. Savin ; et Sapuni apud Zingaros.

SUBBIA ; Lat. ſubula ; Luſit. ſovela A Perſ. *ſuf-tan* perforare. *Subam* ego perforo. Accedit aliud Perſ. verbum *ſuſti-dan*, ſuere, vel aſſuere. Ex quibus fluxiſſe videntur ipſa Lat. vox *ſuo* et Angl. to *ſew*. Quod attinet ad Angl. *awl* ; Gall. *aléne* ; et Hiſp. *aleſna*, i. e. Subula videntur ea derivari a Celtico-Hibern. *Ail*, i. e. ſpiculum, aculeus. Apud Cambr. *ſumbul* eſt ſtimulus, aculeus ; apud Armor. *koloen*, et apud Camb. *kollyn* idem ſignificant.

TELA. V. Angl. Land paulò infrà.

TELARO. V. Angl. Land paulò infrà.

VASCELLO. V. Angl. Spring, et vicus.

VEDOVO. V. viduus.

ADDIT. HISP. &c.

A

ACELGAS. Ab Arab. ſelk. Lat. beta ; Angl. beet.

AFAN Hiſp. poteſt etiam derivari vox hæc ab Arab. fanna, dolore affec afflixit.

ALLOZA (Luſit. arzolla) fructum Amygdali tenerum ſignificat ; exſtatque in Aragoniæ regno vicus *Alloza* dictus ad flumen *Martin*, quod in Iberum influit. Derivatur autem vox hæc ab Arab. *Luz*, amygdalum ; atque hinc quoque potiùs petenda videtur origo vocis *Luſitania*, necnon *Ulyſippo*. Vid. Animadverſ. meas Philolog p. 79.

ALMOFARIZ Luſit. almirez, et etiam almoſariz, Hiſp. ab Arab. mehras, mortarium, in quo quid contunditur ; a verbo haraſa, (cujus prima radicalis *h* migrat inf. Vide hidalgo Hiſp.) contudit, &c. Gol. p. 2534.

ANAÕ Luſit. V. nain Gall.

ASTROLABIO. Ab Arab. ſuturlab. Richardſ. p. 1021.

ATAR,

ATAR Hiſp. et Luſit. ab Arab. hata, cinxit, circumdedit.
AVARENTO. V. avare Gall.
AVERIA. V. avarie Gall.
AYUNO Hiſp.; jejum Luſit. V. jeun Gall.

B

BAHIA Luſit. Sub hac voce, p. 512 et paragrapho incipiente *Dier-bec*, &c. adde: vide ſub Angl. Spring in additionibus.
BARRUNTAR; idem ſignificat ac apud Hibernos baramhlaim; i. e, conjicere, ſuſpicari, imaginari.
BAXEL Hiſp. Vide ſub Spring Angl. et vicus in additionibus.
BIRRETE. V. etiam ſub perruque Gall.
BORRACHA. V. ſub Spring. Angl.

C

CAVALLO (in Spec. p. 215) Adde: ita apud Græcos *hyppos* à magnitudine pariter fuit dictus equus, ut ait Gebel. Lex. Græc. pag. CCXXXVII.

D

DURETA Hiſp. quæ vox etiam reperitur apud Sueton. in Auguſto c. 82, innuitque balneare ſcamnum. Videtur igitur decivari à Celtica *dur*, i. e. aqua.

E

ENANO. V. nain Gall.
E-SCORI-AL, vel potius E-ſcuri-al. ex natura loci ſaxis, petris, ſcopulis, lapidibus magnis, ac duris abundantis, vocis hujus origo repetenda eſt, quæ Arabica eſt, eademque ac origo vocum Zagrus, et Sagres; quas vide p. 274.

G

GUELRAS Luſit. v. gueule Gall. infra.

H

HALAG-AR; afag-ar Luſit. conveniunt cum Celtico-Hibern. *laog-am* blandiri.

O

OBLEA Hiſp. oublie Gall. conveniunt cum Hibern. *abhlan*, libum, cruſtulum.
OISLO. Puto derivari ab Arab. *helil*, ſponſa, uxor, maritus, contubernalis, ſocius. V. Gol. p. 640.

P

PARRA Luſit. V. ſub Pariſii.

R

ROMANA Hiſp. et Luſit. Roman balance Angl. Apud Arabes rommana eſt pondus ſtateræ, (Apud Hibernos *t-roime acht* eſt pondus Et apud Italos *Romano* eſt ſpecies ponderis) quo Librantur alia; quod pondus ita vocatum ſuit ob ſimilitudinem, quam habebat cum malo Punico, quod apud eoſdem Arabes Romman nuncupatur. Porro ex notione ponderis ſtateræ facilis fuit tranſitus ad ſtateram ipſam ſignificandam, atque ad juſtitiæ ſymbolum indicandum, quo ſymbolico ſenſu mala Punica ex auro formata, ac ſummi ſacerdotis *ephod* appenſa videbantur. Vid. Exod. XXVIII. 33, 34, XXXIX. 25, 26.

Legiſſe me memini ſuprà Portam Palatii, ſeu Caſtelli Granatenſis (vulgo alhambra dicti) duas valdè conſpicuas ac eximias mali Punici figuras fuiſſe collocatas, Quodſi res ita ſe habuit nullus dubito quin ſymbola illiæ extiterint juſtitiæqua judices præditi eſſe debent; illiuſmodi quippe loco, pro more Orientalium, jus dicebatur. Cum verò malum Punicum apud Hiſpanos *granada* dicatur; forte illiuſmodi portam, totamque civitatem Hiſpani *granada*-appella vere.

ROMANO. V. Romana Hiſp. paulo ſupra.

S

SOGA Hiſp. Luſit. et Ital. convenit cum Hibern. funis.

SOVELA. V. Subbia Ital. paulo ſupra.

T

TALANTE Hiſp. et Luſit. Talento Ital. conveniunt cum Græc. *thelema*, et Hibern, *toil* voluntas, deſiderium.

TOCINO Hiſp; tòucinho Luſit. (Angl. bacon) Hiſp. et Luſit. voc, derivari videntur ab Arab. *taſaana* pinguis fuit. Gol. p. 1146.

ADDIT. ANGL. &c.

A

AVARICIOUS. V. avare. Gall.

AWL. V. ſubbia Ital. paulo ſupra.

B

BARN. Fortè per Metath. a Perſ, anbar id ſignif. Rich. p 244.

BATCHELOR. Quodammodo derivari videtur vox hæc ab Arab. *bahala* ſub quo extant notiones libertatis, et ſolutionis a vinculo ac impedimento. Unde *bahilat*, libera à conjuge mulier. V. Gol. p. 341.

BERRY. Adde poſt voc. *addit* et *Brenhas* in Spec. Luſit. &c. ſeligatque lector.
BUSS. Apud Arab. *buſi* eſt ſpecies quædam cymbæ.

C

COAL Adde Hindoſt. Koila, et Hibern. gual.
CROW. Adde vel potiùs ab alia *gherab* idem ſignif.

D

DUNGEON. Adde: vel. per Metath. a Perſ. *zindam* id. ſignif.

E

EARTH. Affin. habet cum Arab. erz, terra. Vid. Præfat. p. xviii. in Not

F

FANE, Lat. fanum, ſeu templum. Apud Arabes al-jama eſt templum Synagogon, i e. majus et cathedrale, in quo omnes conveniunt die ſacra Veneris. Porro ſub radice vocis Arab. extant notiones, congregandi, turbæ, conveniendi multitudinis, &c. unde fluxit al-jama ut, dixi. Quapropter *fanum* haud malè ab Arab *fanon*, i. e. cætus, multitudo fortè poſſet derivari. Cum tamen in Fanis Deorum Oracula pronunciarentur, manifeſta, ac nota fierent, fortè meliùs derivatur vox hæ ab Arab. *bana*, atque eadem ejus origo erit ac vocis Angl. *ban*. Vid. bando Ital. in his addit. et Gol. p. 361, et 1825.

G

GILLS. V. infra ſub gueule Gall.

H

HIRE. Ab Ar. kera locare Unde *kira*, res locata; *keri* locator. V. Gol. p. 2027. Alternant quippe k et h. Vid ſub v. Helleſpontus.

L

LAND. Dictis ſub hac voce in paragrapho qui incipit *aſſervatur*, &c. pag. 563, adde: hinc quoque derivantur Ital. *telaro*; Hiſp. *tela*; Luſit. *tear*; Lat. *tela*. Sub eadem voce pag. 562. et inter 17 et 18 lin. poſt vocem *mana* adde *Men-tor*.

M

MEED. Affinit. habet cum Perſ. mezd, premium, merces, ſalarium, Rich. p. 1514.

N

NIB. Apud Zingaros eſt ſch-nablus, i. eſt roſtrum avis. Vid. to nibble. p. 568.
To NIBBLE. Add: apud Zingaros avis roſtrum nominatur *ſch-nablus*, Angl. *neb*, vel *nib*, quæ Angl. voces contractæ videntur ex Arab *nebl*, i. e. ſagitta; quia nempe, ut puto, aves roſtro, veluti ſagittâ eſculenta petunt, ea diſcerpunt, ac tandem ſenſim comedunt. Vox autem *ſch-nabl-us* planè Arabica eſt, ſi prefixas affixaſque tollas. Sub eadem voce pro *debit* Leg. dedit.

P

PUSS. Convenit cum Perſ. puſhek idem. ſignif.

R

ROOF. Arab. rafif tectum domus.

S

To SEW. V. ſubbia Ital. paulo ſupra.

SHALLOW. Affin. habere videtur cum Arab. *zalehleh*, i. e. parùm profundus fluvii alveus. Gol. p. 1107.

To SHINE. Fortè ab Arab. ſana, Luxit. ſplenduit. Gol p. 1227.

SPRING. Vocibus quæ reperiuntur p. 577 aquam, fluvios, &c. ſignificantibus adde BER, quæ vox apud Indos flumen indicat. Unde *Ber-agua*, fluvius auri. Vide Epiſt. Americ. Sapientiſſimi Comitis Carli T. 2, p. 49. Sub eadem voce ſpring, et poſt notam primam pag. 576. adde Perſ. *eſhk*, i. e. Lachryma. Ib. vocibus in nota contentis pag. 581, adde græc. Ti-tan, ad lit. magni terræ, potentes, *les grands de la terre*, ut vertit de gebelin Dict. græc. pag. 706. Rurſus ex *tan*, i. e. ignis, oritur ti-tan, ad lit. magnus ignis, i. e. ſol. Idem loco citato.

STAR: ita Leg. pro *tar*. pag. 582.

SUN; Germ. *ſonne*; apud Cimmerios *ſuni*; Hibern. *ſamh ſol*. Derivari videntur omnes hæ voces ab Arab. *ſana*, i. e. luxit, ſplenduit. Porro etymon hocce illo probabilius mihi nunc videtur quam quod exhibui ſub voce ſala pag. 174.

T

THUNDER, Lat. tonitru. Adde *tonimeron* apud Taios idem ſignific. Vid. Epiſt. Americanas Clariſs. Comitis Carli T. 2. p. 50.

To TWINE, Hibern. teanam á Perſ. teni-dan, texere, torquere. Hinc. Lat. tænia, quaſi dicas textum; Ital. teſſuto.

W

WHILE, conv. cum Perſ. *wila* tempus. V. Richards. p. 2070.

ADDIT. GALL. &c.

A

ALENE. V. Subbia Ital. paulo ſupra.

AUNE. V. ulna paulò ſupra.

G

GUEULE. Adde inſuper: Hinc *gills* Angl. et Luſit. *guelras*, i. e. *Branchiæ à* rubedine, nempe.

O

OUBLIE. V. oblea Hiſp. paulò ſupra.

S

SOIF, ab Arab. *ſahaf*, vehementer ſitivit. Gol. p. 1219.

PARVA MANTISSA SINICA.

SINIC.

TAN, tenha Perſ. ſolus.
CHE, Perſ. ki ; quis ?
KEM, Perſ. hem etiam.
CHE. Perſ. keh, quia.
HU, Arab. huwa vel hu ; Perſ. O, ille.
CHUN, Perſ. chun, cum
SA, Perſ. ſe, tres.
YE, Arab. yekk ; Perſ. yek, unus.
KO, i. e. queo. Ab Arab. verbo kawa, i. e. robore, ac virtute ſuperior fuit valuit.
FAM, Perſ. fehmi-dan ; Arab. faham, comprehendere, intelligere.
YVEN, vel hiven ; Angl. heaven, coelum. Apud Arabes hawa eſt Æther.
MEN ; Angl. many ; Arab. man, multi.
KIAI ; Perſ. ku, vel kui, platea.
YUM ; Ar. keiyum, æternus.
SIE ; Arab Sion, malus, pravus. Ab Arab. verbo ſaa ; malus fuit, vitioſus, depravatus. Vide ſin Angl. in additionibus ſuprà.
FOE, i. e. Contrarius ; affinitatem habere videtur cum Angl. *foe*, i. e. inimicus.
HEN ; Arab. ahna-t ; Gall. haine, odium.
MAO ; Perſ. mu vel mui, Capillus.
TI ; Perſ. teh, fundamentum, fundus.
NIM ; Affinitatem habet cum Arab. nom quievit, tranquillus fuit.
KIUM ; Perſ. kem, pauper.
CHO, i. e. exire, egredi. Affinitatem videtur habere cum Angl. to go, et Braſilienſi *co*, ire.
CHAM, i. e. virtus. Convenire videtur cum Arab. kiuan, virtus, robur, potentia.
TOAM ; Perſ. toman ſpecies quædam monetæ.
CHIN ; Hibern. Cim, pecunia. Perſ. *Sim* argentum.
SUI, i. e. peccatum. Derivata videtur vox hæc ab Arab. ſaa malè fecit, malus et vitioſus fuit ; ex quo fluxit ſiie-t, necnon Angl. ſin, i. e. peccatum, malum.
MO ; Perſ. mive, fructus.
SHI, i. e. voluntas, deſiderium ; Arab. ſhei velle. Vid. Gol p. 1327.
SUN, i. e. res luminoſa, reſplendens. Arab. ſana, luxit, ſplenduit. Ex eodem fonte fluxiſſe videntur Angl. ſun ; Hibern. ſamh ; Cimmer. ſune ; Germ. ſonne ; i. e. ſol ; à ſplendore ſc. ſic dictus, ùt alibi innuiſſe me memini.
SEN ; Perſ. ſan, ſimilis.
TAM, i. e. concupiſcentia, appetitus, animi paſſio, Arab. tama, concupiſcentia, deſiderium, Cupiditas.
CHAI, i. e. jejunium. Vid. jeun Gall. in addit.

Menda ne irreperent, optandum potiùs quam ſperandum in hujuſmodi præſertim opere, quodque, valdè me adverſa valetudine laborante, typis commiſſum fuit. Perpauca nihilominus hic ſubjiciam. Si quæ forte præterea irrepſerint leviora erunt eaque propterea Benevolo lectori corrigenda relinquo.

In Præf. p. xix. l. 19. Pro O et S leg. T et. S. Ib. p. viii. l. 1. pro detectionibus leg. detectionis.

P. 440, l. 16, dele vocem pan.
524, in Nota pro 31 leg. 35.
558, l. 13, poſt v. *petat* adde ſemicolon.
ib. l. 21, poſt v. king leg. veriſimilior.
598, Sub v. Pariſii pro fluenees l. fluentes.

CORONIS.

PRO *hujus opellæ Coronide nonnulla ex Opere Gallicè compoſito à Monaco D. Martin Congregationis S. Mauri, cujus titulus eſt* la Religion des Gaulois *depromam ; ad confirmandum id quod de Ling. Celt. in præfat. p.* 25. *protuli, eſſe, nempe, hujuſmodi Ling. Dialectum Primitivæ Orientalis ; necnon, quod de Origine Celtarum Occidentalium aſſerui, p.* 458, *eſſe, nempe, eos a Celtis, ſeu Celetis Thraciis oriundos. Quod attinet ad primum en ejus verba tranſcripta ex T.* 1. *cap.* 4. *ed. Amſtelod. A.* 1750.

" *La vérité dont je parle conſiſte en ce que la langue des*
" *Celtes étoit auſſi la même que celle que Cadmus apporta de*
" *Phenicie en Grece. Les caractéres, dont je viens de parler,*
" *& dont les premiers Grecs & les Celtes ſe ſervoient, pourroient*
" *ſeuls être mon garant ſi j'étois réduit à n'en pouvoir fournir*
" *d'autres : mais il eſt de la nature de la vérité qu'il naiſſe de ſon*
" *fond diverſes preuves, qui concourent à la démontrer. Veut-on*
" *donc une preuve bien ſenſible de ce que j'avance ? qu'on*
" *étudie ſerieuſement la langue des Celtes et celle des ANCIENS*
" *Grecs, on ne trouvera gueres de différence entre l'une &*
" *l'autre que celle qui provient de la nature des Dialectes. Par*
" *exemple, tous ces noms des Dieux Gaulois, dont je parle dans*

" *cet ouvrage, Eſus, Taranis, Teutates, Belenus, Beliſana,*
" *Nehalennia, Euriſés, Senani, Veilo, Abellio, Ollutius, Du-*
" *ſius, Sylejanus, Cernunnos, Tarvos, Trigeranus, Volianus,*
" *Camulus, Arduina, Circius, &c. ſont tous mots grecs auſſi-*
" *bien que Celtes ; auſſi ont-ils la même ſignification dans la*
" *langue des uns & des autres. Cette vérité eſt d'une évidence à*
" *ſe faire ſentir à tout le monde, quand on vient à parcourir le*
" *recüeil de quantité d'autres mots ſemblables qu'a fait le P.*
" *Pezron. Il eſt vrai que cet Auteur fait des efforts impuiſſans,*
" *pour nous perſuader que ces mots qu'il trouve également Celtes*
" *& Grecs, les Grecs les ont reçûs des Gaulois. C'eſt un ſen-*
" *timent hazardé qu'on lui doit paſſer en faveur du zéle qu'il*
" *avoit pour la gloire de nos Ancêtres. Les Grecs & les*
" *Gaulois ne ſe doivent rien les uns aux autres : & la langue*
" *des uns n'étoit pas primitive ni matrice de celle des autres.*

" *Auſſi quelque changement qu'ait reçû dans la ſuite des*
" *tems la langue Celtique, quelques coups que lui ayent porté*
" *les Romains, les Francs, Bourguignons, Gots, Vandales,*
" *&c. elle a toûjours conſervé ſon genie. Qu'on aille de ſiécle*
" *en ſiécle, on la verra toûjours parée, enrichie de termes,*
" *d'expreſſions & de tours, dont on fait honneur aux Grecs,*
" *mais faute d'examen & de lumieres. C'eſt plûtôt à la langue*
" *Hebraïque, Phénicienne, Caldaïque & autres langues Orien-*
" *tales, qu'il faut rapporter cette ſemence heureuſe, qui s'eſt*
" *perpetuée juſqu'à nous.*"

Quod autem ad Occidentalium Celtarum a Thraciis originem ſpectat, ſic loquitur præfatus Auctor. T. I. c. 14.

" *Voilà donc les Rois Thraces qui ſe diſent les deſcendans*
" *d'un Dieu, auſſi-bien que les Gaulois. Il n'eſt point difficile*
" *de rendre raiſon de cette vanité : les Celtes avant de paſſer*
" *en Occident, avoient été plus d'une fois dans la Thrace, & y*
" *avoient laiſſé des Chefs de leur Nation. Strabon dit même*
" *qu'ils ont été quelque tems mêlez avec les Thraces.* *"

* *Vid. le P. Pezron Antiq. des Celtes. et Strab. L. 7, p.* 304.

(*a.*

Cum igitur dubium non amplius ſit Occidentales Celtas ex Selletia Thraciæ regione originem duxiſſe; reſtat ut vocis Celetia *ſeu Selletia ac proinde vocis* Celtæ *etymologiam inveſtigemus.*

Conjicio igitur vocis hujuſmodi originem ſitam eſſe in Celtico-Orientali vocabulo ſal *vel ſel, vel ſil, &c. quod in nominibus fluxum, effluentiam, humiditatem, aquam, mare, flumina, aut loca propè aquam, mare, aut flumina ſita indicantibus reperitur, aſſervaturque in*

HEBR. ſhaleh, quæ vox de aquis dicitur per alveos ritè currentibus. V. Guſſet. Comm. l. Hebr.

SYR. zalal percolare.

CHALD. ſelas, fluxus.

PERS. zalu pluvia.

Zulal, pura, limpida ac ſalubris aqua.

It. humiditas.

ARAB. ſalla-t, pluvia. Gol. p. 1730.

Sahil, litus maris. Id. p. 1149.

Sala, fluxit aqua. Id. 1244.

Sail, fluxus, torrens. Id. ib.

Sal, locus in valle anguſtior per quem fluit aqua.

Salil, ſonus aquæ currentis, vel effuſæ. Id. p. 437.

SALAA, *liquefecit.* 2° *expreſſit ſaſamum, &c. Gol. p.* 1195.

SULA-LAT, *quod extrahitur ex aliqua re, ut aqua, &c.* 2°. *ſperma* 3°. *Stranguria, ſeu Urinæ ſtillicidium.*

Sehl, terra mollis et aquoſa. Gol. 1230.

SHALLA, *fudit. In VII. conjug. fluxit, manavit. Id.* 1307.

SHALIL, *medium alvei, quo potior pars aquæ fluit. Ib.*

SHAL-

SHAL-SHAL, *guttatim emiſit aquam.* 2°. *conſequenter ſtillans aqua, et etiam talis fluxus.* *Ib.*

Sal-ſal, effudit aquam. *In* 2°. *conjug. fluxit aqua.*

Sal-ſal, ſula-ſil, vel ſal-ſabil, limpida et dulcis aqua. *It. ſal-ſal, fluens.* *Gol.* 1195.

Sal-ſabil, aqua per fauces leniter deſcendens. 2°. *nomen fontis in Paradiſo.* *Id.* 1199.

HIBERN. Sil-im, ſtillare.

Shil-im, fluere.

Sil-t, ſaliva.

Seile ; Græc. ſialon, Lat. ſaliva.

Seili-ghim, ſpuere.

Siol, fluxio, ſcaturigo, effluentia.

Suil-mear, unda.

Sal, mare, ſalum.

Sail-in, ſinus maris.

Sleg-ach, ſinus in Hibernia, ubi Libnius fluvius, prodente Camdeno.

Sail-lion, vel ſail-lean, genus maſſæ, qua utuntur Textores ad humectandum linum.

Sale, fluv. in Comitatu Mediæ. Hodiè abhann dubh *appellatur.*

Slan, fons S. Patritii in Ultonia.

Slania, Oppidum monaſt. et ſedes olim Epiſcopi in Media ad ripam fluv. Boin.

Sil-on, nomen lacus.

Suil-creath. vox compoſita ex ſuil, *i. e. humidus, ſeu aquoſus, et* creath *i. e. terra, indicans lutoſum gurgitem.*

Soile-ghta, fuſilis.

Sail,

Sail, Seile-ach, vel ſoile-og ; Angl. ſallow ; Luſit. ſalgueiro ; Gall. Saule ; Hiſp. ſal-ce, vel ſauce, vel ſauz ; Ital. ſalcio, vel ſalce ; Lat. ſal-ix, et ſil-er ; quia, ut puto, aquoſum ſolum, ac fluminum, lacuum, aut rivulorum ripas amat hujuſmodi arbor.

SVIOGOTH. Sala. Præclariſs. Ihre in Sviogoth. gloſſario ait nomen hocce multis fluviis tam intra, quam extra ipſius patriam commune eſſe, quod certiſſimo, (addit ipſe) eſt indicio Appellativum hoc nomen aliquando fuiſſe.

Sal-t, mare. De Scotoſax. ſalen *geeſe, ſive marinis anatibus res nota eſt.*

Sele apud Suionas Boreales, ait idem Ihre, dicitur ille aquarum ſedatiorum tranquillior curſus, qui cataractas diſtinguit, ubi, nempe, objectu ſcopulorum frangitur vis aquarum. Unde Ehrenmalms obſervat Ar-ſele, Lyck-ſele *aliaque loca hinc nomina ſua ſortita eſſe. Porro Celt. vocis de qua agimus, vis, præcipuè ſita videtur in lento et tranquillo fluxu, per lit. S ſonum indicato ; quemadmodum rapidum fluxum per ſonum lit. R. expreſſere. Vid. ſub v. Græcus. p.* 411.

Sila, quod eſt Syr. zalal, *percolare.*

Sil, colum.

DAN. ſil, id.

FENN. Siwilæ, id.

ARMOR. Sizle colum dicitur, quod ſil *pronuntiari, docet D. Lud. Pelletier in Lex. Britan. p.* 811.

LAT. Sila-nus. Igitur, [*Vid. pag.* 479.] *ſal-ix, et ſil-er, ut paulò ſupra dixi, ex eodem Celtico fonte manaſſe conjicio. Quibus addere minimè dubitaverim* ſal-tus ; *irrigua nanque plurimùm ſunt loca illa, ac proinde paſcuis abundantia. Quæ etymologia mihi ſaltem probabilior videtur, quàm illa, quæ à ſaltatu ferarum deducitur.*

ANGL. To ſlide, fluere.

Ex hac tandem Celtica voce ſal, ſeu ſel, ſeu ſil, &c. derivantur penè innumerabiles aliæ flumina, vel loca propè aquas extantia indicantes. Ex illis pauca hîc apponam, præter eas quas ſupra retuli.

In Italia.

Silarus, qui et ſil-er apud Lucan. nomen fluvii Lucaniam à Piceno dividentis.

Sila, vel ſilaro, fluv.

Sil-is, fluv. qui tranſit propè Altinum.

Cel-ano in Regno Neapol. oppidum prope lacum qui Celano pariter appellatur.

In Peloponneſo.

Sela, fluv. in Meſſenia-Selemnus in Achaia-Selinus in Elide-Selleis in Sicyone.

In Græcia

Selleis in Ætolia fluv. Sellenes in Epiro-ſelinus in Jonia et Cilicia, &c. &c.

In aliis Regionibus

Siloe, fons celeberrimus propè Jeruſalem.

Silys, ita à Scythis vocabantur fluv. Tanais et Jaxartes. Vid. Plin. l. VI.

Sellus, ſilicenſe, ſella, ſunt nomina trium fluv. in Hiſpania.

Syl

Syl, fl. in Helvetia.

Sala, nom. urbis Mauritaniæ in maris Heſperii litore.

Selle, fl. in Brabant.

Sleſ-wick, Civitas ſita ad maris ſinum, qui ſly vocatur in Dania.

Sed ad Pelaſgas regiones revertamur, in quibus reperiuntur

Sala, ad oſtium Hebri.

Sal-mon, ad Enipeum.

Sell-aſia ad Oenum in Laconia.

Seli-bria, ad oram maritimam Meridionalem Thraciæ.

Zela, ad Pamyſum in Thracia.

Zela-ia, ad Propontidem

Cele-trum, oppidum Macedoniæ propé aquam. Vid. Liv. 31. 40.

Theſ-ſalia, et Theſ-ſalonica. In utraque voce reperitur Celtica vox de qua agimus, fluvios, aut loca prope fluvios ſita indicans.

Tandem SELL-ETIA *Thraciæ* PROPRIE' DICTÆ *regio, inter capita, ſeu ſcaturigines Hebri et Panyſi ſita, cujus habitatores proindè* Celetæ, *vel Sell-etæ* [*utroque nanque modo, ut ſupra dixi, p.* 451. *vox hæc ſcripta reperitur*] *fuerunt appellati.*

Hæc demum vera mihi [*ni vehementiſſimè fallor*] *hucuſquè fruſtrà aliundè expetita vocis* Cel-tæ *Occidentales* Cele-tas *deſignantis, origo videtur.*

Manum

Manum de tabula tollere nequeo quin vocis Ogmius [*Hercules ſic dictus à Celtis*] *etymon ab eodem auctore propoſitum p.* 313, *referam, aliudque illo veriſimilius in lucem proferam. Contendit itaque ſcriptor ille vocem* ogmius *derivari à Græc.* ogmos, *i. e. ſulcus, et metaph. rugæ in facie ſeniorum; a quibus rugis in facie Herculis Ogmii, ogmius fuit Heros ille appellatus; additque in Lexicis Armoricis vocis* ogmius *veſtigia aſſervari in vocibus* hoguet, *Gallicè,* herce, *et* hoguedl, *Gall.* hercer; *i. e.* raſtrum, raſtro frangere. *Quibus addi poteſt Arab.* hakk, *i. e. ſulcus. Doctor Dickenſon in Delph. Phoenicizant. c.* 3. *ſic ſcripſit: Joſuam quoquè ſpectaſſe videtur illud nomen, quo Galli antiquitùs Herculem nuncupabant. Undè verò* Ogmos? *An non ab* Og *victo? Bochartus in Geog. S. ſive Canaan p.* 2. *c.* 42. *non minus hallucinatur.*

Conjicio igitur vocem ogm-ius eſſe Celticam, ſcientem *ſeu* doctum *indicantem. Etverò Hercules Philoſophus appellatur in Palaephati fragmento in Chron. Alexandrino; et diù ante Suidam apud Heraclitum in Allegoriis Homericis. Propterea Druida, qui Luciano Herculis Ogmii figuram explanavit, dixit Herculem apud Gallos, ſeu Celtas non à corporis viribus,* [*ut apud Græcos*], *ſed à mentis vigore, ac ingenii, et eloquentiæ vi appellationem accepiſſe. Idem Gall. Auctor admodùm lepidè jurgia excludit, atque poſtquàm Luciani auctoritatem deſpectui habuit, diſtrictè pronunciat* il faut convenir de bonne foi, ou qu'il s' eſt trompé lui même, ou qu'il s' eſt laiſſé tromper.

Porro

Porro Celtica hæc vox, [*ut eam vocat Lucianus*] ſapientem, *ſeu* doctum *indicans, aſſervatur in Celtico-Hibern.* OGMA *Grianann, the father* [*ut verbis utar Joan. Toland, in Hiſt. Druid. p.* 38] *of King Dalbœtius, who was one of the firſt of the Tuanannan race, many years before Lucian's time. He was a very learned man... In ſo much that Ogma was deſervedly ſurnamed Grianann, which is to ſay Phebean, where you may obſerve* learning *ſtill attending this name.*

Huc pertinere videtur Celtico-Hibern. vocabulum OGAM, *vel* OGUM, *vel* OGMA, *quod eſt nomen priſci Alphabeti Hiberni literas indicans, quæ prima ſunt elementa Scientiæ. Equidem O'Flaherty in Ogygia. p.* 233. *ait tabulas, quibus illiuſmodi alphabeti literæ incidebantur, appellatas fuiſſe taible fileadh, i. e. tabulæ Philoſophicæ.*

Tandem Celtica hæc vox, de qua agimus, affinitatem habere videtur cum Arab. agm, *i. e. ſagax, perſpicax, intelligens, prudens, conſultus, cordatus, mirus, mirificus, admirabilis, incredibilis ;* [*Vid. Lex. Arabico-Angl. Richards. p.* 1216, *et* 1214] *vel cum Arab. hokm, i. e. ſapientia, ſcientia ; et hakim, ſapiens, doctus, ſciens, peculiariter Philoſophus, Medicus. Quæ Appoſita Herculi* OGMIO *mirificè conveniunt, ut ex explicatione figuræ à Luciano relata planiſſimè apparet.*

Pag. 599. *lin.* 7. *pro Siracuſam leg. Siciliam.*

5 JA 53